

ہیرا وارث شاہ

سید وارث شاہ

KitabPK.Com

KitabPK.Com

سید وارث شاہ

سید وارث شاہ مرحوم دے حالات زندگی بارے کوئی کچی گل نہیں ملدی۔ پنجاب دے اس قابل فخر تے چو نوئیں شاعر بارے کوئی صحیح تاریخی ثبوت نہیں ملدا۔ انہاں دے قصہ ہیر رانجھا چوں انہاں بارے جو اخذ کیتا جاندا اے، اوہ انج اے کہ انہاں ہیر دا قصہ ۱۱۸۰ھ وچ لکھیا تے ایس توں ظاہر ہندا کہ انہاں جنم سو دسے ۳۰-۱۱۳۵ھ دے قریب ہو یا۔ انہاں دے باپ دانا م قطب شاہ سی جو یں :
 بیباں عمل دے نہیں نجات تیری پیا ماریں قطب دیا بیٹیا او
 انہاں دی جنم بھومی جنڈیالہ شیر خاں ضلع شیخوپورہ سی۔

وارث شاہ وسنیک جنڈیا لڑے دا تے شاگرد مخدوم قصور دا ای

جد ذرا جوان ہوئے تے قصور مولوی غلام محی الدین کولوں چہڑے جامع مسجد کوٹ شہر قصور وچ درس دیدے سن یا مولوی غلامی مرتضیٰ کولوں پڑھدے رہے۔ اتھوں ظاہری علم حاصل کر کے پاک پتن چلے گئے تے حضرت باوا فرید گنج شکر دی درگاہ توں باطنی فیض حاصل کیتا۔ اہ حنفی مذہب سن۔ لکھدے ہن۔

مودود والا ڈلا پیر چشتی گنج شکر مسعود مہر پور ہے جی

بیان کیتا جاندا اے کہ اتھوں فارغ ہو کے پنڈ تھٹھ جاہد آگئے تے اک پرانی مسیت وچ بیٹھ کے اللہ اللہ کرن تے لوکاں نوں وعظ نصیحت کرن لگے۔ اتھے انہاں دی گوٹھ اک لوہار نال ہو گئی۔ انہاں لوہاراں دی کڑی یا عورت بھاگ بھرنی نال پیار ہو گیا۔ عشق مشک چھتے نہیں رہندے۔ عشق دادھواں باہر تھلیا۔ عورت دے وارث ایس تے چھتے ہوئے۔ اوہ اتھوں انٹھ کے ملکہ ہانس (پاک پتن دے نیڑے) آگئے۔ تے اپنے عشق دے زخم نوں ہرا رکھن لئی ”ہیر تے رانجھا“ دی داستان لکھی۔ ڈاکٹر موہن سنگھ دیوانہ ایم۔ اے تے بعض ہو جن ایس عشق دی بات توں عمر ہن تے آکھدے ہن کہ اک نیک پاک درویش تے ایسہ تہمت اے۔ پر چودھری فضل حق لیکھک ”مستوثقہ پنجاب“ تے بعض ہوا ایس نوں ٹھیک من رہے

ہن۔ وارث آپ لکھ دے ہن :

تدوں شوق ہو یا قصہ جوڑنے دا جدول عشق دی گل اظہار ہوئی

اپنی محبت تے عشق دا اقرار کر دے ہوئے آکھ دے ہن

معشوق دیاں باہیاں شوخ نیناں وارث شاہ جیسے مجذوب کیتے

اتنا کامیاب قصہ لکھن تے اوہ آپ اقرار کر دے ہن

وارث شاہ فقیر دی عقل کتھے ایسہ ٹپیاں عشق پڑھایاں ہن

وارث نے اپنے قصے وچ بھاگ بھری دانا مچھ وادور تیا لے۔ پر ایس خوبی نال کہ پتہ نہ لگے جی جی

کے ”بھاگ بھری“ نوں آکھ دے ہن یا او سے نوں بھاگاں والی سمجھ دے ہن، جو یں۔

وارث شاہ نوں مار نہ بھاگ بھرے اپنی منس دی پیاریے واسطہ ای

یاں :

تینوں شوق اے تنہاں دا بھاگ بھرے جنہاں ڈاچیاں بار چر اییاں نیں

بیان کیتا جاندا لے کہ جدول اپناں اہ قصہ لکھیا۔ لوکاں نوں سنایا تے لوگ بڑی چاہ نال آپ دے شعر

لکھ یا لکھو ا کے لے جان لگے، جس نال قصے دی شہرت جنگل دی اگ وانگ پھیل گئی، تے جد آپ ملکہ

ہانس توں جتھے بیٹھ کے اہ قصہ نظم کیتا سی :

ہانس دا شہر مشہور ملکہ جتھے شعر کیتے یاراں واسطے میں

مڑ جنڈیا لے جان دے ہوئے قصور پنچے۔ قصے دی شہرت کھنڈ چکی سی۔ ایسہ جد استاد نوں ملے، اوہ

دیکھ کے ناراض ہوئے تے آکھیا۔

”ملے شاہ نوں پڑھایا اوس سارنگی پھڑلی۔ تینوں پڑھایا تے توں عشق دے قصے شروع

کردتے“

اوہ رات مرشد (استاد) کول مسجد وچ رہے۔ سویرے اٹھ کے عرض کیتا۔ میں تے ایسہ قصہ روح

تے بت دا لکھا لے تے اہ سنایا کہ :

ایسہ روح قلبوت دا ذکر سارا نال عقل دے میل بلایا ای

ہیز روح تے چاک قلبوت جانو بالنا تھ اہ میر بنایا ای

سچ پیر نے سچ حواس تیرے جنہاں تھاپنا تہہ نوں لایا ای!
تے قے چوں کچھ ہو چوںویں شعر سنائے۔ اہناں تے ڈاڈا اثر ہویا تے اہناں فرمایا۔
توں منج دی رسی وچ موتی پرودتے ہن“

(ہیر: مرتبہ عزیز الدین)

وارث شاہ ایتھوں واپس جنڈیالہ شیر خاں چلے گئے۔ تے او تھوں آخرت دے سفر لئی کوچ چیتا۔ اہناں
دامزار ایتھے خستہ حال موجوداے تے جس مسیت وچ ٹھٹھ جاہداوہناں دی زندگی دی ابتدا کیتی سی او تھے وی
پتھر لگا ہویا اے تے اہناں بارے لکھیا ہویا اے۔

وارث نے اہ قصہ اپنے قول مطابق ۱۸۰ھ وچ لکھیا۔۔۔ ہیر رانجھا پنجاب دیاں محفلاں، مجلساں دا
شکار بن گیا۔ پہلوں لوک ہتھ لکھیاں تحریراں یا حافظے تے گزارہ کر دے رہے۔ ۷۰-۸۶۰ء دے بعد
جد چھاپے خانے دار وراج ہویا اس قے نوں رائے صاحب نشی گلاب سنگھ، ملک ہیرا، حاجی چراغ دین سراج
دین نے لاہور وچ تے نیاز علی خاں، بھائی چتر سنگھ تے بھائی کشن سنگھ عارف نے امرت سر وچ ہزاراں
لکھاں دی گنتی وچ چھوایا۔ قے دی وکری تے مشہوری دیکھ کے لاہور دے اک شیر فروش میاں رکن
الدین نے پنجاب دے مشہور شاعر میاں ہدایات اللہ کولوں پہلی وار ایس دی سدھائی تے تکمیل کرا
کے ۱۸۸۸ء دے قریب چھوایا۔

تصنیف:

قصہ ہیر رانجھا وچ شاعر دی قادر الکلامی تے فنی عظمت دیکھ کے یقین ہندا اے کہ اہناں ایس توں سوا
ہور وی ضرور کچھ لکھیا ہووے گا۔ میاں ہدایت والی ترمیم شدہ ہیر وارث مطبوعہ ۱۸۸۸ء دے اخیر تے
وارث دی لکھت معراج نامہ تے عبرت نامہ شامل ہن تے میاں پیر اندر تے تگر والی ہیر وارث شاہ دے اخیر
تے معراج نامہ۔ چوہڑی نامہ تے اشتر نامہ موجود ہن۔ پراہیہاں دی یولی بحر تے انداز ہیر توں بالکل الگ
ہن۔

ہیر تے رانجھے دے عشق دا واقعہ ابراجیم بھلول لودھی دے سے ہویا۔ تے دمودرنے پہلی وار پنجابی
وچ ایس نوں اکبر بادشاہ دے راج وچ نظم کیتا۔ ایس ویلے ایہہ قصہ چنگی شہرت پاچھیا سی۔ شاہ حسین گنگ
بھٹ گورداس تے ہو شاعر ال دے کلام وچ ہیر تے رانجھے دے حوالے موجود ہن۔ دمودرنے ایس قے

دے اخیر وچ لکھیا اے کہ ہیر تے رانجھا کھیڑیاں دی پھانسی چوں نکل کے نکلے ول چلے گئے تے او تھے ہی رہے پر وارث پہلے شاعر ہن جنہاں قصے دا انت دکھان تک پیش کیتا تے لکھیا کہ ہیر دے ماپیاں رانجھے نوں کیما کہ جیج بنا کے لے آتے دیا کے لے جا۔ تے جدا وہ چلا گیا پچھوں ہیر نوں زہر دے کے مار دتا تے رانجھے نوں خط لکھ دتا کہ اوہ مر گئی اے۔

وارث شاہ توں پہلاں تے بعد کئی شاعر اں نے ایہہ قصہ نظم کیتا اے۔ پر حقی گل ایہہ اے کہ ہر اک وچ اک نہ اک خوبی تے ضرور ہوسکدی اے پر وارث والی کمالیت تے ہر خوبی کسے وچ وی نہیں۔ وارث نے اپنی شاعری وچ بڑی روانی، تادراں اکلامی تے چابک دستی توں کم لیا اے۔ اوہ کلام دے بادشاہ سن۔ اوہناں مرضی مطابق لفظاں نوں توڑ مروڑ لیا اے پر ایہہ دی گئیے دانگ جڑے جا پدے ہن۔

ماخوذ از پنجابی شاعر اں دا تذکرہ، میاں مولا بخش کشتہ امرتسری، مطبوعہ ۱۹۵۵ء

۱

اول حمد خدا دا ورد کچے، عشق کینا سو جگ دا مول میاں
پہلے آپ ہی رب نے عشق کینا، معشوق ہے نبی رسول میاں
عشق پیر فقیر دا مرتبہ ہے، مرد عشق دا بھلا رنجول میاں
کھلے تنہا ندے باغ قلوب اندر، جنہاں کینا ہے عشق قبول میاں

۲

دوئی نعت رسول مقبول والی جہدے حق نزول لولاک کینا
والی کر کے مرتبہ وڈا دتا سبھ خلق دے عیب تھیں پاک کینا
سرور ہوئے کے اولیاء انبیا دا اگے حق دے آپ نوں خاک کینا
کرے امتی امتی روز محشر خوشی بھجھد کے جیو غمناک کینا

۳

چارے یار رسول دے چار گوہر سبھا اک تھیں اک چڑھندڑے نیں
ابوبکرؓ تے عمرؓ عثمانؓ علیؓ آپو اپنے گنیں سوہندڑے نیں
جنہاں صدق یقین تحقیق کینا راہ رب دے سیس وکندڑے نیں
ذوق بھجھد کے جنہاں نے زہد کینا واہ واہ اوہ رب دے بندڑے نیں

۴

مدح پیر دی حب دے نال کچے۔ جہدے خادماں دے وچ پیریاں نیں
باجھ ایس جناب دے بار تاہیں لکھ ڈھونڈ دے پھرن فقیریاں نیں

جیہڑے پیر دے نظر منظور ہوئے گھر تہاندے پیریاں میریاں نی
روز حشر دے پیر دے طالبان نوں ہتھ سجڑے ملن گیاں چیریاں نی

۵

مودود دا لاڈلا پیر چشتی شکر گنج مسعود بھر پور ہے جی
خاندان وچ چشت دے کاملیت شہر فقر دا پٹن معمور ہے جی
بائیاں قطباں دے وچ ہے پیر کامل جھندی عاجزی زہد منظور ہے جی
شکر گنج نے آن مکان کیتا دکھ درد پنجاب دا دور ہے جی

۶

جدوں عشق دے کم نوں ہتھ لائیے پہلاں رب دا نام تہائیے جی
پھیر نبی رسول پیغمبراں نوں دم دم درود پہنچائیے جی
یاراں اساراں نوں آن سوال کیتا قصہ ہیر دا نواں بنائیے جی
ایس پریم دی جھوک دا سبھ قصہ چھہ سوہنی نال سنائیے جی
نال عجب بہار دے شعر کہہ کے رانجھے ہیر دا میل ملائیے جی
یاراں نال مجالساں وچ بیہ کے مزا ہیر دے عشق دا پائیے جی

۷

حکم من کے سجاں پیاریاں دا قصہ عجب بہار دا جوڑیا اے
فقرہ جوڑ کے خوب درست کیتا نواں پھل گلاب دا توڑیا اے
بہت چھو دے وچ تدمیر کر کے فرہاد پہاڑ نوں پھوڑیا اے
سجا دھ کے زیب بنا دتا جیہا عطر گلاب نچوڑیا اے

۸

اک تخت ہزاریوں گل کچے، جتھے رانھیاں رنگ چپایا ہے
چھیل گبھرو مست اربیلوے نین سندراک تھیں اک سویا ہے
والے کو کھلے مندرے مجھ لنگی نوال ٹھاٹھ تے ٹھاٹھ چڑھایا ہے
کبھی صفت ہزارے دی آکھ سکاں گویا بہشت زمین تے آیا ہے

۹

موجو چودھری پنڈ دی پاہند والا چنگا بھائیاں دا سردار آبا
پتر اٹھ دو بیٹیاں تسدیاں سن وڈا ٹبر اتے پروار آبا
بھلی بھائیاں وچ پرتیت اس دی نیا چوہدری تے سرکار آبا
وارث شاہ ایہہ قدرتاں رب دیاں نے دھیدو نال اوس بہت پیار آبا

۱۰

باپ کرے پیار تے ویر بھائی ڈر باپ دے تھیں پنے سنگدے نیں
گجھے مینہڑے مار کے سب وانگوں اسدے کالجے نوں پنے ڈنگدے نیں
کوئی وس نہ لگنے کڈھ پھڈن دیندے سنہڑے رنگ برنگ دے نیں
وارث شاہ ایہہ غرض ہے بہت پیاری ہور ساک نہ سین نہ انگ دے نیں

۱۱

تقدیر سیتی موجو فوت ہويا بھائی رانجھے دے نال کھہیر دے نیں
کھائیں رنج کے گھور دا پھریں رناں کڈھ رکتاں دھیدو نوں چھیڑ دے نیں

نت سجا گھا کلجڑے دا گلاں ترکھیاں نال اچڑ دے نی
بھائی بھایاں دیر دیاں کرن گلاں ایہہ جھنجھٹ نت سبھڑ دے نی

۱۲

حضرت قاضی تے پنج سدا سارے بھایاں زمین نوں کچھ پوایا اے
وڈھی دے کے بھوئیں دے بنے وارث بجز زمین رتھٹھے نوں آیا اے
کچھال مار شریک مذاق کر دے بھایاں راجھے دے باب بنایا اے
گل بھایاں ایہہ بنا مچھڑی مگر جٹ دے پھسکوی لایا اے

۱۳

پنڈا چھنڈ کے آرسی نال ویکھن تنہاں ڈھنگ کیہا ہل واہناں اے
تن پالکے چوڑے پٹے جنہاں کسے رن کیہہ اوہناں نوں چاہناں اے
ہنیں بھوئیں دے جھگڑے کرے منڈا ایس توڑ نہ مول بناہناں اے
دینہہ وکھلی دا ہے تے رات گانویں کسے روز دا ایہہ پراہناں اے

۱۴

راجھا جوترا واہ کے تھک رہیا۔ لاہ اریاں چھاؤں نوں آوندا اے
بھتا آن کے بھائی نیں کول دھریا حال اپنا رو دکھاندا اے
چھالے پے تے ہتھ تے پیر پھٹے سانوں واہی دا کم نہ بھاوندا اے
بھائی آکھیا لاڈلا باپ دا سیں اتے کھرا پیارڑا ماؤں دا اے

۱۵

راجھا آکھدا بھائی ویرنوں نی تساں بھایاں نالوں دچھوڑیا جے

خوشی روح نوں بہت دل گیر کیتا تاں پھل گلاب دا توڑیا جے
 سکے بھائیاں نالوں وچھوڑ مینوں کنڈا وچ کلیجے دے پوڑیا جے
 بھائی جگر تے جان ساں اسیں اٹھے وکھو وکھ کر چا وچھوڑیا جے
 نالہ قہر دے اکھیاں کڈھ بھائی سانوں مہنیاں نال جھنجھوڑیا جے
 جتھے صفاں ہو تڑن گیاں طرف جنت وارث شاہ دی واگ نہ موڑیا جے

۱۶

کریں آکڑاں کھا کے ددھ چاول ایہہ رنج کے کھان دیاں مستیاں نیں
 آکھن دیوراں نال نہال ہوئیاں سانوں سبھ شریعتاں ہمدیاں نیں
 ایہہ رانجھے دے نال ہن گھبو شکر پر جیہو دا بھیت نہ دسدیاں نیں
 رتاں ڈگدیاں ویکھ کے پھیل منڈا جیویں شد وچ کھیاں پھسدیاں نیں
 اک توں کلنک ہیں اسماں لگا ہوو سبھ سکھالیاں دسدیاں نیں
 گھروں نکلیں تے پیا مریں بھکھا بھل جان تینوں سبھ مستیاں نیں

۱۷

تساں چھترے مرد بنا دتے سب زیاں دے کرو ڈاریونی
 راجے بھوج دے کھ لگام دے کے چڑھ دوڑیاں ہو ٹونے ہاریونی
 کیرو پانڈواں دی صفا گال سٹی ذرا گل دے نال ہریاریونی
 راوان لنگ لٹائی کے گرو ہویا کار تساں دے ہن ہتیاریونی

۱۸

بھائی آکھدی گنڈیا منڈیا دے اسماں نال کیہہ رکتاں چائیاں بی
 علی جیٹھ اتے جنہاں فتوح دیور ڈب مویاں اوہ بھر جائیاں بی
 گھر دگھری دجار دے لوک سارے سانوں کیہہار بھائیاں مائاں بی

تیری گل نہ بنے گی نال ساڈے لیا پرناہ سیالاں دیاں جائیاں نی

۱۹

منہ برا دینڈرا بھلچے نی سڑے ہوئے پتنگ کیوں ساڑنی ہیں
تیرے گوچرا کم کیہ پیا ساڈا سانوں یولیاں نال کیوں مارنی ہیں
اتے چاڑھ کے پوڑیاں لاه لیدی کسے گلاں دے محل اسارنی ہیں
اساں نال کیہ معاملہ پیا تینوں پر پھیاں ولوں گوارنی ہیں

۲۰

سدھا ہوچکے روٹیاں کھاہ جٹا اٹھ کے کاہنوں ایڈیاں چائیاں نی
تیرے پتھھٹاں دے وچ پیو پچی دھاں ترنجاں دے وچ پائیاں نی
دہیں رات خراب اوہ مگر تیرے ایس عشق تے بہت نچایاں نی
گھر بار دسار کے خوار ہوئیاں جھوکاں جنہانوں پریم دیاں لائیاں نی
زلفاں کنڈیاں کالیاں ہوک منگو جھوکاں ہک تے آن بہایاں نی
وارث شاہ ایہہ جنہاں دے چن دیور ڈب مویاں اوہ بھر جائیاں نی

۲۱

اٹھکیا اہل دیوانیا دے تھکاں موہڈیاں دے اتوں سٹنا ایس
چیری ہنہ کے بھنڑے وال چوڑ وچ ترنجاں پھیریاں گھستا ایس
روٹی کھانڈیاں لون جے پوے تھوڑا چا اکتھنیں رانجھا وچ پلٹنا ایس
کم کریں ناہیں پچھا کھائیں پھنیں جڑھ اپنی آپ توں پٹنا ایس

۲۲

بھل گئے ہاں وڑے ہاں آن ویڑے سانوں محش لے ڈاریئے واسطہ ای
 ہتھوں تیریوں دیس میں چھڈ جاساں رکھ لیں ہتھیاریئے واسطہ ای
 دینہہ رات توں ظلم تے لک بدھا مرین روپ سنگاریئے واسطہ ای
 نال حسن دے پھریں گمان لدی سمجھ مست ہنکاریئے واسطہ ای
 وارث شاہ نوں مار نہ بھاگ بھریئے انی منس دیئے پیاریئے واسطہ ای

۲۳

ساڈا حسن پسند نہ لیاونائیں جاہ ہیر سیال ویاہ لیاویں
 واہ و نچھلی پریم دی گھت جالی کائی نڈھی سیالاں دی پچاہ لیاویں
 تیتھے ول ہے رناں ولاونے دا رانی کوکلاں محل توں لاہ لیاویں
 دینہہ بوہیوں کڈھنی ملے ناہیں راتیں کندھ پچھواڑیوں ڈھاہ لیاویں
 وارث شاہ نوں نال یجھیئے تے جیویں دا لگے تیویں لالیا ویں

۲۴

نڈھی سیالاں دی ویاہ کے لیاوساں میں کریں بولیاں اتے ٹھٹھولیاں نی
 بے گھت پوہوا وانگ مہریاں دے ہون تساں جیہاں اگے گولیاں نی
 مجھو واہ وچ بوڑیئے بھلیاں نوں ہون تساں جیہاں بڑبولیاں نی
 وارث بس کرو اسیں رنج رہے بھر دتیاں جے سانوں جھولیاں نی

۲۵

کیا بھڑ مچاپوئی کچیاوے متھا ڈاہ لائیو ای سوکناں وانگ کیما

جا بھرا کم گوا ناہیں ہو جاسیا جوہناں پھیر بہما
 رانجھے کھا غصہ سر دھول ماری کیمہ چنبری ان نوں جویں لیہا
 تسلیں دیس رکھواسیں پھڈ چلے لاه جھگڑا بھائیے گل ایہا
 ہتھ پکڑ کے جتیاں مار بکل رانجھا ہو ثریا وارث شاہ جیہا

۲۶

خبر بھائیاں نوں لوکاں جا دتی دھیدو رس ہزاریوں چلیا جے
 بل واہناں لوس توں ہوئے ناہیں مار بولیاں بھامیاں گھلیا جے
 پکڑ راہ ثریا ہنجوں نین روون جویں ندی دا نیر اچھلیا جے
 آگوں ویر دے واسطے بھائیاں نے ادھ وائیوں راہ جا ملیا جے

۲۷

روح پھڈ قلبوت جیوں ودع ہندا تویں ایسہ درویش سدھاریائی
 ان پانی ہزارے دا قسم کر کے قصد جھنگ سیالاں دا دھاریائی
 کیتا رزق تے آب اوداس رانجھا چلو چل ہی جیو پکاریائی
 کچھ دھھلی مار کے روال ہویا وارث وطن تے دیس دساریائی

۲۸

آکھ رانجھیا بھا کیہ نی تیرے دیس اپنا پھڈ سدھار ناہیں
 ویر امبری جایا جا ناہیں سانوں نال فراق دے مار ناہیں
 ایسہ بانڈیاں تے اسیں ویر تیرے کوئی ہور وچار وچار ناہیں
 خش ایسہ گناہ توں بھامیاں نوں کون جمیا جو گنہگار ناہیں
 بھائیاں باجھ نہ مجلساں سوہندیاں نی اتے بھائیاں باجھ بہار ناہیں

بھائی مرن تان پوندیاں بچ بانہاں بناں بھائیاں پرھتے پرور تائیں
 لکھ اوٹ ہے کول وسیندیاں دی بھائیاں گیاں جیڈی کوئی ہار تائیں
 بھائی ڈھاوندے بھائی اسارے دے نے بھائیاں باجھ بانہاں ہلی یار تائیں
 طالع منداں دیاں لکھ خوشامداں نے تے غریب دا کوئی بھی یار تائیں
 بانہاں کلیاں نوں لوک مار دے نیں بانہاں والیاں نوں کوئی سار تائیں
 وارث شاہ میاں بناں بھائیاں دے سانوں جیوناں ذرا درکار تائیں

۲۹

رانجھے آکھیا اٹھیا رزق میرا میتھوں بھائیو تسیں کیہ منگدے ہو
 وڈ لیا جے باپ دا ملک سارا تسیں ساک نہ سین نہ آگ دے ہو
 وس لگ جے تان منصور وانگوں مینوں چا سولی اتے تنگ دے ہو
 وچوں خوشی ہو اسان دے نکلنے تے گل آکھدے مونہوں نہ سنگ دے ہو

۳۰

سھر جاتیاں آکھیا رانجھیا دے اسیں بانڈیاں تیریاں ہنیاں ہاں
 ناؤں لینال اسیں جدوں توں جاویدا اسیں ہنجواں رت دیاں رنیاں ہاں
 جان ال قبربان ہے تده اتوں اتے آپ بھی چوکھنے ہنیاں ہاں
 ساڈوں صبر آرام نہ آندا ہے جس ویلڈی تیتھوں وچھیاں ہاں

۳۱

بھابھی رزق اداس جاں ہو ٹریا ہن کاس نوں گھیر کے ٹھگدیاں ہو
 پہلے ساڈ کے جیو نماڑے نوں پچھوں بھلیاں لاو نیں لگدیاں ہو
 بھائی ساک سن سو تسان دکھ کیتے تسیں ساک کیہ ساڈیاں لگدیاں ہو

وارث شاہ اکلڑے کیہ کرناں تسیں ست اکھیاں وگدیاں ہو

۳۲

واہ لارہے بھائی بھابیاں بھی رانجھا اٹھ ہزاریوں دھایا اے
بکھ ننگ نوں جھاک کے پندھ کر کے راتیں وچ مسیت دے آیا اے
ہتھ وٹھلی پکڑ کے رات ادھی رانجھے مزا بھی خوب بنایا اے
رن مرد نہ پنڈ وچ رہیا کوئی سبھا گرد مسیت دے آیا اے
وارث شاہ میاں پنڈ جھگڑیاں دی پچھوں ملاں مسیت دا آیا اے

۳۳

مسجد بیت العتیق مثال آہی خانے کعبیوں ڈول اتاریا نہیں
گویا اقصیٰ دے نال دی بھین دوئی شاید صندی نور اساریا نہیں
پڑھن فاضل درس درویش مفتی خوب کڈھ الحان پرکاریا نہیں

۳۴

تعلیل میزان تے صرف بہائی صرف میر بھی یاد پکاریا نہیں
قاضی قطب تے کنز انواع باراں مسعودیاں جلد سواریا نہیں
خانی نال مجموعہ سلطانیانہ دے اتے حیرت اللہ نواریا نہیں
فتاویٰ برہنہ منظوم شاہاں نال زبدياں حفظ قراریا نہیں
معارض النبوت خلاصیاں توں روضہ نال اخلاق پساریا نہیں
زاردیاں دے نال شرح ملاں زنجانیاں نحو نتاریا نہیں
کرن حفظ قرآن تفسیر دوراں غیر شرح نوں دریاں ماریا نہیں
وارث شاہ سب علم دے وچ کامل سبھ پڑھے سو سبھ نتاریا نہیں

۳۵

اک نظم دے درس ہر کرن پڑھدے نام حق تے خالق باریاں نی
گلستاں بوستاں نال بہار دانش طوطی نامہ تے رازق باریاں نی
منشیات نصاب تے ابو الفضلاں شاہنامیوں واحد باریاں نی
قران السعدین دیوان حافظ شیریں خسرواں لکھ سواریاں نی

۳۶

قلم دان دفتین دوات پٹی نانویں اسملی دیکھدے لڑکیاں دے
لکھن نال مسودے سیاق خسرے سیاہی اور جے لکھدے ورقیاں دے
اک بھل کے عین دا غین واچن ملاں جند کڈھن نال کڑکیاں دے
اک آوندے شوق جزدان لے کے وچ متباندے نال تڑکیاں دے

۳۷

ملاں آکھیا چونڈیاں دیکھدیاں ایس غیر شرع توں کون ہیں دور ہواوے
ایتھے لچاں دی کوئی تھاوے ناہیں پٹے دور کر حق منظور ہواوے
انا الحق کہاوتاں کبر کر کے اوڑک مرین گا وانگ منصور ہواوے
وارث شاہ نہ ہنگ دی باس چھپے بھاویں رسمسی وچ کافور ہووے

۳۸

داڑھی شیخ دی عمل شیطان والے کیمارانیوں جانڈیاں رہیاں نوں
اگے گڈھ قرآن تے بہیں منبر کیمیا اڈیو بکردیاں پھاپیاں نوں
ایہہ پلینت تے پاک دا کرو واقف اسیں جائے شرع گواہیاں نوں

جیہڑے تھاؤں تاپاک دے وچ وڑیوں شکر رب دیاں بے پرواہیاں نوں
وارث شاہ وچ حجریاں فعل کر دے ملاں جو ترے لاؤندے واہیاں نوں

۳۹

سانوں دس نماز ہے کاس دی جی کاس نال بنائے کے ساریاں نہیں
کن 'نک نماز دے ہین کتنے متھے کنہاندے دھروں ایسہ ماریاں نہیں
لبے قد چوڑی کس ہان ہندی کس چیز دے نال سواریاں نہیں
وارث کلیاں کتیاں اسدیاں نہیں کس نال ایسہ بخھ اتاریاں نہیں

۴۰

اساں فقہ اصول صحیح کیتا غیر شرع مردود نوں مارنا ایس
اساں دسنے کم عبادتاں دے پل صراط توں پار اتارناں ایس
فرض سنتاں واجباں نقل و تراں نال جائیزاں سچ نتارناں ایس
وارث شاہ جماعت دے تارکاں نوں تازیانیاں دریاں مارناں ایس

۴۱

باس حلویاں دی خبر مردیاں دی جیوے نال دعاواں دے ماروے ہو
انھیاں کوڑھیاں لوہلیاں وانگ پٹھے قرعہ مرن جہان دے دھاروے ہو
شرع چاء سرپوش بنایا جے روا دار وڈے گنہگار دے ہو
وارث شاہ مسافراں آئیاں نوں چلو چلی ہی پئے پکار دے ہو

۴۲

ملاں آکھیاں نامعقول جٹا فرض کج کے رات گزار جائیں

فجر ہندی توں اگے ہی اٹھ ایتھوں سر کج کے مسجدوں نکل جائیں
گھر رب دے نال نہ بچھ جھیرے از غیب دیاں جتال نہ اٹھائیں
وارث شاہ خدا دیاں خانیاں نوں ایہہ ملاں بھی چھیرے ہین بلائیں

۴۳

چڑی چوکدی نال جاں ٹرے پاہندی پیال دودھ دے وچ مدھانیاں نیں
اٹھ غسل دے واسطے جان دوڑے سجال رات نوں جنہاں نیں مانیاں نیں
راجھے کوچ کیتا آیا ندی اتے ساتھ لڈیا پار مہانیاں نیں
وارث شاہ میاں لڈن وڈی کپن کپا شمد وا لڈیا بانیاں نیں

۴۴

راجھے آکھیا پار لنگھا با میکوں چاڑھ لے رب دے واسطے تے
اسیں رب کیہ جان دے بھنن پاڑا بیڑا ٹھہلدے لب دے واسطے تے
اساں رزق کماواں نال حیلے بیڑی کھدے ڈھب دے واسطے تے
ہتھ جوڑ کے منتاں کرے رانجھا ترلا کراں میں جھب دے واسطے تے
رس آیا ہاں میں نال بھانیاں دے منت کراں سب دے واسطے تے

۴۵

پیسہ کھول کے ہتھ جے دھریں میرے گودی چا پکھے پار اتارنے ہاں
اتے ڈھیبیا مفت جے کن کھائیں چاہیڑیوں زمیں تے مارنے ہاں
چہڑا کپڑا دے تے نقد مینوں سھو اوس دے کم سوارنے ہاں
زور آوری جے بیڑی تے آن چڑھے ادھ واڑے ڈوب کے مارنے ہاں
ڈوماں اتے فقیراں تے مفت خوراں دوروں کتیاں وانگ درکارنے ہاں

وارث شاہ جیہاں پیر زادیاں نوں مڈھوں پیردی دے وچ نہ واڑنے ہاں

۴۶

رانجھاں نتاں کر کے تھک رہیا انت ہو کنڈھے پرہاں جا بیٹھا
 چھڈ اگ ہیکانڑی ہو گوشے پریم ڈھانڈری دکھ جگا بیٹھا
 گانویں سد فراق دے نال رووے اتے وچھلی شبد و جا بیٹھا
 جو کوئی آدمی ترسمتاں مرد لڈن پتن چھڈ سبھ اوستے جا بیٹھا
 رتاں لڈن چھبیل دیاں بھرن بٹھیں پیر دونہاندی ہک ٹکا بیٹھا
 غصہ کھائیے لیے چھبیل چھبیاں اتے دونہاں نوں ہاک بلا بیٹھا
 پنڈا باہوڑی جٹ لیجاگ رتاں کیما شغل ہے آن جگا بیٹھا
 وارث شاہ ایس موہیاں مرد رتاں مہیں جان دا کون بلا بیٹھا

۴۷

لڈن کرے وسواس چپوں آدمی نوں یارو دوسوہ آن شیطان کیتا
 ویکھ شور فساد چھبیل سندا میں رانجھے نے چپو حیران کیتا
 بٹھ سرے تے وائل تیار ہویا ترت چھہلنیں داسیمان کیتا
 رتاں لڈن دیاں ویکھ رحم کیتا جو کچھ نبی نے نال مسمان کیتا
 ایہو جے بے آدمی ہتھ آون جان مال پروار قربان کیتا
 آو کرال ہیں ایس دی منت زاری وارث کاس تھوں دل پریشان کیتا

۴۸

سکے وچھیں جھناؤں دا انت ناہیں ڈب مریں گا ٹھلھ نہ سجناں اوئے
 چاڑھ موڈھیاں تے تینوں اسیں ٹھلاں کوئی جان توں ڈھل نہ سجناں اوئے

ساڈیاں اکھیاں دے وچ وانگ دھیری ڈیرا گھت بہ بل نہ سبھاں اوئے
وارث شاہ میاں تیرے چوکھنے ہاں ساڈا کالجاسل نہ سبھاں اوئے

۴۹

دونہاں بانہاں توں پکڑ رنجھیڑے نوں مڑ آن بیڑی وچ چاڑھیا نہیں
تقسیر معاف کر آدمی دی مڑ آن بہشت وچ واڑیا نہیں
گویا خواب دے وچ عزازیل ڈٹھا مینوں پھیر مڑ عرش تے چاڑھیا نہیں
وارث شاہ نوں تر ت نہائے کے تے بیوی ہیر دے پلنگ تے چاڑھیا نہیں

۵۰

یارو پلنگ کہا سنیں سچ اتھے لوکاں اکھیا ہیر چھیڑی دا
بادشاہ سیلانڈے ترنجاں دی مہر چوچک خان دی بیڑی دا
شاہ پری پناہ نت لیے جستھوں اس تھاوں اوس مشک لیٹھی دا
اسیں بھ جھیل تے گھاٹ پتن سارا حکم ہے اوس سلٹیوی دا

۵۱

بیڑی نہیں ایہہ جنج دی بنی بیٹھک جو کو آوند اسد بہاؤں دا اے
نڈا وڈا امیر فقیر بیٹھے کون پھدا کیہڑے تھاوں دا اے
جویں شمع تے ڈگن پتنگ دھڑ دھڑ لنگھ نہیں مہائیں آوں دا اے
خواجہ خضر دا بالکا اُن لتھا جناں کھناں شیرینیاں لیاؤں دا اے
لڈن ناہ لنگھایا پار اس نوں اوس ویلے نوں پچھوں تاؤں دا اے
یارو جھوٹھ نہ کرے خدا سچا رناں میریاں ایہہ کھسکاؤں دا اے
اک سد دے نال ایہہ جند لیدا پنچھی ڈیگدا مرگ پھہاؤں دا اے

ٹھگ سنیں تھنیروں آوندینے ایسہ تاں ظاہرا ٹھگ جھناؤں دا اے
وارث شاہ میاں ولی ظاہرا اے نہیں ویکھ جھبیل کٹاؤں دا اے

۵۲

جامہیاں پنڈ وچ گل ٹوری اک سگھڑ پیڑی وچ گاؤندا اے
اوبدے بولیاں مکھ تھیں پھل کر دے لکھ لکھ دا سد اوہ لاؤندا اے
سنے لڈن جھبیل دیاں دونویں رناں تیج ہیر دی تے انگ لاؤندا اے
وارث شاہ کوریاں آفتاں نیں ویکھ کہیا فتور ہن آؤندا اے

۵۳

لوکاں پچھیا میاں توں کون ہوندا ان کہیں نیں آن کھوالیا ای
تیری صورت تے بہت ملوک دے ایڈا جھاتوں کاستے جالیا ای
انگ ساک کیوں چھڈ کے نس آپوں بڈھی ماں تے باپ نوں گالیا ای
اوبے اکھیاں دے تینوں کیوں کیتا کنہاں دو تیاں دا قول پالیا ای

۵۴

رات ہس کے کھیڈ گزاریا سو صبح اٹھ کے جیو اداس کیتا
راہ جانڈرے نوں ندی نظر آئی ڈیرا جا بلاحاں دے پاس کیتا
پیڑی وچ وجایے وٹھلی نوں چا پانگ اتے عام خاص کیتا
وارث شاہ جاء ہیر نوں خبر ہوئی تیری تیج دا جٹ نے ناس کیتا

۵۵

لے کے سٹھ سہیلیاں نال آئی، ہیر متڑی روپ گمان دی جی

بک موتیاں دے کنیں جھکدے سن کوئی حورتے پری دی شان دی جی
 کڑتی سوہندی بک دے نال پھبی ہوش رہی نہ زمین آسمان دی جی
 جس دے تک بلاک جیوں قطب تارا جوہن بھری قمر طوفان دی جی
 آبدیاں والے تلیں موئے اگے کئی گئے تنبو تان سے جی
 وارث شاہ میں جٹی لوڑھ لٹی بھری کبرہنکار تے مان دی جی

۵۶

کھی ہیر دی کرے تعریف شاعر متھے چمکدا حسن متاب دا جی
 خونئی چونڈیاں رات جیوں چن دوالے سرخ رنگ جیوں رنگ شہاب دا جی
 نین زنگی مرگ مولے دے گھلاں پھیلاں پھل گلاب دا جی
 بھواں وانگ کمان لاہور دس کوئی حسن نہ انت حساب دا جی
 سرمہ نیناں دی دھار وچ پھب رہیا چڑھیا ہندتے کنک پنجاب دا جی
 کھلی ترنجاں دے وچ لٹدی ہے ہانھی مست جیوں پھرے نواب دا جی
 چہرے سوہنے تے خال خط من دے خوش خط جیوں حرف کتاب دا جی
 جیہڑے دیکھنے دے رچھ وان آہے وڈا واعداتناں دے باب دا جی
 چلو لیلۃ القدر دی کرو زیارت وارث شاہ ایسہ کم ثواب دا جی

۵۷

ہوٹھ سرخ یا قوت جیوں لعل و محکم ٹھوڈی سیب ولایتی ساروچوں
 نک الف حسینی دا پپلا اے زلف ناگ خزانے دی باروچوں
 دند چبے دی لڑی کہ ہنس موتی دانے نکلے حسن اناروچوں
 لکھی چین کشمیر تصویر جٹی قد سرو بہشت گلزار وچوں
 گردن کوچ دی انگلیاں روانہ پھلیاں ہتھ کولڑے برگ چنار وچوں
 باہاں ویلنے ویلیاں گھن کھن چھاتی سنگ مر مر گنگ دھار وچوں

دھنی بہشت دے حوض دا مشک قبہ پیڈو محلی خاص سرکار وچوں
 کافور شمشاد سرین بانکے ساق حسن ستون مینار وچوں
 سرخ ہوٹھاں دی لوہڑ دندا سڑے دا خوبے کھتری قتل بازار وچوں
 شاہ پری دی بھین پنج پھول رانی کجھی رہے نہ ہیر ہزار وچوں
 سیاں نال لٹدی مان متی جیویں ہرنیاں ترٹھیاں بار وچوں
 اپراہتے اودھ ولٹ مصری چمک نکلے میان دی دھار وچوں
 پھرے چھنک دی چاؤ دے نال جئی چڑھیا غضب دا کٹک قدھار وچوں
 لٹک باغ دی پری کہ اندرانی حور نکلی چبے دی دھار وچوں
 پتلی پکے دی نقش روم والے لدھا پری نے چند اجاڑ وچوں
 اینویں سرکدی آوندی لوڑھ لٹی جیویں کونج تر نکلے ڈار وچوں
 متھے آن لگن چہرے بھور عاشق نکل جان تلوار دی دھار وچوں
 عشق بول دا نڈھی دے تھاؤں تھائیں راگ نکلے زیل دی تار وچوں
 قتل قزلباش جلاذ سوار خونی نکل دوڑیا ارد بازار وچوں
 وارث شاہ جاں نیناں دا داؤ لگے کوئی چے نہ جوئے دی ہار وچوں

۵۸

پکڑ لیے جھبیل تے بنھ مشکاں مار جھمکاں لہو لبان کیتے
 آن پلنگ تے کون سوالیا جے میرے ویر دے تساں سامان کیتے
 کڑیے مار نہ اسماں بے دوسیاں نوں کوئی اسماں نہ ایسہ مہمان کیتے
 چھنچھ ہاریے رب توں ڈریں موپے اگے کسے نہ ایڈ طوفان کیتے
 ایس عشق دے نشے نے نڈھے نی وارث شاہ ہوری پریشان کیتے

۵۹

جوانی کملی راج ہے چوچکے دا اوے کسے دی کیہ پرواہ مینوں

میں تاں دھروہ کے پلنگ توں چاشاں آیا کدھروں ایسہ بادشاہ مینوں
 ناڈھو شاہ دا پت کہ شیر ہانھی پاس ڈھکیاں لیے گا ڈھاہ مینوں
 ناہیں پلنگ تے ایس نوں مکن دیناں لا رہے گا لکھ جے واہ مینوں
 ایسہ بودلا پیر بغداد گھٹکا میلے آن بیٹھا وارث شاہ مینوں

۶۰

اٹھیں ستیا بیج اساڈڑی توں لماں سسری وانگ کیمہہ پیا ہیں دے
 راتیں کتے ایندرا کیوئی ایڈی نیند والا لڑھ گیا ہیں دے
 سخنیں دیکھ غصردی بیج میری کوئی آھلکی آن ڈھے پیا ہیں دے
 کوئی تاپ کہ بھوت کہ جن لگوا کے ڈان کے بھکھ لیا ہیں دے
 وارث شاہ توں جیہوں دا گھوک ستوں اکے موت آئی مر گیا ہیں دے

۶۱

کو کے مار ہی مار تے پکڑ چھمک پری آدمی تے قہروان ہوئی
 رانجھے اٹھ کے آکھیا واہ جن ہیر ہس کے تے مہربان ہوئی
 کچھ وٹھلی کنناں دے وچ والے زلف مکھڑے تے پریشان ہوئی
 بھنیں وال چوٹی بھواں جن رانجھا نین کجلے دی گھسان ہوئی
 صورت یوسف دی دیکھ طیموس بیٹی سنے مالکی بہت حیران ہوئی
 نین مست کلجڑے وچ دھانیں ہیر گھول گھتی قربان ہوئی
 آ بخل وچ بیٹھ کے کرے گلاں جیویں وچ قربان کمان ہوئی
 بھلا ہویا مین تینوں نہ مار بیٹھی کائی نہیں سی گل بے شان ہوئی
 روپ جٹ دا دیکھ کے جاگ لدھی ہیر گھول گھتی قربان ہوئی
 وارث شاہ نہ تھاؤں دم مارنے دی چار چشمیں دی جدوں گھسان ہوئی

۶۲

رانجھا آکھ دا ایسہ جہان سفنہ مرجاوناں ایں متوالے نی
تساں جیہاں پیاریاں ایسہ لازم آئے گئے مسافراں پالے نی
ایڈا حسن دا ناں گمان کریئے ایسہ لے پلنگ ہے سنیں نہالے نی
اساں رب دا آسرا رکھیائے اٹھ جاوناں ایں نیناں والے نی

۶۳

آجی ہیر تے پلنگ سبھ تھاؤں تیری گھول کھتیاں جیوڑا واریاں اے
ناہیں گال کڈھی ہتھ جوڑنی ہاں ہاتھ لا نہیں تینوں ماریا اے
اسیں منٹاں کراں تے پیر پگڑاں تیتھوں گھولیاں کوڑماں ساریا اے
اساں ہن کے آن سلام کیتا آکھ کاسنوں مکر پھاریا اے
بخچے سی ترنجمن چمن ناہیں اللہ والیاں نے سانوں تاریا اے
وارث شاہ شریک ہے کون اوس دا جس دارب نے کم سواریا اے

۶۴

مان تے روپ گمان بھریئے اٹھیلے رنگ رھیلے نی
عاشق بھور فقیر تے ناگ کالے باجھ منتروں مول نہ کیلے نی
ایہ جوہناں ٹھگ بازار دا اے ٹونیں ہاریئے چھیل چھیلے نی
تیرے پلنگ دا رنگ نہ روپ گھٹیا ناگر شمدیاں نال خیلے نی
وارث شاہ بن کاردوں ذبح کریئے بول نال زبان رسیلے نی

۶۵

گھول گھول گھتی تینڈی واٹ اتوں ہیلی دس ویکھاں کدوں آوتا ایس
 کسے مان متی گھروں کڈھیوں توں جس واسطے پھیریاں پاوتا ایس
 کون چھڈ آویں کچھے مہر والی جس واسطے توں چکھوں تاوتا ایس
 کون وطن تے نام کیہ سائیاں دے اتے ذات دا کون سد اوتا ایس
 تیرے وارنے وارنے چو گھنی ہاں منگو باہلے چار لیادتا ایس
 منگو باہلے داتے توں چاک میرا ایہہ بھی پھند لگے جے توں لاوتا ایس
 وارث شاہ چوہیک جے نویں چوہیں سھے بھل جائیں جیہڑیاں گاؤتا ایس

۶۶

تساں جے معشوق جے ہون راضی منکونیناں دی دھار وچ چارے نی
 نیناں تیریاں دے اسیں چاک لکے جیویں جیوے تے تیویں سارے نی
 کتھوں گل کچے نت نال تساں کوئی بیٹھ وچار وچارے نی
 گل گھت جنجال کنگال ماریں جاتر جینس وڑیں کوارے نی

۶۷

تھہ بڈھڑی رہاں غلام تیری سنے ترنجناں مال سہلیاں دے
 ہوسن نت بہار تے رنگ گوڑھے وچ ہیلوے دے نال ہیلیاں دے
 سانوں رب نے چاک ما دتا بھل گئے پیار البیلیاں دے
 دینہہ ہیلیاں دے وچ کریں موجاں راتیں کھیدساں وچ حویلیاں دے

۶۸

نال نڈھیاں گھن چر کھڑے نوں تساں بیٹھناں وچ بھنڈار ہیرے
اسیں رلاں گے آن کے وچ ویڑے ساڈی کوئی نہ لئے گا سار ہیرے
دھکے دے کے وپڑیوں کڈھ جھڈیں سانوں ٹھک کے مول نے مار ہیرے
ساڈے نال جے توڑ نبھادنی اے سچ دے کھا توں قول قرار ہیرے

۶۹

مینوں باہلے دئی سونہہ رانجھیاوے مرے مانوں جے تده تھیں کھ موڑاں
تده باجھ طعام حرام مینوں تده باجھ نہ نین نہ انگ جوڑاں
خواجہ خضرتے بیٹھ کے قسم کھاہدی تھیواں سورجے پریت دی ریت توڑاں
کوڑھی ہوئے کے نین پران جاوَن تیرے باجھ جے کونت میں ہور لوڑاں

۷۰

جدوں معاملے پین تے بچ جائیں عشق جالناں کھرا دوہیلوا اے
سچ آکھنا ایس نہیں آکھ مینوں ایہو سچ تے جھوٹھ دا ویلوا اے
تاب عشق دی جھلن کھری اوکھی عشق گوروتے جگ سبھ چیلوا اے
ایتھوں جھڈ ایمان جے نس جاسیں انت روز قیامت دے میلوا اے

۷۱

تیرے ناوَن توں جان قربان کیتی مال جیو تیرے اتوں واریا اے
پاسا جان دا سیس میں لاہازی تساں جتیا تے اسال ہاریا اے
رانجھا جیو دے وچ یقین کر کے مہر چوچک دے پاس سدھاریا اے

اگے پچھنی ہو کے ہیر چلی کول رانجھے نوں چا کھلیریا اے

۷۲

ہیر جاپیے آکھدی بللا دے تیرے ناؤں توں گھول گھمیاں میں
جس اپنے حکم تے راج اندر وچ ساندل بار کھڈایاں میں
لاساں پٹ دیاں پاپیے باغ کالے پوکھاں شوق دے نال پکھایاں میں
میری جان بابل جویں ڈھول راجا ماہی مہیں دا ڈھونڈ لیاں میں

۷۳

باپ ہس کے پچھ دا کون ہوندا ایہ منڈڑا کت سرکار دا اے
تھ لایاں پنڈے تے داغ پوندا ایہ مہیں دے نہیں درکار دا اے
گھڑ چترتے عقل دا کوٹ نڈھا چھس بہت سنبھال کے چار دا اے
مال اپنا جان کے سانجھ لیاوے کوئی کم نہ کرے وگار دا اے
کے نال پیار دے ہوک دے کے سوٹا سنگ تے مول نہ مار دا اے
وسے نور اللہ دا مکھڑے تے مونہوں رب ہی رب چتر دا اے

۷۴

کیمہڑے چودھری دا پت کون ذاتوں کیما عقل شعور دا کوٹ ہے نی
کیکوں رزق نے آن اداس کیتا اس نوں کیمہڑے پیر دی اوٹ ہے نی
فوجدار وانگوں کر کوچ دھاناں مار جیوں نقارے دی چوٹ ہے نی
کہناں جٹاں دا پوترا کون کوئی وطن ایس دا کیمہڑا کوٹ ہے نی

۷۵

پتر تخت ہزارے دے چودھری دارانجھا ذات واجٹ اصل ہے جی
ایہدا بھولا کھ تے نین نھے کوئی چھیل جیسی اوہدی ڈیل ہے جی
متا ایس دا چک دا نور بھریا سخی جیو دا نہیں خیل ہے جی
گل سوہنی پر ہے دے وچ کردا کھوج لائے تے نیاؤں وکیل ہے جی

۷۶

کے ڈوگراں جٹاں دے نیاؤں جانے پر ہے وچ دلادرے لائیاں دے
پاڑ چیر کر جان دا کڈھ دیسوں لڑیاں کیکر وچ بھر جائیاں دے
کس گل توں رس کے اٹھ آیا لڑکا کاس تھوں ہے نال بھائیاں دے
وارث شاہ نہ ایس توں نفع کوئی جیہدا رس آیا نال بھائیاں دے

۷۷

لائی ہو پچھے معاطے دس دیندا متف ہو دوسھے پھائی پھیریاں دے
واہو گھت کے کسی دے پار لائے ستھوں کڈھ دیندا کھوج پھیریاں دے
رھار دھار دی مہر دیواؤں دا اے ہنڈ پادلا دا وچ بکھیریاں دے
سیہار سی روئی نوں ساہبو لیا دے آکھیں وچ رکھے وانگ تیزیاں دے
یہیاں جواناں دا بھلا ہے چاک رانجھا جتھے نت پوندے لکھ پھیریاں دے

۷۸

تیرا آکھیا اسان منظور کیتا میں دیرہ سنبھال کے ساریاں نی
خبردار رہے میں وچ کھلا پیلے وچ مصیبتاں بھاریاں نی

رلا کرے ناہیں وچ کھنڈیاں دے ایس کدی نہیں میاں چاریاں نی
مت کھیڈ رچھے کھڑ جاہن چھیں ہون پنڈ دے وچ خواریاں نی

۷۹

پاس ماؤں دے نڈھی نے گل کیتی ماہی مہیں دا آن کے چھیڑیا میں
نت پنڈ دے وچ وچار پیندی اہ بھگرا چا نیڑیا میں
سجاں نت رلے منگوں وچ پیلے ماہی کھڑ ہی آن سہیڑیا میں
مائے کرم جاگے ساڈے منگوواں دے ساڈا اصل چھیڑیا گھیریا میں

۸۰

کھن کھنڈ پراوٹھے کماہ میاں مہیں چھیڑ دے رب دے آسرے تے
ہن گہرو رانھیا جال میاں گذر آوسی ددھ دے کاسڑے تے
ہیر آکھدی رب رزاق تیرا میاں جائیں نہ لوکاں دے ہاسڑے تے
مہیں چھیڑ دے جھل دے وچ پیا آپ ہو بہیں اک پاسڑے تے

۸۱

پیلے رب دا ناؤں لے جاوڑیا ہویا دھپ دے نال ظہیر میاں
اوبدی نیک ساعت رجوع آن ہوئی طے راہ جانڈے پنج پیر میاں
چا کھا چوری چو بھج بوری جیو وچ نہ ہو دلگیر میاں
کائی نڈھڑی سوہنی کرو بخشش پورے رب دے ہو تسک پیر میاں
خشکی ہیر درگاہ تھیں تدھ تائیں سانوں یاد کریں پوے بھوڑ میاں

۸۲

خواجہ خضر تے شکر گنج نور گوہری ملتان دا زکریا پیر نوری
 ہور سید جلال خاریا سی اتے لال شہباز بہشت نوری
 طرہ خضر رومال شکر گنج حشیا مندری لال شہباز نے نور نوری
 خنجر سید جلال خاریے نے کھونڈی زکریے پیر نے ہک بوری
 تینوں بھیر پوے کریں یاد جٹا تاہیں جاننا اسال تھیں پلک دوری

۸۳

ہیر چا بھتا کھنڈ کھیر مکھن میں رانجھے تے ترت لیاوندی اے
 تیرے واسطے جوہ میں بھال تھکی رو رو اپنا حال سناوندی اے
 کیدو ڈھونڈ دا کھوج نوں پھرے بھوندا باس چوری دی میلیں آوندی اے
 وارث شاہ میاں دیکھو تنگ لنگی شیطان دی کلا جگاوندی اے

۸۴

ہیر گئی جاں ندی ول لین پانی کیدو آن کے مکھ دکھاؤندائے
 اسیں بھکھ نے بہت حیران کیتے آن سوال خدائے دا پاؤندائے
 رانجھے رگ بھر کے دتی چا چوری لیکے ترت ہی پنڈنوں دھاؤندائے
 رانجھا ہیر نوں پچھ دا ایسہ لنگاں ہیرے کون فقیر کس تھاوندائے
 وارث شاہ میاں جیوں پچھ کے تے کوئی اپروں لون چالاؤندائے

۸۵

ہیر اکھیا رانھیا برا کیتو تیں تان پچھناں سی دہرائیے تے
 میں تان جان دا نہیں سا ایہہ سو نہا خیر منگیا سو میتھوں آئیے تے
 خیر لیہو ہی پچھاں نون ترت بھناں اٹھ و گیا کن ولائیے تے
 نیڑے جاندا ای جا مل نڈھے نی جا پچھ لے گل سمجھایے تے
 وارث شاہ میاں اس تھوں گل پچھیں دو تن اڈیاں ہک وچ لایے تے

۸۶

ہیر اکھیا رانھیا برا کیتو ساڈا کم ہے نال ویرائیاں دے
 ساڈے کھوج نون تک کے کرے چغلی دینہہ رات ہے وچ برائیاں دے
 ملے سرال نون ایہہ دچھوڑ دیندا بھنگ گھندا وچ کڑمائیاں دے
 بابل انڑی تے جا ٹھٹھہ کرسی جا آکھسی پاس بھر جائیاں دے

۸۷

ملی راہ وچ دوڑ کے آنڈھی پہلے نال فریب دے چٹیا سو
 نیڑے آن کے شینہی وانگ کجی اکھیں روہ دا نیر پلٹیا سو
 سروں لاه ٹوپی گلوں توڑ سہلی لکے چایے زمین تے سٹیا سو
 پکڑ زمین تے ماریا نال عنے دھولی پڑے تے کھیں چھٹیا سو
 وارث شاہ فرشتیاں عرش اتوں شیطان نون زمین تے سٹیا سو

۸۸

ہیر ڈھاچے آکھیا میاں چاچا چوری دیسہ بے جیویا لوڑناں ہیں
نہیں مار کے جند گوا دیاں مینوں کسے نہ ہنکناں ہوڑناں ہیں
بھ پیر تے ہتھ لڑکا دیاں لڑکیاں نال کیہ جوڑناں ہیں
چوری دیسہ کھاں نال حیا آپے کا ہے اسماں دے نال اجوڑناں ہیں

۸۹

ادھی ڈلھ پئی ادھی کھوہ لئی چن میل کے پرہے وچ لیاوندا ای
کیہا من دے نہیں سومول میرا چوری پلیوں کھول دکھاندا ای
نہیں چوچکے نول کوئی مت دیندا نڈھی مار کے نہیں سمجھاوندا ای
چاک نال اکڑی جائے پیلے اچ کل کوئی لیک لاوندا ای
جس ویلے مہرنے چاک رکھیا اوس ویلے نول پکھوں تاوندا ای

۹۰

چوچک آکھیا کوڑیاں کریں گلاں ہیر کھیڈ دی نال سہیلیاں دے
پونکھاں پاپیے سیاں دے نال جھوٹے ترنجن جوڑ دی وچ حویلیاں دے
ایسہ چنل جہان دا مگر لگا فقر جانڈے ہو نال سہیلیاں دے
کدی نال مداریاں بھنگ گھوٹے کدی جانچے نال چیلیاں دے
نہیں چوہڑے دا پت ہو سید گھوڑے ہون نہیں پتر لیلیاں دے
وارث شاہ فقیر بھی نہیں ہوندے پتر جٹاں تے موچیاں تیلیاں دے

۹۱

ماؤں ہیر دی تے لوک کرن چغلی مہری ملکے دھیو خراب ہے نی
 ایس ماسیاں پھوپھیاں لُج مویاں ساڈا اندروں چیو کباب ہے نی
 شمس الدین قاضی نت کسے مسلے شوخ دھیو دا ویاہ ثواب ہے نی
 چاک نال اکلایاں جان دھیان ہويا مایاں دھروں جواب ہے نی
 تیری دھی دا مغز ہے پیتماں دا ویکھو چاک چیو پھرے نواب ہے نی
 وارث شاہ منہ انگلیاں لوک گھتن دھی ملکی دی بیج خراب ہے نی

۹۲

کیدو آکھدا دھیو ویاہ ملکی دھروئی رب دی من لے ڈائیں نی
 اکے مار کے وڈھ کے کرس بیرے منہ سر بھن چواں سہاڑ سائیں نی
 ویکھ دھیو دے لاڈ کیہ دند کڈھیں بہت جھورسیں رنیں قصائیں نی
 آکے بنھ کے بھوہرے چاگھتو لب وانگ بھڑ ولے دے آئیں نی

۹۳

غصے نال ملکی تپ لال ہوئی جھب دوڑتوں مٹھے نائیں نی
 سدلیاں ہیر نون ڈھونڈ کے تے تینوں ماؤں سدیندی ہے ڈائیں نی
 کھڑنئے مومینئے پاہڑے نی مشٹنڈیے یاردیے واہنیں نی
 وارث شاہ وانگوں کتے ڈب گئی گھر آسیا پے دیے نائیں نی

۹۴

ہیر آن کے آکھدی ہس کے تے انی جھات نی امڑیے میریے نی
 تینوں ڈوہنکڑے کھوہ وچ چابوڑاں کل بیٹو بھڑیے میریے نی
 دھیو جوان بے کے دی بری ہووے چپ کتڑے چانیرئیے نی
 تینوں وڈا اداو آ جاگیا اے تیرے واسطے منس سہیڑیے نی
 دھیو جوان نہ نکلے گھروں باہر لگن دست تال کھوہ نہ گہڑیے نی
 وارث جیوں دے ہون بے بھین بھائی چاک چوہر نا سہیڑیے نی

۹۵

تیرے ویر سلطان نوں خبر ہووے کرے فکر اوہ تیرے مکاں دا
 چوچک پاپ دے راج نوں لیک لایاں کیا فائدہ مایاں تاوے دا
 نک وڈھ کے کوڑماں گالیوں ای ہویا فائدہ لاڈ لڈاوانے دا
 راتیں چاک نوں چا جواب دیاں نہیں شوق اوس مہیں چراوانے دا
 ارے آ مٹھے لاہ لے سبھ گہنیں کیا فائدہ گہنیاں پاوانے دا
 وارث شاہ میاں ایس چھوہری دا جیو ہویا اے لنگ کٹاوانے دا

۹۶

مائی رب نیس چاک گھر گھلیا سی تیرے ہون نصیب جے دھروں چنگے
 ایہو جیہے بے آدمی ہتھ آون سارا ملک ہی رب تمھیں دعا منگے
 چہوڑے رب کیتے کم ہو رہے سانوں ماووں کیوں غیب دے دے پچے
 کل سیانیاں ملک نوں مت دتی تیج مہریاں عشق نہ کرو ننگے
 نہیں چھیڑیے رب دیاں عاشقاں نوں جنہاں کپڑے خاک دے وچ رنگے

جنہاں عشق دے معاملے سریں چائے وارث شاہ اوہ کے تھوں رہن سنگے

۹۷

ملکی آکھدی چوچکا بنی اوکھی سانوں ہیر دیاں مہنیاں خوار کیتا
 طعنے دیہن شریک تے لوک سارے چو طرفیوں خوار سنسار کیتا
 دیکھو لُج سیالاں دی لاه سٹی ٹڈھی ہیر نیں چاک نوں یار کیتا
 جاں میں مت دتی آگوں لڑن لگی لُج لاه کے چشم نوں چار کیتا
 کڈھ چاک نوں کھوہ لے مہیں سھے اسان چاک تھوں جیو بیزار کیتا
 اکے دھیو نوں چاگرھے ڈوب کرے رب جان کے ہے گنگار کیتا
 جھب ویاہ دھیو نوں کڈھ دیسوں سانوں ٹھٹھ ہے ایسی مردار کیتا
 وارث شاہ سانوں ہیر خوار کیتا نہیں رب صاحب سردار کیتا

۹۸

چوچک آکھدا ملکنے جمدی نوں گل گھٹ کے کاہ نہ ماریو ای
 گھٹی اک دی گھول نہ دیتا ای اوہو اج صواب نتاریو ای
 ایہ ڈونگھڑے دھیو نہ بوڑیا ای واہن روڑھ کے مول نہ ماریو ای
 وارث شاہ خدائے دا خوف کیتو قاروں وانگ نہ زمیں نگھاریو ای

۹۹

راتیں رانجے نیں مہیں جاں آن ڈھویاں چوچک سیال متھے وٹ پایا ای
 بھائی جھڈ مہیں اٹھ جاہ گھریں تیرا طور برا نظر آیا ای
 سیالو کو بھائی ساڈے کم نہیں جائے اودھرے جدھروں آیا ای
 اسان ساتھ نہ رکھیا ٹڈھیاں وا دھیاں چارنیاں نہیں بنایا ای

اتقوا مواضع التهم وارث شاہ ایسہ دھروں فرمایا ای

۱۰۰

ولو بسط الله الرزق العبادہ رج کھایجے مستیں چائیاں نیں
کلوا والشربو ولا تسرفو نہیں مستیاں کرنیاں آئیاں نیں
کتھوں چچن اینہاں مشنڈیاں نوں نت کھانیاں ددھ ملائیاں نیں
وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها ایہ آیت دھروں فرمائیاں نیں
رزق رب دیسی اسیں اٹھ چلے ایسہ لے سانجھ جھیں گھر آئیاں نیں

۱۰۱

رانجھا سٹ کھونڈی اتوں لاه بھورا چھڈ چلیا سب منگواڑ میاں
جیہا چورنوں کھرے دا کھڑک پنچے چھڈ چلدا سنھ دا پاڑ میاں
دل چایا ذلیں تے ملک اتوں اسدے بھاؤ دا بولیا ہاڑ میاں
تیریاں کھولیاں تھوں نہیں نفع کوئی کھڑے کئیاں نوں کائی دھاڑ میاں
مینوں جھیں دی کچھ پرواہ نہیں نڈھی پئی سی ایس رہاڑ میاں
تیری دھیو نوں اسیں کیہ جاننے ہاں تینوں آونڈی نظر پہاڑ میاں
تیریاں جھیں دے کارن رات ادھی بھرا بھن دا قہر دے جھاڑ میاں
منگولوں مگر میرے سھو آونڈا ای جھیں آپنیاں مہر جی تاڑ میاں
گھٹ بہویں چرائیاں ماہیاں دیاں سسی کیتا ای کوئی کراڑ میاں
مہیں چار دیاں نوں گزرے برس باراں اج اٹھیا اندروں ساڑ میاں
دھیو کھتری دی رہی کھتری تے لیکھا گیا ہے ہو پہاڑ میاں
تیری دھیو تیرے گھر رہی بیٹھی جھاڑ مفت دا لیا ہی جھاڑ میاں
ہٹ بھری بھکنی نوں سانجھ لیو کڈھ چھڈیو ننگ کراڑ میاں
وارث شاہ اگوں پوری ناہ پیا پچھوں آیا ساں پڑتیں پاڑ میاں

۱۰۲

مجھیں چرن نہ باجھ رنھڑوے دے ماہی ہور سجھ جھکھ مار رہے
 کائی گھس جائے کائی ڈب جائے کائی شینہ پاڑے کائی پار رہے
 سیال پکڑ ہتھیار تے ہور کماں مگر لگ کے کھولیاں چار رہے
 وارث شاہ چوچک پکھوں تاوندا ای منگواناہ چرے اسیں ہار رہے

۱۰۳

مائی چاک تراہیا بابے نے ایس گل اتے بہت خوشی ہونی
 رب اوس نوں رزق ہے دین ہارا کوئی اوس دے رب نہ تسی ہونی
 مہیں پھرن خراب وچ نیلیاں دے اندر کھوپیاں دے پھسو پھسی ہونی
 وارث شاہ اولاد نہ مال رہسی جدا حق کھتھا اوہ تاں دکھی ہونی

۱۰۴

ملکی گل سناؤں دی چوچکے نوں لوک بہت دیندے بددعا میاں
 بارال برس مہیں اوس چاریاں نیں نہیں کیتی سوچوں چرا میاں
 حق کھوہ کے چا جواب دتا مہیں جھڈ کے گھراں نوں جا میاں
 بیریں لگ کے جا منا اوسنوں آہ فقر دی بری پے جا میاں

۱۰۵

چوچک آکھیا جا منا اوسنوں ویاہ تیک تاں مہیں چرا لیے
 جدوں بہر ڈولی پا ٹور دیئے رس پوے جواب تاں چا دیئے
 ساڈی دھی دا کچھ نہ لاہ لیددا سبھا ٹھل ٹکور کرا لیے

وارث شاہ اسین جٹ سدا کھوٹے جھا پھندا اتھے ہک لا لیئے

۱۰۶

ملکی جا دیڑے وچ بھدی لے جیہوا ویٹرا سی بھائیاں سانویاں دا
ساڈے مای دی خبر ہے کتے اڑیو کدھر ماریا گیا پکھوں تاویاں دا
ذرا ہیر کڑی اونہوں سددی لے رنگ دھو دیوے پلنگ دے پاویاں دا
رانجھا بولیا ستھروں بھن آ کر ایسہ پیا سردار نتھادیاں دا
سر پٹے صفا کر ہو رہیا جیہا بالکا نیا باویاں دا
وارث شاہ جیہوں چورنوں ملے واہر اچھے ساہ بھرے ماریا باویاں دا

۱۰۷

ملکی آکھدی لڑیوں جے نال چوچک کوئی سخن نہ جیوتے لیادناں ایں
کیہا مایاں پتراں لڑن ہوندا تسال کھنناں تے اسال کھاوناں ایں
چھڑمال دے نال میں گھول گھتی شام شام راتیں گھر آوناں ایں
توئیں چوچھے ددھ جماناں ای توئیں ہیر دا پلنگ دچھواناں ایں
کڑی کل دی تیرے توں رس پئی اے توئیں اوس آنوں منادناں ایں
منگو مال سیال تے ہیر تیری نالے گھورناں تے نالے کھاوناں ایں
تیرے ناؤں توں ہیر قربان کیتی منگو سانجھ کے چار لیادناں ایں
منگو چھیڑ کے جھل وچ میاں وارث سال تخت ہزارے نوں جماناں ایں

۱۰۸

رانجھا آکھدا ہیر نوں ماؤں تیری سانوں پھیر مڑ رات دی چڑی ہے
میاں من لے اوسدے آکھنے نوں تیری ہیر پیاری دی امڑی ہے

کیہ جانینے اوٹھ کس کڑی بہسی اے ویاہ دی وتھ بھی لمڑی ہے
وارث شاہ ایس عشق دے وچ وچوں کے پلے نہ بدھڑی دمڑی ہے

۱۰۹

رانجھا ہیر دی ماواں دے لگ آکھے چھیڑ مھیاں جھل توں آؤندا ہے
منگو واڑ دتا وچ جھاگڑے دے آپ نھاپیے رب دھیاؤندا ہے
ہیر ستواں دا مگر گھول چھناں ویکھو رزق رنجھے دا آؤندا ہے
پنجاں پیراں دی آمدن ترت ہوئی رانجھا ویکھ کے خوشی کراؤندا ہے
رانجھا ہیر دونویں ہتھ بھہ کھڑے حکم صاحبان دا فرماؤندا ہے

۱۱۰

چہ دونہاں نے رب نوں یاد کرناں نہیں عشق نوں مہناں لاونا ایس
اٹھے پیر خدائیدی یاد اندر تہاں ذکر تے خیر کماونا ایس
تہانوں میہنا جگ نے لاونا ایس ایس عشق تھیں نس نہ جاونا ایس
وارث شاہ پنجاں پیراں حکم کیتا چہ عشق نوں نہیں ڈلاونا ایس

۱۱۱

ہیروت کے بلیوں گھریں آئی ماں باپ قاضی سدلیاواں دے نیں
دونویں آپ بٹھے اتے وچ قاضی اتے سامنے ہیر بہاواں دے نیں
چہ ہیر تینوں اسیں مت دیندے مٹھی زبان دے نال سمجھاواں دے نیں
چاک چوہراں نال نہ گل کچے ایسہ تختی کیمہڑے تھواں دے نیں
چرخہ ڈاہ کے اپنے گھریں بھئے سگھڑ گاواں کے جی پر چاواں دے نیں
لال چر کھڑا ڈاہ کے چھوپ پائیے کیہے سوہنے گیت جھناواں دے نیں

نیویں نظر حیا دے نال رہیے تینوں سبھ سیانے فرماؤں دے نیں
 چوچک سیال ہوری ہیرے جانی ایں سردار تے پیچ گراؤں دے نیں
 شرم مایاں دی ول دھیان کریے شاندار ایسہ جٹ سداؤں دے نیں
 باہر پھرن نہ سوہندا جھیاں نوں اج کل لاگی گھر آؤں دے نیں
 اتھے ویاہ دے وڈے سامان ہوئے کھیڑے پئے بنا بناؤں دے نیں
 وارث شاہ میاں چند روز اندر کھیڑے جوڑ کے تنج لے آؤں دے نیں

۱۱۲

ہیر آکھدی بلبلا عملیاں توں نہیں عمل ہٹایا جامیاں
 چہڑیاں واویاں عاداتاں جاہن نہیں رانجھے چاک توں رہیا نہ جامیاں
 شینھ چترے رہن نہ ماس باجھوں جھٹ نال اوہ رزق کما میاں
 ایہ رضا تقدیر ہو رہی وارد کون ہوونی دے ہٹا میاں
 داغ انب دی رسا دا لہے نہیں داغ عشق دا بھی نہیں جامیاں
 ہور سبھ گلاں منظور ہوئیاں ہٹاں چاک توں رہیا نہ جامیاں

۱۱۳

ایہدھے وڈھ لڑکے کھوہ چونڈیاں نوں گل گھٹ کے ڈوہجڑے بوڑ رنیں
 سر بھن سونال مدھانیاں دے ڈھوئی کھڑے لتاں نال توڑ رنیں
 ایہدھا داتری نال چا ڈھڈ پاڑو سوا اکھیاں دے وچ پوڑ رنیں
 وارث چاک تھوں ایسہ نہ مڑے مولے اسیں رہے بہترڑا ہوڑ رنیں

۱۱۴

سر بیٹیاں دے چا جدا کر دے جدوں غصیاں تے باپ آؤں دے نیں

سر روڑھ کے نیس وچ روڑھ دیندے ماس کاؤں کتے پئی کھاؤں دے نیس
 کسی جام جلالی نے روڑھ دتی کئی ڈوم ڈھاڈی پئے گاؤں دے نیس
 اولاد جیہڑی کہے نہ لگے باپ اوس نوں ترت مکاؤں دے نیس
 جدوں قہرتے آؤں دے باپ ظالم بنھ بیٹیاں بھوہرے پاؤں دے نیس
 وارث شاہ جے ماریئے بدال تائیں دینے خون نہ تنہاں دے آؤں دے نیس

۱۱۵

جنہاں بیٹیاں ماریاں روز قیامت سر تنہاں دے وڈا گناہ میاں
 ملن کھانیاں تنہاں پھاڑ کر کے جیوں ماریاں جے توں کھاہ میاں
 کہے ماں تے باپ دے اساک منیں گل پلڑاتے منہ گھاہ میاں
 اک چاک دی گل نہ کرو مولے اس دا ہیر دے نال نباہ میاں

۱۱۶

سلطان بھائی آیا ہیر سندا آکھے ماؤں نوں دھیو نوں تاڑ اماں
 اسان پھیر جے باہر ایسہ ڈٹھیا ای سٹاں ایس نوں جان تھیں مار اماں
 تیرے آکھیاں ستر جے پے نہیں پھیراں ایس دی دھون تلوار اماں
 چاک وڑے ناہیں ساڈے وچ ویڑے نہیں ڈکرے کراں گا چار اماں
 جے دھیو نہ حکم وچ رکھیا ای سبھ ساڑ سٹاں گھر بار اماں
 وارث شاہ جیہڑی دھیو بری ہووے روڑھ دینے سمندروں پار اماں

۱۱۷

اکھیں لکھیاں مڑن نہ دیر میرے پیا وار گھتی بلہاریاں دے
 دیہن پئے دریا نہ کدی مڑ دے وڈے لارہے زور زاریاں دے

لو کیکروں نکلے نہیں بھائی جتھے لکھیاں تیز کٹاریاں دے
 لگے دست اک وار نہ بند کیجن وید لکھدے وید گیاں ساریاں دے
 سردتیاں باجھ نہ عشق پکے ایسہ نہیں سکھالیاں یاریاں دے
 وارث شاہ میاں بھائی درجدے نیس دیکھو عشق بنائیاں خواریاں دے

۱۱۸

قاضی آکھیا خوف خدائیدا کر ماپے ضد چڑھے چا مارنی گے
 تیری کیاڑیوں چبھ کڈھا سٹن مارے شرم دے خون گذرانی گے
 جس وقت دتا اسال چا فتویٰ اوس وقت ہی مار اتارنی گے
 ماؤں آکھدی لوڑھ خدائیدا جی بچھے شوخ دیدے دیکھو پاڑنی گے

۱۱۹

پنجاں پیراں نوں رانجھے نے یاد کیتا جدوں ہیر سیہڑا گھلیا ای
 ماں باپ قاضی سنبھ گرد ہوئے گلہ سھناں دا اسال جھلیا ای
 پنجاں پیراں اگے ہتھ جوڑ کھڑا نیر روندیاں نول نہ ٹھلیا ای
 چہ کون مصیبتاں پیش آئیاں وچوں جیو ساڈا تھر تھلیا ای
 میری ہیر نوں ویر حیران کیتا قاضی باپ تے ماؤں پھلیا ای
 مدد کرو خدائیدے واسطے تے میرا عشق خراب ہو چلیا ای
 بہت پیدا دلاسرے نال پیراں مسیں رانجھے دا جیو تسلیا ای
 تیری ہیر دی مدد میاں رانجھا مخدوم جمانیاں گھلیا ای
 دو تن سد سناکھاں وٹھلی دے ساڈے گاؤنے تے جیو چلیا ای
 وارث شاہ اگے جٹ گاؤندا اے دیکھو راگ سن کے جیو ہلیا ای

۱۲۰

شوق نال وجا پئے وٹھلی نوں پنجاں پیراں اگے کھڑا گاؤں دا اے
 کدی اودھوتے کاہن دے بشن پتے کدی ماجھ پہاڑی دی لاؤں دا اے
 کدی ڈھول تے ماروں چھوہ دیندا کدی یوہناں چا سناؤں دا اے
 ملکی نال جلالیاں خوب گاؤے وچ چھوری دی کئی وی لاؤں دا اے
 کدی سوہنی تے مہینوال والے نال شوق دے سد سناؤں دا اے
 کدی دھرتیاں نال بکت چھوہے کدی سوہلے نال رلاؤں دا اے
 سارنگ نال تنگ شانیان دے راگ سوہے دا بھوگ چا پاؤں دا اے
 سورٹھ گوجریاں پورنی لتت بھیروں دیکر راگ دی زیل و جاؤں دا اے
 ٹوڈی میکھ ملھارتے کوند دھنا سری چت سرے نال لاؤں دا اے
 مال سری تے پرچ بن راگ بولے نال مالوا وچ و جاؤں دا اے
 کدراقی بھاگڑا راگ مارو نالے کاہنڑے دے سر لاؤں دا اے
 کلیان دے نال مالکنس بولے اتے منگلا چا سناؤں دا اے
 بھیرو نال پلاسیاں بھیم بولے نت راگ دی زیل و جاؤں دا اے
 بردانال پہاڑ جھنجھوٹیاں دے ہور نال آسا کھڑا گانوں دا اے
 بولے راگ بسنت ہندول گوپی مدارو نیں دیاں سراں لاؤں دا اے
 پلاسی نال تھاسیاں تھانس کے تے وارث شاہ نوں کھڑا سناؤں دا اے

۱۲۱

راضی ہو پنجاں پیراں حکم کیتا چہ منگ لے دعا جو متلنی این
 اے ہیر جی مینوں خش اٹھو رنگن شوق دے مال اوہ رنگنی این
 مینوں کرو ملنگ بھبوت لاؤ چہ اوہ بھی تیری ملکنی این
 ناں سویں ناں جمداد ہال جاویں گھر مایاں دے . نہیں سکتی این

جیسے نال رلے تے ہو جائے ننگا نال رلیے سو بھی ننگی ایس
وارث شاہ نہ سویں نہ جھڈ جائیں گھر مایاں دے نہیں لنگی ایس

۱۲۲

راجھے پیراں نوں بہت خوشحال کیتا دعا دیتا نے جاہ ہیر تیری
تیرے سبھ مقصود ہو رہے حاصل مدد گار ہوئے پنچے پیر تیری
جاہ گونج توں وچ منگواڑ بیٹھا خوش لئی ہے سبھ ^{تقصیر} تیری
وارث شاہ میاں پیراں کالماں نے کر جھڈی ہے نیک تدبیر تیری

۱۲۳

راجھے آکھیا آو کھاں بیٹھ ہیرے کوئی خوب تدبیر بنائیے نی
تیرے ماں تے باپ دلگیر ہندے کویں انہاں تھوں بات چھپائیے نی
مٹھی نائن سد کے بات کہتی جے توں کہیں تیرے گھر آئیے نی
میں سیالاں دے ویڑے وڑاں ناہیں ساتھے ہیر نوں نت پہنچائیے نی
دینہہ رات تیرے گھر میل ساڈا ساڈے سریں احسان چڑھائیے نی
ہیر پنچ مراں ہتھ دتیاں نیں جویں مٹھیے ڈول پکائیے نی
کڑیاں نال نہ کھولناں بھیت تساں سبھا جیو دے وچ لگائیے نی
وارث شاہ چھپائیے خلق کولوں بھادیں اپنا ہی گڑ کھائیے نی

۱۲۴

پھلے کول جتھے منگو بیٹھ دا سی لوتھے کول ہیسی گھر نائیاں دا
مٹھی نائن گھراں دی ^{تھمنی} سی نائی کم کر دے پھرن سائیاں دا
گھر نائیاں دے حکم رانجھنے دا جوہیں ساہورے حکم جوئیاں دا

جان بھان مٹھی پھرن والیاں دی بارا کھدا لیف تھلایاں دا
 مٹھی بیج وچھلیجے پھل پورے لتے آؤں دا قدم خدایاں دا
 دونویں ہیر رانجھا راتین کرن موجاں کھڑیاں کھا کھنکھن سراسایاں دا
 گھڑی رات رہندی گھریں ہیر جائے رانجھا بھاجھدا پھرے دھایاں دا
 آپو اپنے کار وچ جا رجن بوہا پھیر نہ دیکھ دے نایاں دا

۱۲۵

دمنہہ ہووے دوپہرتاں آوے رانجھا اتے اودھروں ہیر بھی آؤں دی اے
 ایسہ مہیں لیا بہاؤں دا اے اوہ نال سہیلیاں لیاؤں دی اے
 اوہ وچھلی نال سرود کردا ایسہ نال سہیلیاں گاؤں دی اے
 کائی زلف نچوڑ دی رانجھنے تے کائی آن گلے نال لاؤں دی اے
 کائی چڑی لک نوں مشک بوری کائی مکھ نوں مکھ چھوہاؤں دی ہے
 کائی میریاں آکھ کے بچ جاندی مگر پوے تاں ٹہیاں لاؤں دی اے
 کائی آکھ دی ماہیا ماہیا دے تیری مجھ کئی کٹا جاؤں دی اے
 کائی مامے دیاں خربوزیاں نوں کوڑے بیجے چا بناؤں دی اے
 کائی آکھدی ایڈی آ رانجھیاوے مار باہلی پارنوں دھاؤں دی اے
 مردے تاریاں ترن جفال پے کے کوئی نوں نسل روڑھی آؤں دی اے
 کتے تاریاں ترن چوا کر کے اک چھال گڑم دی لاؤں دی اے
 اک شرط بدھی ٹہی مار جائے تے پتال دی مڑی لیاؤں دی اے
 اک پین تے قاز چترانگ ہو کے سرخاب تے کوچن آؤں دی اے
 اک ڈھینگ بنیں اک پین بکلا اک کلکا ہو دکھاؤں دی اے
 اک وانگ ککوہیاں سنگھ ٹڈے اک آوت وانگ بلاؤں دی اے
 اک اوکت بولدی ٹیٹھری ہو اک سنگھ جلاکولی آؤں دی اے
 اک لدھر ہو پکے کڑ کڑاوے اک ہو سنسار شوکاؤں دی اے

اک دیرہ پہلپٹیاں ہو بلھن مشک وانگروں اور پھوکاؤں دی اے
 ہیر ترے چو طرف ہی رانجھنے دے موری مچھلی بن آوں دی اے
 آپ بنیں مچھلی نال چاوڑاں دے نیں رانجھے نوں کرل بناؤں دی اے
 ایس تخت ہزارے دے ڈنہرے نوں رنگ رنگ دیاں جالیاں پاؤں دی اے
 وارث شاہ جٹی ناز نیاز کر کے نت یاردا جیو پر چاؤں دی اے

۱۲۶

کیدو آکھدا ملیے بھیردے نی تیری دھیو وڈا چچر چایا ای
 جاہیں تے چاک دے نال گھلدی ایس ملک دا ارتھ گویا ای
 ماؤں باپ قاضی سکھ ہار تھکے ایس اک نہ جیو تے لایا ای
 منہ گھٹ رہے وال پٹ رہے لنگ کٹ رہے مینوں تیا ای
 جھگھ گھٹ رہے جھانٹا پٹ رہے انت ہٹ رہے غیب چایا ای
 لٹ پٹ رہے انٹ ہٹ رہے تیسل جٹ رہے لٹکایا ای
 متیں دے رہے پیر سیوں رہے پیریں پے رہے لوڑھا آیا ای
 وارث شاہ میاں تے معاملے نوں لنگے رچھ نہیں موڑ جگایا ای

۱۲۷

ملکی آکھدی سدتوں ہیر تائیں جھب ہو توں اولیا نایا۔ دے
 کھینڈن گئی منہ سوچلے گھروں نکل نماں شام ہوئی نہیں آتیا دے
 الفو موجیا موجماں دا گیا دے دھدھی ماچھیا بچ توں بھایا دے
 وارث شاہ ماہی ہیر نہیں آئی موہر منگواندی گھریں آتیا دے

۱۲۸

جھنگڑ ڈوم تے فتو کلال دوڑے ہینا چوہڑا تے جھنڈے چاک میاں
 جا ہیر اگے دھم گھتیاں نیں چہ کھی اڈائی آ خاک میاں
 تیری ماؤں تیرے اتے بہت غصے جانوں ماری چوچک باپ میاں
 رانجھا جاہ تیری سر آن بیاں نالے آکھدے ماریے چاک میاں
 سیال گھیر نگر پون کد تیتوں گنیں آپ نوں بہت چالاک میاں
 طوطا انب دی ڈال تے کرے موجاں تے گلیدوا پوس ٹپاک میاں
 اج سیالاں نے چلھے نہ اگ گھتی سارو کوڑماں بہت غمناک میاں
 وارث شاہ یتیم دے مارنے نوں سبھا چڑی جھناں دی دھاک میاں

۱۲۹

ہیر ماؤں نوں آن سلام کیتا ماؤں آکھدی آئی نہریے نی
 پرولے گولے بے حیائے کنڈ وٹے تے گل پھریے نی
 ادھلا گئے، ٹوٹیں، تے کرے، چھیل چھدریے چھاپے چریے نی
 غولہ رگھتے تے مال زاویے نی غصے ماریے زہر دیے زہریے نی
 توں اکاچھے ساڑ کے لوڑھ دتا لنگ گھڑوں گی نال مطہریے نی
 ساہناں نال رہیں دہمیہ رات کھہیدی آٹلیں نی کھیے وہڑیے نی
 اج رات تیتوں مجھو واہ ڈوباں تیری ساعت آوندی قہریے نی
 وارث شاہ تیتوں کپڑ دھڑی ہوسی دیکھیں نیل ڈانٹاں اتے لہریے نی

۱۳۰

ماں چاک بیلا آسیں پیٹھ پیٹھال کبھے غیب دے طوطے بولنی ایں
گندا بہت ملوک منہ جھوڑی دا ایڈا جھوٹھ پہاڑ کیوں تولنی ایں
شعلہ نال گلاب تیار کیتا وچ پپاز کیوں جھوٹھا گھولنی ایں
گداں کسے دی نہیں چرا آندی دانی ہوچکے غیب کیوں بولنی ایں
ان سنیاں نوں چا سنایا ای موئے ناگ وانگوں دس گھولنی ایں
وارث شاہ گناہ کیہ اسال کیتا ایڈے غیب دے تولنے تولنی ایں

۱۳۱

سڑے لیکھ ساڈے لُج پئی تینوں دڈھی سوہنی دھی نوں لیک لگی
نت کریں توبہ نت کریں یاری نت کیس پھنڈتے دڈھی ٹھگی
اسیں منع کر رہے ہاں مڑیں ناہیں تینوں کسے فقیر دی کیمہی دگی
وارث شاہ ایسہ کھنڈتے ددھ کھانڈی ماری پھنگ دی گئی جے ہو تکی

۱۳۲

ماں بس کر گالیاں دیسہ ناہیں گالاں دتیاں دڈھا پاپ آوے
بھی دھہ دی پٹی بہت بری دھیاں ماریاں دڈھا سراپ آوے
لے جائیں بھیا پٹی نوں کوئی غیب دا سول کہ تاپ آوے
وارث شاہ نہ مڑاں رٹھیرے تول بھادیں باپ دے باپ داباپ آوے

۱۳۳

کیدو آچے آکھدا سوہریو اوتھوں کون چنگا مت دیسا او
 میں موہیاں تے نال سیال مٹھے اج کل دکاڑ کرینیا او
 ایسہ نت دا پیار نہ جائے خالی پنج گڈوا پاس نہ دیسا او
 سٹھوں مار سیالاں نیں گل ٹالی پر ہاں پھڈ پھڈا ایسہ بھینیا او
 رگ اک ودھیک ہے لنگیاں دی کرت گھن فرنج ملکھینیا او

۱۳۴

کوئی روزنوں ملک مشہور ہوسی چوری یاری جے عیب کوریاں نوں
 جنہاں پان ہے نچنے کدنے دی رکھے کون رتاں ہریاریاں نوں
 ایس پا بھلاوڑا ٹھگ لیتے کم پکھنسی بہت خوریاں نوں
 جدوں چاک اودھال لیجاگ نڈھی تڈوں جھورسو بازیاں ہاریاں نوں
 وارث شاہ میاں جنہاں لائیاں نیں سوئی جان دے واریاں یاریاں نوں

۱۳۵

قصہ ہیر نوں ترت سہیلیاں نے جاکن دے وچ سنایا ای
 تینوں منناں چاک دا دے کیدو اوس پرھے وچ شور چپایا ای
 وانگ ڈھول حرام شیطان دے جیوں ڈگا وچ بازار دے لایا ای
 او گل جے جایی اج خالی تیں ہیر کیوں ناؤں سدایا ای
 کر پھڈنی ایس دے نال ایسی سنے دایں جو کیترا پایا ای
 وارث شاہ اپرا دھناں رہن جڑیاں لنگے رچھ نے معاملہ چپایا ای

۱۳۶

ہیر آکھیا واڑ کے پھلے اندر گل پا رسا منہ گھٹ گھسو
 لے کے سٹے تے کڈھن ماچھیاں دے دھڑا دھڑ ہی مار کے کٹ گھسو
 ٹنگوں پکڑ کے لک وچ پا چھی کے ٹوٹے دے وچ سٹ گھسو
 مار ایس نوں لاپیے اگ جھگی ساڑ بال کے چیز سبھ لٹ گھسو
 وارث شاہ میاں داڑھی بھنڑی دا جوکو وال دے سھو پٹ گھسو

۱۳۷

سیاں نال رل کے ہیر متا کیتا کھنڈ پھٹ کے گلیاں ملیاں نہیں
 کیدو آن وڈیا جدوں پھلے اندر خبراں تر ت ہی ہیر تے گھلیاں نہیں
 پھس پکڑ کاتیاں وانگ شاہ پریاں غصہ کھاپیے ساریاں چلیاں نہیں
 کیدو گھیر جووں گدھا گھمیار پکڑے لاه سہلیاں پکڑ پتھلیاں نہیں
 گھاڑ گھرن ٹھھیار جووں پون دھمکاں دھائیں چھڑ دیاں موہلیاں چلیاں نہیں

۱۳۸

گل پاپیے سہلیاں لاه ٹوپی پاڑ جلیاں سنگھ نوں گھٹیو نہیں
 بھن دور تے سٹے چھرن لئیں روڑھ وچ کھڑل دے سٹیو نہیں
 جھنجھوڑ سر توڑ کے گھت مہدا لانگڑ پاڑ کے دھڑا دھڑ کیو نہیں
 وارث شاہ داڑھی پٹی پاڑ لانگڑ ایسہ اکھڑا ہی چا گھٹیو نہیں

۱۳۹

اک مار لتاں دوئی لا چھمکاں تری نال چٹاکیاں مار دی اے
کوئی اٹ وٹا جتی ڈھیم پتھر کوئی پکڑ کے دھون بھوکیں مار دی اے
کوئی پٹ داڑھی دبر وچ دیندی کوئی ڈنڈکا وچ گزار دی اے
چور ماری دا ویکھئے چلو سادھو وارث شاہ ایسہ ضبط سرکار دی اے

۱۴۰

پاڑ چنیاں ستمناں کڑتیاں نوں چک وڈھ کے چھدا چور وانگنوں
وتے پھرن پروار جیوں جن دوالے گرد پائیاں پاوندیاں مور وانگنوں
شاہوکار دا مال جیوں وچ کونیاں دوالے چوبھیاں پھرن لاہور وانگنوں
وارث شاہ انگلیاریاں بھسکدیاں نی اوہدی پریٹ ہے چند چکور وانگنوں

۱۴۱

اوہ پھاٹ کے کٹ چک چور کیتا سیالیں لایجے پائیاں دھائیاں نیں
پتھیں بال موڑے کاہ کانے وڈے بھانڈر بال لے آئیاں نیں
جھگی ساڑ کے بھانڈرے بھن سارے ککڑ کتیاں چا بھجائیاں نیں
جل پاڑ کے ساڑ کے فتح پائی لتیاں ہیر نوں ملن ودھائیاں نیں
فوجاں شاہ دیاں وارثا مار متھرا مڑ پھیر لاہور نوں آئیاں نیں

۱۴۲

کیدو لتھڑے متھڑے خون دیہدے کو کے باہوڑی تے فریاد میاں
مینوں مار کے ہیر نے چور کیتا پٹو پنڈ دیو دیو کھاں داو میاں

کفنی پاڑ بادشاہ تے جاکوکاں میں تاں پٹ سٹاں بنیاد میاں
میں تاں بولنوں ماریا سچ پکھے شیریں ماریا جیویں فرہاد میاں
چلو جھگڑیئے بیٹھ کے پاس قاضی ایسہ گل نہ جائے برباد میاں
وارث احمق نون ہناں پھاٹ کھادے نہیں آوں دا عشق دا سواد میاں

۱۴۳

چوچک اکھیاں لکھیا جاہ ساتھوں تینوں ول ہے جھگڑیاں جھیریاں دا
سردار ہیں چورلں اچیاں دا سوہاں بیٹھا ہیں ساہواں پیڑیاں دا
تینوں ویر ہے ناں ایانیاں دے اتے ول ہے دب وریریاں دا
آپ چھیڑ کے پکھوں دی پھریں اوندا ایوونج ہے ماہنواں بھیریاں دا
وارث شاہ ابلیس دی شکل کیدو ایو مول ہے سب بکھیریاں دا

۱۴۴

مینوں مار کے اودھلاں منج کیتا جھگی لا مواترے ساڑیا نہیں
دور بھٹے سٹے ساڑ میرے پیوند جلیاں پھول کے پاڑیا نہیں
ککڑکتیاں بھگک انیم لئی میری بانونی چا اجاڑیا نہیں
دھڑ ویل دھاڑے مار ملک لٹن میرا دیس لٹیا انہماں لاڑھیا نہیں

۱۴۵

جھوٹھی سپیاں چنلیاں میل کے تے گھرو گھری توں لوتیاں لانوناں ہیں
پیو پتراں توں یار یار کولوں مانواں دھیاں نوں پاڑ دکھادناں ہیں
تینوں بان ہے برا کمانے دی اینویں نکراں پیا لڑاوناں ہیں
پرہاں جا جٹا پچھا پھڈ ساڈا اینویں کاسنوں پیا کھپادناں ہیں

۱۴۶

دھروئی رب دی نیاوں کماؤ پتو بھرے دیس وچ پھائیا کتیا ہاں
 مرشد حشیا سی ٹھوٹھا بھیا نیں دھروں جڑاں تھیں لایجے پٹیا ہاں
 میں ماریا دیکھدے ملک سارے دھرو کرنگ موئے وانگ ستیا ہاں
 ہڈ گوڈڑے بھن کے چور کیتے اڑی دار گدوں وانگ کتیا ہاں
 وارث شاہ میاں وڈا غضب ہویا رو روپے بہت کھٹیا ہاں

۱۴۷

کڑیاں سد کے پتیاں نے پچھ کیتی لنگاں کاس تھوں ڈہاہ کے ماریا ہے
 اینوں باجھ تقصیر ماریا ہے اکے کوئی گناہ نتاریا ہے
 حال حال کرے پرھے وچ بیٹھا ایڈا قرتے خون گزاریا ہے
 کو کون تقصیر فقیر اندر پھڑے چور وانگوں گھٹ ماریا ہے
 جھگی ساڑ کے مار کے بھن بھانڈے ایس فقر نوں مار اتاریا ہے
 وارث شاہ میاں پچھو لڑکیاں نوں اگ لا فقیر کیوں ساڑیا ہے

۱۴۸

منہ انگلیاں گھت کے کہن سچے کارے کرن تھیں ایسہ ناں سنگدائے
 ساڈیاں میاں ٹوہنڈا توڑ گھال پچھوں ہوپے ستھناں سنگدائے
 سانوں کتیاں کرے تے آپ پچھوں ساہن ہوپے ٹپ دارنگدائے
 نالے بنھ کے جوگ نوں جو دیندا گتاں بنھ کے کھچ دا بھدائے
 تیروں لاه گھائی دوالے پھرے بھندا بھوں بھوں موتداتے نالے ژنگدائے
 وارث شاہ اجاڑ وچ جاپے تے پھل کناں اساڈیاں سھدائے

۱۴۹

اوہ آکھدا مار گوا دتا ہڈ گوڈڑے بھن کے چور کیتے
 جھگی ساڑ بھانڈے بھن کھوہ داڑھی لاہ بھاگ پٹے پٹ دور کیتے
 ٹنگوں پکڑ گھیٹ کے وچ کھائی لتاں مار کے خلق حضور کیتے
 وارث شاہ گناہ تھوں پکڑ کافر ہڈ پیر ملا نکال چور کیتے

۱۵۰

وار گھتیاں کون بلا کتا درکار کے پرہاں نہ مار دے ہو
 اساں بھیرے پٹیاں ہتھ لایا تسلی اتنی گل نہ سار دے ہو
 پھر پھجیاں مکریاں ٹھکریاں نوں منہ لاپے چا وگاڑ دے ہو
 مٹھی مٹھی ہاں ایڈا پردھ پوندا دھیاں سد کے پرہے وچ مار دے ہو
 ایسہ لچ مشنڈڑا اسیں کڑیاں اچے سچ تے جھوٹھ نثار دے ہو
 پرش ہو پے نڈھیاں نال گھلدا تسلی گل کیہ چانکھار دے ہو
 وارث شاہ میاں مرد سدا جھوٹھے رتاں سچیاں سچ کیہ تار دے ہو

۱۵۱

کیدو باہوڑی تے فریاد کوکے دھیاں والیو کروناؤں میاں
 میرا ہٹ پساری دا لٹیا اے کول ویجھدا پنڈ گراؤں میاں
 میرا بھنگ انیم تے پونست سڑیا ہور نعمتاں دا کیما ناؤں میاں
 میری تسان دے نال نہ سانجھ کوئی پن کلڑے پنڈ دے کھاؤں میاں
 طوطے باغ اجاڑ دے میویاں دے اتے پھاہ لیاؤں دے کاؤں میاں
 وارث شاہ میاں وڈے مال لٹے کیکھڑے کیکھڑے والیا میں ناؤں میاں

۱۵۲

پنچال کیدو نوں آکھیاں صبر کر توں تینوں ماریا نہیں جھکھ ماریا نہیں
ہائے ہائے فقیر تے قبر ہويا کوئی وڈا ہی خون گزاریا نہیں
بہت دے دلا سڑا پونجھ آکھیں کیدو لنگے نوں ٹھگ کے ٹھاریا نہیں
کیدو آکھیا دھیاں دے دل ہو کے دیکھو دین ایمان نگھاریا نہیں
وارث اندھ راجا تے پیداو نگری جھوٹھا دے دلا سڑا ماریا نہیں

۱۵۳

چوچک آکھیا آکھیں ویکھال مینوں منڈی لاہ سٹاں منڈے منڈیاں دی
اگے دیاں تراہ میں ترت ماہی ساڈے دیس نہ تھاؤں ہے گنڈیاں دی
سرواہیاں چھک کے اکھ لاہاں اسیں سبھ نہ پرہے ہاں ٹنڈیاں دی
کیدو آکھیا دیکھ پھڑاوناں ہاں بھلا ناؤں کیمہدی اینہاں لٹنڈیاں دی
ایس ہیر دے برچھے دی بھنگ لیساں سہلی وٹساں چاک دے جنڈیاں دی
وارث شاہ میاں اتھے کھیڈ پونڈی دیکھو بڈھیاں دی اتے منڈیاں دی

۱۵۴

کیدو آکھیا جیو تدمیر کر کے ایسہ جوہ وچ جاچھے کھیڈ دے نی
میرے آکھیاں دھیاں نوں ناہ مارن پنڈ کون مارے خون بھیڈ دے نی
چھن تک کے جنگلے وچ آیا ایسہ دیکھ کارے ایس ڈھیڈ دے نی
وارث شاہ پرائیاں جھکیاں نوں اک لالنگے ہوری سینڈ دے نی

۱۵۵

وڈی ہوئی اجیہڑتاں جا ہچھیا پوہ ماگھ کتا وچ کنواں دے
 ہويا چھاہ ویلا تدوں وچ بیلے پھر آن پئی کسی پنواں دے
 بوٹا بھن کے رانجھے دے ہتھ ملیا ڈھیر آگے اتے پنواں دے
 بیلا لال ہی لال پکار داسی کیدو پے رہیا وانگ کنواں دے

۱۵۶

جدوں لال کجوری نوں کھیڈ سیان سھے گھرو گھری اٹھ چلیاں نیں
 رانجھا ہیر نیارڑے ہو تے کندھاں ندی دیاں مہیں نے ملیاں نیں
 پئے دیکھ کے دوہاں آٹھیاں نوں ٹنگاں لنگے دیاں تیز ہو چلیاں نیں
 پرے وچ کیدو جاگ ماری چلو دیکھ لو گلاں اولیاں نیں

۱۵۷

پرھے وچ بے عزتی گل ہوئی چومبھ وچ کلیجے دے چسکدی اے
 بے شرم ہے ٹپ کے سرے پڑھدا بھلے آدمی دی جان دھسکدی اے
 چوچک گھوڑے تے ترت اسوار ہويا ہتھ سانگ جیوں جلی لٹھکدی اے
 منب گھوڑے دے کاڑھی کاڑو جن ہیر سن دیاں رانجھے تھوں کھسکدی اے
 اٹھ رانجھا بانل آوندا ای نالے گل کر دی نالے ڈسکدی اے
 مینوں چھڈ سہیلیاں نس گیاں مگر نال ہوئی ہوئی پھسکدی اے
 وارث شاہ جیوں مورچے بیٹھ ملی ساہ گھٹ جاندی نہیں کسکدی اے

۱۵۸

مہر دیکھ کے دونہاں اکلیاں نوں غصہ کھاچے ہویا رت وناں
 ایسہ دیکھ گنگھار خدائے دا جی پہلے وچ اکلیاں پھرن رناں
 اکھیں نیویاں رکھ کے ٹھک چلی ہیر کچھ وچ مار کے تھال چھناں
 چوچک آکھیا رکھ توں جمع خاطر تیرے سوٹیاں نال میں لنگ بھناں

۱۵۹

مہیں چھڈ ماہی اٹھ جا بھٹکھا اوسدے کھان دی خبر نہ کے لیتی
 بھتا پھیر نہ کے لیاؤناں ای ایدون کچھلی بلبلا ہوئی بتی
 مست ہو بے حال تے مہر کھلا جیویں کے ابدال نے بھنگ پتی
 کتے نڈھی دا چا وواہ کیجئے ایسہ مہر نے جیو دے وچ سیتی

۱۶۰

جدوں رانجھناں جاچے چاک لگا مہیں سانھیاں چوچک سیال دیاں نی
 لوکاں تخت ہزارے وچ جاگھیا کوماں لوس اگے وڈے مال دیاں نی
 بھائیوں رانجھے دیاں سیالاں نوں خط لکھیا ذاتاں محرم ذات دے حال دیاں نی
 موجود چودھری دا پت چاک لاپو ایسہ قدرتاں جل جلال دیاں نی
 ساتھوں رس آیا تیسیں موڑ گھلو لہووں واہراں رات دن بھال دیاں نی
 جنان بھوئیں توں رس کے اٹھ آیا کیاریاں بنیاں پیال اوس لال دیاں نی
 ساتھوں واہیاں بجیاں لے دانے اتے مانیاں پچھلے سال دیاں نی
 ساتھوں گھڑی نہ دسرے دیر پیارا روون بھابھیاں ایس دیاں جال دیاں نی
 مہیں چار دا وڈھیوس نک ساڈا ساتھی کھونیاں ایس دے مال دیاں نی

تھیں کٹک نوں دے کے کھسک جاسی ساڈا نہیں ذمہ پھرو بھال دیاں نی
ایہہ صورتاں ٹھگ جو دیکھدے ہو وارث شاہ فقیر دے نال دیاں نی

۱۶۱

تسیں گل دیو تاں احسان ہووے نہیں چل میلا اسین آونے ہاں
گل پلڑا پایچے ویر سھے اسین رٹھڑا ویر مناوے ہاں
اساں آیاں توں تسیں جے ناہ موڑو تے پئے پکا پکاوے ہاں
نالے بھائیاں پنڈ دے پیچ سارے وارث شاہ نوں نال لے آونے ہاں

۱۶۲

چوچک سیال نے لکھیا رانھیاں نوں ٹڈھی ہیر دا چاک لوہ ہنڈڑا بے
سارا پنڈڑے اوس چاک کولوں سرماہیاں دے اوہدا کنڈڑا بے
اساں جٹ ہے جان کے چاک لایا دیاں تراہ جے جانے گنڈڑا بے
ایہہ گھبرو گھروں کیوں کڈھیو جے لنگاں نہیں کم چورناں ٹنڈڑا بے
سر سوہندیاں بودیاں ٹڈھڑے دے کتیں لاڈلے دے میں ہنڈڑا بے
وارث شاہ ناکے نوں جان دا اے پاس ہیر دے رات دینہہ ہنڈڑا بے

۱۶۳

گھر آئیاں دو تئاں کون دیندا کوئی بھنہ پنڈوں کسے توریا ای
اساں جیوندیاں نہیں جواب دیتاں ساڈا رب نے جوڑتاں جوڑیا ای
کسے چھٹیاں سہیلا تے مال لٹیا ناہیوں موڑیا ای
جائے بھائیاں بھائیاں پاس جم جم کسے ناہیوں بھیا ہوڑیا ای
وارث شاہ سیالاں دے باغ وچوں ایس پھل گلاب دا توڑیا ای

۱۶۴

بھر جائیاں رانجھے دیاں ننگ ہو کے خط ہیر سیال نوں لکھیا ای
 ساتھوں چھیل سوادھ وٹڈائے ستی لوک یاریاں کدھروں سکھیا ای
 دیور جن ساڈا ساتھوں رس آیا بول بول کے کھرا ترکھیا ای
 ساڈا لال موڑو سانوں خیر گھسو جانوں کملیاں نوں پائی بھکھیا ای
 کڑیئے سانجھ ناہیں مال رانجھیاں دا کر سار دا دیدڑا ترکھیا ای
 جھٹ کیتیاں لال نہ ہتھ آون سوئی ملے جو توڑ دا لکھیا ای
 کوئی ڈھونڈ لو ڈھیرڑا کم جوگا اے ایسہ نہ یاریاں سکھیا ای
 وارث شاہ لے چٹھیاں دوڑیاں کم قاصداں دا میاں سکھیا ای

۱۶۵

جدوں خط دتا لیا قاصداں نے نڈھی ہیر نے ترت پڑھایا ای
 سارے معاملے اتے وجھاپ سارے گلہ لکھیا وچ سنایا ای
 گھلو موڑ کے دیور اساڈرے نوں منڈا رس ہزاریوں آیا ای
 ہیر سد کے رانجھنے یار تائیں سارا معاملہ کھول سنایا ای

۱۶۶

بھائیاں بھابھیاں چائے جواب دتا سانوں وطن تھیں چا تراہو جے
 بھوئیں کھوہ کے باپ دا لیا ورثہ مینوں اپنے گلوں چا لاہو جے
 مینوں مار کے بولیاں بھابھیاں نے کوئی سچ نہ قول بنا ہو جے
 مینوں دے جواب تے کڈھو جے ہل جو کپارڑا واہو جے
 رل رن خصماں مینوں ٹھٹھ کیتا میرا عرش دا کنگرا ڈھائیو جے

نت بولیاں ماریاں جا سیلیں میرا کڈھناں دیس تھیں چاہو جے
 اسیں ہیر سیال دے چاک لگے جٹی مہر دے نال دل پھاہو جے
 ہن چھٹیاں لکھ کے گھلیاں جے راہ کیتھڑے نوں جدوں چاہو جے
 وارث شاہ سمجھا جھٹیاں نوں ساڈے نال متھا کیا ڈاہو جے

۱۶۷

ہیر پچھ کے ماہیڑے اپنے توں لکھوا جواب چا تورا ای
 تال لکھیا سو اسال واچا ای سانوں واچدیاں ہی لگا جھوریا ای
 اسال دھیدو نوں چا مینوال کیتا کدی تورناں تے نا ایس تورا ای
 کدی پان نہ دل تھیں پھیر پنچے شیشہ چور ہویا کسے جوڑیا ای
 گنگا ہڈیاں مڑدیاں نہیں گتیاں وقت گئے نوں پھیر کس موڑیا ای
 ہتھوں پھٹڑے داہرے نہیں مل دے وارث چھڈناں تے نہیں چھوڑیا ای

۱۶۸

جے توں سوہنی ہو پکے پویں سوکن اسیں اک تھیں اک چڑھندیاں ہاں
 رب جان دا ہے سبھا عمر ساری اسیں ایس محبوب دیاں ہندیاں ہاں
 اسیں ایس دے مگر دیوانیاں ہاں بھانویں چنگیاں تے بھانویں مندیاں ہاں
 اوہ اسال دے نال ہے چند من دا اسیں کھتیاں نال بیدیاں ہاں
 لاہ مار دا گالیاں دے سہانوں اسیں مڑ کے چوکھنے ہندیاں ہاں
 جس ویلوی دا ساتھوں رس آیا اسیں ہنواں رت دیاں روندیاں ہاں
 ایہدھے تھانوں غلام ہور لہو ساتھوں ممنوں احسان دیاں ہندیاں ہاں
 رانجھے لعل باجھوں اسیں خوار ہوئیاں کونجاں ڈار تھیں اسیں وہجھنیاں ہاں
 جوگی لوکاں نوں من کے کرن چلے اسیں ایس دے عشق دیا نیاں ہاں
 وارث شاہ رانجھے اگے ہتھ جوڑیں تیرے پریم دی اگ نے بھنیاں ہاں

۱۶۹

چو چک سیال تھوں لکھ کے نال چوری ہیر سیال نے کسی تیت ہے نی
 ساڈی خیر تہاڈی خیر چاہاں جیسی خط دے لکھن دی ریت ہے نی
 ہور راجھے دی گل جو لکھیا جے ایسہ بات میری اتانیت ہے نی
 رکھیا چاچھے مصحف قرآن اسنوں قسم کھاچھے وچ مسیت ہے نی
 تسیں مگر کیوں ایس دے اٹھ پیاں ایہدی اسماں دے نال پریت ہے نی
 اسیں ترخناں وچ جاہنیاں ہاں سانوں گانوناں اوسدا گیت ہے نی
 دینہہ چھیڑ مہیں وڑے جھل پیلے ایس منڈڑے دی ایہا ریت ہے نی
 راتیں آن اللہ نول یاد کردا وارث شاہ دے نال مسیت ہے نی

۱۷۰

نی میں گھول گھتی ایہدے مکھڑے توں پاؤ ددھ چاول ایسہ دا قوت ہے نی
 الہ اللہ دیاں جلیاں پانوں دا ای ذکر حق تے لایموت ہے نی
 نہیں بھایاں تے کر قوت کائی سچھ لڑن نول بنی مضبوط ہے نی
 ماریا تال دے مہنیں گالیاں دا ایسہ تال سک کے ہو یا تابوت ہے نی
 سونپ پیراں نول جھل وچ چھیڑ نہیں ہاں ایہدی مدت خضر تے لوط ہے نی
 وارث شاہ پھرے اوہدے مگر لگا اج تیک اوہ رہیا اچھوت ہے نی

۱۷۱

ساڈا مال سی سوتیرا ہو گیا ذرا دیکھنا برا خدائیاں دا
 توہیں جنیاں تے توہیں پالیا سی نہ ایسہ بھایاں دا تے نہ بھایاں دا
 شاہو کار ہو بیٹھی ایس مار تھیلی کھوہ بیٹھی ہیں مال توں سائیاں دا

اگ لین آئی اس گھر سانھیوی ایسہ تیرا ہے باپ نہ مائیاں دا
گنڈا ہتھ آیا تساں گنڈیاں نوں انھاں چوہاتے تھوتھیاں دھائیاں دا
وارث شاہ دی مارہی وگے بیرے جھیا کھویو ای ویر توں بھائیاں دا

۱۷۲

تسیں ایس دے خیال نہ پو اڑیو نہیں گھٹ کچھ ایس پیار اتوں
نی میں جیوندی ایس بن رہاں کیکوں گھول گھول گھتی رانجھے یار اتوں
جھلاں ہیلیاں وچ ایسہ پھرے بھوندا سروتج دا میں گنہگار اتوں
میرے واسطے کار کماوندا ای میری جند گھولی ایہدھی کار اتوں
تدوں بھائیاں ساک نہ بن دیاں سن جدوں سٹیا پکڑ پہاڑ اتوں
گھروں بھائیاں چا جواب دتا انہاں بھوئیں دیاں پٹیاں چار اتوں
نامید ہو وطن نوں چھڈ ٹریا موتی ترے جیوں پٹ دی تار اتوں
بنال محتتاں مصفے لکھ پھیرو نہیں مورچہ جائے تلوار اتوں
ایسہ میہنا لمے گا کدی ناہن ایس سیالاں دے سبھ سردار اتوں
نڈھی آکھن جھگڑ دی نال لوکاں ایس سوہنے بھنڈے یار اتوں
وارث شاہ سمجھا توں بھائیاں نوں ہن مڑے نہ لکھ ہزار اتوں

۱۷۳

چوچک سد بھائی پرھے لا بیٹھا کتے ہیر نوں چا پر نائیے جی
آکھو رانجھے دے نال دواہ دیواں اکے بنڈے چا منگائیے جی
ہتیں آہنیں کتے ساماں کیجئے جان جھ کے لیک نہ لائیے جی
بھائیاں آکھیا چوچکا ایسہ مصلحت اسیں کھول کے چا سنائیے جی
وارث شاہ فقیر پریم شاہی ہیر اوس تھوں پچھ منگائیے جی

۱۷۴

نال رانٹھیاں کدی نہ ساک کیتا نہیں دتیاں اسال کڑمائیاں اوئے
 کتھوں رلدیاں گولیاں آیاں نوں و جن ایہ سیالاں دیاں جائیاں اوئے
 نال کھیڑیاں دے ایہہ ساک کیجئے وئی مصلحت سھنناں بھائیاں اوئے
 بھلیاں ساکاں دے نال چاساک کیجئے دھروں ایہہ جے ہندیان آئیاں اوئے
 وارث شاہ میاں انگیاریاں دی کسے وچ بارود چھپائیاں اوئے

۱۷۵

سدا کھیڑیاں بھجیا ہتھ اک نائی کرن غتاں چا احسان کیجئے
 بھلے جٹ بوہے اتے آٹھٹھے ایہہ چھوکری انہاں نوں دان کیجئے
 اسال بھائیاں ایہہ صلاح وئی کیہا اسال سوہہ پروان کیجئے
 انہاں دماں دا کچھ وساہ نہیں اتے باہاں داناں گمان کیجئے
 جتھے رب دے نام دا ذکر آیا لکھ بیٹیاں چائے قربان کیجئے
 وارث شاہ میاں نہیں کرو آکڑ فرعون جیہاں دل دھیان کیجئے

۱۷۶

چوچک پھیر کے گنڈھ سدا گھلے آون چودھری ساریاں چکراں دے
 ہتھ دے روپیہ پلے پا شکر سوال پانوں دے چھوہراں بچراں دے
 لوکاں آکھیا سن نوں سن ملیا تیرا ساک ہويا نال شکران دے
 دھریا ڈھول جٹھیاں دہن ویلاں چھنے لیاؤندیان دانیاں شکران دے
 رانٹھے ہیر سنیاں دلگیر ہوئے دونوں دین گالھاں نال اکراں دے

۱۷۷

ملی جا ودھائی جاں کھیڑیاں نوں لڈی مار کے جھنیراں گھتدے نی
 چھاللاں لان اپھیاں خوشی ہوئے لا مجلساں کھیڈدے وتدے نی
 بھلے کڑم ملے سانوں شرم والے رچے جٹ دڈے اہل پتدے نی
 وارث شاہ دی شیرنی ونڈیا نیں دڈے دیکھے ددھ تے بھتدے نی

۱۷۸

ہیر ماؤں دے نال آڑن لگی تساں ساک کیتا نال زوریاں دے
 کدوں منگیاں منس میں آکھ تہتھوں ویر کڈھیو ای کنہاں کھوریاں دے
 ہن کریں ولاکیوں اسماں کولوں ایسہ کم نہ ہندے نی چوریاں دے
 چہڑے ہون بے عقل چالاوندے نیں اتاں ماڑیاں دیاں وچ موریاں دے
 چا چنڈنوں کونج دا ساک دتو پری بدھیا ای گل ڈھوریاں دے
 وارث شاہ میاں گنا چکھ سارا مزے دکھ نیں پوریاں پوریاں دے

۱۷۹

ہیر آکھدی رانھیا قتر ہويا ایتھوں اٹھ کے چل جے چلنا ایس
 دونویں اٹھ کے لمڑے راہ پویئے کوئی اسماں نیں ویس نہ ملنا ایس
 جدوں جھگڑے وڑی میں کھیڑیاں دے کسے اسماں نوں موڑنہ گلناں ایس
 ماؤں باپ نے جدوں ویاہ ٹوری کوئی اسماں داوس نہ چلنا ایس
 ایس عشق دے آن میدان ردھے برا سورے نوں رنوں ہلنا ایس
 وارث شاہ جے عشق فراق دوڑے ایسہ کٹک پھیر آکھ کس جھلنا ایس

۱۸۰

ہیرے عشق نہ مول سواد دیندا نال چوریاں اتے ادھالیاں دے
 کڑاں پوندیاں ٹھے ہاں دلیس وچوں قصے سنیں سن کھونیاں گالیاں دے
 ٹھگی نال توں مہیں چرائیو ای ایہو راہ نیں رناں دیاں چالیاں دے
 وارث شاہ صرف سبھ جان دے نیں عیب کھوٹیاں ٹھیاں والیاں دے

۱۸۱

چوچک سیال نے قول دسار کے تے جدوں ہیر نوں پایا مائیاں نیں
 کڑیاں جھنگ سیالاں دیاں دھملا ہو سبھ پاس رکھیے دے آئیاں نیں
 اوہدے ویاہ دے سبھ سامان ہوئے گنڈھیں پھیریاں دلیس تے نائیاں نیں
 ہن تیری وے رنھیا گل کیکوں توں بھی رات دن مہیں چرائیاں نیں
 آوے مور کھا پچھ توں نڈھڑی نوں میرے نال توں کیمیاں چائیاں نیں
 ہیر قمر کیتو رل نال بھائیاں سبھا کلوکل چا گوائیاں نیں
 جے توں انت مینوں پچھا دیوناں سی ایڈیاں مختاں کاہ کراہیاں نیں
 ایہا حد ہیرے تیرے نال ساڈی محل چاڑھ کے پوڑیاں چائیاں نیں
 تینوں ویاہ دے ہار سنگار ہوئے اتے کھیڑیاں گھریں ودھائیاں نیں
 کھا قسم سوگند توں گھول پیتی ڈوب سٹیوں پوریاں پائیاں نیں
 باہوں پکڑ کے ٹور دے کڈھ دیسوں اونویں توڑ نیناں جیویں لائیاں نیں
 یار یار تھوں جدا کر دور ہوئے میرے باب تقدیر لکھائیاں نیں
 وارث شاہ نوں ٹھگیا ای دغا دے کے جھیاں کیتیاں سواساں پائیاں نیں

۱۸۲

راجھے آکھیا مومنوں کی بولناں میں گھٹ وٹ کے دکھڑا پیوناں ایں
 میرے صبر دی داد بے رب دتی کھیڑا ہیر سیال نہ جیوناں ایں
 یوم تشقق السماء بالغمام سارے دیس وچ ایہ غم تھیوناں ایں
 یوم تبدل الارض غیر الارض فے السماء انبرپاڑے نوں کس سیوناں ایں
 صبر دلاں دے مار جہان پٹن اچی کاہ نوں اسناں بجیوناں ایں
 تسلیں کملیاں عشق تھیں نہیں واقف نیوں لاوناں نم دا پیوناں ایں
 وارث شاہ چپ کیتیاں کم پائیے اچا بولپاں نہیں وہیوناں ایں

۱۸۳

رل ہیر تے آئیاں پھیر سھے راجھے یار تیرے سانوں گھلیاے
 سونا وٹھلی کھلی سٹ کے تے اٹھ دیس پردیس ول چلیاے
 جے توں انت اوہنوں پچھا دیوناں سی اس دا کالجیا کاسنوں سلیاے
 اسان اتنی گل معلوم کیتی تیرا نکل ایمان ہن چلیاے
 تیری لہجہ لئی اسان گل ساری آکھا ماپیاں دا ہن جھلیاے
 بے صدق ہوئیں صدق ہاریوئی تیرا صدق ایمان ہن ہلیاے
 اوہدا ویکھ کے حال احوال سارا ساڈا روندیاں نیر نہ ٹھلیاے
 ہائے ہائے مٹھی بھڑی ننگ نھاتی اوہنوں سکھناں کاسنوں گھلیاے
 نراس دی راس لے عشق کولوں سقلاں دے بیان نوں چلیاے
 وارث حق دے تھوں جدوں کھتھا عرش رب دا تدوں تھر تھلیاے

۱۸۴

ہیر اکھیا اوس نوں کڑی کر کے بکل وچ لکا لایا جے
 میری ماؤں تے باپ تھوں کرو پردہ گل کسے نہ مول سنایا جے
 آہوں ساہنساں بیٹھ کے کرے گلاں تسیں منصف ہو مکایا جے
 جہڑے ہون سچے سبئی چھٹ جاسن ڈن جھوٹیاں نوں چا لایا جے
 میں آکھ تھکی اوس کملوے نوں لے کے اٹھ چل وقت گھسایا جے
 میرا آکھناں اوس نہ کن کیتا ہن کاسنوں دکناں لایا جے
 وارث شاہ میاں ایسہ وقت کھتھا کے پیر نوں ہتھ نہ آیا جے

۱۸۵

راتیں وچ رلاچے ماہیرے نوں کڑیاں ہیر دے پاس لے آئیاں نی
 ہیر اکھیا آوندیاں بسم اللہ اج دولتوں میں گھر پائیاں نی
 لوکاں اکھیا ہیر دا دیاہ ہندا اسیں دیکھن آیاں ہاں مائیاں نی
 سورج چڑھے گا مغربوں جوین قیامت توبہ ترک کر کل برائیاں نی
 جنہاں چھک دا چاک ساں سنیں نڈھی سوئی کھیریاں دے ہتھ آئیاں نی
 اوسے وقت جواب ہے مالکاں نوں ہک دھاڑویاں جاں اگے لائیاں نی
 ایسہ سہیلیاں ساک تے سین تیرے سٹھے ماسیاں پھپھیاں تائیاں نی
 تساں دوہٹیاں بن دی نیت بدھی لیکاں حد تے تچ کے لائیاں نی
 اسال کسی ہن آس ہے نڈھینے نی جتھے کھیریاں زراں دکھائیاں نی
 وارث شاہ اللہ نوں سوچی ایس توں سانوں پھڈ کے ہور دھر لائیاں نی

۱۸۶

کھیڑیاں ساہا کڈھایا باہنناں تھوں بھلا متھ مہورت وار میاں
 نانویں سانونوں رات سی ویر واری لکھ گھلیا ایہہ نروار میاں
 پیر رات نوں آن نکاح لیناں دس پھڈیا ایہہ اقرار میاں
 اوتھے کھیڑیاں جج سامان کیتے اتھے سیال بھی ہوئے تیار میاں
 رانجھے دعا کیتی جج آوندی نوں کائی غیب دے کلک کے دھاڑ میاں
 وارث شاہ سبازا نال ہویا ہتھ تیر کافی تلوار میاں

۱۸۷

لگے نگدیاں تے شکر پارے تلین ڈیرے لہتے وڈے گھیوڑاں دے
 تلے خوب حبیب گل بہشت بوندی لڈو نکلیاں بھنڑے میوراں دے
 میدا کھنڈتے گھیو پارے چھی بھابھی لاڈلی نال جیوں دیواراں دے
 کلے قند مکھانیاں سھال مٹھے پکوان ٹھنیں نال تیوراں دے
 نکا والیاں نتھ حمیل جھانجر بازو بند مالاں نال نیوراں دے

۱۸۸

مٹھے ہور کھجور پراکڑی دے بھرے خوانچے نال سموسیاں دے
 اندر سے کچوریاں لچی وڑے اتے کھنڈری کھرنیاں کھوسیاں دے
 پیڑے نال خطائیاں ہور گپ چپ بیدانیاں نال پلوسیاں دے
 رانجھا جوڑ کے پرھے فریاد کردا دیکھو کھس دے ساک ہیدوسیاں دے
 وارث شاہ نصیب ہی پون جھولی کرم ڈھین نہیں نال جھوسیاں دے

۱۸۹

منڈے ماس چاول دال دہیس دھکر ایسہ ماہیاں پالیاں راہیاں نوں
سبھ چوہڑے چپڑے رج تھکے راکھے چہڑے سانجھ دے واہیاں نوں
کامے چاک چوہر سیری ڈنگراں نوں دہیس مکھ جیوں دین بھلایاں نوں
دال شوربا رساتے مٹھا منڈے ڈوماں راولاں کنجراں نائیاں نوں

۱۹۰

ساک ماڑیاں دے کھوہ لین ڈاڈے ان ہج دے اوہ نہ بولدے نی
نہیں چلد اوس لاچار ہو کے موئے سب وانگوں وس گھولدے نی
کد آکھدے ماریے آپ مریے پئے اندروں باہروں ڈولدے نی
گن ماڑیاں دے سبھ ریہن وچے ماڑے ماڑیاں تے دکھ پھولدے نی
شاندار نوں کرے نہ کوئی جھوٹھا کنگال جھوٹھا کر ٹولدے نی
وارث شاہ لٹائیدے گھریں ماڑے مارے خوف دے مونہوں نہ بولدے نی

۱۹۱

مٹکی چاولاں دے بھرے آن کوٹھے سوین پتی تے جھونڑے چھڑی دے نی
باس متی مسافری ہیکھی سن ہر چند تے زردیے دھری دے نی
سٹھی کر چکا سیولا کرت کنتل انو لکھلا تہرا سری دے نی
باریک سفید کشمیر کابل خورش چہڑے حور تے پری دے نی
گلیاں سپیاں نال ہتھوڑیاں دے موٹی چون لنبوہیاں جڑی دے نی
وارث شاہ زیور آل گھڑن تائیں پنڈ پنڈ سنیاڑے پھڑی دے نی

۱۹۲

کنگن نال زنجیریاں پنج نیاں ہار نال لوگیر پوراہو نہیں
 ترگا نال کپوراں دے جٹ سچے توڑے پانوٹے گجریاں چھائیو نہیں
 پہونچی چوہیاں نال حمیل مالا مر چھوے نال گھڑائیو نہیں
 سونہیاں الیاں نال پازیب پچھے گھنگھراں دے گھنگھرو لائیو نہیں
 جوی مال نوگری تے چونپ کلیاں کان پھول تے سیس بنائیو نہیں
 وارث شاہ گناں ٹھیک چاک آہا سوئی کھڑے چائے پوائیو نہیں

۱۹۳

سکندری نیوری میر بلیاں پیل وترے جھکے ساریا نہیں
 ہس جڑے چھڑ گنگتاں نال بودا بدھی ڈول میاڑا دھاریا نہیں
 چن ہار لوہلاں نکا نال بیڑا اتے جگنی چا سواریا نہیں
 بانکاں چوڑیاں مشک بلایاں بھی نال مچھلیاں والڑے ساریا نہیں
 بدمے آرسی نال انگوٹھیاں دے عطر دان لدن ہریاریا نہیں
 داج گھت کے تونک صندوق بدھے سنوکیہہ کیہ داج رنگایا نہیں
 وارث شاہ میاں اصل داج رانجھا اک اوہ بد بونگ کرایا نہیں

۱۹۴

لال پچھیاں اتے متاع لاچے کھن ریشمی کھیس سالاریاں نہیں
 مانگ چونک پٹاگلاں جوڑیے سن پونداں اوہ ہنچداتیاں ساریاں نہیں
 چوپ چھائیلاں تے نال چار سوہے چنداں مورال دے بانسوں جھاریاں نہیں
 سالو پتھرے چادرال بافتے دیاں نال بھوچناں دے پھلکاریاں نہیں

وارث شاہ چنگے سروپا خاصے پوشاکیاں مل دیاں بھاریاں نیں

۱۹۵

لال گھگرے کا ڈھویں نال مشرو مشکی پگال دے نال تسیلوے نیں
دریائی دیاں چولیاں نال مہتی کنوآب تے چنیاں پیڑے نیں
لوک بند تے عنبری بادلاسی زری خاص چو تار رسیلوے نیں
چار خانئے ڈورئے مملماں سن چھولی جالیاں سبھ سکھیلوے نیں
الاہ تے جالیاں جھمیاں سن شیر شکر گلبدن رسیلوے نیں
وارث شاہ دو ادڑھنیاں ہیر رانجھا سکے تیلوی تے بڑے حیلوے نیں

۱۹۶

سرے دانیاں تھالیاں تھال چھنے لوہ کڑچھ تے نال کڑاہیاں دے
کول بہول گنیں نال سن طبل بازاں قاب اتے پرات پرواہیاں دے
تچے میلوے دوہنے دیکھے بھی نال خونچے طاس بادشاہیاں دے
پٹ اتے پٹھراں داج دتے جگر پاٹ گئے دیکھ راہیاں دے
گھمیاں نیں مٹاں دے ڈھیر لائے ڈھکے بہت بالن نال کاہیاں دے
دیگاں کھچ دے گھت زنجیر سے توپاں کھچدے کنک بادشاہیاں دے
وارث شاہ میاں چائے دیاہ داسی تھیں پھرن کھنڈے منگول ماہیاں دے

۱۹۷

ڈاراں خوباں دیاں سیالاں دے میل آئیاں حور پری دے ہوش گواندیاں نیں
لکھ جٹیاں مشک پٹییاں نیں اتن پدمنی وانگ سہاندیاں نیں
باراں ذات تے ست سنات ڈھکی رنگ رنگدیاں صورتاں آوندیاں نیں

اتے بھوچن سن بیچ تو لیے دے اتے لنگیاں تیڑ جھاؤں دیاں نہیں
 لکھ سٹھنی دیہن تے لین گالیں واہ واہ کیہ سہرا گانوں دیاں نہیں
 پری ذات جٹیٹیاں نین خونی نال ہیک مہین دے گانوں دیاں نہیں
 نال آرسی مکھڑا ویکھ سندر کول عاشقاں نوں ترساندیاں نہیں
 اک کھوہل کے چادرال مڈھ چھاتی اپر واڑیوں جھاتیاں پانوں دیاں نہیں
 اک وانگ بساطیاں کڈھ لاٹو ویرا رادھ دی ناف ویکھانوں دیاں نہیں
 اک تاوڑیاں مار دیاں نجدیاں نی ایک ہسدیاں گھوڑیاں گانوں دیاں نہیں
 اک گانوں کے کونلاں کانگ ہویاں اک راہ وچ دوہڑے لانوں دیاں نہیں
 اک آکھدیاں مور نہ مار میرا اک وچ مولڑا گانوں دیاں نہیں
 وارث شاہ جیہوں شیر گڈھ پٹن مکے لکھ سحساں زیارتیں آتوں دیاں نہیں

۱۹۸

جوس لوک نگاہے تے رتن تھمن ڈھول مار دے تے رنگ لانوں دے نہیں
 بھرو تھومار کے پھنیاں گھت دے نی اک آتوں دے تے اک جانوں دے نہیں
 چہرے صدق دے نال چل آتوں دے نہیں قدم چیم مراد سبھ پانوں دے نہیں
 وارث شاہ دا چورماں کٹ کے تے دے فاتحہ وٹڈونڈانوں دے نہیں

۱۹۹

ڈھاڈی بھجئے کبھریاں تھلئے سن ڈوم اتے سرود وجایئے جی
 کشمیریاں دکھنی نال واجے بھیراں طوطیاں چھناں چھناجئے جی
 چڑھ گھوڑیاں کھیڑیاں گنڈھ پھیری چڑھے گبھرو جنج پھبایئے جی
 کیسر بھنڑے پگال دے بیچ دونوں گھوڑے لوہل حملیل چھنکایئے جی
 کاٹھیاں سرخ بنات دیاں ہتھ نیزے داروپی کے دھرگ وجایئے جی
 پھلاں سہرے طریاں نال لکھن مکے دتے نہیں لکھ لوٹایئے جی

وارث شاہ دے مکھ تے بنھ مکھاں سوئین سہرے بناں بناجے جی

۲۰۰

آتش بازیاں چھٹ دیاں پھل جھڑیاں پھوئیں چھٹے تے باغ ہوا میاں
ہاتھی مور تے چرخیاں جھاڑ چھٹن تاڑ تاڑ پٹاکیاں پا میاں
سانوں بھادروں کجیاں نال چھٹے ٹنڈ چوہیاں دی کرے تا میاں
مہتابیاں ٹونکے چادراں سن دیوں چسکیاں وڈے رسا میاں

۲۰۱

مل میل سیالاں نے جج آندی لھیاں سکن سبب کرانوںے نوں
گھت نرم سلائییاں دین گاہلاں اتے کھڈ کنیں نال کھدانوںے نوں
آ بیٹھ کھڈ کنیں کھیڈ ملا سوز فیل فنوس جگانوںے نوں
بنھ تیلیاں پرھے وچ بال دیوے آئیاں نوشہ دی نظر ٹکانوںے نوں
کائی آکھدی اماں پھٹاویا دے نکی آندی او نال نچاوانے نوں
تیرے نکے ساہلے دی جہی کیتی سدا وسنوں کول بہاوانے نوں
کائی دے گکھتھ تے دے چھبی اک جھڑکدی دوئی ہٹاوانے نوں
اک ہسدیاں دھکدیاں دین موساں پاسے کھیدیاں لاڈ لڈاوانے نوں
چھنا تھال دے وچ چا گڈیوئیں پکڑے زور دے نال ہلاوانے نوں
دیویں ددھ حساب شتاب سانوں کڈھ بہوناں ڈھل نہ لانوںے نوں
مولی نال چا کھچیا گھبرو نوں روڑی لھیاں آن کھوانے نوں
بھری گھڑو گھڑولی تے کڑی نھاتی آئیاں پھیر نکاح پڑھانوںے نوں

۲۰۲

بھینٹک منگدیاں سالیان چنچ چھلا ددھ دیہہ ان یدھڑی چڑی دا وے
 ددھ دے گھوڑی دا چو جٹا نالے دکھناں کھنڈ دی پڑی دا وے
 لونگاں منجراں دیوچ کوٹ کر دے گھت گھت چھلا کڑی چڑی دا وے
 بناں بلداں دے کھوہ دیہہ گیر سانوں دیکھاں گکڑوں اوہ بھی گڑی دا وے
 ٹیپو ٹاپر دیہہ کھاں کھڑک ترگا پہنچا دیہہ کھاں سوکین چڑی دا وے
 اک منس کسیرے دا کھڑی منگے ہاتھی پائے کجے وچ پھڑی دا وے
 ساڈے پنڈ دے چاک نوں دیہہ اماں لیکھناں تیرے اینویں وری دا وے
 وارث شاہ جیجا کھڑیا وانگ پھلاں جوں پھل گلاب دا کھڑی دا وے

۲۰۳

انی سوہنیں چھیل ملوک کڑیے ساتھوں ایتاں جھیرا نہ جھڑی دانی
 سوٹھ دے وچ بلقیس رانی ایہہ لے چنچ چھلا اوس پری دانی
 چڑھیاں ساون باغ بہار ہوئی دھ کاہ سر کڑا کھڑی دانی
 منگنیں پاڈھنگا دوہنی پور کڈھی ایہہ لے ددھ ان یدھڑی چڑی دانی
 سوہیاں ساویاں نال بہار تیری منگ آوندا لونگاں دی دھڑی دانی
 کھنڈ پوڑی دی وچھناں دیاں تینوں نکا لالے وچ توں دھڑی دانی
 چال چلیں مرغائیاں تے تریں تاریں بولیاں پھل گلاب دا جھڑی دانی
 کوٹ ندی وچ لے سنیں لونگ منجا تیرے سون نوں کون لے وری دانی
 اک گل بھلی میرے یاد آئی روٹ سکھیا پیر دا دھڑی دانی
 باجھ بلداں دے کھوہ بھجا دتا ادھا کھڑک دا کاٹھ دی کڑی دانی
 جھب نہالے بک بھر چھیل کڑیے چاؤ کھوہ دا نال لے کھڑی دانی
 ہور کون ہے نی چہڑی منس منگے اسان منس لدھا جوڑ جڑی دانی

اساں بھال کے سرے دا منس لدھاٹپ ٹپ تیرے اتے چڑھی دانی
 چنجا بوہ تے ہندوستان اندر ایسے حکمت پیر دی جڑی دانی
 آ رہیں گورایے کج کڑیے جیہا پادناں کنجی دی جھری دانی
 ٹیپو ٹائیر لہیں فی ساڑ سبھ میلہ دیکھ لے دھر ونگل دے گھڑی دانی
 سرمہ سرخی تے لہیں دندا سڑا بھی شیشہ صاف ہی آر سی جڑی دانی
 چولی مشک تے لہیں کھڑک ترگا مشک سبھ سریر وچ وڑی دانی
 اک معنیو ایسہ ان ہوند کڑیے پوہنچا سونے دا کتے نہ گھڑی دانی
 اساں بھال کے سارا جہان آندا جیہوا ساڑیاں مول نہ سڑی دانی
 اک چاک دی بھین تے تسلیں سبھ چلو نال میرے جوڑ جڑی دانی
 وارث شاہ گھیرا کاهنوں گھتیو جے جیہا جن پروار وچ وڑی دانی

۲۰۴

قاضی سدیا پڑھن نکاح نوں جی ٹڈھی دہر بیٹھی نہیں بول دی اے
 میں تاں منگ رانجھیے دی ہو چکی ماؤں کفر تے غیب کیوں تول دی اے
 نزع وقت شیطان جیوں دے پانی پئی جان غریب دی ڈول دی اے
 اساں منگ درگاہ تھیں لیا رانجھا صدق سچ زباں سبھ بول دی اے
 اساں جان رانجھیے دے پیش کیتی لکھ کھیڑیاں نوں چا گھول دی اے
 مکھن نذر رانجھیے دے اساں کیتا سنجیں ماؤں کیوں چھاہ نوں رول دی اے
 وارث شاہ میاں اٹھے میوں دانگول پئی موت وچ مچھلیاں تول دی اے

۲۰۵

قاضی محکمے وچ ارشاد کیتا من شرع دا حکم جے جیوناں ایس
 بعد موت دے نال ایمان بہیرے داخل وچ بہشت دے تھیوناں ایس
 نال ذوق دے شوق دا نور شہرت وچ جنت عدن دے پیوناں ایس

چادر نال حیا دے ستر کیجئے کاہ درز حرام دی سیوناں ایں

۲۰۶

ہیر آکھدی جیوناں بھلا سوئی چہڑا ہووے بھی نال ایمان میاں
سھو جگ فانی ہو ر ب باقی حکم کیتا ہے ر ب رحمان میاں
کل شی خلقنا زوجین حکم آیا ہے وچ قرآن میاں
میرے عشق نوں جان دا ڈھول باشک لوح قلم تے زمیں آسمان میاں

۲۰۷

جوہن روپ دا کچھ دساہ ناہیں مان تے مشک پلئیے نی
نبی حکم نکاح فرما دتا ر ب فائجہ من لے جئیے نی
کدی دین اسلام دے راہ ٹریے جڑھ کفر دی جیو تھوں پئے نی
چہڑے چھڈ حلال حرام تنگن وچ ہادیہ دوزخ سئیے نی
کھیرا حق حلال قبول کر توں وارث شاہ عن بیٹھی ہیں ڈھئیے نی

۲۰۸

قلوب المؤمنین عرش اللہ تعالیٰ عرضی قاضی عرش خدائے دا ڈھاہ ناہیں
جتھے رانجھے دے عشق مقام کیتا او تھے کھیریاں دی کوئی واہ ناہیں
ایسہ چڑھی گولیر میں عشق والی جتھے نہ کوئی چارہ لاہ ناہیں
جس جیونے کاج ایمان وچھاں ایہاں کون جو انت فناہ ناہیں
جیہا رنگراں وچ نہ پیر کوئی اتے لدھراں وچ بادشاہ ناہیں
وارث شاہ میاں قاضی شرع دے نوں نال اہل طریقتاں واہ ناہیں

۲۰۹

دے شرع دے مار اوھیڑ دیساں کران عمر خطاب دایاواں ہیرے
گھت کھال دے وچ میں ساڑ سٹاں تینوں دیکھسی پنڈ گراواں ہیرے
کھیڑا کریں قبول تاں خیر تیری چھڈ چاک رانھیٹے دانا نون ہیرے
اکھیں میٹ کے وقت لنگھا موینے ایسہ جہاں ہے بدلاں چھاواں ہیرے
وارث شاہ بن آسر ارب دا ہے جدوں دڑے باپ تے ماواں ہیرے

۲۱۰

رلے دلاں نون پکڑ وچھوڑ دیندے بری بان ہے تنہاں ہتھیاریاں نون
نت شہر دے فکر غلطان ریہدے ایسہ شامتاں رب دیاں ماریاں نون
کھادن دڈھیاں نت ایمان وچن ایسہ مار ہے قاضیاں ساریاں نون
رب دوزخاں نون بھرے پابالن کیما دوس ہے انہاں وچاریاں نون
وارث شاہ میاں بنی بہت اوکھی نہیں جان دے ساں اھناں کاریاں نون

۲۱۱

چہڑے چھڈ کے راہ حلال دے نون تگن نظر حرام دی مارئیں گے
فیر وچ بہاچے نال گزراں اوتھے پاپ تے پن نٹارئیں گے
روز حشر دے دوزخی پکڑ کے تے گھت اگ دے وچ نگھارئیں گے
کوچ وقت نہ کسے ہے ساتھ رلناں خالی دست تے جیہہ بھی جھاڑئیں گے
وارث شاہ ایسہ عمر دے لال مہرے اک روز نون عاقبت ہارئیں گے

۲۱۲

قالو ملی دے دن نکاح پڑھیا روح نبی دی آپ پڑھایا اے
 قطب ہو وکیل وچ آ بیٹھا حکم رب نے آن کر لیا اے
 جبرائیل میکائیل گواہ چارے عزرائیل اسرائیل بھی آیا اے
 اگلا توڑ کے ہور نکاح پڑھناں آکھ رب نے کدوں فرمایا اے

۲۱۳

چہرے عشق دی آگ دے تاؤتے تنہاں دوزخاں نال کیہ واسطاً اے
 جنہاں اک دے ماؤں تے صدق بدھا انہاں فکر اندیشوا کاسدا اے
 آخر صدق یقین تے کم پوسی موت چرخ ایسہ پتلا ماسدا اے
 دوزخ موریوں ملن بے صدق جھوٹھے جنہاں بان تگن آس پاسدا اے

۲۱۴

لکھیا وچ قرآن کتاب دے ہے گنہگار خدائے دا چور ہے نی
 حکم ماؤں تے باپ دامن لیاں ایسہ راہ طریق دا زور ہے نی
 جنہاں نہ نیاں پچھوں تا رومن پیر وکھ کے جھور دا مور ہے نی
 جوکھ ماؤں تے باپ تے اسیں کرے او تھے تده دا کچھ نہ زور ہے نی

۲۱۵

قاضی ماؤں تے باپ قرار کیتا ہیر رانجھا دے نال وواہنی اے
 اسان اوس دے نال چا قول کیتا لب گور دے تیک نباہنی اے
 انت رانجھے نول ہیر پرناہ دینی کوئی روز دی ایسہ پراہنی اے

وارث شاہ نہ جان دے مجھ کملی خورش شیر دی گدھے نوں ڈاہنی اے

۲۱۶

قرب وچ درگاہ دے تنہاں نوں ہے چہڑی حق دے نال نکا حنیں گے
سانوں باپ دے حکم دے وچ چلے بہت ذوق دے نال وواہنیں گے
چہڑے شرع تھوں جان بے حکم ہوئے وچ بادیے دوزخاں لاہنیں گے
چہڑے حق دے نال پیار وٹڈن اٹھ بہشت بھی انہاں نوں چاہنیں گے
چہڑے نال تکبر دے آکرڈن گے وانگ عید دے بحر نے ڈھاہنیں گے
تن پالکے جنہاں خود رومی کیتی اگے اگ دے عاقبت ڈاہنیں گے
وارث شاہ میاں چہڑے بہت سیا نے کاؤں وانگراں پلک وچ پھاہنیں گے

۲۱۷

چہڑے اک دنے نانوں تے مو ہوئے منظور خدائے دے راہ دے نی
جنہاں صدق یقین تحقیق کیتا مقبول درگاہ الہ دے نی
جنہاں اک دا راہ درست کیتا تنہاں فکر اندیشوے کاہ دے نی
جنہاں نام محبوب دا ورد کیتا اوہ صاحب مرتبے جاہ دے نی
چہڑے رشوتاں کھایکے حق روڑھن اوہ چور اچکڑے راہ دے نی
ایسہ قرآن مجید دے معنی نیں چہڑے شعر میاں وارث شاہ دے نی

۲۱۸

قاضی اکھیا ایسہ جے روڑ پکا ہیر جھگڑیاں نال نانہہ ہار دی اے
لیاؤ پڑھو نکاح منہ بندھ اسدا قصہ کوئی فساد گزار دی اے
چھڈ مسجداں دائیریاں وچ وڑدی چھڈ بھریاں سورییاں چاروی اے

وارث شاہ مدھانی ہے ہیر جٹی عشق دہنیں دا گھیو نتار دی اے

۲۱۹

قاضی بچھ نکاح تے گھت ڈولی نال کھیڑیاں دے دتی ٹور میاں
تیور بیوراں نال جڑاؤ گھنیں دم دولتیاں نعمتاں ہور میاں
ٹمک تمیں تے گھورڑے اوٹھ دتے گمناں پترا ڈھگڑا ڈھور میاں
کھیڑے ہیر نوں گھن کے رواں ہوئے جویں مال نوں لے وگے چور میاں

۲۲۰

مہیں ترن نہ باجھ رانجھیرے دے بھوئے ہوئے پنڈ بھجائیو نہیں
پٹ جھکیاں لوکاں نوں ڈھڈھ مارن بھانڈے بھن کے شور گھتائیو نہیں
پوچھل چاہیے بوتھیاں اتانہ کر کے شوکاٹ تے دھنلا لائیو نہیں
لوکاں آکھیا رانجھے دی کرو منت پیر چم کے آن جگائیو نہیں
چشماں پیر دی خاک والا متھے وانگ سیوکاں سخی منائیو نہیں
بھڑ تھو ماریو نہیں دوالے رانجھیں دے لال بیگ دا تھڑا پجائیو نہیں
پکوان تے پنیاں رکھ اگے بھولو رام نوں خوشی کرائیو نہیں
مگر مہیں دے چھیڑ کے نال شفقت سر ٹمک چا چوائیو نہیں
واہو واہ چلے راتو رات کھیڑے دیہنہ چاہیے پنڈ چڑھائیو نہیں
اگوب لین آیاں سیاں وہڑی نوں ”جے توں آندڑی دے ویرا“ گائیو نہیں
دیہہ چوری تے کچھڑی دیاں ست برکیاں نڈھا دیور گود بہائیو نہیں
سروں لاه ٹمک بھورا کھس لیتا آدم بہشت تھیں دیکھ ترائیو نہیں
وارث شاہ میاں دیکھ قدرتیاں نی بھکھا جنتوں روح کڈھائیو نہیں

۲۲۱

لے دے رانجھیا واہ میں لا تھکی ساڈے وس تھیں گل بے وس ہوئی
 قاضی مایاں ظالماں بھنہ توری ساڈی تاہنڈی دوستی بس ہوئی
 گھر کھیڑیاں دے نہیں وسناں میں ساڈی انہاں دے نال خرخص ہوئی
 جاہ جیواں گی ملاں گی رب میلے حال سال تاں دوستی بس ہوئی

۲۲۲

جو کچھ وچ رضائے دے لکھ چھٹا مونہوں بس نہ آکھئے بھیرئیے نی
 سنجاں سکھناں چاک نوں رکھیو ای متھے بھورئیے چندرئیے بھیرئیے نی
 جیتاں منتر کیل دا ناہ ہووے اینویں ستوے ناگ نہ چھیڑئیے نی
 اکے یار دے ناوک توں فدا ہوئیے موہرا دے کے اکے نیڑئیے نی
 دغا دیوناں ہووے ہی جیہڑے نوں پلے روز ہی چاکھڑئیے نی
 جے ناں اتریے یار دے نال پورے ایڈے پٹنے ناہ سیہڑئیے نی
 وارث شاہ جے پیاس نہ ہووے اندر شیشے شربتاں دے نہیں چھیڑئیے نی

۲۲۳

تینوں حال دی گل میں لکھ گھلاں ترت ہو فقیر تیں آو ناں ایس
 کے جوگی تھے جاییے بنیں چیلہ سواہ لایجے کن پڑاوناں ایس
 سہا ذات صفات برباد کر کے اتے ٹھیک تیں سینس منادناں ایس
 توہیں جیوندا دید ناں دتیں سہانوں اسال و ت نہ جیوندیاں آوناں ایس

۲۲۴

رانجھے آکھیا سیال گل گئے سارے اتے ہیر بھی پھڈ ایمان چلی
سر پٹھا کر گیا مہر چوچک جدوں ستھ وچ آن کے گل ہلی
دھیان وچدی قول زبان ہارن محراب متھے اتے دھون چلی
یارو سیالوں دیاں داڑھیاں ویکھ دے ہو جیہا منڈ منگواڑ دی مسر پلی
وارث شاہ میاں دھی سوہنی نوں گل وچ چائے پاؤں دے ہین ملی

۲۲۵

یارو جٹ دا قول منظور نہیں گوزشتر ہے قول روستائیاں دا
پتال ہون اکی جس جٹ تائیں سوئی اصل بھرا ہے بھائیاں دا
جدوں بہن اروڑی تے عقل آوے جویں کھڑا پھرے قصائیاں دا
سروں لاه کے چتریاں پٹھ دیندے مزہ آوندا تداں صفائیاں دا
جی جٹ دے سانگ تے ہون راضی پھڑے مغل تے وس کیہ لائیاں دا
دھیاں دینیاں کرن مسافراں نوں وچن ہور دھر مال جوئیاں دا
وارث شاہ نہ معتبر جائیے جی قول جٹ سنیاں قصائیاں دا

۲۲۶

پتیاں پنڈ دیاں سچ تھیں ترک کیتی قاضی رشوتاں مار کے کور کیتے
پیلے ہورناں نال قرار کر کے طع ویکھ داماد پھر ہور کیتے
گل کرے ایمان دی کڈھ پھڈن مچ پنڈ دے ٹھگ تے چور کیتے
اشراف دی بات منظور ناہیں چور چودھری اتے لنڈور کیتے
کاؤں باغ دے وچ کلول کر دے کوزا پھولنے دے اتے مور کیتے

زور و زور ویاہ لے گئے کھیڑے اسال روہیتوے شور کیتے
وارث شاہ جو اہل ایمان آہے تنہاں جا ڈیرے وچ گور کیتے

۲۲۷

یارو ٹھگ سیال تحقیق جانوں دھیاں ٹھگیاں سبھ سکھاؤں دے نیں
پتر ٹھگ سرداراں دے مٹھیاں ہواونوں مہیں داچاک بناؤں دے نیں
قول ہار زبان دا سناک کھوہن چاء پیوند ہور دھر لاؤں دے نیں
داڑھی شیخاں دی چھرا قصائیاں دا بٹھ پر ہے وچ پنج سداؤں دے نیں
جٹ چورتے یارتے راہ مارن ڈنڈی موہندے تے سٹھاں لاؤں دے نیں
وارث شاہ ایسہ جٹ نیں ٹھگ سکھے نرے ٹھگ ایسہ جٹ جھناؤں دے نیں

۲۲۸

ڈوگر جٹ ایمان نوں وپیچ کھاندے دھیاں مار دے تے پاڑ لاؤں دے نیں
ترک قول حدیث دے نت کر دے چوری یاریاں بیاج کماؤں دے نیں
جیہے آپ تھیون تھیان عورتاں نیں بیٹے بیٹیاں چوریاں لاؤں دے نیں
جیہڑا چورتے راہزن ہووے کوئی اوسدی وڈی تعریف سناؤں دے نیں
جیہڑا پڑھے نماز حلال کھائے اوہنوں مہناں متقی لاؤں دے نیں
مونہوں آکھ کڑمائیاں کھوہ لیدے ویکھورب تے موت بھلاؤں دے نیں
وارث شاہ میاں دو دو خصم دیندے نال بیٹیاں ویر کماؤں دے نیں

۲۲۹

جدوں گاڑے دے دن چ پے لسی مندری کھیڈن آئیاں نیں
پئی دھم کما آج گاڑے دی پھرن خوشی دے نال سوائیاں نیں

سدا لال پہرے اتے آ بیٹھا کڑیاں وہڑی پاس بہائیاں نیں
پکڑ ہیر دے ہتھ پرات پائے باہاں مردیاں وانگ ہلایاں نیں
وارث شاہ میاں نیناں ہیر دیاں نے وانگ بدلاں جھانبراں لایاں نیں

۲۳۰

گھر کھیڑیاں دے جدوں ہیر آئی چک پئے تگادڑے اتے جھیرے
دوچ سیالاں دے چپ چنگ ہوئی اتے خوشی ہو پھرے نیں سبھ کھیڑے
نوجدار تغیر ہو آن بیٹھا کوئی رانجھے دے پاس نہ پائے پھیرے
دوچ تخت ہزارے دے ہون گلاں اتے رانجھے دیاں بھایاں کرن جھیرے
چٹھی لکھ کے ہیر دی عذر خواہی جویں مویاں نوں کچھے ہو نیڑے
ہوئی لکھی رضادی رانجھناں دے ساڈے لڑے گھاسن توں اچڑے
مڑ آنہ وگڑیا کم تیرا لکھنا گھریں توں پا پھیرے
جیہڑے پھل دانت توں ہیں راکھا اوس پھل نوں توڑ لے گئے کھیڑے
چیدے واسطے پھریں توں دوچ جھلاں جتھے باگھ بھیلے تے شینھ پیڑے
کوئی نہیں وساہ کواریاں دا انیویں لوک بھڑے کرن جھیرے
توں تاں محتاں سیں دن رات کردا ویکھ قدر تاں رب دیاں کون پھیرے
اوس جوہ دوچ پھیر نہ پین پانی کھس جان جاں کھیڑیاں منہ پھیرے
کلس زری دا چاڑھیے جا روضے جس ویلے آن کے وڑیں ویڑے
وارث شاہ ایہہ نذر سی لہماں منی خواجہ خضر چراغ دے لیے پیڑے

۲۳۱

بھابھی خزاں دی رت جاں آن پچنی بھور آسرے تے پئے جال دے نیں
سیون بلبلاں بوٹیاں سکلیاں نوں پھیر پھل لگن نال ڈال دے نیں
اساں جدوں کدوں انہاں پاس جاناں جیہڑے محرم اساڈے حال دے نیں

جنہاں سولیاں تے جالیے جھوٹے منصور ہوری ساڈے نال دے نی
وارث شاہ جو گئے سو نہیں مڑ دے لوک اسماں تھوں آواں بھال دے نی

۲۳۲

موجو چودھری دا پت چاک لگا ایسہ توکھنے جل جلال دے نی
ایس عشق پچھے لڑن مرن سو دے صفاں ڈوب دے کھونیاں گال دے نی
بھابھی عشق تھوں نس کے اوہ جاندے پتر ہون بے کسے کنگال دے نی
مارے بولیاں دے گھریں نہیں وڑ دے وارث شاہ ہوری پھر ن بھال دے نی

۲۳۳

گئے عمر تے وقت پھر نہیں مڑ دے گئے کرم تے بھاگ نہ آؤں دے نی
گئی گل زبان تھیں تیر چھٹا گئے روج قلبوت نہ آؤں دے نی
گئی جان جمان تھیں بھڈ جسہ گئے ہور سیانے فرماؤں دے نی
مڑ اتنے پھیر بے آؤں دے نی رانجھے یار ہوری مڑ آؤں دے نی
وارث شاہ میاں سانوں کون سدے بھائی بھایاں بولیاں لاؤں دے نی

۲۳۴

اگے واہیوں چا گواؤ نیں ہن عشق تھیں چا گواؤں دے نیں
ہانجھے یار ہورال ایہاں تھاپ بھڈی کتے جاییے کن پڑانوں دے نیں
اکے آپنی جند گواؤں دے نیں اکے ہیر جٹی پھند لیاؤں دے نیں
دیکھ جٹ ہن پھند چلاؤں دے نیں عن چیلوے گھون ہو آؤں دے نیں

۲۳۵

مصلحت سوہریاں ہیر دیاں ایسہ کیتی مڑ ہیر نہ پیکڑے گھلنی بے
 مت چاک مڑ چنڑے وچ بھائیاں ایہ گل کساک دی چلنی بے
 آخر رن دی ذات بیوفا ہندی جا پیڑے گھریں ایسہ ملنی بے
 وارث شاہ دے نال نہ ملن دیجے ایسہ گل نہ کے اتھلنی بے

۲۳۶

ایک وہڑی ساہورے چلی سیالیں آئی ہیر تے لین سنبھیاں نوں
 تیرے پیکڑے چلی ہاں دیسہ گلاں کھوہل قصیاں چھیاں کیمہیدں نوں
 تیرے ساہوریاں تدھ تے پیار کیہا کر گرم سنبھیاں چھیاں نوں
 تیری گھبرو نال ہے بنی کیمہی وہٹیاں دس دیاں اسان چھیاں نوں
 ہیر آکھیا اوس دی گل اینویں دیر ریشماں نال لیہیاں نوں
 وارث کاف تے لام تے الف بولے کیہ آکھناں چھیاں تہیاں نوں

۲۳۷

ہتھ ہتھ کے گل وچ پا پلا کہیں دیس نوں دعا سلام میرا
 گھت ویریاں دے دس پائیو نہیں سیاں چا وساریا نام میرا
 مجھو واہ وچ ڈویا ماپیاں نیں انہاں نال نہیں کوئی کام میرا
 ہتھ جوڑ کے رانجھے دے پیر پکڑیں اک ایتاں کہیں پیغام میرا
 وارث نال بے وارثاں رحم کیجئے مہربان ہو کے کرو وڈا جیرا

۲۳۸

ترٹی قبر کلور سرستری دے تیرے برہوں فراق نے کٹھیاں میں
 سنجیں تراٹ کلجڑے وچ دھانی نہیں جیوناں مرن توں رٹھیاں میں
 چور پون راتیں گھر ستیاں دے دیکھو دمہیہ بازار وچ مٹھیاں میں
 جوگی ہوئے آ جو ملیں مینوں کے انبروں قبر دیوں ترٹیاں میں
 نہیں جھڈ گھر بار اجاڑ دیاں نہیں وناں تے نہیں اٹھیاں میں
 وارث شاہ میاں پریم چھٹیاں نیں مار بھٹیاں جٹیاں کٹھیاں میں

۲۳۹

دوہٹی آن کے ساہورے وڑی جس دن پچھے چاک سیالاں دا کھروانی
 منگو چار داسی جہڑا چوچکے دا منڈا تخت ہزارے دا جہڑا نی
 جہڑا عاشقاں وچ مشہور رانجھا سراس دے عشق دا سرائی
 کتے دائرے کتے مسیت ہندا کوئی اوس دا کتے ہے ڈیرا نی
 عشق پٹ کے ترٹیاں گالیاں نیں اجڑ گیاں دا ویڑا کھروانی

۲۴۰

کڑیاں اکھیا چھیل ہے مس بھناں جھڈ بیٹھا ہے جگ دے سب جھڑے
 سٹ وٹھلی اہل فقیر ہو یا جس روز دے ہیر لے گئے کھڑے
 وچ بیلیاں کو کدا پھرے کلا جتے باگھ بھیلے تے شینھ پڑے
 کوئی اوس دے نال نہ گل کردا باجھ منتروں نانگ نوں کون چھڑے
 کڑی اکھیا جاہ ولاؤں اوس نوں کوں گھیر کے ماندری کرونیڑے

۲۴۱

کڑیاں جا دلایا رانجھنے نوں پھرے دکھ تے درد دا لڈیا ای
 آگھن سہہرا سجاں دا تینوں ہیر سیال نیں سدیا ای
 تیرے واسطے ماپیاں گھروں کڈھی اسماں ساہورا پیکڑا تجیا ای
 تڈھ باجھ نہ جیوناں ہو میرا وچ سیالاں دے جیو کیوں گڈیا ای
 جھب ہو فقیر تے پہنچ متھے او تھے جھنڈڑا کاہ نوں اڈیا ای
 وارث شاہ اس عشق دی نوکری نے دماں باجھ غلام کر جھڈیا ای

۲۴۲

میں رانجھے نے ملاں نوں جا کیما چٹھی لکھو جی سجاں پیاریاں نوں
 تساں ساہورے جا آرام کیتا اسیں ڈھوئے ہاں سول انگیاریاں نوں
 آگ لگ کے زمین آسمان ساڑے چا لکھاں جے دکھڑیاں ساریاں نوں
 میتھوں ٹھگ کے مہیں چرا لیوں رناں سچ نیں توڑ دیاں تاریاں نوں
 چاک ہو کے وت فقیر ہوواں کیما ماریو اسماں وچاریاں نوں
 گلہ لکھو جو یار نے لکھیا اے سجن لکھدے جویں پیاریاں نوں
 وارث شاہ نہ رب بن تاہنچھ کائی کیویں جتنے معاملیاں ہاریاں نوں

۲۴۳

تینوں چا سی وڈا دواہ والا بھلا ہویاں توں جھب وچھپے نی
 ایٹھوں نکل گئی اس برے دنوں وانگوں انت ساہورے جا چھپے نی
 رنگ رتے وچھپے کھیڑیاں دیے کیدو لنگے دی گنڈ چھپے نی
 چلیں پا پانی دکھاں نال پالی کرم سیدے دے ماپیاں چھپے نی

قاصد جاسے ہیر نوں خط دتا ایسہ لے چاک دا لکھیا لکھنے نی

۲۴۴

تیرے واسطے بہت اودس ہاں میں ربا میل توں چریں وچھیاں نوں
 ہتھیں مایاں دتی ساں ظالماں نوں لگا لون کلجیاں بھنیاں نوں
 موت اتے سنجوگ نہ ٹلے مولے کون موڑ دا ساہیاں پنیاں نوں
 جوگی ہوچے آتوں بچناں او کون جان دا جوگیاں نیاں نوں

۲۴۵

قید آنور دی کھچی واگ قسمت کوئل لک دے باغ دی گئی ولی
 میناں لئی پتکالیوں چاک کملے کھیڑا پیدا از غیب دی آن ملی
 چستی اپنی پکڑ نہ بار ہمت ہیر ناہیوں عشق دے وچ ڈھلی
 کوئی جاسے پکڑ فقیر کامل فقر مار دے وچ رضا کلی
 وارث شاہ مستازا ہو، لئی سہلی گودڑی پن ہو شیخ چلی

۲۴۶

دتی ہیر لکھایے ہور چٹھی رانجھے یار دے ہتھ لے جا دینی
 کتے بیٹھ نويکلا سد ملاں ساری کھول کے بات سنا دینی
 ہتھ بھ کے میریاں بچناں نوں رو رو سلام دعا دینی
 مر چھیاں جان ہے تک اتے اک وار بے دیدناں آ دینی
 کھیڑے ہتھ نہ لاووں دے مجڑی نوں ہتھ لایے گور وچ پا دینی
 لکھ ہورہیاں غماں نال رانجھا ایہا جنگ لے جاسے لا دینی
 میرا یار ہیں تاں متھے پہنچ میاں کن رانجھے دے اتنی پا دینی

میری لہیں نشا نزی بانک چھلا ہتھ رانجھے دے اتنی پا دینی
وارث شاہ میاں اوس کملوے نوں دھنک زلف زنجیر دی پا دینی

۲۴۷

اگے چونڈیاں اٹل ہنڈیا ای زلف کنڈالاں دار ہن ویکھ میاں
گھت کنڈل ناگ سیاہ پلے ویکھے اوہ بھلا جس لیکھ میاں
ملے وٹناں لوزھ دندا سڑے دانین خونیاں دے بھرن بھیکھ میاں
آسن دی دید کر ویکھ زلفاں خونیں نیناں دے بھیکھ نوں دیکھ میاں

۲۴۸

قاصد آن رنجھے نوں خط دتا نڈھی مری ہے نک تے جان میاں
کوئی پا بھلاوڑا ٹھکیو ای سرگتھیو چا مسان میاں
تیرے واسطے رات نوں گئیں تارے کشتی نوح دی وچ طوفان میاں
اک گھڑی آرام نہ آوں دا ای کیا ٹھوکیو پریم دا بان میاں
تیراناؤں لے کے نڈھی جیوندی ہے بھانویں جان تے بھانویں نہ جان میاں
مونہوں رانجھے دانام جاں کڈھ بہندی اوتھے نت پوندی گھمسان میاں
راتیں گھڑی نہ تیج تے مول سوندی رہے لوگ بہتر ژا ران میاں
جوگی ہو پیکے نگر وچ پا پھیرا موجاں بال توں نڈھڑی مان میاں
وارث شاہ میاں سھو کم ہندے جدوں رب ہندا مریان میاں

۲۴۹

چھٹی نانوں تیرے لکھی نڈھڑی نے وچے لکھے سو درد فراق سارے
رانجھا ترت پڑھاپے فرش ہو یا دلوں آہ دے ٹھنڈڑے ساہ مارے

میاں لکھ توں درد فراق میرا چہڑا انہروں سٹ دا توڑ تارے
اویس لکھ جو دلاں دے دکھڑے نوں لکھن پیاریاں نوں جو یں یار پیارے

۲۵۰

لکھیا ایسہ جواب رنھھیڑے نے جدوں چو وچ اوس دے شور پئے
اوسے روز دے اسیں فقیر ہوئے جس روز دے حسن دے چور پئے
پہلے دعا سلام پیاریاں نوں مجھو زاہ فراق دے بوڑ گئے
اساں جان تے مال در پیش کیتا اوہ لگڑی پریت نوں توڑ گئے
ساڈی ذات صفات برباد کر کے لڑکھیڑیاں دے نال جوڑ گئے
آپ ہس کے ساہورے ملیو نیں ساڈے نیناں دا نیر نکھوڑ گئے
وارث شاہ میاں ملیاں واہراں توں دھڑویل دیکھو زور و زور گئے

۲۵۱

ساڈی خیر ہے چاہندے خیر تینڈے پھیر لکھو حقیقتاں ساریاں جی
پاک رب تے پیر دی مہربانھوں کئے کون مصیبتاں بھاریاں جی
موجود دھری دا پت چاک ہو کے چوچک سیال دیاں کھولیاں چاریاں جی
دعا دے کے آپ چڑھ جان ڈولی چنچر ہاریاں ایسہ کواریاں جی
سپ رسیاں دے کرن مار منتر تارے دیندیاں نیں ہٹھ کھاریاں جی
پے جٹاں نوں مار فقیر کر کے لین ساہورے جا گھمکاریاں جی
آپ نال سہاگ دے جا رہن کچھے لا جان پکاریاں جی
سرداراں دے پتر چاک کر کے آپ مل دیاں جا سرداریاں جی
وارث شاہ نہ ہار دیاں اساں کولوں راجے بھوج تھیں جو نہ ہاریاں جی

۲۵۲

راخجے اکھیا لئی دی بیر دولت جرم گالیے تاں اوتھے جالیے
 اوہ رب دے نور دا خوان یغما شدے ہوئے جرم وٹا لئیے
 اک ہووناں رہیا فقیر میتوں رہیا ایساں وس سولا لئیے
 مکھن پا لیا چھیاں نرم پنڈا ذرہ خاک دے وچ رلا لئیے
 کسے جوگی تھیں سکھے سحر کوئی چیلے ہوئے کن پڑوا لئیے
 اگے لوکاں دے بھگڑے بال سے چنگ اپنے آپ نوں لا لئیے
 اوتھے خودی گمان منظور ناہیں سر وچھے تاں بھیت چا لئیے
 وارث شاہ محبوب نوں تدوں پایے جدوں اپنا آپ گوا لئیے

۲۵۳

جھی عشق دی آگ نوں وا لگی سماں آیا ہے شوق جگانے دا
 بالنا تھ دے ٹلے دا راہ پھڑیا متا جا گیا کن پڑاؤنے دا
 پٹے پال ملائیں نال رکھے وقت آیا ہے رگڑ مناؤنے دا
 جرم کرم تیاگ کے تھاپ بیٹھا کسے جوگی دے ہتھ دکاؤنے دا
 ہمدے سونے دے لاہ کے چا چڑھیا کن پاڑ کے مندرال پاونے دا
 کسے ایسے گردیودی مثل کریے سحر دس دے رن کھسکاؤنے دا
 وارث شاہ میاں ایہناں عاشقاں نوں فکر ذرہ نہ جند گواؤنے دا

۲۵۴

ہوکا پھرے دیندا پنڈاں وچ سارے آؤ کے فقیر جے ہونا جے
 منگ کھاؤنا کم نہ کاج کرنا نہ کچھ چارنا تے نہیں چوونا جے

ذره کن پڑا ہے سواہ ملنی گرو سارے ہی جگ دا ہونا ہے
 نہ دیہاڑی نہ کسب روزگار کرنا بادشاہ پھر مفت دا ہونا ہے
 نہیں دینی ودھائی پھر جنے دی کسے موئے نوں مول نہ روونا ہے
 منگ کھاناں اتے مست سونا نہ کچھ دیونا تے نہیں کچھ لیونا ہے
 نالے منگنا تے نالے گھورنا ایں دین دار نہ کسے دا ہونا ہے
 خوشی آپنی اٹھنا میاں وارث اتے اپنی نیند ہی سوونا ہے

۲۵۵

ٹلے جاہجے جوگی نے ہتھ جوڑے سانوں آپناں کرد فقیر میاں
 تیرے درس دیدار دے دیکھنے نوں آیا دیس پردیس نوں چیر میاں
 صدق دھار کے نال یقین آیا اسیں چیلوے تے تسں پیر میاں
 بادشاہ سچا رب عالماں دا فقر اوس دے ہین وزیر میاں
 ہناں مرشداں راہ نہ ہتھ آوے ددھ باجھ نے رچھدی کھیر میاں
 فقر کل جہاں دا آسرا ہے تاج فقر دے پیر تے میر میاں
 میرا ماؤں تے باپ نہ ساک کوئی چاچا تایا نہ بھین نہ ویر میاں
 دنیا وچ ہاں بہت حیران ہویا پیروں ساڈیوں لاہ زنجیر میاں
 تینوں جھڈ کے جاں میں ہوز کس تے نظر آوناں ایں ظاہرا پیر میاں

۲۵۶

ناتھ دیکھ کے بہت ملوک چنچل اہل طبع تے سوہناں چھیل منڈا
 کوئی حسن دی کھان ثناک سندر تے لاڈلا ماؤں تے باپ سندا
 کسے دکھ توں رس کے اٹھ آیا اکے کسے دے نال پے گیا ذھندا
 ناتھ اکھدا دس کھان سچ جتھے توں ہیں کیمڑے دکھ فقیر ہندا

۲۵۷

ایسہ جگ مقام فنا دا اے سہاریت دی کندھ ایسہ جیوناں ایس
چھاؤں بدلاں دی عمر بندیاں دی عزرائیل نے پاڑناں سیوناں ایس
اج کل جہان ہے سچ میلا کسے نت نہ حکم تے تھیوناں ایس
وارث شاہ میاں انت خاک ہوناں لکھ آب حیات بے پیوناں ایس

۲۵۸

تھ کنگٹاں پہنچیاں پھپ رہیاں کنیں جھکدے سوہنے بندڑے نیس
مجھ پت دیاں لنگیاں گھن اتے سر بھنیں پھیل دے جندڑے نیس
سر کوچ کے باریاں دار چھلے کجلی بھڑے نیس پندڑے نیس
کھا پن بھرن سروں مایاں دیوں تیاں جے فقیر کیوں ہندڑے نیس

۲۵۹

خواب رات دی جگ دیاں سبھ گلاں دھن ماں نوں مول نہ جھوریئے جی
بچ بھوت بھارتے اور بانی نال صبر ہنتو کھ دے پوریئے جی
آسن سٹ دکھ سکھ سہاں جا پے جے شال مشرو جتے بھوریئے جی
بہو آتما دس رس کس تیاگے اینویں گوردنوں کاہ وڈوریئے جی

۲۶۰

بھوگ بھوگناں ددھ تے دیں پیون پنڈاپال کے رات دیہنہ دھووناں ایس
کھڑی کٹھن ہے فقر دی واٹ جھاکن مونہوں آکھ کے کاہ وگودناں ایس
واہیں دھنھلی ترسمتاں نت گھوریں گائیں مہیں دلایجے چودناں ایس

سچ آکھ جٹا کھی بنی تینوں سواد پھڈ کے کھیہ کیوں ہووئاں ایں

۲۶۱

جوگی پھڈ جہان فقیر ہوئے ایں جگ وچ بہت کواریاں نیں
 لین دین تے دعا انیاؤں کرناں لٹ گھٹ تے چوریاں یاریاں نیں
 اوہ پرکھ نربان پد جا پنچے جنہاں پنچے ہی اندریاں ماریاں نیں
 جوگ دیسہ تے کرو نہال مینوں کیماں جیوتے گھنڈیاں چاڑھیاں نیں
 ایں جٹ غریب نوں تار اونویں جیویں اگلیاں سحکاں تاریاں نیں
 وارث شاہ میاں رب مٹرم رکھے جوگ وچ مصہبتاں بھاریاں نیں

۲۶۲

مہاں دیوتھوں جوگ دا پنتھ بیجاں کھڑا کھن ہے جوگ مہم میاں
 کوڑا ہک بکا سواد ہے جوگ سدا جیسی گھوٹ کے پونی۔ نم میاں
 جہان سن سادھ کی منڈلی ہے اتے جوتتاں ہے رم جھم میاں
 تساں بھسم لگاچھے بھسم ہونا پیش جاناہیں گرب دھم میاں

۲۶۳

تسیں جوگ دا پنتھ بتاؤ سانوں شوق جاگیا حرف نینیاں دے
 ایں جوگ دے پنتھ وچ آوڑیاں چھین عیب صواب کمینیاں دے
 حرص اگ تے فقر دا پوے پانی جوگ ٹھنڈ گھتے وچ سینیاں دے
 اک فقر ہی رب دے رہن ثابت ہو رتھڑ کدے اہل خزینیاں دے
 تیرے دوار تے آن محتاج ہوئے ایں نوکر باجھ مہینیاں دے
 تیرا ہو فقیر میں نگر منگاں پھڈاں واعدے انہاں روزینیاں دے

۲۶۴

ایس جوگ دے داعدے بہت اوکھے ناد اکھ تے سکھ و جاونا اوئے
 جوگی جنگم گودڑی جٹا دھاری منڈی نرملا بھیچھ وٹاونا اوئے
 تازی لایجے ناتھ داوہیان دھرنا دسویں دوار ہی ساس چڑھاونا اوئے
 جے آئے داہرکھ تے سوگ چھڈے نہیں مویاں گیاں پکھوں تاونا اوئے
 ناؤں فقر دا بہت آسان لینا کھڑا کٹھن ہے جوگ کماونا اوئے
 دھو دھا کے جٹاں نوں دھوپ دیناں سدا انگ بھبوت رماونا اوئے
 ادبان باشی جتی ستی جوگی جھات استری تے نہیں پاونا اوئے
 لکھ خوب صورت پری حور ہووے ذرہ جیو نہیں بھرماونا اوئے
 کند مول تے پوست افیم چہ نشہ کھایجے مست ہو جاونا اوئے
 جگ خواب خیال دی بات جانیں ہو کمبیاں ہوش بھلاونا اوئے
 گھت مندرائ جنگلاں وچ رہناں بین کنگ تے سکھ و جاونا اوئے
 جگن نانھ گوداوری گنگ جمنائ سدا تیرتھاں تے جانماونا اوئے
 نیلے سدھاں دے کھیلناں دیس پچھم نواں ناتھاں دا درس پاونا اوئے
 کام کرودھ تے لوہہ ہنکار مارنا جوگی خاک در خاک ہو جاونا اوئے
 رناں گھور دا گاؤں دا پھریں وحشی تینوں اوکھڑا جوگ کماونا اوئے
 ایسہ جوگ ہے کم نراسیاں دا تسان جٹاں کی جوگ تھوں پاونا اوئے

۲۶۵

تساں جٹناں جوگ تاں کرو کرپا دان کر دیاں ڈھل نہ لوڑیے جی
 چہوا آس کر کے ڈگے آن دوارے جیو اوسدا چانہ توڑیے جی
 صدق بھ کے چہوا چرن لگے پار لایے وچ نہ بوڑیے جی
 وارث شاہ میاں چہوا کوئی نہیں مہر اوس تھوں ناہ وچھوڑیے جی

۲۶۶

گھوڑا صبر دا ذکر دی واگ دے کے نفس مارناں کم بہوں چنگیاں دا
 پھڈ زراں تے حکم فقیر ہون ایسہ کم ہے ماہنواں چنگیاں دا
 عشق کرنے تے تیغ دی دھار کپن نہیں کم ایسہ بھکھیاں کھیاں دا
 جہڑے مرن سو فقر تھیں ہون واقف نہیں کم ایسہ مرن تھیں سحیاں دا
 اتھے تھاواں نہیں اڑ پھیاں دا فقر کم ہے سراں تھوں لکھیاں دا
 وارث شاہ جو عشق دے رنگ رتے کنڈی آپ ہے رنگ دیاں رنگیاں دا

۲۶۷

جوگ کرے سو مرن تھیں ہوئے استھر جوگ سکھئے کھناں آیا ای
 پچا دھار کے گورو دی سینوا کرے ایسہ ہی جو گیاں دا فرمایا ای
 نال صدق یقین دے بھہ تقویٰ دھنے پتھروں رب نوں پایا ای
 میل دلے دی دھو کے صاف کیتی ترقی گورو نے رب کمایا ای
 چہ سینوں جس قلبوت اندر سچے رب نے تھاواں بنایا ای
 وارث شاہ میاں ہمہ اوست جا پے سرب مئی بھکوان نے پایا ای

۲۶۸

مالا مکھیاں وچ جیوں اک دھاگا توں سرب کے سچ سماء رہیا
 سھناں جیوندیاں وچ ہے جان وانگوں نشہ بھگ انیم وچ آ رہیا
 جوں پترے مہندیوں رنگ رچیا توں جان جمان وچ آ رہیا
 جوں رکت سریر وچ ساس اندر توں جوت میں جوت سا رہیا
 رانجھا بھہ کے خرچ ہے مگر لگا جوگی آپناں زور سبھ لا رہیا

تیرے دوار جوگا ہو رہیا ہاں میں جٹ جوگی نوں گھٹاں سمجھا رہیا
وارث شاہ میاں جینوں عشق لگا دین دنی دے کم تھیں جا رہیا

۲۶۹

جوگی ہو لاچار جاں مر کیتی تداں چیلیاں بولیاں ماریاں نیں
چپھال سان چڑھاپے گرو ہوئے جویں بھکیاں تیز کٹاریاں نیں
دیکھ سوہناں رنگ چٹپڑے دا جوگ دین دیاں کریں تیریاں نیں
جوگ دیکھ نہ مول نماںیاں نوں جنہاں کیتیاں محتاں بھاریاں نیں
ٹھرک منڈیاں دے لگے جوگیاں نوں متاں جنہاں دیاں رب نے ماریاں نیں
وارث شاہ خوشامداں سوہنیاں دیاں گلاں حق دیاں نہیں زرداریاں نیں

۲۷۰

غیبت کرن بگائڑی طاعت اوگن ستے آدمی ایسہ گنہگار ہندے
چور کرت گھن چغل تے جھوٹھ بولے لوتی لاوڑا ستواں یار ہندے
اساں جوگ نوں نہیں گل بھہ بہنا تسیں کاسنوں ایڈ بیزار ہندے
وارث جنہاں امید نہ تاہکھ کائی بیڑے تنہاں دے عاقبت پار ہندے

۲۷۱

رل چیلیاں تاؤ کساؤ کیتا بالنا تھ نوں پکڑ پھلیو نیں
بھڈ دوار اکھاڑ بھڈار چلے جا رندتے واٹ سبھ بلیو نیں
سہلیاں ٹوپیاں مندرال سٹ بٹھے موڑ گودڑی ناتھ نے گھلیو نیں
وارث شاہ نہ رب خلیل ہووے چار راہ نصیب دے بلیو نیں

۲۷۲

سجائ لوک خلیل ہے باپ ماندے میرا رب خلیل نہ لوڑیے جی
 کیجئے غور تے کم بنا دیجے ملے دلاں نوں ناں وچھوڑیے جی
 ایسہ حکم تے حسن نہ نت ہوندے نال عاجزاں کرو نہ زوریے جی
 کوئی کم غریب دا کرے ضائع سگوں اوسنوں بھگئے ہوڑیے جی
 بیڑا لڈیا ہویا مسافراں دا پار لایے وچ نہ بوڑیے جی
 زمین نال نہ ماریے پھیر آپے ہنگں جنہاں نوں چاڑھیے گھوڑیے جی
 بھلا کردیاں ڈھل نہ مول کیجئے قصہ طول دراز نہ توریے جی
 وارث شاہ یتیم دی غور کریے ہتھ عاجزاں دے نال جوڑیے جی

۲۷۳

دھروں ہندڑے کانوں ساں دیر آئے بریاں چغلیاں دھروں خچلیاں اوئے
 مینوں ترس آیا دیکھ زہد تیرا گلاں مٹھیاں بہت رسیلیاں اوئے
 پانی ددھ وچوں کڈھ لین چاٹر کدوں چھلکے پاؤں دے تیلیاں اوئے
 گرو دجیا مندرال جھب لیاؤ جھڈ دیہو گلاں اٹھیلیاں اوئے
 نہیں ڈرن بن مرن تھیں بھور عاشق جنھاں سولیاں سراں تے جھیلیاں اوئے
 وارث شاہ پھر ناتھ نے حکم کیتا کڈھ اکھیاں نیلیاں پیلیاں اوئے

۲۷۴

چیلیاں گورو دا چن پروار کیتا جا سرگ دیاں مٹیاں میلیاں نیں
 سبھاتن سوٹھ جا بھویں تیر تھ وایچ گوراں دے منتریاں کیلیاں نیں
 نویں ناتھ بوخرا بیر آئے چوٹھ جوگناں نال رسیلیاں نیں

چھ جتنی تے دس اوتار آئے وچ آب حیات دے چھیلیاں نہیں

۲۷۵

دن چار بنا سکا مندرائ - بالنا تھ دی نظر گزاریا نہیں
 غصے نال وگاڑ کے گل ساری ڈر دے گورو تھیں چا سواریا نہیں
 گلے غضب کرودھ دی گل آہی سبھا جیو دے اندر ماریا نہیں
 زور آوراں دی گل ہے بہت مشکل جان جھ کے بدی وساریا نہیں
 گورو کیما سوانہاں پروان کیتا نزدائ پٹھیاں تے بازی ہاریا نہیں
 گھٹ وٹ کے صم بجم ہوئے کائی موڑ کے گل نہ ساریا نہیں
 گناں کپڑا کل تاراج کیتا حسن بانونی چا اجاڑیا نہیں
 لیا استرا گرو دے ہتھ دتا جوگی کرن دی نیت چا دھاریا نہیں
 وارث شاہ عن حکم دے پئے پٹھے لکھ ویریاں دھک کے ماریا نہیں

۲۷۶

بالنا تھ نے سہا بنے سد دھیدو جوگ دین نول پاس بہا لیا سو
 روڈ بھوڈ ہویا سواہ ملی منہ تے سھو کوڑ مے دا نام گالیا سو
 کن پاڑ کے جھاڑ کے حرص حسرت اک پلک وچ من ویکھا لیا سو
 جیما پتراں تے باپ مہر کر دے جاپے ددھ پوایچے پا لیا سو
 سواہ انگ رہا سرمن اکھیں پا مندرائ چا نوالیا سو
 خبراں کل جہان وچ کھنڈ گیاں رانجھا جوگیرا سار ویکھا لیا سو
 وارث شاہ میاں سنیاں وانگوں جٹ پھیر مڑ بھن کے گالیا سو

۲۷۷

دتی دکھناں رب دی یاد وسے گورو جوگ دے بھیت نوں پائیے جی
 نہا دھو کے خوب بھبوت ملے چاکسوت انگ وٹائیے جی
 سنگیں پھاہوڑی کھیری جتھ لے کے پہلے رب دانانوں دھیاہیے جی
 نگر الکھ وجایے جاوڑیے پاپ جان جے ناد وجایے جی
 سکھی دوار وسے جوگی بھیجھ منگے دے دعا اسیس سناہیے جی
 ایسی بھانت سوں نگر دی بھیجھ لے کے مست لئدے دوار کو آئیے جی
 وڈی ماؤں ہی جان کے کرو مچا چھوٹی بھین مثال کر پائیے جی
 وارث شاہ یقین دی گل پھب دی سمھو حق ہی حق ٹھرایے جی

۲۷۸

رانجھا آکھدا نگر نہ پوڈے میرے کدی قبر دی واگ ہٹائیے جی
 گورو مت تیری سانوں نہیں پھب دی گل گھٹ کے چا لنگھائیے جی
 پہلے چیلیاں نوں چاہنیر کریے پچھوں جوگ دی ریت بتائیے جی
 اک وار جو دنناں دس پھڈو گھڑی گھڑی نہ گورو اکائیے جی
 کرتوت جے ایہاسی سبھ تیری منڈے ٹھگ کے لیک نہ لائیے جی
 وارث شاہ شاگرد تے چیلوے نوں کوئی بھلی ہی مت سکھائیے جی

۲۷۹

کے ناتھ رنجھپیا سبھ بھائی سر چاپو جوگ بھروٹوی نوں
 الکھ ناد وجایے کرو مچا میل لیاواناں نکلڑے روٹوی نوں
 اسیں کھ آلود نہ جوٹھ کریے چار لیاہیے جی اپنی کھوتڑی نوں

وڈی ماؤں برابر جانتی ہے اتے بھین برابر چھوڑی نوں
 جتی ستی نمائیاں ہو رہیے رکھیں ثابت ایس لنگوڑی نوں
 وارث شاہ میاں لے کے چھری کائی وڈھ دور کریں ایس بوڑی نوں

۲۸۰

ثابت ہو لنگوڑی سنی ناتھا کا ہے جھگڑا چا اجاڑ دا میں
 چپ عشق توں رہے جے چھہ میری کاہے ایڈڑے پاڑ نے پاڑ دا میں
 جیو مار کے رہن جے ہوئے میرا ایڈے معاملے کاسنون ہار دا میں
 جیتاں مست اجاڑ وچ جا بہدا مہین سیالاں دیاں کاہنوں چار دا میں
 سر روڈ کرائے کیوں کن پائٹن جیتاں کبر ہنکارنوں مار دا میں
 جے میں جان دا کن توں پاڑ ماریں ایہہ مندرال مول نہ سار دا میں
 جے میں جان دا ہسوں منع کر سیں تیرے ٹلے تے دھار نہ مار دا میں
 اکے کن سوار دیہہ پھیرے میرے نہیں گھتوں ڈھلیت سرکار دا میں

۲۸۱

کھاہ رزق حلال تے سچ بولیں جھڈ دیہہ توں یاریاں چوریاں اوئے
 توبہ کریں تقصیر معاف تیری جہڑیاں پھلیاں صفال کھوریاں اوئے
 اوہ جھڈ چالے گوار پنے والے چن پاڑ کے گھتیوں موریاں اوئے
 پچھا جھڈ جٹالیاں سانجھ خصماں جہڑیاں پاڑیوں کھنڈ دیاں بوریاں اوئے
 جوئے راہکال جو ترے لادتے جہڑیاں ارلیاں بھنیاں ڈھوریاں اوئے
 دھو دھایجے مالکال ورت لیاں جہڑیاں چائیاں کیتیوں کھوریاں اوئے
 رلے وچ تیں ریڈھیا کم چوری کوئی خرچیاں ناہیوں بوریاں اوئے
 جھڈ سبھ برائیاں خاک ہو جانہ کر نال جگت دے زوریاں اوئے
 تیری عاجزی عجز منظور کیتا تاں میں مندرال کن وچ سوریاں اوئے

وارث شاہ نہ عاداتاں جانڈیاں نے بھادیں کئی پوریاں پوریاں اوئے

۲۸۲

تا تھا جیوندیاں مرن ہے کھرا اوکھا ساتھوں ایسہ نہ واعدے ہوونے نی
 اسیں جٹ ہاں ناڑیاں کرن والے اساں کچرے نہیں پروونے نی
 اینویں کن پڑاکے خوار ہوئے ساتھوں نہیں ہندے ایڈے روونے نی
 ساتھوں کھیری ناد نہ جائے سا نبھی اساں ڈھگے ہی انت نوں جوونے نی
 رتاں نال بے درجدے چیلیاں نوں ایسہ گرد نہ بنھ کے چوونے نی
 رتاں دین گاہلاں اسیں چپ رہیے ایڈے صبر دے پیر کس دھوونے نی
 تساں ہرنا کھیڈنا چا منع کیتا اساں دھوئیں گو ہے کمے ڈھوونے نی
 وارث شاہ کیہ جائے انت آخر کھٹے چوونے کہ مٹھے چوونے نی

۲۸۳

چھڈ یاریاں چوریاں دغا جٹا بہت اوکھیاں ایسہ فقیریاں نی
 جوگ جالناں سار دا نکلنائیں ایس جوگ وچ بہت ظہیریاں نی
 جوگ نال نصیحتاں ہوئے جاندا جویں اٹھ دے تک نکیریاں نی
 تو بنا سمرنا کھیری ناد سگی چمنا بھنگ تل میر زنجیریاں نی
 چھڈ تھمتاں دی جھاک ہوئے جوگی فقر نال جہان کی سیریاں نی
 وارث شاہ ایسہ جٹ فقیر ہویا نہیں ہندیاں گدھے تھوں پیریاں نی

۲۸۴

سانوں جوگ دی رتھہ تدوکنی سی جدوں ہیر سیال محبوب کیتے
 چھڈ دیس شریک قبیلوے نوں اساں شرم دے طور محبوب کیتے

رل ہیر دے نال سی عمر جالی اسماں مزے جوانی دے خوب کیتے
 ہیر چھتیاں نال میں مس بھناں اسماں دونہاں نے نشے مرغوب کیتے
 ہویا رزق اداس تے گل ہلی مایاں ویاہ دے چا اسلوب کیتے
 دیہاں کنڈ دتی بھویں میری ساعت نال کھیڑیاں دے منسوب کیتے
 پیا وقت تال جوگ وچ آن پھاتھے ایسہ واعدے آن مطلوب کیتے
 ایسہ عشق نہ ٹلے پیغمبراں تھوں تھوتھے عشق تھیں ہڈ ایوب کیتے
 عشق نال فرزند عزیز یوسف نعرے درد دے بہت یعقوب کیتے
 ایس زلف زنجیر محبوب دی نے وارث شاہ جیسے مجذوب کیتے

۲۸۵

تا تھ میٹ اکھیں درگاہ اندر نالے عرض کردا نالے سنگ دا جی
 درگاہ لالہالی ہے حق والی اوتھے آدمی بول دا سنگ دا جی
 آسمان تے زمین دا وارثی توں تیرا وڈا سپارڈا رنگ دا جی
 رانجھا جٹ فقیر ہو آن بیٹھا لاه آسرا نام تے ننگ دا جی
 سبھ جھڈ برائیاں بھہ تقویٰ لاه آسرا ساک تے انگ دا جی
 مار ہیر دے نیناں نے خوار کیتا لگا جگر وچ تیر خدنگ دا جی
 ایس عشق نے مار حیران کیتا سڑ گیا جیوں رنگ پتنگ دا جی
 کن پاڑ مناکے سیس داڑھی پی لیا بھی پیلاڑا بھنگ دا جی
 جوگی ہوکے دیس تیاگ آیا رزق دور ہے کوچ کلنگ دا جی
 توں رب غریب نواز صاحب سوال مناناں اوس منگ دا جی
 کیکوں حکم ہے کھوہل کے کہو اصلی رانجھا ہوئے جوگی ہیر منگ دا جی
 پنجال پیراں درگاہ وچ عرض کیتی دیسو فقرنوں چرم پلنگ دا جی
 ہویا کم درگاہ تھیں ہیر خوشی بیڑا لا دتا اسماں ڈھنگ دا جی
 وارث شاہ ہن جنہاں نوں رب بخشے تنہاں نال کی محکمہ جنگ دا جی

۲۸۶

ناتھ کھول اکھیں کیما رانجنے نوں چہ جاہ تیرا کم ہويا ای
 پھل آن لگا اوس بوٹوے نوں جیہڑا وچ درگاہ دے ہويا ای
 ہیر خوش دتی سچے رب تینوں موتی لعل دے نال پرويا ای
 چڑھ دوڑ کے جت لے کھیڑیاں نوں چہ سون تینوں بھلا ہويا ای
 کمر کس اوداسیاں بندھ لیاں جوگی ترنت تیار بھی ہويا ای
 خوشی ہوکے کرد وداغ مینوں ہتھ بندھ کے آن کھلویا ای
 وارث شاہ جاں ناتھ نے وداغ کیتا ٹلیوں اترا پترا ہويا ای

۲۸۷

جوگی ناتھ تھوں لے وداغ ہويا چھٹا باز جیہوں تیز تراریاں نوں
 پلک وچ جاں کم ہو گیا اوسدا لگی اگ جو گیلیاں ساریاں نوں
 مڑ کے دھیدو نے اک جواب دتا اونہاں چیلیاں ہانسیاریاں نوں
 بھلے کرم جے ہون تان جوگ پائیے ملے جوگ نہ کرماں ماریاں نوں
 اسیں جٹ انجان ساں پھاس گئے کرم کیتا سواساں وچاریاں نوں
 وارث شاہ اللہ جاں کرم کردا حکم ہندا ہے نیک ستاریاں نوں

۲۸۸

جدوں کرم اللہ دا کرے مدد بیڑا پار ہو جائے نماںیاں دا
 لہناں قرض نہیں بوہے جا بھکے کیما تان ہے اسماں نتانیاں دا
 میرے کرم سولڑے آن پینچے کھیت جمیاں بھجیاں داناں دا
 وارث شاہ میاں وڈا وید آیا سردار جے سبھ سیانیاں دا

۲۸۹

چھوڑے پنڈ وچ آوے تال لوک چھن ایسہ جو گیزا بالزا چھوڑوانی
 کیں مندرال ایس نوں نہیں پھن ایسدھے تیز نہ بنیں لنگوڑوانی
 ست جرم کے ہمیں ہاں ناتھ پورے کدی داہیا ناہیں جو ترانی
 دکھ بھنجن ناتھ ہے نام میرا میں دھنتر وید دا پوترانی
 جو کواساں دے نال دم مار دا اے ایس جگ توں جایگا اوترانی
 ہیرا ناتھ ہے وڈا گودیو لیتا چلے اوس کا پونے چونترانی
 وارث شاہ جو کوئی لے خوشی ساڈی ددھ پترال دے نال سوترانی

۲۹۰

دھائے ٹیلیوں رندلی کھیڑیاں دا چلیا مینہ جو آوندا اٹھ اتے
 کعبہ رکھ متھے رب یاد کر کے چڑھیا کھیڑیاں دی سچی گٹھ اتے
 نشے نال جھلار دا مست جوگی جویں سندر جھولدے اٹھ اتے
 چچی کھیری پھاہوڑی ڈنڈا کونڈا بھنگ پوست بدھے چاٹھ اتے
 میراگ سنیاں جو لڑن چلے رکھ ہتھ تلوار دی مٹھ اتے
 اینویں سر کدا آوندا دا کھیڑیاں نوں جویں فوج چڑھ دوڑدی لٹ اتے

۲۹۱

رانجھے ویس سی کر لیا جو گیاں دا اٹھ ہیر دے شہر نوں دھاؤندا اے
 بھکھا شیر جیوں آوندا مار اتے چور ڈٹھ اتے جیوں آوندا اے
 چا نال رانجھا اوتھوں سرک تریا جیوں مینہ انھیری دا آوندا اے
 جوہ رنگپور کھیڑیاں جاوڑیا وارث شاہ عیال بلاؤندا اے

۲۹۲

جدوں رنگپور دی جوہ جاوڑیا بھڈیاں چار دا چاک وچ بار دے جی
 نیڑے آکے جوگی نوں دیکھدا اے جویں یار دیکھن نین یار دے جی
 چھن چور دا چنل دی چھہ وانگوں گجھے رہن نہ دیدڑے یار دے جی
 چور یار تے ٹھک نہ رہن گجھے کتھے چھن ہدے ایس کار دے جی
 نسلیں کھڑے دیس دے نقر سائیں سخی دس کھاں کھوہل نزار دے جی
 ہمیں لنک باشی چلے کنھ میلے ہمیں پنچھی سمندروں پار دے جی
 باراں برس بیٹھے باراں برس پھر دے ملن والیاں دے کل تار دے جی
 وارث شاہ میاں چارے چک بھوندے ہمیں قدرتاں کوں دید مار دے جی

۲۹۳

توں تاں چاک سیالاں داناؤں دھیدو جھڈ خچریوں گل ہنجا دے جی
 کھس چوچکے دیاں جدوں چار داسیں جٹی مان داسیں وچ بار دے جی
 تیرا مناں سی ہیر سیال تائیں خبر عام سی وچ سنسار دے جی
 نس جاہ ایتھوں مار سٹی گے کھیڑے ات چڑے بھکھے بہار دے جی
 دیس کھیڑیاں دے ذرہ خبر ہودے جان تخت ہزارے نوں مار دے جی
 بچ جاہ متاں کھیڑے لادھ کرنیں پیادے بھ لے جان سرکار دے جی
 مار چور کر سٹی ہڈ گوڈے ملک گور عذاب قہار دے جی
 وارث جیویں گور وچ ہڈ کڑکن گرزیاں نال عاصی گنہگار دے جی

۲۹۴

اجڑ چارناں کم پیئمبراں دا کیہا عمل شیطان دا تویو ای
 بھیڈاں چار کے ہمتاں جوڑنا کیہا غضب فقیر تے بولیو ای
 اسیں فقر اللہ دے نانگ کالے اساں نال کیہ کویلا گھولیو ای
 واہی چھڈ کے کھولیاں چاریاں فی ہوویوں جوگیرا جیو جاں ڈولیو ای
 سچ من کے بچھاں مڑ جاہ جٹا کیہا کوڑ دا گھولناں گھولیو ای
 وارث شاہ ایہہ عمر نت کریں ضائع شکر وچ پیاز کیوں گھولیو ای

۲۹۵

آسنی چاکا سواہ لامنہ تے جوگی ہوئیے نظر بھوا بیٹھوں
 ہیر سیال دا یار مشہور رانجھا موجاں مان کے کن پڑوا بیٹھوں
 کھیڑے ویاہ لیائے منہ مار تیرے ساری عمر دی لیک لوا بیٹھوں
 تیرے بیٹھیاں ویاہ لے گئے کھیڑے داڑھی پر ہے دے وچ منا بیٹھوں
 منگ چھڈیئے نانہہ جے جان ہووے ونی دتیا چھڈ حیا بیٹھوں
 جدوں ڈٹھوئی داؤ نہ لگے کوئی لاہے ناتھ دے انت نوں جا بیٹھوں
 ہن وار کیہہ پچھنا ایں مورکھا اوئے جدوں رڑی تے موٹڈ منا بیٹھوں
 اک عمل نہ کیتوئی غافلا اوئے اینویں کیہا عمر گوا بیٹھوں
 سروڈہ کرن تیرے چا بیرے جس ویلے کھیڑیں توں جا بیٹھوں
 وارث شاہ تریاق دی تھاؤں نہیں ہتھیں اپنے زہر توں کھا بیٹھوں

۲۹۶

ست جرم کے ہمیں فقیر جوگی نہیں نال جمان دے سیر میاں
 اسماں سہلیاں کھراں نال ورتن بھیکھ کھایجے ہونناں ڈھیر میاں
 پرھاں جا جٹا کہیں چاک سانوں اسیں فقر ہوں ظاہرا پیر میاں
 ناؤں مہریاں دے لیاں ڈرن آوے رانجھا کون تے کیکھوی ہیر میاں
 جتی ستی ہاں جوگ دے ناتھ پورے ست پیڑھیاں جرم فقیر میاں
 جٹ چاک ہنادناں جوگیاں نوں ایہی جیو آوے ستوں چیر میاں
 تھر تھرا کنبے غصے نال جوگی اکھیں روہ پلٹیا نیر میاں
 ہتھ جوڑ لیاں نے پیر پگڑے جوگی بخش لے ایسہ تقصیر میاں
 تسمیں پار سمندروں رہن والے بھل گیا چیلنا بخش پیر میاں
 وارث شاہ دی عرض جناب اندر سن ہوئے نہیں دلگیر میاں

۲۹۷

بھتے ہیلیاں وچ لے جائے جٹی پونکھاں پیٹھدے نال پیاریاں دے
 ایسا پریم پیلاڑا جھوکیا ای نین مست سن وچ خماریاں دے
 واہیں دتھلی تے پھرے مگر لگی ہانجھ کھن کے نال کواریاں دے
 جدوں ویاہ ہویا تدوں ویہر پیٹھی ڈولی چاڑھیا نین نال خواریاں دے
 دھاراں کھانگڑاں دیاں جھوکاں ہانیاں دیاں مزے خوبیاں گھول کواریاں دے
 موساں لوگرال دیاں لاڈنڈھیاں دے عشق کواریاں دے مزے یاریاں دے
 جٹی ویاہ دتی رہیوں نڈھڑا توں سنجیں سکھنیں توگ پٹاریاں دے
 کھیڈن والیان ساہورے بنھ کھڑیاں رلن چھمکال ہٹھ خاریاں دے
 بڈھا ہوئے چور مسیت وڑوا رل پھریں ہن نال مداریاں دے
 گڈی رن بڈھی ہو نہیں حاجن پھیرے مور چھر گرد پٹاریاں دے

پرہاں جاہ جٹا مار سٹی گے نہیں بچھدے یار کواریاں دے
کارگیری موقوف کر میاں وارث تھتھے دل ہے پاوے چھاریاں دے

۲۹۸

تسلیں عقل دے کوٹ لیاں ہندے لقمان حکیم دستور ہے جی
باز بھور بکلا لوہا لوگ کالو شاہی شہنی نال کتور ہے جی
لوہا پشم پستہ دبا موت صورت کالو عزرائیل منظور ہے جی
پنچے باز جیہے لک وانگ چیتے پونچا وجیاں مرگ سب دور ہے جی
چک شینہ وانگوں گج مینہ وانگوں جس نوں دند مارن ہڈ چور ہے جی
کسے پاس نہ کھولناں بھیت بھائی جو کچھ آکھو سب منظور ہے جی
پردیس وچ کم آ پیا میرا لئی ہیرا کے سر دور ہے جی
وارث شاہ ہن بنی ہے بہت اوکھی اگے سجھ دا قہر کلور ہے جی

۲۹۹

بھیت دنال مرد دا کم ناہیں مرد سوئی جو ویکھ دم گھٹ جائے
گل جی دے وچ ہی رہے خفیہ کاؤں وانگ پیخال مہ سٹ جائے
بھیت کسے دا دنال بھلا نہیں بھادیں پچھ کے لوک بھٹ جائے
وارث شاہ نہ بھیت صندوق کھلے بھادیں جان دا جنڈرا ٹ جائے

۳۰۰

مار عاشقان دی لُج لاہیا ای یاری لانے کے گھن لے جاوئی سی
انت کھیڑیاں ویاہ لے جاوئی سی یاری اوسدے نال کیہ لاوئی سی
لے گئے سن ویاہ کے جیونداتوں مر جاوئاں لیک نہ لاوئی سی

نہیں یاری ہے توڑ بھاؤنی سی ایڈی دہم کیوں مور کھا پاؤنی سی
وارث شاہ ہے منگ لے گئے کھیڑے داڑھی پرھے دے وچ مناؤنی سی

۳۰۱

اکھیں ویکھ کے مرد ہن چپ کر دے بھاویں چور ہی جھگڑا لٹ جائے
دیناں نہیں ہے بھیت وچ کھیڑیاں دے گل خوار ہووے کھنڈ پھٹ جائے
تورن کھیڑیاں دے یوہے چاک ہیرے مڑاں چاک نشانے نوں چٹ جائے
چور ہاتھ گولیر تھیں چھٹ جانڈے ایسا کون جو عشق تھیں چھٹ جائے

۳۰۲

اساں رانھیا ہس کے گل کیتی جاہ لالے داؤ جو لگ دا ای
لاٹ رہے نہ جیو دے وچ لگی ایہہ عشق الہیوا اک دا ای
جاہ ویکھ معشوق دے نین خونی تینوں نت الہیوا جگ دا ای
ساں یار دا تے گھسا باز والا جھٹ چور دا تے داؤ ٹھگ دا ای
لے کے نڈھڑی نوں جھنگ جاہ چاکا سیدا ساک نہ ساڈا لگ دا ای
وارث کن پاٹے مہیں چار مڑیا اے مگر الہیوا جگ دا ای

۳۰۳

مرد باجھ مہری پانی باجھ دھرتی عاشق ڈٹھڑے باجھ نہ راج دے نیں
لکھ سریں اول سول آون یار یاراں تھوں مول نہ بچ دے نیں
بھیڑاں پونڈیاں رنگ وٹائے دیندے پردے عاشقاں دے مرد کج دے نیں
دا چورتے یار دا اک ساعت نہیں وس دے بدل جو کج دے نیں

۳۰۴

راجھے اگے ریاں نے قسم کھاہدی نگر کھیڑیاں دے جا دھیا ای
 یارو کون گراؤں سردار کیمہڑا کون لوک کدو کتاں ویا ای
 اگے پنڈ دے کھوہ تے بھرن پانی کڑیاں گھتیا ہس کھر کھیا ای
 یار ہیر دا بھانویں تے ایہہ جوگی کسے لھیا تے نہیں دیا ای
 پانی پی ٹھنڈا چھانویں گھوٹ بوٹی بن پنڈ داناؤں کھڑ ہیا ای
 لہندا ناؤں ہے رنگپور کھیڑیاں دا کسے بھاگ بھری چا دیا ای
 ارے کون سردار ہے بھات کھانی سخی شوم کھیا لیا جیا ای
 اجو نام سردار تے پت سیدا جس نے حق رانجھے دا کھیا ای
 باغ باغ رانجھیدا ہو گیا جدوں ناؤں جٹییاں دیا ای
 سنگی کچھری بھہ کے تیار ہویا لک چا فقیر نے کیا ای
 کدی لیے ہولاں کدی جھولدا اے کدی روپیا کدی ہیا ای
 وارث شاہ کرساں چہیوں ہون راضی مینہ اوڑ دے تھاؤں وچ دیا ای

۳۰۵

آ جو گیا کیا ایہہ دیس ڈٹھو چھن گھبرو بیٹھ وچ داریاں دے
 اوتھے جھول متانیاں کرے گلاں سخن سنوں کن پاڑیاں پیاریاں دے
 کراں کون صلاح میں کھیڑیاں دی ڈار پھرن چو طرف کواریاں دے
 مار عاشقاں نوں کرن چاہیرے نین نکھڑے نوک کٹاریاں دے
 دہین عاشقاں نوں توڑے نال نیناں نیں رہن نہیں ہر یاریاں دے
 ایس جوئے دیاں وچاریاں نوں ملے آن سوداگر یاریاں دے
 سرمہ پھل دندا سٹرا سرخ مہندی لٹ لیے نے ہٹ پیاریاں دے
 نیناں نال کلہوا چھک کڈھن دس بھوڑے کھ وچاریاں دے

جوگی ویکھ کے آن چوگرد ہوئیاں چھٹے پرھے وچ ناگ پٹاریاں دے
 اوتھے کھول کے اکھیاں ہس پوندا ڈٹھے خواب وچ میل کواریاں دے
 آن گرد ہوئیاں بیٹھا وچ جھولے بادشاہ جیوں وچ عماریاں دے
 وارث شاہ نہ رہیں نچلے بھی جنہاں نراں نوں شوق نڈاریاں دے

۳۰۶

ماہی منڈیو گھریں نہ جا کنناں جوگی مست کلا اک آوڑیا
 کنیں منڈراں سہلیاں منڈراں نیں داڑھی پٹے سر بھواں مناوڑیا
 جہاں ناؤں میرا کوئی جا لیندا مہاں دیولے دولتیاں آوڑیا
 کسے نال قدرت پھل جنگلے تھیں کوس بھل ہلاوڑے آوڑیا

۳۰۷

کڑیاں ویکھ کے جوگی دی طرح ساری گھریں ہمدیاں ہمدیاں آئیاں نیں
 مائے اک جوگی ساڈے نگر آیا کنیں منڈراں اوس نے پایاں نیں
 نہیں بولدا برا زبان وچوں بھانویں بھجھیا ناہیوں پایاں نیں
 ہتھ کپھری پھاوڑی موہڈیاں تے گل سہلیاں عجب بنائیاں نیں
 ارڑاوندنا نال جلالیاں دے جٹاں وانگ مداریاں چھائیاں نیں
 نا اوہ منڈیا گودڑی نا جنگم نا اوداسیاں وچ ٹھرائیاں نیں
 پریم متیاں اکھیاں رنگ بھریاں سدا گوہڑیاں لال سوائیاں نیں
 خونی باہچیاں نٹے دے نال بھریاں نیناں کھویاں سان چڑھائیاں نیں
 کدی سنگلی سٹ کے سنگن واچے کدی اوسیاں سواہ تے پایاں نیں
 کدی کنگ وچاچے کھڑا رووے کدی سنگھ تے ناد گھو کائیاں نیں
 اٹھے پھر اللہ نوں یاد کردا خیر لوس نوں پاوندیاں مائیاں نیں
 نٹے بانجھ بھواں اوسدیاں متیاں نیں مرگانیاں گلے بنائیاں نیں

جٹاں سوہندیاں چھل اوس جو گیڑے نوں جیویں چند دوالے گھٹاں آئیاں نیں
 کوئی گورو پورا اوس نوں آن ملیا کن چھید کے مندر اں پائیاں نیں
 وارث شاہ چیلنا بالنا تھ دا اے جھوکاں پریم دیاں کسے نے لائیاں نیں

۳۰۸

گھر آ ننان نے گل کیتی ہیرے اک جوگی نواں آیا ای
 کنیں اوس دے درشنی مندر اں نیں گل مہنگلا عجب بنایا ای
 پھرے ڈھونڈ دا وچ حویلیاں دے کوئی اوس نے لعل گویا ای
 نالے گاؤندا تے نالے رووندا ای وڈا اوس نے رنگ چپایا ای
 ہیرے کسے رجوبیس دا ایسہ پتر روپ تدھ تھیں دون سویا ای
 وچ ترنجاں گاؤندا پھرے بھوندا انت اوس دا کسے نہ پایا ای
 پھرے دیکھ دا دھوٹیاں چھیل کڑیاں من کسے تھے نہیں بھر مایا ای
 کائی آکھ دی پریم دی چاٹ لگی تاہیں اوس نے سیس منایا ای
 کائی آکھدی کسے دے عشق پچھے بندے لاه کے کن پڑایا ای
 کن تخت ہزارے دا ایسہ راجھا بالنا تھ تھوں جوگ لپایا ای
 وارث شاہ ایسہ فقر تاں نہیں خالی کسے کارنے دے اتے آیا ای

۳۰۹

مٹھی مٹھی ایسہ گل نہ کرو بھیناں میں تاں سن دیاں ایں مر گئی جے نی
 تساں ایسہ جدو کنی گل توری کھلی تلی ہی میں لہہ گئی جے نی
 گئے ٹٹ سدھر اتے عقل ڈلی میری دھوکھ کلبجے پئی جے نی
 کیکوں کن پڑا ایسے جیونداے گلاں سن دیاں ایں جند گئی جے نی
 روواں جدوں سنیاں اوسدے دکھڑے نوں مٹھیں میٹ کے میں بہہ گئی جے نی
 مسو بھو دا ناوےں جاں لیدیاں ہو جند سن دیاں ہی لڑھ گئی جے نی

کویں دیکھئے اوس مستانڑے نوں جس دی دھم ترنجینیں پئی جے نی
 دیکھاں کیمڑے دیس دا ایسہ جوگی اس تھوں کون پیدی رس گئی جے نی
 اکے پوست دھتوراتے بھنگ پی کے موت اوس نے مل کیوں لئی جے نی
 جس دا ماووں نہ باپ نہ بھین بھائی کون کرے گا اوس دی سعی جے نی
 بھانویں بھکھڑا راہ وچ رہے ڈھٹھا کسے خبر نہ اوس دی لئی جے نی
 ہائے ہائے مٹھی اوہدی گل سن کے میں تاں گکھڑا بوڑ ہو گئی جے نی
 نہیں رب دے غضب توں لوک ڈردے متھے لیکھ دی ریکھ دیسہ گئی جے نی
 جس دا چند پتر سواہ لا بیٹھا دتا رب دا ماں سہہ گئی جے نی
 جس دے سوہنے یار دے کن پائے اوہ تاں نڈھڑی چوڑ ہو گئی جے نی
 وارث شاہ پھرے دکھاں نال بھریا خلق مگر کیوں اوس دے پئی جے نی

۳۱۰

رب جھوٹھ نہ کرے جے ہو دے رانجھا تاں میں چوڑ ہوئی مینوں پٹیا سو
 اگے اگ فراق دی ساڑھی بڑی ملی نوں موڑ کے پھٹیا سو
 نالے رن گئی نالے کن پائے آکھ عشق تھیں نفع کیہ کھٹیا سو
 میرے واسطے دکھڑے پھرے کردا لوہا تا چھپے نال چٹیا سو
 بکل وچ چوری چوری ہیر روے گھڑا نیر دا چا پلٹیا سو
 ہویا چاک پنڈے ملی خاک رانجھے لاه ننگ ناموس نوں سٹیا سو
 وارث شاہ اس عشق دے وچ وچوں جفا جال کیہ کھٹیا وٹیا سو

۳۱۱

گلیں لایجے کویں لیاؤ اس نوں رل پھجے کیمڑے تھاولں دا ای
 کھیہ لایجے دیس وچ پھرے بھوندا تے ناووں دا کون کہاووں دا ای
 دیکھاں کیمڑے دیس دا چودھری ہے اتے ذات دا کون سداووں دا ای

دیکھاں روہیوں ماتھیوں ہتھیوں ہے راوی واہ دا اکے جھناؤں دا ای
پھرے ترنجاں وچ خوار ہندا وچ ویٹریاں پھیریاں پاؤں دا ای
وارث شاہ مرٹھو ایسہ کاسدا ای کوئی ایس دا بھیت نہ پاؤں دا ای

۳۱۲

لین جوگی نوں آئیاں۔ دھنلا ہو چلو گل بنا سوارے نی
سھے بولیاں جانمکار جوگی کیوں نی سائیں سوارے پیارے نی
وڈی مہر ہوئی ایس دیس اتے ویٹے ہیر دے نوں چلو تارے نی
منگ نگر اتیت نے اجے کھاناں باتاں شوق دیاں چائے و سارے نی
میلے کنھ دے ہمیں اتیت چلے نگر جلیے بھیکھ چتارے نی
وارث شاہ تمہیں گھروں کھا آئیاں نال چاڈراں لو گنکارے نی

۳۱۳

رسم جگ دی کرواتیت سائیں ساڈیاں صورتاں ول دھیان کیجئے
اجو کھیڑے دے ویٹے نوں کرو پھیرا ذرہ ہیر دی طرف دھیان کیجئے
ویٹرا مہر دا چلو دکھا لیاے سستی موہنی تے نظر آن کیجئے
چلو دیکھئے گھراں سردار دیاں نوں اجی صاحبو ناہ گمان کیجئے

۳۱۴

ہمیں بڈے فقیر ست پیڑ پیئے ہاں رسم جگ دی ہمیں نہ جانتے ہاں
کند مول اجاڑ وچ کھایے تے من باس لے کے موجاں مانتے ہاں
بھیڑاں شیراں مرگ چلتے ہمیں تنہاں دیاں صورتاں جانتے ہاں
تمہیں سندراں بیٹھیاں خوبصورت ہمیں بوٹیاں جھیاں جانتے ہاں

مگر سچ نہ آتما پرچ دا اے ادیان بہہ کے تنبو تانتے ہاں
گورو تیر تھ جوگ میراگ ہوئے روپ تہاں دے ہمیں پچھانتے ہاں

۳۱۵

سیاں ویکھو تو مست الست جوگی جیدار ب دے نال دھیان ہے نی
انہاں بھوروں نوں آسرا ب دا ہے گھر بار نہ تان نہ مان ہے نی
سونے ونزی دہی نوں کھیہ کر کے رکن خاک وچ فقر دی بان ہے نی
سوہناں پھل گلاب معشوق نڈھا راج پتر گگھڑ سجان ہے نی
جنہاں بھنگ پیتی سواہ لائے بیٹھے انہاں ماہنواں نوں کمی کان ہے نی
جویں اسیں میاریاں رنگ بھریاں توں ایسہ بھی ساڈا اڑا ہاں ہے نی
آؤ چھپے کبھوے دیس دا ہے اتے ایس دا کون مکان ہے نی

۳۱۶

سنیں جو گیا گھروا چھیل باہیا نیناں کھیوا مست دیوانیاں دے
کنیں مندرائ کھڑی نادنگی گل سہلیاں تے ہتھ کانیاں دے
وچوں نین ہن ہوٹھ بھیت دس اکھیں میٹ دا نال بہانیاں دے
کس مینوں کن کس پاڑیونی تیرا وطن ہے کون دیوانیاں دے
کون ذات ہے کاس تھوں جوگ لیو پچو سچ ہی دس مستانیاں دے
ایس عمر کیہ واعدے پئے تینوں کیوں بھوناں ایس دیس بیگانیاں دے
کسے رن بھائی بولی ماریا ای ہک ساڑیا سو نال طعیاں دے
وچ ترخناں پوے وچار تیری ہووے ذکر تیرا چکی ہانیاں دے
پیادس شتاب ہو جیو جاندا اسیں دھپ دے نال مرجانیاں دے
کرن منٹاں مٹھیاں بھرن لکھیاں اسیں پچھ کے ہمیں تر جانیاں دے
وارث شاہ گمان نہ پویں میاں آوے ہیر دیا مال خزانیاں دے

۳۱۷

رانجھا اکھدا خیال نہ پوو میرے شینہ سب فقیر دا دیس کیا
 کونجاں وانگ مولیاں دیس چھڈے اساں ذات صفت تے بھیس کیا
 وطن دماں دے نال تے ذات جوگی سانوں ساک قبیلوا خویش کیا
 چہڑا وطن تے ذات دل دھیان رکھے دنیا دار ہے اوہ درویش کیا
 دنیا نال پوند ہے اساں کیاں پتھر جوڑناں نال بریش کیا
 سبھ خاک در خاک فناہ ہوناں وارث شاہ پھر تنہاں نوں عیش کیا

۳۱۸

سانوں ناہ اکاؤرے بھات کھانے کھنڈا کرودھ دا ہمیں نہ سوتے ہاں
 جلے اپنے دا پر آگے کھلی جھنڈ سراتے اسیں بھوتے ہاں
 گھر مہراں دے کاسنوں جاوناں اے سر مہریاں دے اسیں موتے ہاں
 وارث شاہ میاں پٹھ بال بھانبر لٹے ہوئے رات نوں جھوٹے ہاں

۳۱۹

اساں عرض کیتا تینوں گرد کر کے بانا تھ دیاں تسیں نشانیاں ہو
 تینوں چھڈیا کوپیں ہے ظالماں نے کشمیر دیاں تسیں خرمانیاں ہو
 ساڈی عاجزی تسیں نہ من دے ہو غصہ نال پباردے آئیاں ہو
 اساں اکھیا مر دے چلو وہیڑے تسیں نہیں کر دے مہربانیاں ہو

۳۲۰

کھے سوہندیاں ترنجیں شاہ پریاں جویں ترکشاں دیاں تسیں کانیاں ہو

چل کرو انگشت فرشتیاں نوں تسیں اصل شیطان دیاں تانیاں ہو
 تساں شیخ سعدی نال مکر کیتا تسیں بڈیاں شریر دیاں بانیاں ہو
 اسیں کے پردیس دے فقر آئے تسیں نال شریکاں دے ثانیاں ہو
 جاؤ واسطے رب دے خیال جھڈو ساڈے حال تھیں تسیں بیگانیاں ہو
 وارث شاہ فقیر دیوانزے نے تسیں دانیاں اتے بھر دانیاں ہو

۳۲۱

ہمیں بھجھیا واسطے تیار بیٹھے تمہیں آن کے رکتاں چھیڑ دیاں ہو
 اسال لاه پنجالیاں جوگ جھڈے تسیں پھیر مڑ کھوہ نوں گیر دیاں ہو
 اسیں جھڈ جھیرے جوگ لائے بیٹھے تسیں پھیر آکو دلویڑ دیاں ہو
 پچھوں کہو گے بھوتے آن لگے اچھے کھوہ وچ سنگ کیوں رہڑ دیاں ہو
 ہمیں بھکھیا ماتھیں چلے ہاں رے تمہیں آن کے کاہ کھیر دیاں ہو

۳۲۲

راجھا کھری پکڑ کے گزرے چڑھیا سنگیں دوار بدوار و جاؤندا اے
 کوئی دے سیدھا کوئی پائے کلر کوئی تھالیاں پرس لیاؤندا اے
 کوئی آکھدی جو گزانواں آیا کوئی روہ دیاں بھواں چڑھاؤندا اے
 کوئی دے گالیں دھاڑے مار پھر دا کوئی بول دی جو من بھاؤندا اے
 کوئی جوڑ کے ہتھ تے کرے منت سانوں آسرا فقر دے ناؤندا اے
 کوئی آکھدی مستیا چاک پھر دا نال مستیاں پاٹ دا گاؤندا اے
 کوئی آکھدی مست دیوانزا اے وڈے بنگ دے کنگ و جاؤندا اے
 کوئی آکھدی ٹھک ادھال پھر دا سوہاں چوراں دا کسے گراؤندا اے
 لڑے بھڑے تے گالیاں دے لوکاں ٹھٹھے مار دا لوہڑ کماؤندا اے
 آتا کنگ دالے تے کھیو بھتا دانا کلڑا گود نہ پاؤندا اے

وارث شاہ رنجھڑوا چند چڑھیا گھرو گھری مبارکاں لیاؤندا اے

۳۲۳

آکے وڑے ہاں اجڑے پنڈ اندر کائی کڑی نہ ترنجیں گاؤندی اے
نہیں کھلی پاؤدی نہیں سہی پھی پائے نہ دھرت کنبائندی اے
نہیں چوہڑی دا گیت گاؤدیاں نیں گردارہ وچ کوئی نہ پاؤندی اے
وارث شاہ چھڈ چلے ایہہ گھری ایسی طبع فقیر دی آؤندی اے

۳۲۴

چل جو گیا اسیں دکھا لیاے جتھے ترنجیں چھوہریاں گاؤدیاں نیں
لے کے جوگی نوں آن دکھایو نیں جتھے وہوٹیاں چھوپ رل پاؤندیاں نیں
اک نچ دیاں سمت ملنگ من کے اک سانگ چوہڑی دا لاؤندیاں نیں
اک بائیاں نال گھسائے باہراک ماہل تے ماہل بھراؤندیاں نیں

۳۲۵

جتھے ترنجیاں دی گھمکار پوندی آتن بیٹھیاں لکھ مہریاں نیں
کھتریٹیاں اتے بہنیاں نیں تر کھپیاں اتے جھپیاں نیں
لوہاریاں لونگ سپاریاں نیں سندر خوچیاں اتے تر کھپیاں نیں
سندر کوریاں روپ سنگاریاں نیں تے دوہیاں مشک لہپیاں نیں
اروڑیاں مشک وچ بوڑیاں نیں پھلیریاں چھیل سہریٹیاں نیں
منہاریاں تے پھکی واریاں نیں سندر تیلناں نال چھپیاں نیں
پٹھانیاں چادراں تانیاں نیں پشتو مار دیاں نال مغلیٹیاں نیں
بخاریاں نال چھپیاں نیں راجپوتان نال پھپھیاں نیں

درزائیاں گھڑ سیانیاں نیں بروالیاں نال پھٹیٹیاں نیں
 سید زادیاں تے شیخ زادیاں تے ترکھانیاں نال گھمڑیاں نیں
 راولیانیاں بیٹیاں بانیاں دیاں جنہاں والیاں نال وٹیٹیاں نیں
 چنگڑانیاں نائیاں میرزادیاں نیں جنہاں لسیاں نال لہٹیٹیاں نیں
 گھنڈیلیاں چھیل چھبیلیاں تے کلاناں نال بھارڈیٹیاں نیں
 بازی گرنیاں نٹیاں کنکریانیاں ویرادھناں رام جٹیٹیاں نیں
 پوریانیاں چھبھنیاں رنگریزاں میراگنیاں نال ٹھٹھریٹیاں نیں
 سدا سناں اتے خراساں نی ڈھال گرنیاں نال وٹیٹیاں نیں
 گگرانیاں ڈونیاں ڈھائیں کٹاں آتھبازیاں نال بھلوانیاں نیں
 کھٹیاں تے پنج بیدیاں نی چوڑی گرنیاں تے کھٹریانیاں نیں
 بھرانیاں واہناں سریانیاں سانوں سیانیاں کتناں کوہیاں نیں
 بہر وپناں راجناں زیل وٹاں بروالیاں بہت بہنیاں نیں
 لبانیاں مورناں گگریانیاں اودھنیاں دودھ دیاں دھوتیاں نیں
 جھیلیٹیاں مونیان پھہے کٹنیاں چھبلیانیاں نال قصیٹیاں نیں
 کاغذ کٹ ڈبجریاں ارد بیگن ہاتھی دانیاں نال بلوچنیاں نیں
 باہیاں گجریاں ڈوگریاں چھیل نیاں راجوہناں راجے دیاں بیٹیاں نیں
 پکڑ انچلا جوگی نوں لائے گلےں ویٹرا واہڑ کے گھیر لے بیٹھیاں نیں
 وارث شاہ ججا بیٹھا ہوئے جوگی دوالے بیٹھیاں سالیاں جیٹھیاں نیں

۳۲۶

کائی آرائی دے نین دیکھے کائی کھڑا دیکھ صلاحدی دی ہے
 اڑیو دیکھو تا شان جوگیڑے دی راہ جانڈیاں مرگاں نوں پھانڈی ہے
 جھوٹھی دوستی عمر دی نال جس دے دن چار نہ پھیر ناہندی ہے
 کوئی اوڈنی لاه کے مگر پونجھے دھو دھابھوت چالاہندی ہے

کائی مکھ رنجھی دے نال جوڑے تیری طبع کی جو گیا چاہندی ہے
 سستی لاڈ دے نال چوا کر کے چا سہلیاں جوگی دیاں لاہندی ہے
 رانجھے پچھیا کون ہے ایہ نڈھی دھی اجودی کائی چا آہندی ہے
 اجو جو چھو جھواتے جو ہندا کون ہے تاں آگوں آہندی ہے
 وارث شاہ ننان ہے ہیر سندی دھی کھیڑیاں دے بادشاہ دی ہے

۳۲۷

اجودھی رکھ دھاڑے مار پڑ مشنڈڑی ترنجیں گھدی ہے
 کرے آن بے ادبیاں نال فقراں سکوں سہلیاں نوں نہیں چندی ہے
 لاہ سہلیاں مار دی جوگیاں نوں اتے ملدیاں مہیں نوں ٹبدی ہے
 پھرے نجدی شوخ برہان گھوڑی نا ایسہ کت دی تے نا ایسہ سہدی ہے
 سردار ہے لوہکاں لاہکاں دی پھن ڈوہلدی تے تون لبندی ہے
 وارث شاہ دل آوندا چپڑشاں بنیاد پر ظلم دی کھنڈ دی ہے

۳۲۸

لگوں ہتھ تاں پکڑ پچھاڑ شاں تیرے نال کرساں سوتوں جانیں دے
 کھوہک کرساں بھن ننگ تیرے تداں رب نوں اک پچھانیں دے
 وہیڑے وڑیوں تاں کھو چنگوریاں نوں تداں شکر جالیوہیں دے
 گدوں وانگ جاں جوڑ کے گھراں تینوں تداں چھٹ تدمیر دی آنیں دے
 سستی اٹھ کے گھراں نوں کھسک چلی منگن آوسیں تاں مینوں جانیں دے
 وارث شاہ وانگوں تیری کراں خدمت موج بجاں دی تداں مانیں دے

۳۲۹

سب شہنی وانگ کو لہمیں نی ماس کھامیں تے رت بہمیں نی
 کاہے فقر دے نال رہاڑ پتیں بھلا خش سانوں ماپے چوہمیں نی
 دکھی جوہو دکھانہ بھاگ بھریے سوئیں چڑی تے کوچ لہمیں نی
 ساتھوں نشانہ ہوسیا مول تیری سکے خصم تھوں نال پتہنیں نی
 چر خا چاچھے لہمیں مرد مارے کے یار نیں پکڑ پلہہمیں نی
 وارث شاہ فقیر دے دیر پتیں جرم تے کرماں دیے بہمیں نی

۳۳۰

ویٹرے جٹاں دے منگ دا جاوڑیا اگے جٹ بیٹھا گانوں میل دا اے
 سنگیں پھوک کے ناد گھوکایا سو جوگی گج کے وچ جا ٹھیل دا اے
 ویٹرے وچ ادھوت جا گیا اے مست ساہن وانگوں جائے پیل دا اے
 ہو ہو کر کے سنگھ ٹڈیا سو فیلبان جوہوں ہست نوں پیل دا اے

۳۳۱

نیاناں توڑ کے ڈھانڈری اٹھ نٹھی بہن دوہنی ددھ سب ڈولھیا ای
 گھت خیر ایس کک دے موہرے نوں جٹ اٹھ کے روہ ہو بولیا ای
 جھرک بھکھوے دیس دا ایہہ جوگی اتھے ڈنڈ کیہ آن کے گھولیا ای
 صورت جو گیاں دی اکھیں گنڈیاں دیاں داب کک دے تے جوہوں ڈولیا ای
 جوگ اکھیاں کڈھ کے گھت تیوڑ لے کے کھرا ہتھ وچ تولیا ای
 وارث شاہ ہن جنگ تحقیق ہویا جوں شاکنی دے اگے بولیا ای

۳۳۲

جٹی بول کے ددھ دی کسر کڈھی سھہ اڑتے پڑتے پاڑے
 بے داد پڑوادڑے جوگڑے دے سھہ کھنن تے ساک چاڑھ سٹے
 جوگی روہ دے نال کھڑلت گھتی دھول مار کے دند سھہ جھاڑ سٹے
 جٹی زمیں تے پڑے وانگ ڈھٹھی جیہے واہرو پھٹ کے دھاڑ سٹے
 وارث شاہ میاں جویں مار تیشے فرہاد نیں چیر پہاڑ سٹے

۳۳۳

جٹ ویکھ کے جٹی نوں کانگ کیتی ویکھو پری نوں رچھ پتھلیا بے
 میری سیاں دی مہرن مار جنڈوں تلک مہر دی ستھ نوں چلیا بے
 لوکاں باہوڑی تے فریاد کوکاں میرا جھگڑا چوڑ کر چلیا بے
 پنڈوچ ایسہ آن بلا وڑی جیہا جن پچھوڑا وچ ملیا بے
 پکڑ لاٹھیاں گہرو آن ڈھکے وانگ کاندھویں کٹک دے چلیا بے
 وارث شاہ جیہوں دھویاں سرکیاں توں بدل پاٹ کے گھٹاں ہو چلیا بے

۳۳۴

آ آ مہانیاں جدوں کیتی جوہیں ولس جاں پلم کے آ گئے
 چو سچ جاں پھاٹ تے جویں ویری جوگی ہو ری بھی جیہو چرا گئے
 ویکھو فقر اللہ دے مار جٹی اوس جٹ نوں واعدہ پا گئے
 جدوں مار چو طرف تیار ہوئی اوتھوں اپناں آپ کھکا گئے
 اک پھاٹ کڈھی سھہ سمجھ گیاں رناں پنڈ دیاں نوں راہ پا گئے
 جدوں خصم ملے پچھوں واہراں دے تدوں دھاڑوی کھرے اٹھا گئے

ہتھ لایسے برکتی جوان پورے کرامات ظاہر دکھلا گئے
وارث شاہ میاں پٹے باز چھٹے جان رکھ کے چوٹ چلا گئے

۳۳۵

جوگی منگ کے پنڈ تیار ہویا آنا میل کے کھیرا پوریا ای
کسے ہس کے رگ چاپایا ای کسے جوگی نوں چا وڈوریا ای
کائی دسک کے جوگی نوں ڈانٹ لیدی کتے انہاں نوں جوگی نے گھوریا ای
پہلے کھیڑیاں دے بھات پائیاں سو جوویں سوہلوویں دا چن پوریا ای

۳۳۶

کیدری ولگناں ویٹھے تے ارل کھوڑاں کیدیاں بھلاں اتے کھر لائیاں نی
کیدیاں کوریاں چائیاں بنیاں تے کیدیاں کلیاں نال مدھانیاں نی
اتھے اک چھن چھورزی جہی پیٹھی کتے نکلیاں گھروں سوانیاں نی
چھت نال ٹنگے ہوئے نظر آون کھوپے ناڑیاں اتے پرانیاں نی
کوئی پانگ اتے ناگردیل پئی جیہاں رنگ نکل وچ رانیاں نی
وارث کوریاں کتنیں کرن پیہتاں موئے ماڑے مختاں آئیاں نی
ستہ آکھیا بھلائے دیکھنی ہیں پھر یا بچ مناکھر سانیاں نی
کتے بجرے کن پڑا لیتے دھروں لعنتاں ایسہ پرانیاں نی

۳۳۷

جوگی ہیر دے ساہورے جاوڑیا بھکھا باز جیوں پھرے للور دا جی
آیا خوشی دے نال دو چند ہو کے صوبہ دار جیوں نوالا لاہور دا جی
دھس دے کے ویٹھے وچ جاوڑیا ہتھ کیتا سوسٹھ دے چور دا جی

جائے الگھ دجایے نا دپھوکی سوال پاؤں وا لٹ پٹا لور دا جی
کھیڑیاں دیئے پیاریئے دوہٹے نی ہیرے سکھ ہے چانکور دا جی
وارث شاہ ہن اگ نوں جوین پھوی شگن ہویا ای جنگ تے شور دا جی

۳۳۸

سچ آکھ توں راولا کے سہتی تیرا جیوکائی گل لوڑ دا جی
دھیڑے وڑدیاں رکتاں چھیڑیاں نی کنڈا وچ کلیجے دی پوڑ دا جی
بادشاہ دے باغ وچ نال چاوڑ پھریں پھل گلاب دا توڑ دا جی
وارث شاہ توں شتر مہار باجھوں ڈانگ نال کوئی منہ توڑ دا جی

۳۳۹

آکھاریئے ایڈ اپرا دھین نی دھکا دیسہ تاہک دے زور دانی
ہندے کندھلی تھلی ہس کڑیاں بہیں روپ ہنایے موردانی
انی نڈھئے رکتاں چھیڑ ناہیں ایسہ کم نہیں دھم شور دانی
وارث شاہ فقیر غریب اتے ویر کڈھیو ای کے کھوردانی

۳۴۰

کل جلیجے نال چوا چاوڑ سانوں بہن بھڈار کڈھاپوں دے
اج آن وڑیوں جن وانگ دیڑے ویر کل دا آن جگایوں دے
گدوں آن وڑیوں وچ چھوہراں دے کنہاں شامتاں آن پھہاپوں دے
وارث شاہ رضا دے کم ویکھو اج رب نے ٹھیک کٹاپوں دے

۳۲۱

کچی کواریے لوڑھ دیے ماریے نی ٹونیں ہاریے آکھ کیہ آہنی ہیں
 بھلیاں نال بری کا ہے ہوونی ہیں کائی برے ہی پھاونے چاہنی ہیں
 اسال بھکھیاں آن سوال کیتا کہیاں غیب دیاں رکتاں ڈاہنی ہیں
 وچوں پکتے چھیل اچکے نی راہ جانڈے مرگ نوں پھاہنی ہیں
 گل ہو چچی پھیر چھیڑنی ہیں ہری ساکھ نوں موڑ کے واہنی ہیں
 گھر جان سردار دا بھیکھ مانگی ساڈا عرش دا کنگرہ ڈھاہنی ہیں
 کیما نال پردیسیاں ویر چایو چنر ہاریے آکھ کیہ آہنی ہیں
 راہ جانڈے فقر کہیڑنی ہیں آنہریے سنگ کیوں واہنی ہیں
 گھر پیڑے دھرویاں پھیریاں نی ڈھکے وہڑیے ساہناں نوں واہنی ہیں
 آ واسطہ ای نیناں گنڈیاں دا ایسہ گل کوں پچھوں لاہنی ہیں
 شکار دریا وچ کھیڈ مویے کیماں موت وچ پھیاں پھاہنی ہیں
 وارث شاہ فقیراں نوں چھیڑناہیں اکھیں نال کیوں کھکھراں لاہنی ہیں

۳۲۲

انی سنوں بھنیاں کوئی چھٹ جوگی وڈی جوٹھ بھیرا کسے تھاؤں دا ہے
 جھگڑیل مرکناں گھنڈ مچر پر کہنت ایسہ کسے گراؤں دا ہے
 پردیسیاں دی نہیں ڈول اس دی ایسہ واقف ہیر دے ناؤں دا ہے
 گل آکھ کے ہتھ تے پوے مکر آپے لاؤں دا آپ بھھاؤں دا ہے
 بنے بھن کے کھیری توڑ سہلی نالے جٹاں دی جوٹ کھھاؤں دا ہے
 جے میں اٹھ کے پان پت لا سٹاں پنج ایسہ نہ کسے گراؤں دا ہے
 کوئی ڈوم نموچی اکے ڈھیڈ کبجر اکے چوہڑا کسے سراؤں دا ہے
 وارث شاہ میاں واہ لا رہیاں ایسہ جھگڑیاں باز نہ آؤں دا ہے

۳۴۳

پکڑ ڈھال تلوار کیوں گرد ہوئیں متھا میں کڑ میں بھاگے نی
 چنچ ہاریے ڈاریے جنگ بازے چھبر نکتے برے نیں لا گئے نی
 نی فساد دی فوج دیے پیشوائے شیطان دے لک دی تڑا گئے نی
 اسیں جٹیاں نال جے کراں جھیڑے دکھ زہد تے کفر کیوں جھاگے نی
 متھا ڈاہ نہیں آ جھڈ پچھا بھنیں جانڈے دے مگر نہ لا گئے نی
 وارث شاہ فقیر دے قدم پھڑیے جھڈ کبر ہنکارنوں تیا گئے نی

۳۴۴

چکی ہانیاں وچ وچار پوندی ایسہ دی دھم تنور تے بھٹھ ہے نی
 کم ذات کپتڑا ڈھیڈ بیڈا ڈلی پورے دے نال دی چھٹھ ہے نی
 بھیرو کار کھوٹا ٹھک ماجھڑے دا جیہارن یرولی دا ہٹھ ہے نی
 منگ کھان حرام مشنڈیاں نوں وڈا سار ہشدھات دی لٹھ ہے نی
 مشنڈڑے ترت پچھان لیدے کم ڈاہ دیو ایسہ بھی جٹ ہے نی
 ایسہ جٹ ہے پر جھنگا پٹ ہے نی ایسہ چودھری چوڑ چپٹ ہے نی
 گداں لڈیاں ایسہ سیں چھٹ ہے نی بھانویں ویلنیں دی ایسہ لٹھ ہے نی
 وارث شاہ نہ ایس تے رسا مٹھا ایسہ کاٹھے کما دی گٹھ ہے نی

۳۴۵

ویٹڑے والیاں داناں آن کھڑیاں کیوں بولدے تسیں دیواڑے نی
 کڑیے کاس تھوں کھوجدی نال جوگی ایسہ جنگلی کھڑے نماڑے نی
 منگ کھاچے سدا اوہ دیس نیاگن تنبو آس دے ایسہ نہ تان دے نی

جاپ جان دے رب دی یاد والا ایڈے جھگڑے ایسہ نہ جان دے نی
 سدا رہین اداس نراس ننگے برچھ بھوگ کے سیال لنگھاوندے نی
 وارث شاہ پراساں معلوم کیتا جئی جوگی دونویں اکس ہان دے نی

۳۴۶

نیناں ہیر دیاں ویکھ کے آہ بھر دا وانگ عاشقاں اکھیاں میٹ دا ای
 جویں خصم کپڑا رن بھدی کیتی گل نون پیا گھیٹ دا ای
 رتاں گنڈیاں وانگ فرنج کردا تورن ہارڑا لکڑی پریت دا ای
 گھت گھگڑی ہے ایسہ وڈا ٹھٹھرا استادڑا ایسہ مسیت دا ای
 چوہنڈی وکھیاں دے وچ وڈھ لیدا پچھوں آپنی وار پھر چیک دا ای
 اکے خیر ہتھا نہیں ایسہ راول اکے چیلوا کے پلینت دا ای
 نہ ایسہ جن نہ بھوت نہ رچہ باندر نہ ایسہ چیلوا کسے اتیت دا ای
 وارث شاہ پریم دی زیل نیاری نیرا انترہ عشق دے گیت دا ای

۳۴۷

ایسہ مثل مشہور ہے جگ سارے کرم رب دے جیڈ نہ مہر ہے نی
 ہنر جھوٹھ کمان لاہور جیسی اتے قاروں جیڈ نہ سحر ہے نی
 چغلی نہیں دیپاپور کوٹ جیسی اوہ نمرود دے تھانوں بے مہر ہے نی
 نقش چین تے مشک نہ ختن جیہا یوسف زیب نہ کسے دی چہر ہے نی
 میں تال توڑ ہمدھات دے کوٹ شاں تینوں دس کھال کاس دی دہر ہے نی
 بات بات تیری وچ ہیں کامن وارث شاہ دا شعر کیہ سحر ہے نی

۳۴۸

کوئی اسال جیہا ولی سدھ ناہیں جگ آوندا نظر ظہور جیہا
 دستار جوازیوں خوب آوے اتے بافتہ نہیں قصور جیہا
 کشمیر جیہا کوئی ملک نہیں، نہیں چانناں چند دے نور جیہا
 اگے نظر دے مزہ معشوق دا اے اتے ڈھول نہ سوہندا دور جیہا
 نہیں رن کھکو تده جہی نہیں زلزلہ حشر دے صور جیہا
 سستی جیڈ نہ ہور جھگڑیل کوئی اتے سوہناں ہور نہ حور جیہا
 کھیڑیاں جیڈ نہ نیک نصیب کوئی، کوئی تھاؤں نہ بیت معمور جیہا
 سچ و سدیاں جیڈ نہ بھلا کوئی برا نہیں جے کم فتور جیہا
 ہنگ جیڈ نہ ہور بدبو کوئی باس دار نہ ہور کچور جیہا
 وارث شاہ جیہا گنگار ناہیں، خشنہار نہ رب غفور جیہا

۳۴۹

جوگ دس کھال کدھروں ہویا پیدا کتھوں ہویا سنداںس بیراگ ہے دے
 کیے رامہ ہن جوگ دے دس دیکھال کتھوں نکلیا جوگ داراگ ہے دے
 ایسہ کھری سہلیاں ناد کتھوں کس بدھیپا جٹا دی پاگ ہے دے
 وارث شاہ بھنبوت کس کڈھیائی کتھوں نکلی پوجنی آگ ہے دے

۳۵۰

مہاندیو تھوں جوگ دا پنتھ بنیاں دیودت ہے گورد سنیاںیاں دا
 رامانند تھوں سب بیراگ ہویا پریم جوت ہے گورو اداسیاں دا
 برہماں برہمنال دا رام ہندواں دا بشن اتے مہیں سب راسیاں دا

ستھرا ستھریاں دا نانگ وایاں دا شاہ مکن ہے منڈے ایہاسیاں دا
 جیویں سید جلال جلالیاں دا تے اوہیں قرنی کہلے کاسیاں دا
 جیویں شاہ مدار مداریاں دا انصار انصاریاں طاسیاں دا
 وشٹ دیو نربان ویراگیاں دا شری کشن بھسوان اہاسیاں دا
 حاجی نوشہ پیر نوشاہیاں دا اتے بھت کبیر جلاسیاں دا
 دستگیر دا قادری سلسلہ ہے تے فرید ہے چشت عباسیاں دا
 شیخ تیر پیر جو موچیاں دا شمس پیر سنیاں چاسیاں دا
 نام دیو ہے گرو جیوں چھینیاں دا لقمان لوہار ترکھاسیاں دا
 خواجہ خسر ہے میاں مہانیاں دا نقشبند مغلاں چغتاسیاں دا
 سرور سخی بھرائیاں سیوکاں دا لعل بیگ ہے چوہڑیاں خاصیاں دا
 نل راجہ ہے گرو جواریاں دا شاہ شمس سنیاں ہاسیاں دا
 شیث ولد آدم جولاہیاں دا شیطان ہے پیر مرسیاں دا
 وارث شاہ جیوں رام ہے ہندواں دا تے رحمان ہے مومناں خاصیاں دا
 جویں حاجی گلگو گھمیر فن شاہ علی ہے رانھیاں پاسیاں دا
 سلمان پارس پیرنایاں دا علی رنگریزاں درزاسیاں دا
 عشق پیر ہے عاشقاں ساریاں دا بھکھ پیر ہے مستیاں پاسیاں دا
 حسو تیلی جیوں پیر ہے تیلیاں دا سلیمان ہے جن بھوتاسیاں دا
 سوٹا پیر ہے وگڑیاں نگڑیاں دا داؤد ہے زرہ نواسیاں دا

۳۵۱

پھرن برا ہے جگ تے انہاں تائیں بے ایسہ پھرن تاں کم دے مول ناہیں
 پھرے قول زبان دا جوان رن تھیں ستر دار گھر چھوڑ معقول ناہیں
 رضاء اللہ دی حکم قطعی ہے جی قطب کوہ کعبہ معمول ناہیں
 رن آ دکاڑتے چہیہ چڑھی فقر آئے جاں قہر کلول ناہیں

زمیندار کن کیتیاں خوشی ناہیں اتے احمق کدی ملول ناہیں
وارث شاہ دنی ہمدگی لکھ ناہیں دیکھاں من لئی کہ قبول ناہیں

۳۵۲

عدل بناں سردار ہے رکھ اچھل رن گدھی ہے جے وفا دار ناہیں
نیاز بناں ہے پختی بانہ تھادیں گدھا مرد جو عقل دا یار ناہیں
بناں آدمیت نہیں انس جا پے بناں آب قاتل تلوار ناہیں
صبر ذکر عبادتاں باجھ جوگی دماں باجھ جویں درکار ناہیں
ہمت باجھ جوان بن حسن دلبر لون باجھ طعام سوار ناہیں
شرم باجھ مچھاں بناں عمل داڑھی طلب باجھ فوجاں بھر مار ناہیں
عقل باجھ وزیر صلوة مومن دیوان حساب شمار ناہیں
وارث رن فقیر تلوار گھوڑا چارے تھوک ایہ کسے دے یار ناہیں

۳۵۳

مرد کرم دے نقد ہیں سمیٹے نی رناں دشمنان نیک کمائیاں دیاں
تسلیں ایس جہان وچ ہوئے رہیاں پنج سیریاں گھت دھڑوائیاں دیاں
مرد بین جہاز نکوئیاں دے رناں پیڑیاں ہیں برائیاں دیاں
ماؤں باپ دا ناؤں ناموس ڈون پتال لاه سٹن بھلیاں بھائیاں دیاں
ہڈاس حلال حرام کپن ایہہ کوہاڑیاں ہیں قصائیاں دیاں
لباں لسنڈیاں صاف کر دینہن داڑھی جویں قینچیاں احمقناں دیاں
سر جائے نہ یار دا سر دیتجے شرماں رکھئے اکھیاں لائیاں دیاں
نی توں کیمہوی گل تے ایڈ شوکیں گلاں دس کھاں پوریاں پائیاں دیاں
آہڈانال فقیر دے لاؤں دیاں نیں خوبیاں دیکھ نناں بھر جائیاں دیاں
وارث شاہ تیرے منہ نال مارن پنڈاں بنھ کے سبھ بھلیائیاں دیاں

۳۵۴

ریس جو گیاں دی تیتھوں نہیں ہندی ہونساں کہاں جٹاں رکھائیاں دیاں
 بے شرم دی موچھ جیوں پوچھ بدھی جیہاں منجراں پٹ دے دھائیاں دیاں
 تان سین جیہا راگ نہیں عن دا لکھ صفاں جے ہون بھرائیاں دیاں
 اکھیاں ڈٹھیاں نہیں توں چوہراوے پر م کٹھیاں بر ہوں ستائیاں دیاں
 سر من داڑھی کھیہ لایا ای قدران ڈٹھیوں ایڈیاں چائیاں دیاں
 تیری چراچر بر کدی چپھ ایویں جیوں مر کدیاں جتیاں سائیاں دیاں
 لنڈیاں نال گھٹناں مندے بول بولن نہیں چالیاں بھلیاں دیاں جائیاں دیاں
 نہیں کعبیوں چوہڑا ہوئے واقف خبراں جان دے چوہڑے کھائیاں دیاں
 نہیں فقر دے بھیت دا ذرا واقف خبراں تدھ نون مہیں چرائیاں دیاں
 چتر سواہ بھرے دیکھ مگر لگوں جوین کتیاں ہوں قصائیاں دیاں
 جیہڑیاں سون اجاڑ وچ وانگ خچر قدران اوہ کیہ جان دے دائیاں دیاں
 گدوں وانگ جاں ر جیوں کریں مستی کچھاں ستھنائیں رناں پرائیاں دیاں
 باو نہیں پورا تینوں کوئی ملیا اجے ٹوہیوں بکلاں مائیاں دیاں
 پوچھاں گائیں نون مہیں دیاں جوڑنائیں کھریاں مہیں نون لاوناں گائیاں دیاں
 ہاسا آوندا دیکھ کے سفل دا ای گلاں طبع دیاں دیکھ خفتائیاں دیاں
 میاں کون جھڈاوسی آن تینوں دھمکاں پون گیاں جدوں کٹائیاں دیاں
 گلاں عشق دے والیاں تھلیں رلیاں کچے گھڑے تے ویہن لڑھائیاں دیاں
 پریاں نال کیہ دیواں نون آکھ لگے جنہاں دکھیاں بھنیاں بھائیاں دیاں
 ایہہ عشق کینہ جان دے چاک چوہر خبراں جان دے روٹیاں دھائیاں دیاں
 وارث شاہ نہ بیٹیاں جنہاں قدران جان دے نہیں جوائیاں دیاں

۳۵۵

اسیں سستے مول نہ ڈراں تیتھوں عکھے دیدڑے تانڈری سار دے نی
ہاتھی نہیں تصویر دا قلعہ ڈھائے شیر کھیاں تھوں نہیں ہار دے نی
کے کاواں دے ڈھور نہ کدی موئے شیر پھویاں توں نہیں ہار دے نی
پھٹ ہین لڑائی دے اصل ڈھائی ہور اینویں پار پار دے نی
اکے مارناں اکے تاں آپ مرناں اکے نس جاناں اکے سار دے نی
ہمت ست برت سرین بھارے ایسہ گھبرو کسے نہ کار دے نی
بھہ تور بیئے جنگ نوں دھک کر کے سگوں اگلیاں نوں پچھوں مار دے نی
سڑن کپڑے ہون تحقیق کالے چہرے گوٹھے ہون لوہار دے نی
جھوٹھے مہنیاں نال نہ جوگ جاندا سنگ گلے نہ نال پھوہار دے نی
خیر دتیاں مال نہ ہوئے تھوڑا بوہل تھڑے نہ چرے گوٹار دے نی
تیں تاں آھ کیتا سانوں مارنے دا تینوں دیکھ لے یار ہن مار دے نی
جیہا کرے کوئی تہا پاؤندائی سچے وعدے پروردگار دے نی
وارث شاہ میاں رن بھونگنی نوں فقر پائے جڑیاں چائے مار دے نی

۳۵۶

تیریاں سہلیاں تھوں اسیں نہیں ڈردے کوئی ڈرے نہ بھیل دے ساگ کولوں
اینویں ماری دا جاسیں ایس پنڈوں جوین کھسکدا کفر ہے بانگ کولوں
سر کج کے ٹریں گا جمل جٹا جوین سب اٹھ چلے ہے ڈانگ کولوں
اینویں کپھری سٹ کے جائیں گاتوں جوین دھاڑ دی سر کداکانگ کولوں
میرے ڈٹھیاں کنہسی جان تیری جوین چور دی جان چھلانگ کولوں
تیری ٹوٹنی پھرے ہے سب دانگوں آئے رناں دے ڈریں لپانگ کولوں
ایویں خوف پوسی تینوں مارنے دا جوین دھندا پیر لاناگ کولوں

وارث شاہ ایسہ جو گیترا مویا پیا پانی دین گیاں جدوں پور ساگ کولوں

۳۵۷

کیماں آن پنچائیاں جوڑیاں نی اسیں رن نوں ریوڑی جانتے ہاں
پھڑیے چتھ کے لیئے لنگھا پل وچ تنبو ویر دے نت نہ تانتے ہاں
لوگ جاگ دے مہریاں نال پر چن اسیں خواب اندر موجاں مانتے ہاں
لوگ چھان دے بھنگ تے شربتوں نوں اسیں آدمی نظر وچ چھانتے ہاں

۳۵۸

جیٹھ مینہ تے سیال نوں واؤ مندی کتک ماہ وچ منع اٹھیریاں نی
روون ویاہ وچ گاونوں وچ سیاپے ستر مجلساں کرن مندریاں نی
چغلی خاوندوں دی بدی نال ملاں کھائے لون حرام بدخیریاں نی
حکم ہتھ کمذات دے سوئپ دیناں نال دوستاں کرنیاں ویریاں نی
چوری نال رفیق دے دعا پیراں پرنا اوپرے مال دیاں سیریاں نی
غیبت ترک صلوة تے جھوٹھ مستی دور کرن فرشتیاں طیریاں نی
مزن قول زبان دا پھرن پیراں برے دناں دیاں ایسہ بھی پھیڑیاں نی
لڑن نال فقیر سردار یاری کڈھ گھتیاں مال دیریاں نی
میرے نال جو کھیڑیاں وچ ہوئی نچر وادیاں ایسہ سبھی تیریاں نی
بھلے نال بھلیائیاں بدی بریاں یاد رکھ نصیحتاں میریاں نی
بناں حکم دے مرن نہ اوہ بندے ثابت جنہاں دے رزق دیاں ڈھیریاں نی
بدرنگ نوں رنگ کے رنگ لایو واہ واہ ایسہ قدرتاں تیریاں نی
ایسا گھت کے جادوڑا کرد کملی پئی گرو میرے گھتیں پھیریاں نی
وارث شاہ اسوں نال جادواں دے کئی رانیاں کیتیاں چیریاں نی

۳۵۹

اساں جادوڑے گھول کے سبھ پیتے کراں باورے جادواں والیاں نوں
 راجے بھوج جیہے کیتے چائے گھوڑے نہیں جان دا ساڈیاں چالیاں نوں
 سکے بھائیاں نوں کرن نفر راجے تے راج بہاؤندے سالیاں نوں
 سر کپ رسالونوں وخت پایا گھت مکر دے رولیا رالیاں نوں
 راون لٹک لٹاکے گرد ہویا سیتا واسطے بھیت دے کھالیاں نوں
 یوسفؑ ہمدوچ پائے ظہیر کیتا کسی وخت پایاں اٹھاں والیاں نوں
 رانجھا چار کے مہیں فقیر ہویا ہیر ملی جے کھیڑیاں سالیاں نوں
 روڈ وڈھ کے ڈکرے ندی پایا تے جلالی دے دیکھ لے چالیاں نوں
 پھوکو عمر بادشاہ خواہ ہوئے ملی مارون ڈھول دے رالیاں نوں
 ولی بلعم باعور ایمان دتا دیکھ ڈوبیا بندگی والیاں نوں
 مینوال تھوں سوہنی رہی اینویں ہور چچھ لے عشق دے بھالیاں نوں
 اٹھراں کھوہنی کنگ لڑمویے پانڈو ڈوب ڈاب کے کٹھیا کھالیاں نوں
 رناں مار لڑائے امام زادے مار گھتیا پیریاں والیاں نوں
 وارث شاہ توں جوگیاں کون ہنا اوڑک بھریں کاساڈیاں ہالیاں نوں

۳۶۰

آء نڈھیے غیب کیوں وڈھیا ای ساڈے نال کیمہ رکتاں لائیاں نی
 کریں نراں دے نال برابری کیوں آکھ تساں وچ کون بھلیائیاں نی
 یکساں دا کوئی نہ رب بانجھوں تسیں دونویں نناں بھر جائیاں نی
 چہوارب دے ناؤں تے بھلا کرسی اگے ملن گیاں اوس بھلیائیاں نی
 اگے تنہا دا حال زیون ہوسی وارث شاہ جو کرن برائیاں نی

۳۶۱

مرد صاد ہیں چہرے نیکیاں دے صورت رن دی میم موقوف ہے نی
 مرد عالم فاضل اصل قابل کسے رن نوں کون وقوف ہے نی
 صبر فرح ہے نیاں نیک مرداں اتھے صبر دی واگ معطوف ہے نی
 دفتر مکر فریب تے نچر ولایاں انہاں پستیاں وچ ملفوف ہے نی
 رن ریشمی کپڑا منع مسلے مرد جوز قیدار مشروف ہے نی
 وارث شاہ ولایتی مرد میوے اتے رن مسواک دا صوف ہے نی

۳۶۲

دوست سوئی جو بہت وچ بھیرد کٹے یار سوئی جو جان قربان ہووے
 شاہ سوئی جو کال وچ بھیرد کٹے کل بات دا جو نگہبان ہووے
 گاؤں سوئی جو سیال وچ ددھ دیوے بادشاہ سوئی جو شہان ہووے
 نارسوئی جو مال عن بیٹھ جائے پیادہ سوئی جو بھوت مسان ہووے
 امساک ہے اصل انیم باہجوں غے بناں فقیر دی جان ہووے
 سوئی روگ جو نال علاج ہووے تیر سوئی جو نال کمان ہووے
 کنجر سوئی جو غیرتاں باہجہ ہون جو یں بھاڑا ہناں اشان ہووے
 قصبہ سوئی جو ویر عن پیادہ سے جلاذ سوئی جو مہر عن جان ہووے
 کواری سوئی جو کرے حیا بہتا نیویں نظر تے باہجہ زبان ہووے
 بناں چور تے جنگ دے دیس سے پت سوئی عن ان دے پان ہووے
 سید سوئی جو شوم نہ ہووے کاذب زانی سیاہ تے ناقہروان ہووے
 چاکر عورتاں سدا بے عذر ہون اتے آدمی بے نقصان ہووے
 پرہاں جاوے بھیسیا چوہرا وے متاں منگنوں کوئی ودھان ہووے
 وارث شاہ فقیر عن حرص غفلت یاد رب دی وچ مستان ہووے

۳۶۳

کار ساز ہے رب تے پھیر دولت سھو دولتیں پیٹ دے کارنے نی
 نیک مرد تے نیک ہی ہووے عورت انہاں دونہاں نے کم سوارنے نی
 پیٹ واسطے پھرن امیر در در سید زادیاں نے گدھے چارنے نی
 پیٹ واسطے پری تے حور زاداں جاہن جن تے بھوت دے وارنے نی
 پیٹ واسطے رات نوں چھوڑ گھر در ہو پاہرو ہو کرے مارنے نی
 پیٹ واسطے سبھ خرابیاں نیں پیٹ واسطے خون گزارنے نی
 پیٹ واسطے فقر تسلیم توڑن سبھ سمجھ لے رنیں گوارنے نی
 ایس زمین نوں واہندا ملک مکا اتے ہو چکے وڈے کارنے نی
 گاہون ہور تے راہک ہور اس دے خاوند ہور دم ہورناں مارنے نی
 مریان بے ہووے فقیر اک پل تساں جے کروڑ لکھ تارنے نی
 وارث شاہ بے رن نے مر کیتی بھانڈے بول دے کھوہل منہ مارنے نی

۳۶۴

رب جیڈ نہ کوئی ہے جگ داتا زمین جیڈ نہ کسے دی صابری وے
 جھگ جیڈ نہ کسے دے ہون جیرے راج ہند پنجاب نہ باہری وے
 چند جیڈ چالاک نہ سرد کوئی حکم جیڈ نہ کسے اکابری وے
 آسمان دے جیڈ نہ کسے پلا رعیت جیڈ نہ خصم دی جاہری وے
 برا کسب نہ نوکری جیڈ کوئی یاد حق دی جیڈ اکابری وے
 موت جیڈ نہ سخت ہے کوئی چٹھی اوتھ کسے دی ناہیوں ناری وے
 مالزادیاں جیڈ نہ کسب بھیرا کمذات نوں حکم ہے کھاری وے
 رن ویکھنی عیب فقیر تائیں بھوت وانگ ہے سراں تے باہری وے
 وارث شاہ شیطان دے عمل تیرے داڑھی شیخ دی ہو گئی چھابری وے

۳۶۵

رن دیکھنی عیب ہے انھیاں نوں رب اکھیاں دتیاں دیکھنے نوں
 سبھ خلق دا دیکھ گے لیو مجرا کرو دید ایس جگ دے دیکھنے نوں
 راؤ راجیاں سراں تے داؤ لائے ذرا جا کے اکھیاں سیکے نوں
 مہاں دیو جیہے پارہتی اگے کام لیاؤندا سی متھا ٹیکنے نوں
 سبھا دید معاف ہے عاشقاں نوں رب نین دتے جگ دیکھنے نوں
 عزرائیل ہتھ قلم لے ویجھدا ای تیرا نام ایس جگ توں چھینکے نوں
 وارث شاہ میاں روز حشر دے نوں انت سدئے گالیکھ لیکھنے نوں

۳۶۶

جہی نیت ہے تھی مراد ملیا گھرو گھری چھائی سراواناں ایس
 پھریں مہندا بھومندا خوار ہندا لکھ دئے پھھڑ جگاواناں ایس
 سانوں رب نے ددھ تے مہیں دتا پچھا کھاواناں اتے ہنڈاواناں ایس
 سونا رپڑا پھن کے ایسیں بھینے وارث شاہ توں جیو بھراواناں ایس

۳۶۷

سونا رپڑا شان سوانیاں دا توں تاں نہیں اصیل نی گولینے نی
 گدھا اردکاں نال نہ ہونے گھوڑا بانہ پری نہ ہووے یرو لینے نی
 رنگ گورڑے نال توں جگ مٹھا وچوں گناں دے کارنے پولینے نی
 دیڑے وچ توں کنجری وانگ نچیں چوراں یاراں دی وچ وچولینے نی
 اسال پیر کیما تے توں ہیر آکھیں بھل گئی ہیں سنن وچ بھولینے نی
 انت ایسہ جہان ہے چھڈ جاناں ایڈے کفر اپراہہ کیوں تولینے نی

فقر اصل اللہ دی ہن موت اگے رب دے جھوٹھ نہ بولینے نی
 حسن تے بوجے سوئن چڑیے نیناں والینے شوخ مولینے نی
 تاہنڈا بھلا تھیوے ساڈا جھڈ پچھا با جیونے آ لینے بھولینے نی
 وارث شاہ کیتی گل ہو چکی موت وچ نہ بھیاں ٹولینے نی

۳۶۸

چھیڑ کھنڈراں جیر چاوناں ہمیں سیکاں لنگ تیرے نال سوٹیاں دے
 اسیں جٹیاں ہان پلٹیاں ہان تک پاڑے جہناں جھوٹیاں دے
 جدوں مہلیاں پکڑ کے گرد ہوئے پتے کڈھئے چینیاں کوٹیاں دے
 جٹ کھیر نیں کنگے اتے سوٹے ایسہ علاج ہیں چتراں موٹیاں دے
 لڑ شاہ دا بالکا شاہ جھکڑ تھتھ ول ہن وڈے لپوٹیاں دے
 وارث شاہ روڈا سرکن پانے ایسہ حال چوراں یاراں کھوٹیاں دے

۳۶۹

فقر شیر دا آکھدے ہن برقع بھیت فقر دا مول نہ کھولینے نی
 ددھ صاف ہے دیکھناں عاشقان دا شکر وچ پیاز نہ گھولینے نی
 سرے خیر سوئس کے آن دیجئے لیے دعائے مٹھوا بولینے نی
 لینے آکھ چھیڑا کے ددھ پیسہ پر تول تھیں گھٹ نہ تولینے نی
 برا بول نہ رب دیاں پوریاں نوں نی بے شرم کچھ لولینے نی
 مستی ناں فقیراں نوں دئیں گالیں وارث شاہ دو ٹھوک منولینے نی

۳۷۰

اسیں بھوت دی عقل گوائے دیئے سانوں لائے بھوت ڈراوناں ایں
 ترچن دیکھناں وہوٹیاں چھیل کڑیاں لوتھے کنگ دی تار دجاوناں ایں
 میری بھابھی دے نال توں رمز ماری بھلا آپ نوں کون سداوناں ایں
 لوہ پئی حیران ہے نال زحمت گھڑی گھڑی کیوں پیا اکاوناں ایں
 نہ توں وید نہ ماندری نہ ملاں جھاڑے غیب دے کاہنوں پادناں ایں
 چور چوہڑے وانگ ٹیڈھ تیری پئی جاپ دی سری بھنادناں ایں
 کدی بھوتتا ہوئے جھنڈ کھولیں کدی جوگ دھاری بن آوناں ایں
 اٹ سٹ پگواڑتے کوار گندل ایہہ بوٹیاں کھول دکھاوناں ایں
 دارو نہ کتاب نہ ہتھ شیشی آکھ کاہ دا وید سداوناں ایں
 جاہ گھروں اساڈیوں نکل بھکھے ہنے جٹاں دی جوٹ کھوادناں ایں
 کھوہ بلہریاں کھری بھن توڑوں ہنے ہور کی مونہوں اکھاوناں ایں
 رتاں بلعم باعور دا دین کھویا وارث شاہ توں کون سداوناں ایں

۳۷۱

اساں محنتیں ڈاڈیاں کیتیاں نی انی گنڈیئے ٹھٹھریئے جینے نی
 کرامات فقیر دی دیکھ ناہیں خیر رب تھوں منگ کوپتے نی
 کن پائیاں نال نہ ضد کیجئے لکھے کھوہ وچ جھات نہ کھتے نی
 مست نال تکبرے رات دہیں کدی ہوش دی آکھ ایتے نی
 کوئی دکھ تے درد نہ رہے بھورا جھاڑا مہردا جنہاں نوں کھتے نی
 پڑھ پھوکئے اک عزمت سینی جڑھ جن تے بھوت دی پئے نی
 تیری بھابھی دے دکھڑے دور ہون ایں مہر جے چا پائے نی
 مونہوں مٹھرا بول تے موم ہو جا کھئی ہوئے نہ کھلیئے جینے نی

جانے سب ازار یقین کر کے وارث شاہ دے پیر بے چٹے نی

۳۷۲

فریجا میر بتایا دے اوکھے عشق دے جھاڑے پاوانے دے
 نیلاں دیکھ کے مارنی پھوک ساہویں سے پریم دے ناگ جگاوانے دے
 کدوں یوسفی طب میزان پڑھیوں دستور علاج سکھاوانے دے
 قرطاس سکندری طب اکبر تے ذخیریوں باب سناوانے دے
 قانون موجز تحفہ مومنی بھی کفایہ منصورہ تھیں پاوانے دے
 پران سنگی وید منوت سیرت نہندے دے دھیان بھولاوانے دے
 قربا دین شفائی تے قادری بھی متفرقہ طب پڑھ جاوانے دے
 رتن جوت تے شانکھ ملیک سوجن سکھ دیسہ گنگا تھیں آوانے دے
 فیلسوف جماں دیاں اسیں رناں ساڈے مکر دے بھیت کس پاوانے دے
 افلاطون شاگرد غلام ارسطو لقمان تھیں پیر دھواوانے دے
 جن ایس نوں جھنگ سیال والے قابو کسے دے ایسہ نہ آوانے دے
 گلاں چائے چوائے دیاں بہت کریں ایسہ روگ نہ تدھ تھیں جاوانے دے
 انہاں مکریاں تھوں کون ہووے چنگا ٹھگ پھر دے نیں رناں دلاوانے دے
 چہڑے مکر دے پیر کھلار بیٹھے بناں پھاٹ کھاہدے نہیں جاوانے دے
 منہ نال کہاں چہڑے جاہن ناہیں ہڈ گوڈڑے تنہاں بھناوانے دے
 وارث شاہ ایسہ مار ہے دست ایسی جن بھوت تے دیواناوانے دے

۳۷۳

ایہا رسم قدیم ہے جو گیاں دی اوہنوں مار دے نیں جھڑی ٹرکدی ہے
 خیر متگن گئے فقیر تائیں اگوں کتیاں وانگر گھر کدی ہے
 ایسہ خصم نوں کھان نوں کویں ویسی جھڑی خیر دے دین نوں جھر کدی ہے

ایڈی پیرنی کہ پہلوانی ہے اے کنجری ایسہ کے ترکی ہے
 پہلے پھوک کے اگ شتابیاں نوں پچھوں سرد پانی دیکھ برکدی ہے
 رن گھنڈنوں جدوں پیزار و جن او تھوں چپ چپاڑی سرکدی ہے
 اک جھٹ دے نال میں پٹ لینی جہڑی زلف گھاں اتے لڑکدی ہے
 سیانے جان دے نیں دھنی جائے جھوٹی جہڑی ساہناں دے موترے کھرکدی ہے
 فقر جان منگن خیر بھکھ مردے آگوں سگاں وانگوں سگ درکدی ہے
 لنڈی پاڑی نوں کھیت ہتھ آیا پی اپروں اپروں مرکدی ہے
 اوسدے مور پھر دے اتے لون چہڑ سوامنی مطہر بھی پھرکدی ہے

۳۷۴

جہڑیاں لین اڈاریاں نال بازاں اوہ بلبلاں ٹھیک مریندیاں نے
 اونہاں ہرنیاں دی عمر ہو چکی پانی شیر دی جوہ دا پیندیاں نے
 اوہ ڈائیاں جان کباب ہوئیاں جہڑیاں ہیڑیاں نال کھہیدیاں نے
 اوہ اکدن پھیر سن آن گھوڑے کڑاں جنہاں دیاں نت سیندیاں نے
 تھوڑیاں کرن سہاگ دیاں اوہ آساں جہڑیاں دھاڑویاں نال میسندیاں نے
 جو کال اک دن پکڑ نچوہیں گیاں ان پنے لہونت پیندیاں نے
 دل مال دیتجے لکھ کنجری نوں کدی دلوں محبوب نہ تھیدیاں نے
 اک دن پکڑیاں جان گیاں حاکماں دے پر تیج تے نت چڑھیدیاں نے
 اک دن گڑے وسائیں ایسہ گھٹاں ہانٹھاں جوڑے کے نت گھرنیدیاں نے
 تیرے لون موہڈے ساڈے لون ناڈے مشکاں کسے دیاں اج چھیدیاں نے

۳۷۵

سن سمجھتے اسیں ہاں ناگ کالے پڑھ سیفیاں زہد کمانوں نے ہاں
 مکر فن نوں بھن کے صاف کر دے جن بھوت نوں ساڑ دکھاوانے ہاں

نقش لکھ کے پھوک یسین دیئے سائے سول دی ذات گوانونے ہاں
 لوتھوں دکھ بلاتے جائے تنگی قدم جنہاں دے ویٹریاں پاوانے ہاں
 سنیں تسمیہ پڑھاں اخلاص سورت جڑھاں ویردیاں پٹ دکھاوانے ہاں
 دلوں حب دے چائے تعویذ لکھئے اسیں رٹھڑے یار ملاوانے ہاں
 چہڑا مارناں ہووے تال کیل کر کے اتیوار مسان جگاوانے ہاں
 چہڑے گہرو توں رہے رن وٹر لوگ مندر چائے کھواوانے ہاں
 چہڑے یار نوں یارنی ملے ناہیں پھل مندر کے چائے سنگھاوانے ہاں
 انہاں وہوٹیاں دے دکھ درد جانڈے پڑھ بک تے ہتھ پھراوانے ہاں
 کیل ڈائیاں کچیاں پچیاں نوں دند بھن کے لٹاں مناوانے ہاں
 جاں سحر جادو جری بھوت کدی کنڈا کیل دوالے دا پاوانے ہاں
 کسے تال جے ویر کرودھ ہووے اوہنوں بیر بتال پنچاوانے ہاں
 ایس کھیڑیاں دے گھروں اک بوٹا حکم رب دے تال پٹاوانے ہاں
 وارث شاہ جے ہور نہ داؤ لگے سر پریم جڑیاں چائے پاوانے ہاں

۳۷۶

محبوب اللہ دے لاڈڑے ہو ایس ووہڑی نوں کوئی سول ہے جی
 کوئی گھردا روگ ہے ایس دھاناں پی نت ایسہ رہے رنجول ہے جی
 ہتھوں لڑی وہندی لاہو لتھڑی بھی دیہی ہو جاندی مختول ہے جی
 مونہوں ٹھڑی لاڈ دے تال بولے ہر کسے دے تال مقول ہے جی
 موہدا پیا ہے جھگڑا نت ساڈا ایسہ ووہڑی گھرے دا مول ہے جی
 میرے ویر دے تال ہے ویر اسدا جیہا کافراں تال رسول ہے جی
 اگے لہدے ساہو رے ہتھ بدھی جو کچھ آکھدی سب قبول ہے جی
 ایسہ پانگ تے کدی نہ اٹھ بٹھے ساڈے ڈھڈھ وچ پھرے ڈھڈول ہے جی

۳۷۷

ہتھ دیکھ کے کرد علاج اسدا ہتھ ہتھ کے میق کران تینوں
ناڑی دیکھ کے کران علاج ایس دا بے ایسہ اٹھ کے ہتھ دکھائے مینوں
نبض دیکھ کے ایس دی کران کاری دے ویدناں سب بتائے مینوں
روگ کاس تھوں چلیا کرے ظاہر مزہ منہ دا دے سنائے مینوں
دارث شاہ میاں چھتی روگ کناں پلک موت تھیں لیاں چائے تینوں

۳۷۸

کھنگ کھرک تے ساہ تے اکھ آئے سواہل ونددی پیڑ گوادناں ہاں
قونج تپ دق تے محرقہ تپ اوہنوں کاہریاں نال گوادناں ہاں
سرسام سودا زکام نزلہ ایسہ شربتاں نال پٹاوناں ہاں
سلخ تے استقا ہووے لحم طبل تے واؤ و نجاوناں ہاں
لوط پھوڑیاں اتے گھنیر چنبل تیل لایجے جڑھاں پٹاوناں ہاں
ہووے پیٹ دی پیڑ کے ادھ سیسی اوہدے گنہا دینہ اٹھویں پادناں ہاں
ادھرنگ کچھ بھوں گیا ہووے جس دایشیشہ حلب دا کڈھ دکھاوناں ہاں
مرگی ہوس تاں لاہ کے پیر چھتر رکھ تک تے چائے سنگھادناں ہاں
جھولا مار جائے جیہڑے روگیاں نون سوئی تیل سہانجاں لادناں ہاں
بانہ سک جائے ننگ سن ہووے تدوں پین دا تیل ملاوناں ہاں
رن مردنوں کام بے کرے غلبہ دھنیاں بھویوں کے چا پووناں ہاں
نامردنوں چچ دھیاں دا تیل کڈھ کے نت ملاوناں ہاں
بے کسے نون باد فرنگ ہووے رسپورتے لوگہ دووناں ہاں
پریمو سوزاک تے چھاہ موتی اوہنوں اندری جھاڑ دووناں ہاں
ایتسار نباہیاں سول جیہڑے اسبنول ہی گھول پووناں ہاں

وارث شاہ چہڑی اٹھ بے ناہیں اوہوں ہتھ ہی مول نالادناں ہاں

۳۷۹

لکھ ویدگی وید لگائے تھکے دھروں ٹھڑی کسے نہ جوڑنی وے
جتھے قلم تقدیر دی وگ مکی کسے ویدگی نال نہ موڑنی وے
جس کم وچ دوہڑی ہوئے چنگی سوئی خیر ہی اسان نے لوڑنی وے
وارث شاہ آزار ہو سبھ مڑ دے ایسہ قطعے کسے نہ موڑنی وے

۳۸۰

من حنک حنک حکم ہو یا گل فقر دی توں نہیں ہسے نی
جو کچھ کسں فقیر سوب کردا آکھے فقر دے تھوں نہیں سیسے نی
ہووے خیر تے دیہ داروگ جائے نت پہنئے کھائے وسیے نی
بھلا برا جو دیکھئے مست کریئے بھیت فقر دا مول نہ وسیے نی
ہتھ بھہ فقیر تے صدق کیجئے نہیں ٹوپیاں سہلیاں کھسے نی
دکھ درد تیرے سبھ جان کڑیئے بھیت جیو دا کھول کے دسیے نی
کھ کھول دکھائے جو ہوویں چنگی نی ایامیں بھولیئے سیسے نی
رب آن سبب جاں میل دا اے خیر ہو جاندی نال لسے نی
صلح کیتیاں فتح جے ہتھ آوے کر جنگ تے مول نہ کسے نی
تیری درد دا سبھ علاج جتھے وارث شاہ نول ویدناں دسیے نی

۳۸۱

سستی گج کے آکھ دی چھڈ جٹا کھوہ سب نوالیاں ستیاں نی
ہور سبھ ذاتاں ٹھگ کھاہدیاں نی پر ایس ویڑے وچ جٹیاں نی

اساں اتنی گل معلوم کیتی ایسہ جٹیاں ملک دیاں ڈھتیاں نی
 ڈوماں راولاں کونٹیاں جٹیاں دیاں جیہاں دھروں شیطان نے چٹیاں نی
 پراساں بھی جنہاں نوں ہتھ لایا اوہ بوٹیاں جڑھاں تھیں پٹیاں نی
 پوے ڈھڈھ تے عقل دی مار وارث چھاہاں پن پرہیہاں کھٹیاں نی

۳۸۲

ہولی سچ سبھاؤ دی گل کیجئے ناہیں کڑ کیئے بولینے گئے نی
 لکھ جھٹ تر لے پھرے کوئی کردا دتے رب دے باجھ نہ رچیئے نی
 دھیان رب تے رکھ نہ ہوتی لکھ اوگن ہون تان کئے نی
 اسیں نظر کریئے تر ت ہون چنگے جنہاں روگیاں تے جا وجیئے نی
 چوداں طبقال دی خبر فقیر رکھن منہ تنہاں تھوں کاسنوں کئے نی
 جیندے حکم وچ جان تے مال عالم اوس رب تھوں کاہنوں بھجئے نی
 ساری عمر وی پلنگ تے پئی رہیں ایسے عقل دے نال کوچئے نی
 شرم جیٹھ تے سوہریوں کرن آئی منہ فقر تھوں کاسنوں کئے نی
 وارث شاہ تال عشق دی نبض دسے جدوں اپنی جان نوں تجئے نی

۳۸۳

کھی ویدگی آن مچایا ای کس وید نے دس پڑھایا ہیں
 وانگ چودھری آن کے پیچ جیوں کس چھٹیاں گھل سدھایا ہیں
 سہلی ٹوپیاں پن کے لکڑ وانگوں توں تے شاہ بھولو بن آیا ہیں
 وڈے دانے تے فن فریب پھڑیوں اینویں من کے گھون کرایا ہیں
 نہ توں جٹ رہیوں نہ توں فقر ہوویں اینویں پاڑ کے کن گویا ہیں
 نہ توں جمیوں نہ کسے مت دتی مڑ پٹ کے کسے نہ لایا ہیں
 برے دیہاں دیاں پھیڑیاں ایسہ ہئی اج رب نے ٹھیک کٹایا ہیں

وارث شاہ کریدگی رب دی توں جس واسطے رب بنایا ہیں

۳۸۴

تیری طبع چالاک چھل چھدریے نی چور وانگ کیہ سہلیاں سلیاں نیں
 پیریں بلیاں ہون پھرنڈیاں دی تیری چھہ ہر یاری بلیاں نیں
 کیما روگ ہے دس اس دوہنڑی نوں اکے مار ذی پھرے بڑنپلیاں نیں
 کسے ایس نوں چائے مسان گتے پڑھ ٹھوکیاں سار دیاں کلیاں نیں
 کھنس ویدتے دھوپ ہو پھل ہر مل ہرے شریہنہ دیاں چھمکاں کلیاں نیں
 تھب کراں میں جتن جھڑ جاہن کامن انی کملیو ہو دو نہ ڈھلیاں نیں
 ہتھ پھیر کے دھوپ دا کراں جھاڑا پھریں مار دی منن نیں کھلیاں نیں
 رب وید پکا گھر گھلیا جے پھرو ڈھونڈ دیاں پورباں دلیاں نیں
 وارث شاہ پریم دی جڑ ہی کھتی نیناں ہیر دیاں کچیاں پلپیاں نیں

۳۸۵

میرے نال کیہ پیا ہیں ویر چاکا متھا سوکناں وانگ کیہ ڈاہیا ای
 اینویں گھور کے ملک نوں پھریں کھاندا کدی جو ترا مول نہ واہیا ای
 کسے جو گڑے ٹھک فقیر کیتوں انجان سکوہڑا پھاہیا ای
 ماڈں باپ گور پیر گھر بار چھڈیو کسے نال نہ قول نبایا ای
 پیٹ رکھ کے اپناں آپ پایو کتے رن نوں چائے تراہیا ای
 سواہ لایا بان نہ لتھیا ای اینویں کپڑا چھڑا لاہیا ای
 آ اکھنی ہاں ٹل جاہ ساتھوں گاندو ساتھ لدھو ہندو واہیا ای

۳۸۶

مان ہے روپ گمان مہریے بھیرو کاریے گرب گھلے نی
 ایسے فن فریب کیوں کھیڑ نی ہیں کے ڈے استلا دیے چیلے نی
 ایس حسن دا نامہ گمان کیجئے مان متئے روپ گھلے نی
 تیری بھالی دی نہیں پرواہ سانوں وڈی ہیر دی لگ سہلے نی
 طے سرواں نوں تہ وچھوڑ دیجئے ہتھوں وچھریاں سراں نوں ملے نی
 کیا، ویر فقیر دے نال چاپو پچھا چھڈا تو کیجئے لیلے نی
 ایسہ جٹی سی کوچ تے جٹ الو پری بدھیا جے گل کھولے نی
 وارث جنس دے نال ہم جنس ہندے تھور تاز نال گدھے ناملے نی

۳۸۷

ہیر کن دھریا ایسہ کون آیا کوئی ایسہ تال ہے درد خواہ میرا
 میٹوں بھور تازن چھوڑا آکھیا ہے اتے گدھا بنایا سوچا کھیڑا
 متل چاک میرا کوں آن بھاسے لوس نال میں اٹھ کے کراں ھیدا
 وارث شاہ مت کن پڑا رانجھا گھت مندران بنیاں حکم میرا

۳۸۸

بولی ہیر دے اڑیا جاہ ساتھوں کوئی خوشی نہ ہووے تال ہسے کیوں
 پردہیاں جوگیاں کملیاں نوں وچوں چھوڑا بھیت چا دینے کیوں
 جیتاں جفا نہ جالیا جائے جوگی جوگ پنتھ وچ آہے دھسے کیوں
 جے توں انت رتاں ول دیکھناں سی داہی جوترے چھڈ کے لیسے کیوں
 جے تال آپ علاج نہ جاہیں دے جن بھوت دے چادوڑے دینے کیوں

فقر بھارڑے گورڑے ہو رہیے کڑی چڑی دے نال خرخسے کیوں
 چہڑا کن لپیٹ کے نس جائے مگر لگ کے اوس نوں دھسے کیوں
 وارث شاہ اجاڑ کے وسدیاں نوں آپ خیر دے نال پھیر دسیئے کیوں

۳۸۹

گھروں سکھیاں فقر نہ ڈوم جائے انی کھیڑیاں دی اے غمخوریئے نی
 کوئی وڈی تقصیر ہے اسال کیتی صدقہ حسن و احسن لے گوریئے نی
 گھروں سروں سو فقر نوں خیر دیجے نہیں ترت جواب دے ٹوریئے نی
 وارث شاہ کچھ رب دے نانوں دیجے نہیں عاجزاں دی کائی زوریئے نی

۳۹۰

بیر آکھ دی جو گیا جوٹھ آکھیں کون رٹھڑے یار ملاؤندا ای
 ایہا کوئی نہ ملیا میں ڈھونڈ تھکی چہڑا گیاں نوں موڑ لیاؤندا ای
 ساڈے چم دیاں جتیاں کرے کوئی چہڑا چہوڑا روگ گواؤندا ای
 بھلا دس کھال چریں وچھیاں نوں کدوں رب سچا گھر لیاؤندا ای
 بھلا موئے تے وچھڑے کون میلے اینویں چہوڑا لوک ولاؤندا ای
 اک باز تھوں کال نے کونج کھوہی ویکھاں چپ ہے کہ کراؤندا ای
 اک جٹ دے کھیت نوں اگ لگی ویکھاں آن کے کدوں جھاؤندا ای
 دیاں چوریاں گھیو دے بال دیوے وارث شاہ جے سناں میں آؤندا ای

۳۹۱

جداں تیک ہے زمیں آسماں قائم تداں تیک ایہہ واہ سب وینہن گے نی
 سہا کبر ہنکار گمان لدے آپ وچ ہے انت نوں ڈیہن گے نی

اسرافیل جاں صور قرنا پھوکے تہوں زمین آسمان سبھ ڈھین گے نی
 کرسی عرش تے لوح تے قلم جنت نالے دوزخ چھئی ایسہ رہین گے نی
 قرعہ سٹ کے پرشن میں لادناں ہاں دساں انہاں نوں اٹھ کے بہن گے نی
 نالے پتری پھول کے فال گھتاں وارث شاہ ہو ری سچ کہن گے نی

۳۹۲

تسیں چھتیاں نال اوہ مس بھناں تہوں دوہاں دا جیو رل گیا سی نی
 اوس دھلی نال توں نال لٹکاں جیو دوہاں دا دوہاں نے لیا سی نی
 اوہ عشق دے ہٹ دکائے رہیا مہیں کسے دیاں چار دا پیاسی نی
 نال عشق دے مہیں اوہ چاردا سی تیرا ویاہ ہویا لڑھ گیا سی نی
 تسیں چڑھے ڈولی تاں اوہ ہک مہیں شک چاچھے نال لے گیا سی نی
 ہن کن پڑائے فقیر ہویا نال جو گیاں دے رل گیا سی نی
 اج پنڈ تساڈڑے آئے وڑیا اچے لنگھ کے اگانہاں نانہ گیا سی نی
 ہن سنگھی سٹ کے سنگن بولاں دویا سانوری تے سنگن گیا سی نی
 وارث شاہ میں پتری بھال ڈھنی قرعہ ایسہ نجوم دا پیاسی نی

۳۹۳

چھوٹی عمر دیاں یاریاں بہت مشکل پتر مہراں دے کھولیاں چار دے نیں
 کن پاڑ فقیر ہو جاہن راجے درد مند پھرن وچ بار دے نیں
 رتاں واسطے کن پڑا راجے سبھا ذات صفات نگھار دے نیں
 بھلے رتاں دے آن نصیب ہوں جن آن بہن کول یار دے نیں
 دھن مال گیا سر دکھ کر کے دید باز عاشق دید مار دے نیں
 وارث شاہ جاں ذوق دی لگے گدی جوہر نکلے اصل تلوار دے نیں

۳۹۴

جس جٹ دے کھیت نوں الگ لگی لوہ راہکاں وڈھ کے گاہ لیا
لاوے ہار راکھے سبھ ددلع ہوئے نامید ہو کے جٹ راہ لیا
جیہڑے باز تھوں کال نے کوچ کھو ہی صبر شکر کر باز فنا ہويا
دنیا جھڈ اوسیاں پن لیاں سید وارثوں ہن وارث شاہ ہويا

۳۹۵

ہیر اٹھ بیٹھی پتے ٹھیک لگے اتے ٹھیک نشانیاں ساریاں نہیں
ایسہ بتاں جوگیرا پنڈت ٹھیک ملیا باتاں آکھدا خوب کراریاں نہیں
پتے وٹھلی دے ایس ٹھیک دتے اتے مہیں بھی ساڈیاں چاریاں نہیں
وارث شاہ ایسہ علم دا دھنی ڈاہدا کھول کے نشانیاں ساریاں نہیں

۳۹۶

بھلا دس کھاں جو گیا چور ساڈا ہن کیمڑی طرف نوں اٹھ گیا
دیکھاں آپ ہن کیمڑی طرف پھردا اتے مجھ غریب نوں کٹھ گیا
رٹھے آدمی گھراں دج آن ملدے گل سمجھ جا بدھڑی مٹھ گیا
گھر دج پوندا گناں بجاں دا یار ہور نہیں کسے گٹھ گیا
گھر یار تے ڈھونڈ دی پھریں باہر کتے محل نہ ماڈیاں اٹھ گیا
سانوں صبر آرام تے چین ناہیں وارث شاہ جدوکنناں رٹھ گیا

۳۹۷

ایس گھنڈ وچ بہت نخرلیاں نیں اگ لاپے گھنڈ نوں ساڑیے نی
 گھنڈ حسن دی آب چھپا لہرا وڈے گھنڈ والی رڑے ماریے نی
 گھنڈ عاشقان دے بڑے ڈوب دیندا مینا تاڑ نہ بچرے ماریے نی
 تڈوں ایسہ جہان سب نظر آوے جدوں گھنڈ نوں ذرا اتدیے نی
 گھنڈ انھیاں کرے سو جاکیاں نوں گھنڈ لہا موحے اتوں لاڑیے نی
 ساڑھ گھنڈ نوں کھول کے دیکھ نیناں نی انوکھیاں سالواں والیے نی
 وارث شاہ نہ دپے موتیاں نوں پھل اگ دے وچ نہ ساڑیے نی

۳۹۸

اکھیں ساہنے چور جے آن پھاس کیوں دکھ وچ آپ نوں گالیے دے
 میاں جو گیا جھوٹھیاں ایسہ گلاں گھر ہون تاں کاسنوں بھالیے دے
 اگ جھی نوں دھیریاں لکھ دیکھن ہیاں پھوک مارے نہیں بالیے دے
 ہیر دیکھ کے تر ت پچھان لیتا ہن آکھ دی بات سنبھالیے دے
 سستی پاس نہ دیوناں بھیت مولے شیر پاس ناں بجزی پالیے دے
 دیکھ مال چرائیے پیا مکر راہ جانڈرا کوئی نہ بھالیے دے
 وارث شاہ ملکھائیاں مال لدھا چلو کجیاں بدر پوا لیے دے

۳۹۹

کئی دسنی عقل سیانیاں نوں کدی نفر قدیم سمھالیے نی
 دولت مندیاں نوں جان دا سبھ کوئی نیوں نال غریب دے پالیے نی
 گودی بال ڈھنڈورڑا جگ سارے جیو سمجھ لے کھیڑیاں والیے نی

وارث شاہ ہے عشق دا گاؤ تکیہ انی حسن دیئے گرم نہالیئے نی

۴۰۰

سستی سمجھیا ایسہ رل گئے دونویں لیاں گھت فقیر بلائیاں نی
ایسہ ویکھ فقیر نہال ہوئی جڑیاں ایس نے گھول پوائیاں نی
سستی آکھدی مغز کھپا نہیں انی بھلائیئے گھول گھمائیاں نی
ایس جو گڑے نال توں کھوجھ نہیں نی میں تیریاں لیاں بلائیاں نی
متاں گھت جگ دھوڑتے کرے کملی گلاں ایس دے نال کیہ لائیاں نی
آنا خیر تے پھچھیا لیے دانے کتھوں کڈھیئے ددھ ملائیاں نی
ڈرن آوندا بھوتنے وانگ اس تھوں کے تھانواں دیاں ایسہ بلائیاں نی
خیر گھن کے جاہ پھر بھجیاوے آئے راولا کہیاں چائیاں نی
پھریں مست پھنڈ کھلار دلتوں اتھے کسی وللیاں پائیاں نی
وارث شاہ غریب دی عقل کھتھی ایسہ پٹیاں عشق پڑھائیاں نی

۴۰۱

میں اکڑا گل نہ جانناں ہاں تسیں دونوں نناں بھر جائیاں نی
مالزادیاں وانگ بنا تیری پا بیٹھی ہیں سرم سلایاں نی
پیر پکڑ فقیر دے دیسہ پھچیا اڑیاں کہیاں کواریئے لائیاں نی
دھیان رب تے رکھ نہ ہوتی غصے ہون نہ بھلیاں دیاں جائیاں نی
تینوں شوق ہے تنہاں دا بھاگ بھرئیے جنہاں ڈاچیاں بار چرائیاں نی
جس رب دے ایسں فقیر ہوئے ویکھ قدرتاں اوس دکھائیاں نی
ساڑے پیر نوں جان دے مویا گیا تاہیں گاہلیاں دینیاں لائیاں نی
وارث شاہ اوہ سدا ہی جیوں دے نیں جنہاں کیتیاں نیک کمائیاں نی

۴۰۲

برے کہن فقیراں دے نال پیاں اٹھکھیل بریار اچھیاں نہیں
 راتب کھایچے بجزن وچ تلے مارن لت عراقیں بجیاں نہیں
 بھو بھدی دوسری دیئے ڈچکر ایسہ ننان بھائی دونویں سکیاں نہیں
 اتھے بہت فقیر ظہیر کر دے خیر دیندیاں دیندیاں اکیاں نہیں
 جنہاں ڈھیاں پاچے سریں چائیاں رتاں تنہاں دیاں ناہیوں سکیاں نہیں
 نالے ڈھڈ کھر کن نالے ددھ رزکن اتے چائیاں کتیاں لکیاں نہیں
 جھانا کھر کدیاں کہمدیاں نک سگن مارن داگی چاڑھ کے بھیاں نہیں
 لڑو نہیں بے چنگیاں ہودنوں بے وارث شاہ تھوں لیو دو پھسکیاں نہیں

۴۰۳

انی دیکھو نی واسطہ رب دا بے واہ پے گیا نال کوپتیاں دے
 مگر ہلاں دے چوہر لادیکن اگے چھیڑ دیکن مگر کنیاں دے
 اکے واڈھیاں لاویاں کرن کھر اکے ڈاہ دیکن پٹھ چھیاں دے
 ایسہ پرانیاں لعنتاں ہین جوگی گدوں وانگ لیٹن وچ گھٹیاں دے
 ہیر آکھدی بہت ہے شوق تینوں بھیر پا بہیں نال ڈٹیاں دے
 وارث شاہ میاں کھہڑے نانہ پویئے کن پائیاں رب دیاں پٹیاں دے

۴۰۴

بھائی جوگیاں دے وڈے کارنیں نی گلان نہیں سنپاں کن پائیاں دیاں
 روک بنھ پلے ددھ وہیں پیوں وڈیاں چائیاں جوڑ دے آٹیاں دیاں
 گھ گھ ودھایچے وال ناخن وچ ہلم دے لانگراں پائیاں دیاں

وارث شاہ ایسہ مست کے پاٹ لٹھے رگاں کر لیاں وانگ نیں گائیاں دیاں

۲۰۵

ایسہ مثل مشہور جہان سارے جٹی چارے ہی تھوک سوار دی ہے
ان تمب دی مے تے بال لڑے چڑیاں ہا کر دی لیلوے چار دی ہے
بھہ جھڑی فقیر دے نال لڑ دی گھر سانجھ دی لوکاں نوں مار دی ہے
وارث شاہ دو لڑن معشوق اتھے میری سنگلی شگن وچار دی ہے

۲۰۶

میرے ہتھ لونڈے تیرا لوئیں ٹوٹن کوئی مارینگا نال مہلیاں دے
اسیں گھڑاں گے وانگ قلبوت موچی کریں چاوڑاں نال توں اہلیاں دے
سٹوں مار چھوڑتے دند بھوں سواد آتوئیں چھلیاں پہلیاں دے
وارث بڈ تیرے کاٹھ وانگ چھڑپن نال سھیاں مہلیاں کھلیاں دے

۲۰۷

تیرے مور لونڈے پھاٹ کھان اتے میری پھر کدی اج مطر ہے نی
میرا گنگا لوئیں تے تیرے چھراج دونہاں دے وڈھی کڈھیر ہے نی
چھو وانگ تیری بیڈ کڈھ ساں تینوں آیا روم دا قہر ہے نی
اسیں بھید دے خون تے کسے چڑھ کے نہیں مار لیناں کوئی شیر ہے نی
اجانڈے خور گدھے وانگ کنہیں گی کھی مست تینوں وڈی دہر ہے نی
وارث شاہ ایسہ ڈگڈگی رن کٹاں کس جھڈوئی دہرتے قہر ہے نی

۲۰۸

تین فقر تے پھسواں وانگ لڑئیں بے سوادیا کوز کڑاہنگیا دے
گلاں کرنا ایس بہت بے لنگیاں توں، کسے جٹ تلج دیا وانگیا دے
کسے بار اجاڑ دے وچ پلیوں، ودھیوں وانگ کھجور دے ڈھانگیا دے
بانناں فقر دا پین کے آء وڑیوں، بھڈا پنڈ دیا گھیا سنانگیا دے
جیوں جیوں درجنی ہاں بیٹوں تیوں سرچڑھنائیں، سنگھ پاڑ کے مرے جیوں بانگیا دے
لیوں لیوں کر کے کہیا مغز کھاہدو، ریسوں اڈنوں کالیا کانگیا دے
جٹاں جوٹ کھہا پئے نکلیں گا، اوپر وار جیوں ککروں چھانگیا دے
کپھڑی گل اتوں رپھڑ پا بیٹھوں، وارث شاہ دے نال دیا نانگیا دے

۲۰۹

کسی اٹھدیاں اج مہانچے ای، متھے لکھیں کالیے کنہیں نی
وڈی پیڈیے ٹاٹ دیے گھلے نی، ککراں نال مومنوں منہ متھیں نی
گھگھر کھوہل کے پاڑا نگارستوں، لیر لیر کرساں وانگ چھیں نی
کیوں چھنی ایس فقراں نوں چھیڑنی ایس، بھوری والیے بھوہ متھیں نی
ذرا شکل تے اپنی دیکھ پہلاں نکوں پھنیں تے اکھوں چھیں نی
ڈھڈوچ جاں نادری دیاں جھبڑ، دسر پار جائے وندھ دھیں نی
لڑیں نال فقراں سروں، ہو تنگی سر کھسے چونڈیاں منیں نی
سانوں بولیاں مار کے تایا ای، شالایار توں رہیں دھنیں نی
غلق نال فقیر دے پیش آئے، دل جھیریاں وچ نہ رہیں نی
وارث فقر دے حال تے رحم کریے، سگول لوٹیاں نال نہ بھنیں نی

۴۱۰

سہتی آکھیا ہک نہ ساڑ ساڑی کال جھپھیا لوٹھیا مٹھیاوے
 سرگھونیا کون منونیاں وے، کوئی جن پہاڑ توں لٹھیا وے
 پھریں کھریا نال کھیڑوا توں، کسے پگڑ ہتھاڑ نہ نتھیا وے
 ترکیان تیتھوں دوروں آوندی اے، جویں ڈھیر سیر دا ہتھیاوے
 جیوں فقر تے پھیر بھی رہنہ کورا کسے گھت تھدا نہیں ستھیاوے
 کھیہ چھانیاں کھ نہ لھنائیں، وارث دانگ اسیں خالی ہتھیاوے

۴۱۱

کچھ دھسکے وڈی چنچال رنیں، کس ماں کمذات دیے دھیڑیے نی
 کرڑ کسے تے گھرڑ گھسے نی، نرز گنڈیے انگ تھپڑیے نی
 وٹ قہسے ناس مروڑیے نی، گھرک پلینے کھاکھ چٹڑیے نی
 چسو گھسے تے مونہوں ٹھسے نی، دند چبے جھہ گلڑیے نی
 منہ پائیے تے چڑ چدیے نی، باہروں کھلے تے وچون بھڑیے نی
 ان پھننے چونڈیاں تھتھے نی، یاراں جوگیاں دب رگیڑیے نی
 لوں لوں تیرا ترنجن وچ نچے، چرخہ سٹیا ای سنیں پھوڑیے نی
 وارث تیل آپے نکل راہ پیندا، وکھر گھت کولہو جدوں پیڑیے نی

۴۱۲

سنیں جوگیا لہجیردا چھنیاں وے، تے بے شرم کپتیا مھوٹیا وے
 دھرناں مار بیٹھوں وچ کواریاں وے، کس ویہلوی بار دیا جھوٹیا وے
 لیا ویس مداریاں جوگیاں دا، میسرا گھوہنیا نہوں نہوں کھوٹیا وے

جان گئی ہاں میں سارا فقر تیرا، اتوں کچیا وچوں پھوٹیا وے
 ٹڈوچ دارو شاہاں نال لاگا سدھا کروں گی مار کے سوٹیا وے
 وے دھر کونیا کون منونیا وے، کے چک توں لتھیا لوٹیا وے
 بیعت فقر دی من نہ نرم ہوویوں ریہوں سخت ہشانت دیا ٹوٹیا وے
 پوے کاغذ تے وار تادوں نقطہ، جدوں جائے تختی اتے گھوٹیا وے

۴۱۳

کیوں فقر دے نال رہاڑ پئی اس، بھلا خش سانوں ماپے جینے نی
 سب شہینہ دے وانگ کھینے نی، ماس کھانے تے رت پینے نی
 ساتھوں نشا نہ ہو سیا مول تیری سکے خصم توں نہیں پتینے نی
 دکھی جیو دکھانہ بھاگ بھریے سوئیں چڑیے تے کونج لکھینے نی
 تھیا تھیا کر دی پھریں نجدی توں، ٹچاہ فقیر توں مینے نی
 وارث شاہ فقیر دے دیر پئی اس جرم تھے تے کرم ہینے نی

۴۱۴

اسیں صبر کر کے چپ ہو بیٹھے بہت اوکھیاں ایسہ فقیریاں نیں
 نظر تلے کیوں لیاونے نے کن پائے جس دے ہس دے نال زنجیریاں نیں
 چہڑے درشنی ہندوی وانج بیٹھے سبھ چٹھیاں عاشقاں چیریاں نیں
 تسلیں کرو حیا کواریو نی اچے ددھ دیاں دنڈیاں کھیریاں نیں
 وانگ بڈھیاں کریں پک چند گلاں متھے چونڈیاں کواریاں چیریاں نیں
 کسی چندری لگی پس آن متھے اکھیں بھکھ دیاں بھون بھیریاں نیں
 میں تال مار تلٹھیاں پٹ سٹاں میری انگلی انگلی پیریاں نیں
 وارث شاہ فوجدار دے مارنے نوں سیناں ماریاں دیکھ کشمیریاں نیں

۴۱۵

سینے مار کے ہیر نے جو گڑے نوں کہیا چپ کر ایس بھوکا وئی ہاں
تیرے نال بے ایس نے ویر چلایا متھا ایس دے نال میں لا وئی ہاں
کراں گل گلانیوں نال اس دے گل ایس دے ریشہ پا وئی ہاں
وارث شاہ میاں رانجھے یار اگے اسنوں کجھری وانگ نجا وئی ہاں

۴۱۶

بیر آکھدی ایس فقیر نوں نی کیما گھتیو غیب دا واعدہ ای
انہاں عاجزاں بھور نماںیاں نوں پئی ماریں ایس کیما فائدہ ای
اللہ والیاں نال کی ویر پئی ایس بھلا کوارئیے ایسہ برا قاعدہ ای
پیر چم فقیر دے نمل کیجئے ایس کم وچ خیر دا زایدہ ای
پچھوں پھڑیں گی کتکا جو گڑے دا کون جان داسیمڑی جاسیدا ای
وارث شاہ فقیر بے ہون غصے خوف شہر نوں قحط وبائے دا ای

۴۱۷

بھابھی اکدھروں لڑے فقیر سانوں توں بھی جند کڈھیں نال گھوریاں دے
جیتاں ہنگ دے نرخ دی خبر ناہیں کاہ کچھئے بھا کستوریاں دے
انہاں جو گیاں دے نہیں وس کاٹی کیتے رزق نہیں واعدے دوریاں دے
جیتاں پٹ پراونا ناہ ہووے کاہ کسن کجمن نال بھوریاں دے
جان سمیتے فقر نے ناگ کالے ملے حق کمایاں پوریاں دے
کوئی دے بددعاتے کال ٹے پچھوں فائدہ کیہ انہاں جھوریاں دے
لچھو لچھو کر دی پھریں نال فقراں لچ چاڑے انہاں لنگوریاں دے

وارث شاہ فقیر دی رن دیرن جیویں مرگ تے ویر انگوریاں دے

۴۱۸

بھابھی کریں رعائیاں جوگیاں ویاں ہتھیں سچیاں پائے ہتھوڑیاں نی
 چہڑی وند دکھایے کرے آکڑ میں تاں پٹ سٹاں اہدیاں چوڑیاں نی
 گورو ایسے نون ناہیں پہنچ اوتھے جتھے عقلاں اساڈیاں دوڑیاں نی
 مار مہلیاں سٹاں سوہن ٹنگاں پھرے ڈھونڈا کاٹھ کٹھوریاں نی
 جن بھوت تے دیو دی عقل جاوے ایس مار کے اٹھے چھوڑیاں نی
 وارث شاہ فقیر دے نال لڑناں کپن زہر دیاں گندلاں کوڑیاں نی

۴۱۹

ہائے ہائے فقیر نون برا بولیں بری سمیتے تیری اپوڑ ہوئے
 جنہاں نال نماںیاں ویر چایا سٹیں جان تے مال دے چوڑ ہوئے
 کن پاٹیاں نال جس چہہ بدھی پس و پیش تھیں انت نون روڑ ہوئے
 رہی اوت بکھڑی رنڈ سٹیں چہڑی نال ملنگاں دے کوڑ ہوئے
 انہاں تہاں نون چھیڑیے نہیں مویے چہڑے عاشق فقیر تے بھور ہوئے
 وارث شاہ لڑائی دا مول بولن دیکھ دوہاں دے لڑن دے طور ہوئے

۴۲۰

بھائی ایس جے گدھے دی اڑی بدھی اسیں رناں بھی چہہ چھاریاں ہاں
 ایسہ ماریا ایس جہاں تازہ اسیں روز میثاق دیاں ماریاں ہاں
 ایسہ ضد دی چھری جے ہوئے بیٹھا اسیں چہہ دیاں تیز کٹاریاں ہاں
 جے ایسہ گنڈیاں وچ ہے پیر دھر دا اسیں خچریاں باہیاں ناریاں ہاں

مرد رنگ محل ہیں عشرتاں دے اسیں ذوق تے مزے دیاں ماڑیاں ہاں
ایسہ آپ نوں مرد سداوندا ہے اسیں نراں دے نال دیاں ناریاں ہاں
ایس چاک دی کون مجال ہے فی راجے بھوج تھیں اسیں نہ ہاریاں ہاں
وارث شاہ وچ حق سفید پوشاں اسیں ہوئی دیاں رنگ پچکاریاں ہاں

۴۲۱

جنہاں نال فقیراں دے اڑی بدھی ہتھ دھوئے جہاں تھیں چلیاں فی
آئے تلیں کوارئے ڈاریئے فی کہاں چائیوں بھکھیاں اولیاں فی
ہین وں دے مینہ بھی ہوئے نیویں دھماں قہریاں دیس تے گھلیاں فی
کارے ہتھیاں کواریاں ویسہ بھریاں بھلا کیکروں رہن نچلیاں فی
منس معکدیاں جوگیاں نال لڑکے راتیں اوکھیاں ہون اکلیاں فی
پچھے چوکھڑا رلے ہے سڑن جوگا کدی چار نہ لاہیوں چھلیاں فی
جتھے گھبرو ہون جا گھبیں آپے پرھے مار کے بہیں پتھلیاں فی
تل جاہ فقیر تھوں گنڈیئے فی آئے کوارئے راہیں کیوں ملیاں فی

۴۲۲

بھلا دس بھائی کیراویر چایو بھیا پٹیاں نوں پی لوہنی ہیں
ان ہندیاں گلاں دے نانوں لیکے گھا لڑے پئی کھنڈو ہنی ہیں
آپ چھانی چھیڑ دی دوہنی نوں اینویں کنڈیاں توں پئی دھوہنی ہیں
سوہنی ہوئی ہیں نہیں توں غضب چایا خون خلق دا پئی نچوہنی ہیں
آپ چاک ہنڈایئے چھڈ آئیں ہور خلق نوں پئی وڈوہنی ہیں
آکھ بھائی نوں ہمیں کٹائی کڈھوں جیہا اسان نوں مہنیں لوہنی ہیں
آپ کملی لوکاں دے سانگ لائیں خچر وادیاں دی وڈی کھوہنی ہیں
وارث شاہ کے بھسیاڑیئے فی منڈے موہنی تے وڈی سوہنی ہیں

۴۲۳

خوار کھجلاں رلدیاں پھر دیاں سن اکھیں ویسکھدیاں ہور دیاں ہور ہونیاں
 اتے ددھ دیاں دھوتیاں نیک نیتاں آکھے چورال دے تے اسیں چور ہونیاں
 چور چودھری گنڈے بھردان کیتے ایسہ الٹ اولیاں زور ہونیاں
 بد زیب تے کوچیاں بھیر موہیاں ایسہ حسن دے باغ دیاں مور ہونیاں
 ایسہ چنغل بلوچاں دی ٹونب ہوئی زمین دوز کھوتی من کھور ہونیاں
 ایدھی بنت ویکھو نال نخریاں دے ماڑادیاں وچ لاہور ہونیاں
 بھر جائیاں نوں یولی مار دیاں نی پھرن منڈیاں وچ للور ہونیاں
 وارث شاہ جھناوں تے دھم ایہدی جویں کسی دیاں شہر بھھور ہونیاں

۴۲۴

لڑے جٹ تے بکنے ڈوم نائی سر جوگڑے دے گل آیا ای
 آئے کڈھئے وڈھے ایسہ پھستا جگ دھوڑ کائی ایس پائیا ای
 ایس مار منتر ویر پائے دتا چان چک دی پئی لڑایا ای
 ہیر نہیں کھاندی مار اسال کولوں وارث گل فقیر تے آیا ای

۴۲۵

سستی اکھیا اٹھ راہیل باندی خیر پائے فقیر نوں کڈھئے نی
 آتا گھت کے رگ کہ بک چینا وچوں الکھ فساد دی وڈھئے نی
 دے پچھیا ویٹریوں کڈھ آئے ہوڑہ وچ بردنہ دے گڈیئے نی
 لماں آوے تے بھائی توں دکھ ہوئے ساتھ اٹھ بلندے دا پھڈیئے نی
 آوے کھوہ نوالیاں ہیر سٹے اوہدے یار نوں کٹ کے پھڈیئے نی

وانگ قلعہ دیپالپور ہوئے عاقی جھنڈا وچ مواس دے گڈیے نی
وارث شاہ دے نال دو ہتھ کریے آئے اٹھ توں سار دیئے ہڈیے نی

۴۲۶

باندی ہوئے غصے تک چاڑھ اٹھی بک چینے دا چائے الیریا سو
دھروہی رب دی خیر لے جاہ ساتھوں حال حال کر پڑا پھیریا سو
باندی لاڈ دے نال چوائے کر کے دھکا دے کے ناتھ نوں گھیریا سو
لے کے خیر تے کھڑا جاہ ساتھوں اوس سترے نانگ نوں چھیڑیا سو
چھبی گھ وچ دے کے پشم پٹی ہتھ جوگی دے منہ تے پھیریا سو
وارث شاہ فرنگ دے باغ وڑ کے دیکھ کلا دے کھوہ نوں گیریا سو

۴۲۷

رانجھا ویکھ کے بہت حیران ہویا پیاں دودھ وچ انب دیاں پھاڑیاں نی
غصے نال جدوں حشر نوں زمین تے چہو وچ کلیلیاں چاڑھیاں نی
چیناں چوک چوونیاں آن پایو من چلی ہیں گولینے داڑھیاں نی
جس تے نبی دا روا درود ناہیں اکھیں بھن نہ مول اوگھاڑیاں نی
جس دا پوے پراؤٹھا نانہ منڈا پنڈ نانہ جھے وچ ساڑھیاں نی
ڈب موئے نیں کاسی وچ چینے وارث شاہ نے بولیاں ماریاں نی
اوہ پچھیا گھتیو آن چینا نال فقر دے گھولیوں یاریاں نی
اوہ اوہ لوہڑا وڈا قمر کیتو کم ڈوب ستیارتاں ڈاریاں نی
میری کھڑی چائے پلینت کیتی پیاں دھونیاں سہلیاں ساریاں نی

۴۲۸

چینا جھال جھلے جٹاں ساریاں دی چینا مول ہے اٹھیاں بھکھیاں دا
ان چینے دا کھائیے نال لسی سواد ددھ دا ٹکراں رکھیاں دا
جن پنیاں ایس دے چاولاں دیاں مائی باپ ہے ہتھیاں بھکھیاں دا
وارث شاہ میاں نوال نظر آیا ایسہ چاڑا لچیاں بھکھیاں دا

۴۲۹

چینا خیر دیناں برا جوگیاں نول مچھی بھارے نول ماس بہمناں نی
کیف بھکت قاضی تی کھنگ والے دڈھ سٹناں لونگ پلاہمناں نی
زہر جیوندے نول ان سن والے پانی بلکیاں نول دھرن ساہمناں نی
سہیا چوہڑے نول بیاج مسلماناں موت ایڑاں نول اکھیں ڈاہمناں نی
وارث شاہ جیوں سنکھیا چوہیاں نول سنکھ ملاں نول بانگ جوں بہمناں نی

۴۳۰

کیوں وگڑ کے گگڑ کے پاٹ لتھوں ان آحیات ہے بھکھیاں نول
بڈھا ہوسیں لنگ جاں ریہن ٹرنوں پھریں ڈھونڈ دا ٹکراں رکھیاں نول
کتے رنگ گھر بار نہ اڈیا ای اچے پھریں چلاوندا بھیاں نول
وارث شاہ اج دیکھ جو چڑھی مستی انہاں لنڈیاں بھکھیاں سکیاں نول

۴۳۱

جوگی غضب دے سرے تے سٹ کھر پکڑ اٹھیا مار کے جھوڑیا ای
لے کے بھاوڑی گھلن نول تیار ہویا مار دیڑے دے وچ ایوڑیا ای

ساڑ بال کے جیو نوں خاک کیتا نال کاوڑاں دے جٹ گھوریا ای
جیہا مر دی ستھ دلبان بھوچر وارث شاہ فقیر تے دوڑیا ای

۴۳۲

ہتھ چائے مطر تے کڑکیا ای تیتوں آوندا جگ سب سنج رنے
چاول نعمتاں کنک نوں آپ کھائیں خیر دین تے کیتا کھنچ رنے
کھڑ دیسہ چینا گھر خاوندان دے نہیں مار کے کروں گا منج رنے
پٹ چرذیاں چوریاں گھت سٹوں لائے بہیں جے ویر دی چنچ رنے
سر پھاوڑی مار کے دند جھاڑوں ٹنگاں بھن کے کروں گانج رنے
تیری وراسوئی سبھ پھول سٹاں جٹی رہے گی انج دی انج رنے
وارث شاہ سر چاڑھ دگاڑئیں توں ہاتھی وانگ میدان وچ گنج رنے

۴۳۳

باندی ہوئے چپ کھلوائے رہی سستی آکھدی خیر نہ پایو کیوں
ایسہ تال جو گڑا لیک کمذات کنجر ایس نال توں بھیرد چاپو کیوں
آپ جاپے دیسہ جے ہے لیدا گھر موت دے گھت پھہایو کیوں
میری پان پت ایس نے لاه شی جان جھ بے شرم کرايو کیوں
میں تال ایس دے ہتھ وچ آن پھاتھی منہ شیر دے ماس پھہایو کیوں
وارث شاہ میاں ایس مورنی تے دوالے لاه کے باز چھڈایو کیوں

۴۳۴

جھانٹا کھوہ کے میڈھیاں پٹ کڈھوں گتوں پکڑ کے دیوں دلاوڑا نی
جیتاں پنڈ دا خوف دکھاونی ہیں لکھاں پشم تے ایسہ گراوڑا نی

تیرا اسماں دے نال مدیرزا اے نہیں ہونداں سبج ملاوڑا نی
 لت مار کے چھڑوں گا چائے کمن کڈھ آئی ہیں ڈیڈہ جیوں تاوڑا نی
 سنی کواریئے مار کے مجھ کڈھوں نکل جان گیاں سہتی دیاں چاوڑاں نی
 ہتھ لکھم تال سٹوں چیر رنیں کڈھ لوں گا ساریاں کاوڑاں نی
 تسلیں ترے گھولاٹاں ہو جان دا ہاں کڈھاں دوہماں دا پوست آوڑا نی
 وارث شاہ دے موڈھیاں چڑھی ہیں توں نکل جاہن گیاں جوانی دیاں چاوڑاں نی

۲۳۵

ہیرے کراں میں بہت حیا تیرا نہیں ماراں سو پکڑ پھل کے نی
 سبھا پان پت ایس دی لاه سٹاں لکھ واہراں دے جی گل کے نی
 جیہا مار چتور گڈھ شاہ اکبر ڈھاہ مورچے لیے مچل کے نی
 جیوں جیوں شرم دا ماریا چپ کراں نال مستیاں آوندی چل کے نی
 تیری پکڑ سکھوں جنڈ کڈھ سٹاں میرے گھس نہ جان تعلقے نی
 بھلا آکھ کیہ کھٹناں دٹناں ہی وارث شاہ دے نال پرمل کے نی

۲۳۶

بولی ہیر میاں پائے خاک تیری پچھاٹیاں اسیں پردہستاں ہاں
 پیارے وچھڑے چونپ نہ رہی کائی لوکاں وانگ نہ منٹھیاں میستاں ہاں
 اسیں جو گیاں پیر دی کاک تیری نہیں جھوٹیاں اتے ملکھیاں ہاں
 نال فقر دے کراں برابری کیوں اسیں جٹیاں ہاں کہ قریشاں ہاں

۲۳۷

نویں نوچے گھٹھے یارنیے نی کارے ہتھے چاک دیئے پیارئے نی

پہلے کم سوار ہو بہیں نیاری بلی گھیر لے جائیں ڈاریے نی
 آپ بھلی ہو بہیں تے اسیں بریاں کریں نچرنوں روپ سنگاریے نی
 اکھیں مار کے یار نوں چھڑ پایو نی مہا ستے چہہ چہاریے نی
 آئے جوگی نوں لہیں جھڑا ساتھوں تسان دونہاں دی پنج سوارے نی
 وارث شاہ ہتھ پھڑنے دی لاج ہندی کریے ساتھ تال پار اتاریے نی

۲۳۸

سہتی ہوئے غصے چائے خیر پایا جوگی ویکھدا ترت ہی رنج پیا
 مومنوں آکھدی روہ دے نال جئی کٹک کھیڑیاں دے بھادویں اج پیا
 ایسہ لے مکریا ٹھکریاں راولا دے کاہے واچناں ایڈ دھرج پیا
 ٹھوٹھے دج سہتی چنیا گھت دتا پھٹ جوگی دے کالجے دج پیا
 ہتھوں جھڑ زنبیل چائے زمیں ماری چنیا ڈھل پیا ٹھوٹھا بچ پیا
 وارث شاہ شراب خراب ہویا شیشہ سنگ تے دج کے بچ پیا

۲۳۹

خیر فقر نوں عقل دے نال دیکھے ہتھ سنبھل بک الارے نی
 کیجے ایڈ ہنکار نہ جوہیں دا گھول گھٹے مست ہنکاریے نی
 ہو مست غرور تکبرے دی لوڑھ لٹھو ای انی ڈاریے نی
 کیجے حسن دامان نہ بھاگ بھریے چھل جائیسی روپ وچاریے نی
 ٹھوٹھا بھن فقیر نوں پیو ای شالا پار مرے انی ڈاریے نی
 ماپے مرن ہنکار بچ پوے تیرا انی پنپیں دیے ونجاریے نی

۲۲۰

گھول گھتو یار دے نال اتوں مونہوں سنبھلیں جو گینا واریا وے
تیرے نال آکھیں کیہ برا کیتا ہتھ لائے نہیں تینوں ماریا وے
ماؤں ہندیاں ہنیں توں یار میرا وڈا قہر کیتو لوڑھے ماریا وے
رگ آئے دا ہور یجاہ ساتھوں کوئی وڈھ فساد ہریاریا وے
تتھے آدمی گری دی گل ناہیں رب چائے ہتھن اساریا وے
وارث کسے اساڈے نوں خبر ہووے اینویں مفت وچ جائیگا ماریا وے

۲۲۱

جے تاں پول کڈھاو نال نانہہ آبا ٹھونٹھا فقر دا چائے بھنایے کیوں
جیتا کوریاں یار ہنڈا نہیں سن تاں پھر ماؤں دے کولوں چھپایے کیوں
خیر منگئے تاں بھن دیمن کاسہ اسیں آکھدی مونہوں شرمایے کیوں
بھر جائی نوں منناں چاکداسی یاری نال بلوچ دے لایے کیوں
بوتی ہوئے بلوچ دے ہتھ آئیں جڑھ کوار دی چائے بھنایے کیوں
وارث شاہ جاں عاقبت خاک ہوناں اتھے اپنی شان ودھایے کیوں

۲۲۲

جو کو جمیاں مرے گا سبھ کوئی گھڑیا بھجسی واہ سبھ دیمن گے وے
میر پیر ولی غوث قطب جان ایہہ سبھ پیارڑے ڈھن گے وے
جدوں رب اعمال دی خبر پچھے ہتھ پیر گواہیاں کہن گے وے
جدوں عمر دی اودہ معیاد مکی عزرائیل ہوری آ بہن گے وے
بھنیں ٹھوٹھے توں ایڈووا کیتو براندھ نوں لوک سبھ کہن گے وے

چھہ برا بولیسار راولا دے ایسہ ہڈ سزائیاں لیہن گے دے
کل چیز فناہ ہو خاک رسی ثابت ولی اللہ دے ریہن گے دے
ٹھوٹھا نال تقدیر دے بچ پیا وارث شاہ ہوری تینوں کن گے دے

۴۴۳

شالا قہر خدائے دا پیش آوے ٹھوٹھا بھن کے لاڈ بھنگارنی این
لک بنھ کے رنیں کھکھوے نی ماڑا ویکھ فقیر نوں مارنی این
نالے مارنی این جیو ساڑنی این نالے حال ہی حال پکارنی این
مرے حکم دے نال تاں سبھ کوئی بنال حکم دے خون گزارنی این
برے نال جے بولے برے ہوئے اسیں بولدے ہاں توں مارنی این
ٹھوٹھا پھیر درست کر دیسہ میرا ہور آکھ کیہ سچ نتارنی این
لوک آکھدے ہن ایسہ کڑی کواری ساڑے باب دی دھاڑوے دھاڑنی این
ایڈے فن فریب ہیں یاد تینوں سرداراں دی سر سردارنی این
اک چورتے دوسرا چتر بینوں وارث پچھ ہن ڈھالچے مارنی این
گھر والیے ووہے بول توں بھی کئی جیو وچ سوچ وچارنی این
سوامنی مطہر بھی پھر کدی ہے کسے یارنی دے سر مارنی این

۴۴۴

ہیر آکھدی ایسہ چوائے کہیا ٹھوٹھا بھن فقیراں نوں مارناں کی
جنہاں اک اللہ دا آسرا ہے انہاں پنکھیاں نال کھہاڑناں کی
چہڑے کن پڑا فقیر ہوئے بھلا انہاں دا پڑتاں پاڑناں کی
تھوڑی گل دا وڈھا وڈھا کر کے سورے کم نوں چائے وگاڑناں کی
چہڑے گھراں دے چاوڑاں نال ماریں گھر چک کے ایس لے جاوناں کی
لڑیے آپ بروبرے نال کڑیے سوٹے پکڑ جیماں تے آوناں کی

میرے بوہیوں فقر کیوں ماریو ای دسدنے گھراں توں فقر موڑاوناں کی
گھر میرا تے میں نال کونس چایا ایتھوں کواریئے تده لے جاوناں کی
بوہل راہکاں دا ہونس چوہڑیدی مرشوں مرشوں دن رات کراوناں کی
وارث شاہ ایسہ حرص بے فائدہ ای اوڑک ایس جہان توں چاوناں کی

۴۴۵

بھلا آکھ کیہ آہندی نیک پا کے جس دے پلوتے پڑھن نماز آئی
گھر بار تیرا اسیں کوئی ہونیاں جاپے لدکے گھروں جہاز لیا آئی
نڈھی موہنی تے جھوٹی دوہنی دی ابے تیک نہ عشق توں باز آئی
وارث شاہ جوانی دی عمر گزری ابے. طبع نہ حرص تھیں باز آئی

۴۴۶

ایس فقر دے نال کیہ ویر چایو ادھل جاسیں تده نہ دسناں ایس
ٹھوٹھے بھن فقیراں نوں مارنی ہیں اگے رب دے آکھ کی دسناں ایس
تیرے کوار نوں خوار سنسار کرسی ایس جوگی دا کچھ نہ کھسناں ایس
نال چوہڑے کھتری گھلن لگے وارث شاہ پھیر ملک نے ہسناں ایس

۴۴۷

تیرے چہیاں لکھ پڑھائیاں میں تے اوڑائیاں نال انگوٹھیاں دے
تینوں سدھ کامل ولی غوث دے مینوں ٹھگ دے بھیس جھوٹھیاں دے
اہ جہان کھوتری لت مارے بھورتازیاں نوں وچ بوٹھیاں دے
ساڈے کھونسڑے نوں نہیں یاد چوہڑ بھانویں آن لایئے ڈھیر ٹھوٹھیاں دے
ایسہ مست ملنگ میں مست ایڈوں اتھے مکر ہیں نکراں جوٹھیاں دے

وارث شاہ میاں نال چوڑیاں دے لنگ سکے چوہراں گھوٹیاں دے

۴۴۸

ایسہ مست فقیر نہ چھیڑ لیکے کوئی وڈا فساد گل پاسیانی
 مارے جاہن کھیڑے اجڑ جاہن مارے تده لٹڈی دا کھ نہ جاسیانی
 پیر پکڑ فقیر دے کرس راضی آہ اوسدی بری پے جاسیانی
 وارث شاہ جس کے دا برا کیتا جاگور اندر پکھوں تاسیانی

۴۴۹

اکے مراں گی میں اکے ایس ماراں اکے بھاپے تده مرانیساں نی
 روواں مار بھمھاں بھائی آوندے تے تینوں خواہ مخواہ کٹانیساں نی
 چاک لیک لائے تینوں طے بھائی گلاں پھلیاں کڈھ سنایاں نی
 اکے مارئیں توں اکے بٹھ جوگی ایسو گھگری چائے وچھایاں نی
 سیتا دیکھسے نال جوگاہ کیتا کوئی وڈا گھمنڈ پوانیساں نی
 رن تاہیں جے گھروں کڈھائے تینوں تے مراد بلوچ ہنڈانیساں نی
 سر ایس دا وڈھ کے ات تیرا ایسے ٹھوٹھے دے نال رلانیساں نی
 رکھ ہیرے توں اپنی جمع خاطر تیری زات نوں بھنگ لہانیساں نی
 کٹانیساں اتے مرانیساں نی گتوں دھروہ کے گھروں کڈھانیساں نی
 بھنڈانیساں اتے ٹنگانیساں نی وارث شاہ توں چور کرائیساں نی

۴۵۰

خون بھید دے پنڈ بے مار لیں اجڑ جائے جہان تے جگ سارا
 ہتھوں جواں دے جل بے سٹ دیجن کیکوں کٹئے پوہ تے مانگھ سارا

تیرے بھائی دی بھین نوں کھڑن جوگی ہتھ لائے مینوں کوئی ہوس کارا
میری بھنگ جھاڑے اوہدی تنگ بھناں سیال ساڑسٹن اوہدا دیس سارا
مینوں چھڈ کے تده نوں کرے سیدا آکھ کواریے پایو کیا آڑا
وارث کھوہیے چوٹیاں تیریاں نوں کراں خوب پیزار دے نال جھاڑا

۴۵۱

کجل پوچھلیا لڑا گھت نیناں زلفاں کنڈلاں دار بناونی ایس
نیویاں پٹیاں ہک ہلا زلفاں چھلے گھت کے رنگ وٹاونی ایس
اتے عاشقاں نوں دکھلاونی ایس نت ویٹھے دے وچ چھنکاونی ایس
بانگی بہک رہی چولی بافتے دی اتے قہر دیاں الیاں لاونی ایس
ٹھوڈی گھتے پاپیے خال خونی راہ جانڈرے مرگ پھہاونی ایس
کنہاں نخریاں نال پھراونی ایس اکھیں پائے سرمہ مٹکاونی ایس
مل وٹھاں لوڑھ دندا سڑے دا زری بادلہ پٹ ہنڈاونی ایس
تیز چوڑیا پاپیے قہر والا کونجاں گھت کے لانوناں لاونی ایس
نواں ویس تے ویس بناونی ایس لین پھیریاں تے گھنکاونی ایس
نال حسن گمان دے پلہنگ بہہ کے حور پری دی بھین سداونی ایس
مندی لائے ہتھیں پن زری زیور سوئین مرغ دی شان گواونی ایس
پیر نال چوائے دے چاوتی ہیں لاڈنل گھنیں چھنکاونی ایس
سردار ہیں خوباں دے ترنجاں دی خاطر تلے نہ کسے نوں لیوونی ایس
دیکھ ہورناں تک چڑھاونی ایس بیٹھی پلہنگ تے طوطے لاونی ایس
پراسیں بھی نہیں ہاں گھٹ تیتھوں جے توں آپ نوں چھیل سداونی ایس
ساڈے جن سریر مٹھیلیاں دے سانوں چوہڑی ہی نظر آونی ایس
ناڈھو شاہ دی رن ہو پلہنگ بہہ کے ساڈے جیو نوں ذرہ نہ بھاونی ایس
تیرا کم نہ کوئی وگاڑیا میں اینویں جوگی دی تنگ بھناونی ایس

سنے جوگی دے مار کے مجھ کڈھوں جھدیاں چاوڑاں پئی دکھاوئی ایں
تیرا یار جانی سانوں ناہ بھادے نہیں ہور کی مونہوں اکھاوئی ایں
سبھا اڑتے پڑتے پاڑ سٹوں اینویں شیخیاں پئی جگاوئی ایں
دیکھ جوگی نوں مار کھدیڑ کھال میں دیکھاں اوسنوں آئے جھڈاوئی ایں
تیرے نال جو کراں گی ملک دیکھے جے مہنیں لوتیاں لاوئی ایں
تدھ چاہنا کی ایس گل وچوں وارث شاہ تے چنغیاں لاوئی ایں

۴۵۲

بھلا کوارے ساگ کیوں لاوئی ایں چے ہو ٹھہ کیوں پئی بناوئی ایں
بھلا جیو کیوں پئی بھراوئی ایں اتے چھہ کیوں پئی لپکاوئی ایں
لگے وس کھنے کھوہ پاوئی ایں سردی کاند کیوں لوتیاں لاوئی ایں
ایڈے لٹکنے نال کیوں گل کریں سیدے نال نکاح بڑھاوئی ایں
کاہ جوگی تھوں کوار بھراوئی ایں منڈیاں پنڈ دیاں تھوں مرواوئی ایں
وارث نال اٹھ جاہ توں اوہلے نی کہیاں پئی جھھرتاں پاوئی ایں

۴۵۳

سستی نال لونڈی ہتھیں پگڑ موہلی جھدے نال چھڑیندیاں چاولے نوں
گرد آن بھویاں وانگ جوگناں دے تاؤ گھتیو نے اوس راولے توں
کھپر سہلیاں توڑ کے کت ہوئیاں ڈھاہ لیوے سوہنے ساولے نوں
اندر ہیر نوں واڑ کے مار کنڈا باہر کٹیوے لہ باولے نوں
گھڑی گھڑی نالوں اکس وار کٹیا انہاں جھیا سی ایس راولے نوں
وارث شاہ میاں نال موہلیاں دے ٹھنڈا کیتو نے اوس اتاولے نوں

۴۵۴

دوہاں وٹ لنگوٹوے لئے موہلے کارے ویکھ لے منڈیاں موہنیاں دے
 نکل جھٹ کیتا سہتی راو لے تے پاسے بھینوں نے نال کوہنیاں دے
 جٹ مار مدھانیاں بھہہہ ستیا سر بھنیاں نال ددھ دوہنیاں دے
 خاں نواب حسین خاں نال لڑیا جویں ابو سمند وچ چوہنیاں دے

۴۵۵

رانجھا کھاپچے مار پھر گرم ہويا مارو. ماریا بھوت فتور دے نے
 ویکھ پری دے نال خم ماریائی ایس فرشتے بیت معمور دے نے
 کمر بھہ کے پیر نون یاد کیتا لائی تھانیاں ملک حضور دے نے
 ڈیرہ خشئی دا مار کے لٹ لیتا پائی فتح پٹھان تصور دے نے
 جدوں نال نکور دے گرم ہويا دتا دکھڑا گھاؤتا سور دے نے
 وارث شاہ جاں اندروں گرم ہويا لاناں کڈھیاں تاؤ تنور دے نے

۴۵۶

اونہاں امر سواریا راو لے نون پنج ست پہوڑیاں لائیاں سو
 گھال پٹ کے چولیاں کرے لیراں ہنکاں بھن کے لال کرائیاں سو
 نالے توڑ جھنڈو کے پکڑ گتوں دونویں ویڑے وچ بھوایاں سو
 کھوہ چوٹیاں گھال تے مار ہنداں دو دو دھون دے مڈھ ٹکائیاں سو
 جیہا رچھ قلندراں گھول پوندا سوٹے چڑویں لائے نچائیاں سو
 کتی لک ٹھکور کے پکڑ ترگوں دونویں باندری وانگ نچائیاں سو

جوگی واسطے رب دے بس کر جاہ ہیر اندروں آکھ چھڈائیاں سو

۴۵۷

اونہاں چھٹ دیاں حال پکار کیتی پنج ست مشنڈیاں آگنیاں
وانگ کالی کتیاں گرد ہویاں دو دو علی الحساب لگا گنیاں
اونہاں اک کے دھک کے رکھ اگے گھروں کڈھ کے طاق چڑھا گنیاں
دھکا دے کے سٹ پلٹ اسنوں ہوڑا وڈا مضبوط پھہا گنیاں
باز توڑ کے تانہیوں لاپہو نیس معشوق دی دید ہٹا گنیاں
صوبہ دار تغیر کر کڈھ چھٹا وڈا جوگی نوں واندہ پا گنیاں
گھروں کڈھ اروڑی تے سٹیو نیس بہشتوں کڈھ کے دوزخ پا گنیاں
جوگی مست حیران ہو دنگ ریہا کوئی جادوڑا گھول پوا گنیاں
اگے ٹھوٹھے نوں جھور دا خفا ہندا اتوں نوال پیار بنا گنیاں
وارث شاہ میاں توں سحر ہویا پریاں جن فرشتے نوں کھا گنیاں

۴۵۸

ہیر چنپ بیٹھی اسیں کڈھ چھٹے ساڈا واہ پنا نال دوریاں دے
اوہ ویلوا ہتھ نہ آوندا اے لوک دے رہے لکھ ڈہنڈوریاں دے
اک رنگ گئی دویا ون گیا لوگ ساڈ دے نال نہوریاں دے
نوپاں راجیاں دیاں رناں ڈاہڑیاں دیاں کیکوں ہتھ آون بناں زوریاں دے
اساں منگیا اونہاں نیس خیر کیتا مینوں ماریا نال پھہوڑیاں دے
وارث زور زر زاریاں یاریاں دیاں ساتھی زراں اتے کم زوریاں دے

۴۵۹

دھواں ہونجھ دا روپکے آہ مارے ربا میل کے یار وچھوڑیو کیوں
میرا رڑے جہاز سی آن لگا بنے لایکے پھیر مڑ بوڑیو کیوں
کوئی اسماں تھیں وڈا گناہ ہویا ساتھ فضل دا لد کے موزیو کیوں
وارث شاہ عبادتاں چھڈ کے تے دل نال شیطان دے جوڑیو کیوں

۴۶۰

میںوں زب باجھوں نہیں تاہکھ کائی سبھ ڈنڈیاں غماں نے ملیاں نی
سارے دیس تے ملک دی سانجھ چکی ساڈیاں قسماں جگلیں چلیاں نی
جتھے شینہ بکن شوکن ناگ کالے بھسٹاڑ گھسن نت جلیاں نی
چلہ کٹ کے پڑھاں کلام ڈاڈھی بھیراں وجیاں آن اولیا نی
کیتیاں محنتاں وارثا دکھ جھا کے راتاں جانڈیاں نہیں چلیاں نی

۴۶۱

رودنا کاہنوں میر ہتالیا دے پنجاں پیراں دا تہہ ملاپ میاں
لائے زور للکارتوں پیر پنچے تیرا دور ہووے دکھ تاپ میاں
چہڑے پیر دا زور ہے تہہ نوں دے کر اوسد رات دن جاپ میاں
زور اپناں فقر نوں یاد آیا بال تاتھ میرا گوروباپ میاں
وارث شاہ بھسکھا بوہے روئے بیٹھا دیسہ انہاں نوں وڈا سراپ میاں

۴۶۲

کرامات لگا پکے سحر پھوکاں جڑھاں کھیڑیاں دیاں مڈھوں پٹ شاں
 فوجداری نہیں پکڑ کوارڑی نوں ہتھ پیر تے تک کن کٹ شاں
 نال فوج نہیں دیاں پھوک اگاں کر ملک نوں چوڑ چٹ شاں
 الم تر کیف بدوح قہار پڑھ کے میں دہندیاں پلک وچ اٹ شاں
 سستی ہتھ آوے پکڑ چوڑیاں تھوں وانگ ٹاٹ دے تپڑے چھٹ شاں
 پنج پیر جے باہوڑن آن مینوں دکھ درد قصیرے کٹ شاں
 حکم رب دے نال میں کال چبھا مگر لگ کے دوت نوں چٹ شاں
 پار ہووے سمندروں ہیر بیٹھی بکال نال سمندر چھٹ شاں
 جٹ وٹ تے پٹ تے پھٹ بدھے وردیکن سیانیاں سٹ شاں
 وٹ سٹ پھٹ کٹ ہو کے جھٹ وٹ تے اوندھ ولٹ شاں

۴۶۳

دل فکر نے گھیریا بند ہويا رانجھا حیو غوطے لکھ کھا بیٹھا
 ستھوں ہونجھ دھواں سر چائے ٹریا کالے باغ وچ ویٹر مچا بیٹھا
 اکھیں میٹ کے رب دادھیان دھر کے چاروں طرف ہی دھونڑالا بیٹھا
 وٹ مار کے چار وہی طرف اچی اوتھے دلگناں خوب بنا بیٹھا
 اسال کچ کیتا رب سچ کرسی ایسہ آکھ کے ویل جگا بیٹھا
 بھوکی آگ جاں تاوئی تاو کیتا عشق مشک وسار کے جا بیٹھا
 وچ سکھنی چھانوں دے گھت بھورا وانگ آدھیاں ڈھانساں لا بیٹھا
 وارث شاہ اوس وقت نوں جھوردا ای جس ویلے اکھیا لا بیٹھا

۴۶۴

میٹ اکھیاں رکھیاں بدگی تے گھتے جلیاں چلے وچ ہو ریہا
کرے عاجزی وچ مراقبے دے دہنہ رات خدائے تھیں رو ریہا
وچ یاد خدائے دے محو رہندا کدی بیٹھ ریہا کدی سو ریہا
وارث شاہ نہ فکر کر مشکلاں دا جو کچھ ہوں ناں سی سوتاں ہو ریہا

۴۶۵

نیولی کرم کردا کدی اردھ تپ وچ کدی ہوم سریر بنا ریہا
کدی کھی تپ شام تپ پوں بھکھے سدا برت نئے چت لایہا
کدی اردھ تپ ساس تپ گراس تپ نوں کدی جوگ جتی چت لایہا
کدی مست مجذوب لٹ ہو ستھرا الف سیاہ متھے اتے لایہا
آواز آیا چار رانجھناں لوئے تیرا صبح مقابلہ آ ریہا

۴۶۶

روز جمعہ دے ترنجناں دھوڑ کیتی ترنکلے کٹک اربیلیاں دے
جیویں کونجاں دی ڈار آلے بانیں پھیر گھولڑے ارتھ مہیلیاں دے
وانگ شاہ پریاں چھنا چھن پنھنکن وڈے ترنجن نال سہیلیاں دے
دھمکار پے گئی تے دھرت کھی چھٹے پاسنیں گرب گہیلیاں دے
دیکھ جوگی دا تھانوں وچ آوڑیاں مہتکار پے گئے چڑیلیاں دے
وارث شاہ اشناک جیہوں ڈھونڈھ لیدے عطر واسطے ہٹھ پھیلیاں دے

۴۶۷

دھواں پھول کے رول کے سٹ کپڑ توڑ سہلیاں بھنگ کھلاریاں
 ڈنڈا کونڈڑا بھنگ افیم کھوئی پھول پھال کے پٹیا ڈاریاں نیں
 دھواں سواہ کھلار کے بھن حقہ گاہ گھت کے لڈیاں ماریاں نیں
 صافہ سنگلی چٹا بھنگ کلڑ ناد سرناں دھوب کھلاریاں نیں
 کرن ہلوا ہلوا مار بھنگاں دیمین ڈھیریاں تے کھلی ماریاں نیں
 وارث شاہ جیوں دلاں پنجاب لٹی تیویں جوگی نوں لٹ اجاڑیاں نیں

۴۶۸

قلعہ دارنوں مورچے تنگ ڈھکے شب خون تے تیار ہوئے سجیا ای
 تھڑا پوے جیوں دھاڑنوں شینہ چھٹے اٹھ بوٹیاں دے منیں گجیا ای
 سھے گتیاں اکاہی پچھے آ سوئں چڑی اتے وجیا ای
 ہائے ہائے ماہی منڈی جاناہیں پری دیکھ ادھوت نہ لجیا ای
 تنگی ہو بیٹھی سٹ ستر زیور سبھا جاں بھانیاں تجیا ای
 ملک الموت عذاب دی کرے تنگی پردہ کسے داکدی ناں کجیا ای
 اتوں ناد وجا پچھے کرے نعرہ اکھیں لال کر کے منہ ٹڈیا ای
 وارث شاہ حساب نوں پری پکڑی صور حشر دا دیکھ لے وجیا ای

۴۶۹

کڑی آکھیا مار نہ پھاڑی دے مرجاں گی مست دیوانیاں دے
 لگی پھاڑی پاہوڑی مرہاں جانوں رکھ لیں میاں مستانیاں دے
 عزرائیل جم آن کے پے پوے نہیں مھڈ دا ناں بھانیاں دے

تیری ڈیل ہے دیودی اسیں پریاں اکس لت لگے مرجانیاں وے
 گل دسنی ہے سو توں دس مینوں تیرا لے سیہڑا جانیاں وے
 میری تائی ہے جیہڑی تده بیلن اسیں حال تھیں نہیں بیگانیاں وے
 تیرے واسطے اوسدی کراں منت جا ہیرا گے ٹٹنیاں وے
 وارث شاہ کیوں آکھاں جائے اوسنوں آوے عشق دے کم دیا بانیاں وے

۴۷۰

جائے ہیر نوں آکھناں بھلا کیتوں سانوں حال تھیں چائے بے حال کیتو
 والنزعات غرقا پڑھی باب ساڑے اذا زلزلت چاک دی فال کیتو
 جھنڈا سیاہ سفید سی عشق والا اوہ گھت مجیٹھ غم لال کیتو
 دیناں بیگ نوں مگر جیہوں پئے غلڑی ڈیرہ لٹ کے چائے کنگال کیتو
 طلاء کندن آگ دا تاؤ دے کے چائے اندرون باہروں لال کیتو
 احمد شاہ وانگوں میرے مگر پے کے پٹ ٹھڈ کے چک دا تال کیتو
 چڑھی صاد حالیاں کھیڑیاں نوں بر طرفیاں تے مہمیں وال کیتو
 فتح آباد چائے دیتا کھیڑیاں نوں بھائے رانجھنے دے وہرد وال کیتو
 چھڈھیں سیال تے مہیں ماہی وچ کھیڑیاں دے آئے حال کیتو
 جاں میں گیا ویڑے سستی نال رل کے پھڑے چور وانگوں میرا حال کیتو
 نادر شاہ تھوں ہند پنجاب تھڑ کے میرے باپ دا تده بھونچال کیتو
 بھلے چودھری دا پت چاک ہويا چائے چک اتے مہینوال کیتو
 تیرے باب درگاہ تھیں طے بدلہ جیہا ظالمیں تیں میرے نال کیتو
 دتو اپنا شوق تے سوز مستی وارث شاہ فقیر نہال کیتو

۴۷۱

کڑی آپناں آپ پھڈا نٹھی تیرا غضب دا جیو وچ کیا ای
 سچ آچھے ہیر دے کول بہہ کے حال اوسنوں کھول کے دیا ای
 پھڈنگ ناموس فقیر ہویا رہے روندڑا کدی نہ ہیا ای
 ایس حسن کمال نوں تہہ پھڑکے آہے قہر دا تیر کیوں کیا ای
 گھروں مار کے مہلیاں کڈھیا ای جائے کاڑے باغ وچ دھیا ای
 وارث شاہ دہنہ رات مینہ دانگنوں نیر اوس دے نیناں تھیں دیا ای

۴۷۲

کڑیے ویکھ رانخیرے کچ کیتا کھول جیو دا بھیت پارو نہیں
 منصور نے عشق دا بھیت دتا اوسنوں ترت سولی اتے چاڑھیو نہیں
 رسم عشق دے ملک دی چپ رہناں مونہوں بولیاں سو اوہنوں مارو نہیں
 طوطا بول کے پنجرے قید ہویا اینویں بولنوں آگن سنگاریو نہیں
 یوسف بول کے باپ تے خواب دسی اوسنوں کھوہ دے وچ تارو نہیں
 وارث شاہ قارون نوں سنیں دولت ہٹھ زمین دے چائے گھاریو نہیں

۴۷۳

چاک ہوچے کھولیاں چار وائی جدوں اوس دا جیو توں کھیا سی
 اوہدی نظر دے سامنے کھیڈ دی سیں ملک اوس دے باب داد و سیا سی
 آئے سوہرے و ہوڑی ہوئے پیٹھیں تہوں جاچے جوگ وچ دھیا سی
 آیا ہو فقیر تال لڑے سہتی گڑا قہر دا اوس تے و سیا سی
 مار مہلیاں نال حیران کیتو تہوں کاڑے باغ نوں نیا سی

پچھا دیمہ نا ماریا جائیگی نی بھیت عشق دا عاشقان دیسی
 ڈولی چڑھیں تال یار توں جھپ پین تداں ملک سارا تینوں ہسیسی
 جدوں میہیں نیں کوچ دا حکم کیتا تنگ توہرا نفر نے کیسی
 جدوں روح اقرار کیتا تداں جائے قلبوت وچ دھیا سی
 جہڑے نیویں سو اوہ حضور ہوئے وارث شاہ نوں پیر نے دیسی

۴۷۴

رانجھا وانگ ایمان شرایاں دے جدا ہوئے پنڈ تھیں ہار رہیا
 نیناں تیریاں جٹ نوں قتل کیتا چاک ہوئے کھولیاں چار رہیا
 توں تال کھیڑیاں دی چودھرائی رانجھا روئے مکران مار رہیا
 انت کن پڑا فقیر ہویا گھت مندران وچ اجاڑ رہیا
 اوہنوں ورن نہ ملے ستر خانے تھک ہٹ کے انت توں ہار رہیا
 تینوں چاک دی آکھا جاگ سارا اینویں اوس نوں مہنیں مار رہیا
 شکر گنج مسعود مودود وانگوں اوہ نفس تے حرص نوں مار رہیا
 سدھا نال توکل ٹھہل بیڑا اکے وچ ڈبا اکے پار رہیا

۴۷۵

عاقی ہوئے بیٹھے اسیں جو گڑے تھوں جاہ لالے زور جو لانونا اے
 اسیں حسن تے ہو مغرور بیٹھے چار چشم دا کنگ لڑانونا اے
 لکھ زورتوں لائے جو لانونا اسیں اسان بدھیاں باجھ نہ آونتا اے
 سرمہ اکھیاں دے وچ پانونا اسیں اسان وڈا گھمنڈ پوانونا اے
 رخ دے کے یار ہتھیا تاکیں سیدا رانجھے دے نال لڑانونا اے
 سیتا پونج بیٹھا سیدا وانگ دھیسر سوہنے لنک نوں اوس لڑانونا اے
 رانجھے کن پڑا کے جوگ لتا اسان جزیہ اوس تے لادونا اسیں

وارث شاہ اوہ باغ وچ جائے بیٹھا اسوں باغ دا حاصل کھانوں اے

۴۷۶

عاقی ہونجے کھیڑیاں وچ وڑئیں عاشق حسن دی وارثے جینے نی
 پچھانت نوں دیونا ہووے جس نوں جھکا اوس واکاس نوں پئے نی
 چہڑا ویکھ کے مکھ نہال ہووے کیجئے قتل نہ ہانوں پلینے نی
 ایہہ عشق تال ویل انگور دی ہے مڈھوں اوس نوں پٹ نہ سئے نی
 ایہہ جوہانت نہ ہونتا ای چھاؤں بدلاں دی جان جینے نی
 لے کے سٹھ سہیلیاں وچ پیلے نت دھاندی سین اوہ نوں ڈٹینے نی
 پچھانا دینے سچے عاشقوں نوں جو کچھ جان تے بنے سو کئے نی
 دعوے بنھینے تا کھیڑیاں ہوڑیئے تیر مار کے آپ نہ چھینے نی
 اٹھ جھب دے جاپئے ہوئے حاضر ایہے کم نوں ڈھل نہ گھٹئے نی
 اٹھے پیر دساریئے نہیں صاحب کدی ہوش دی اکھ او پرتینے نی
 جنہاں کونت بھلایا چھڑواں نی لکھ مولیاں مہندیاں گھٹینے نی
 مٹھی چاٹ ہلاچئے طوطرے نوں پچھوں کنکری روڑ نہ گھٹئے نی

۴۷۷

جویں مرشداں پاس جاڈگن طالب تویں سستی دے پاؤں دی ہیر پھیرے
 کریں سبھ تقصیر معاف ساڈی پیریں پواں تے نہیں نال ہیرے
 حشے نت گناہ خدا سچا بندہ بہت گناہ دے بھرے بیڑے
 وارثشاہ مناوڑا اسوں آندا ساڈی صلح کروندا نال تیرے

۴۷۸

اساں کیدے نال کچھ نہیں مطلب سروپائے خوشی ہاں ہو رہیے
لوکاں میہنے مار بے پتی کیتی مارے شرم دے اندرے رو رہیے
غصہ نال ایسہ وال پیکاں وانگوں ساڈے جسم تے تیر کھلورہیے
نیل مٹیاں وچ ڈبو رہیے لکھ لکھ میلے نت دھورہیے
وارث شاہ نہ سنگ نوں رنگ آوے لکھ سوہے دے وچ سمورہیے

۴۷۹

ہیر آن جناب وچ عرض کیتا نیاز مندیاں خوش مرغولیاں نی
کیتی سبھ تفسیر سو خوش مینوں جو کچھ آکھسیں میں تیری گولیاں نی
سانوں خوش گناہ تفسیر ساری جو کچھ لڑیاں تہہ نوں بولیاں نی
مٹھی پیڑ وڈا وڑی بھین میری تیتھوں وارشی گھول گھولیاں نی
میرا کم کر مل لے باجھ دیاں دونوں بول تے لے جو کچھ بولیاں نی
میرا یار آیا چل ویکھ آئیے پئی مار دی سین نت بولیاں نی
جس ذات صفات چودھرائی چھڈی میرے واسطے چاریائی کھولیاں نی
جیہڑا مڈھ قدیم دا یار میرا جس چونڈیاں کواردیاں کھولیاں نی
وارث شاہ گمان دے نال بیٹھا نال بول دا مار دا بولیاں نی

۴۸۰

پالعتور طبق شیطان دے گل اوہنوں رب نہ عرش تے چاڑھناں ایس
جھوٹھ بولیا جنہاں بیاج کھاہدی تنہاں وچ بہشت نہ واڑناں ایس
اسیں جیو دی میل چکا بیٹھے وت کراں نہ سیوناں پاڑناں ایس

سانوں مار لے بھیڑے پٹیاں نوں چاڑھ تیخ اتے جے توں چاڑھناں ایس
 اگے جوگی تھوں مار کرایا ای ہن ہور کیہ پڑتاں پاڑتاں ایس
 توتہ نصوحا جے مونہوں یولاں نک وڈھ کے مار جے مارناں ایس
 گھر بار تھیں چائے جواب دتو ہور آکھ کیہ سچ نثارناں ایس
 میرے نال نہ وارثا بول اینویں متاں ہو جائے کوئی کارناں ایس

۳۸۱

آ سمجھتے واسطاً رب دا ای نال بھلیاں دے مٹھا بولینے نی
 ہوئے پیڑ وڈاویاں شہدیاں دیاں زہر بشراں وانگ نہ گھولینے نی
 کم بند ہووے پردلیاں دا نال مر دے اوس نوں کھولینے نی
 تیرے جیسی نناں ہو میل کرنی جیو جان بھی اوس تھوں گھولینے نی
 جوگی چل منایے باغ وچوں ہتھ ہنھ کے مٹھرا بولینے نی
 جو کچھ کے سوسرے تے من لینے غمی شادیوں مول نہ ڈولینے نی
 چل نال میرے جیویں بھاگ بھریے میل کر نہیں وچ وچولینے نی
 کوں میرا تے رانجھے دا میل ہووے کھنڈ دودھ دے وچ چا گھولینے نی

۳۸۲

جویں صبح دی قضا نماز ہندی راضی ہو اہلیس تے سچ دا اے
 توں سنتی دے جیو وچ خوشی ہوئی جیو رن دا چھڑا کچ دا اے
 جاہ حشیا سبھ گناہ تیرا تینوں عشق قدیم تھوں سچ دا اے
 وارث شاہ چل یار منا آئے اتھے نواں اکھاڑا مچ دا اے

۲۸۳

ستی کھنڈ ملائی دا تھال بھریا جائے کپڑے وچ لکایا ای
 جیہا وچ نماز وسواس غیوں عزازیل بنا لے آیا ای
 اتے پنج روپے سو روک رکھے جائے فقر دے پھیر رڑا پایا ای
 جدوں آؤندی جوگی نے اوہ ڈھسی پچھاں اپناں کھ بھویا ای
 اسماں روحاں بہشتیاں بیٹھیاں نوں تاؤ دوزخے دا کیہا آیا ای
 طلب مینہ دی وگیا آن تھسکھڑ یارو آخری دور ہن آیا ای
 سستی بھنہ کے ہتھ سلام کیتا آگوں مول جواب نہ آیا ای
 عامل چورتے چودھری جٹ حاکم وارث شاہ نوں رب دکھایا ای

۲۸۴

جدوں خلق پیدا کیتی رب سچے بدیاں واسطے کیتے نے ایسہ پارے
 رناں چھوکرے جن شیطان راول کتا کٹڑی بگری اٹھ سارے
 ایسا مول فساد دا ہوئے پیدا جنہاں بھہ جگت دے مول مارے
 آدم کڈھ بہشت تھیں خوار کیتا ایسہ ڈانٹاں دھروں ہی کرن کارے
 ایسہ کرن فقیر چائے راجیاں توں انہاں راؤ رجاوڑے سدھ مارے
 وارث شاہ ہو ہنر بھہ وچ مرداں اتے مہریاں ولج نہیں عیب بھارے

۲۸۵

ستی آکھیا پیٹ نے خوار کیتا کنک کھائے بہشت تھیں کڈھیا ای
 آئی میل تاں جنتوں ملے دھکے رسا آس امید دا وڈھیا ای
 آکھ رہے فرشتے کنک دانہ نہیں کھاناں حکم کر چھڈیا ای

ولا تقربا هذه الشجرة نالے سب تے موزنوں کڈھیا ای
 ایسہ سمجھ شیطان بھی مرد ہویا ناڈوں رتاں دا برا کر چھڈیا ای
 سگوں آدے حوانوں خوار کیتا ساتھ اوس دا ایس نہ چھڈیا ای
 پھیڑنے مرد نیں سوپ دے ترسمتاں نوں منہ جھوٹھہ دا کاہنوں ٹڈیا ای
 مرد چورتے ٹھکے جواریے نے ساتھ برے دا زراں نے لڈیا ای
 فرقان وچ فانکھوا رب کہیا جدوں وحی رسول نوں سدیا ای
 وارث ترسمتاں ایسہ کہاں رحمت پیدا جنہاں جہان کر چھڈیا ای

۲۸۶

رنھاں دیکھنرے نال کیہ گاہ کیتا راجے بھوج نوں دیکھن لگا میاں نی
 سر کپ تے نال سلواہنے دے دیکھ رتاں نے کیتیاں خامیاں نی
 مرد ہین سور کھدے ہٹھ سوٹے سر چاڑھیاں نے انہاں کامیاں نی
 جنہاں نہیں داڑھی کن نک پائے کون تہاں دیاں بھرے گامیاں نی

۲۸۷

جس مرد نوں شرم نہ ہووے غیرت اوس مرد تھیں چنگیاں تیویاں نیں
 گھر وسدے عورتاں نال سوہن شرم وندتے ستر دیاں بیویاں نیں
 اک حال وچ مست گھر بار اندر اک ہار سنگار وچ کھیویاں نیں
 وارث شاہ حیا دے نال اندر رکھیں ہٹھ زمین دے سیویاں نیں

۲۸۸

وفادار ناں رن جہان اتے لادی شیر دے نک وچ نتھ ناہیں
 گدھا نہیں کولد مکھٹ خوجہ اتے خسریاں دی کائی تھ ناہیں

نامرد دے وار نہ کسے گانویں اتے گانڈواں دی کائی ستھ تاہیں
 جوگی نال نہ رن داترے ٹوناں روز نیں دا چڑھے اگتھ تاہیں
 یاری سوہندی نہیں سہاگناں نوں رنڈی رن نوں سوہندی نتھ تاہیں
 وارث شاہ اوہ آپ ہے کرن کارن انہاں بندیاں دے کائی ہتھ تاہیں

۴۸۹

میاں ترسمتاں نال ویاہ سوہن اتے مرن دے سوہندے وین میاں
 گھر بار دی زیب تے ہین زینت نال ترسمتاں ساک تے سین میاں
 ایں ترسمتاں سچ دیاں وارثاں نیں اتے دلاں دیاں دیہن تے لین میاں
 وارث شاہ ایسہ جو رواں جوڑ دیاں نیں اتے مہریاں مہردیاں ہین میاں

۴۹۰

سچ آکھیا رنیں کیمہی دھم چایاں تساں بھوج وڑتیج نوں کھٹیا جے
 دیہنسر ماریا بھیت گھر و گڑے نے سین لٹک دے اوس نوں پٹیا جے
 کیرو پانڈواں دے کٹک گئے کھوہن مارے تساں دے سبھ کھٹیا جے
 قتل امام ہوئے کربلا اندر مار دین دے وارثاں سٹیا جے
 جو کوئے شرم حیا دا آدمی سی جان مال تھوں اوس نوں پٹیا جے
 وارث شاہ فقیر تاں نس آیا پچھا ایس دا آن کیوں کھٹیا جے

۴۹۱

تینوں وڈا ہنکار ہے جوئے دا خاطر تلے نہ کسے نوں لیاؤناں ایں
 جنہاں جاییوں تنہاں دے نانوں رکھیں وڈا آپ نوں غوث سداؤناں ایں
 ہون ترسمتاں نہیں تاں جگ مکے وت کسے نہ جگ تے آؤناں ایں

اساں چھٹیاں گھل کے سدیا سیں ساتھوں آپناں آپ چھپاؤناں ایں
 کرامات تیری اساں ڈھونڈ ڈھنی ایویں شیخیاں پیا جگاؤناں ایں
 چاک سد کے باغ تھیں کڈھ پھڈوں نہیں ہو رکیہ مونہوں اکھاؤناں ایں
 ان کھاناں ہیں راج کے گدھے داگوں کدی شکر جانہ لیاؤناں ایں
 ننگے فرض تے بہت ودھا ہشمال خصیتین نوں چائے پلاؤناں ایں

۴۹۲

باغ پھڈ گئے گوپی چند جیہے شداد فرعون کہا گیا
 نوشیرواں پھڈ مدائن ٹریا اوہ آپنی وار لنگھا گیا
 آدم پھڈ بہشت دے باغ نہٹا بھلے دسرے کنک نوں کھا گیا
 فرعون خدا کھایے تے موسیٰ نال اٹھٹا اٹھا گیا
 نمرود شداد جہان اتے دوزخ اتے بہشت بنا گیا
 قاروں زراں آٹھیاں میل کے تے بنھ سرے تے پنڈ اٹھا گیا
 مال دولتاں حکم تے شان شوکت مکھا سروں سروں اندلٹا گیا
 سلیمان سکندروں لائے سھے ستاں بھوآں تے حکم چلا گیا
 اوہ بھی ایس جہان تے رہیو تاہیں چہڑا آپ خدا کہا گیا
 مویا خت نصر چہڑا چاڑھ ڈولا سچے رب نوں تیر چلا گیا
 تیرے جیہاں کتیاں ہویاں نیں تینوں چا کیکہ باغ دا آ گیا
 وارث شاہ اوہ آپ ہے کرن ہارا سرہمدیاں دے گلہ آ گیا

۴۹۳

پنڈ جھگڑیاں دی کھی کھوہل بیٹھوں وڈا مسخرا گنڈلڈ باولاوے
 اساں اک رسال ہے ڈھونڈھ آندی بھلا دس کھاں کیہ ہے راولاوے
 اتے رکھیا کیہ ہے نذر تیری گنیں آپ نوں بہت اتاولاوے

دسے بناں نہ چا پدی ذات تیری چھڑے بناں نہ نکلے چاولا دے
کیہ روک ہے کاس دا ایسہ باسن سانوں دس کھال سونہیاں سانولا دے
سج نال سبھ کم نباہ ہندے وارث شاہ نہ ہوئے اتاولا دے

۴۹۴

کرامات ہے قہر دا نانوں رنیں کیہا گھنوں آن دسوریا ای
اسیں اولیا سدھر فقیر سچے اسال کھوہ وچ جھوٹھ نوں بوڑیا ای
کرین چاواڑاں چھڑواں نال مستی اچے تیک اجاناں نوں گھوریا ای
فقر آکھن سوئی کھ ر ب کرسی ایویں جوگی نوں چا وڈوریا ای
اتے پنچ پیسے لال روک دھریو کھنڈ چاولاں دا تھاں پوریا ای
اگے لوکاں نوں بہت ڈر لوندی سیں وارث شاہ عن اسال نوں گھوریا ای

۴۹۵

مگر تتریاں دے انھا باز چھٹے چائے چڑے داند پتالواں نوں
انھا گھلیا انب اتار دیکھن چا چڑے توت سنبھالواں نوں
گھلیا پھل گلاب دے توڑ لیاویں جا لگا ہے لین کچالواں نوں
انھا موہری لایئے قافلے دا لٹوایسی ساتھ دیاں مالواں نوں
نچر پواں دے چاڑے کرن لگوں اسال پھایا کٹیا چالواں نوں
وارث شاہ تندور وچ دب بیٹھا کھلا گھلیا رتھنے سالواں نوں

۴۹۶

جاہ کھول کے دیکھ جو صدق آوے کیہا شک دل اپنے پاپوئی
کیہا اسال سو رب تحقیق کر سی کیہا آن کے مغز کھاپوئی

جا دیکھ جو دوسرے دور ہوئے کیا در در آن مچاپونی
شک مٹے جو تھاں نوں کھول دیکھیں اتھے مکر کیہ آن پھیلا یونی

۴۹۷

سہتی کھول کے تھاں جاں دھیان کیتا کھنڈ چاولاں دا تھاں ہو گیا
چھٹا تیر فقیر دے مجزے دا وچوں کفر دا جیو پرو گیا
چہڑا چلیا نکل یقین آبا کر مات نوں دیکھ کھلو گیا
گرم غضب دی آتھوں آب آبا برف کشف دے نال سمو گیا
جس نال فقیراں دے اڑی بدھی اوہ اپناں آپ وگو گیا
اینویں ڈانڈیاں ماڑیاں کیا لیکھا اوس کھوئے لیا اوہ رو گیا
مرن وقت ہو یا سھو ختم لیکھا جو کو جھیا چھو نہیں چھو گیا
وارث شاہ جو کیمیا نال چھتا سونا تانبیوں ترت ہی ہو گیا

۴۹۸

ہتھ ہنھ کے بنتی کرے سہتی دل جان تھیں چیلوی تیریاں میں
کراں بانڈیاں وانگ جا خدمت نت پاؤندی رہاں گی پھیریاں میں
پیر سچ دا اسماں تحقیق کیتا سنیں ہیر تے ماپیاں تیریاں میں
کر مات تیری اتے صدق کیتا تیرے حکم دے کشف نے گھیریاں میں
ساڈی جان تے مال تے ہیر تیری نالے سنیں سہلیاں تیریاں میں
اسماں کسے دی گل نہ کدی منی تیرے اسم اعظم حب گھیریاں میں
اک فقر اللہ دا رکھ تقویٰ ہو ر ڈھاہ بیٹھی سھ ڈھیریاں میں
پوری نال حساب نہ ہو سکاں وارث شاہ کیہ کراں گی شیریاں میں

۴۹۹

گھر اپنے وچ چوائے کر کے آکھ ناگنی وانگ کیوں شوکھیں نی
 نال جوگیاں مورچا لایو ای رے جٹ وانگوں وڈی بھوکھیں نی
 جدوں بندھ جھیرے تھک ہٹ رہیں جائے پنڈ دیاں رناں تے کوکھیں نی
 کڈھ گالیاں سینن ربیل باندی کھن موہلیاں اسان تے گھوکھیں نی
 بھلو بھلی جاں ڈٹھیاں عاشقاں دی وانگ کتیاں انت نوں چوکھیں نی
 وارث شاہ تھیں پچھ لے بدگی نوں روح ساز قلبوت وچ پھوکھیں نی

۵۰۰

سانوں بخش اللہ دے تاؤں میاں ساتھوں بھلیاں ایسہ گناہ ہویا
 کچا شیر پیتا بندہ سدا بھلا دھروں آدموں بھلناں راہ ہویا
 آدم بھل کے کنک نوں کھائے بیٹھا کڈھ جنٹوں حکم فناہ ہویا
 شیطان استاد فرشتیاں دا بھلا سجدیوں کبر دے راہ ہویا
 مڈھوں روح ہی قول دے نال وڑیا جسہ چھڈ کے انت فناہ ہویا
 قاروں بھل زکوٰۃ تھیں شوم ہویا وارد اوس تے قہر الہ ہویا
 بھل زکریئے لئی پناہ بیزم آری نال اوہ چیر دوپھاہ ہویا
 عملاں باجھ درگاہ وچ پون پون لے لوکاں وچ میاں وارث شاہ ہویا

۵۰۱

گھر بیٹھو دے وڈی ہوا تینوں دیتوں چھبیاں نال انگوٹھیاں دے
 انت سچ دا سچ ای نترے گا کوئی دیس نہ سدے جھوٹھیاں دے
 فقر ماریو اسان نے صبر کیتا نہیں جانے داو ایہ گھوٹھیاں دے

جٹی ہوئے فقیر دے نال لڑکیں چھنا بھیر دیو ای نال ٹھوٹھیاں دے
سانوں بولیاں مار کے مندوی سیں منہ ڈٹھیو ای ٹکراں جوٹھیاں دے
وارث شاہ فقیر نوں چھیڑ دی سیں ڈٹھو معجزے عشق دے لوٹھیاں دے

۵۰۲

کرے جنہاں دیاں رب حمایتاں نی حق تنہاں دا خوب معمول کیتا
جدوں مشرکاں آن سوال کیتا تداں چن دوکھن رسول کیتا
کڈھ پتھروں اوٹھنی رب سچے کرامات پیغمبری مول کیتا
وارث شاہ نے کشف دکھا دتا تداں جٹی نے فقر قبول کیتا

۵۰۳

پھریں زعم دی بھری تے سان چاڑھی آء ٹلیں نی منڈیے واسطاً ای
مرد مار مرکیں جنگ بازے مان تے گنڈیے واسطاً ای
اتفاق دے نال فقیر ماریو ہیر سیال دی جنڈیے واسطاً ای
حشی سبھ گناہ تفسیر تیری لیائے ہیر نی منڈیے واسطاً ای
وارث شاہ سمجھائے چھیڑی نوں لاه دے دی گنڈیے واسطاً ای

۵۰۴

جیوں تسیں فرماؤ سوئے جا آکھاں تیری حکم دی تابع ہوئیاں میں
تینوں پیر جی بھل کے برا بولیا بھلی وسری آن دگوئیاں میں
تیری پاک زبان دا حکم لے کے قاصد ہوچے جا کھلویاں میں
وارث شاہ دے معجزے صاف کیتی نہیں مڈھ دی دڑھی بدخویاں میں

۵۰۵

لیائے ہیر سیال جو دید کریئے آ جا او دلبرا واسطاً ای
 جا کے آکھ راجھا تینوں عرض کردا گھنڈ لاه او دلبرا واسطاً ای
 سانوں مہر دے نال دکھا صورت جھاک لاه او دلبرا واسطاً ای
 زلف نانگ وانگوں جھک گھٹ بیٹھی گلوں لاه او دلبرا واسطاً ای
 دیہنہ رات نہ جوگی نوں نکل دیندی تیری چاہ او دلبرا واسطاً ای
 لوڑھے لٹیاں نیناں دی جھاک دے کے لوڑھ چاہ او دلبرا واسطاً ای
 گل پلڑا عشق دیاں کھیاں دے منہ گھاہ او دلبرا واسطاً ای
 صدقہ سیدے دے نویں پیار والا مل چاہ او دلبرا واسطاً ای
 وارث شاہ نماز دا قرض دڈا سروں لاه او دلبرا واسطاً ای

۵۰۶

لے کے سوہنی مورنی ہنس رانی مرگ موہنی جاچھے گھلنی ہاں
 تیریاں دیکھ کے عظمیاں پیر میاں باندی ہوچھے گھراں نوں چلنی ہاں
 پیری پیر دی دیکھ مرید ہوئی تیرے پیر ہی آن کے ملنی ہاں
 مینوں بخش مراد بلوچ سائیاں تیریاں جتیاں سرے تے جھلنی ہاں
 وارث شاہ کر ترک برائیاں دی دربار اللہ دا ملنی ہاں

۵۰۷

سستی جاچھے ہیر نوں کول بہہ کے بھیت یار دا سبھ سمجھایا ای
 جینوں مار کے گھروں فقیر کیتو اوہ جوگڑا ہوچھے آیا ای
 اوہنوں ٹھگ کے مہیں چرائے لیوں اتھے آچھے رنگ دٹایا ای

تیرے نیناں نے چائے ملنگ کیتا منوں اوس نوں چائے بھلایا ای
 اوہدی کن پڑایسے آن لتھا آپ وہوہڑوی آن سدایا ای
 آپ ہو زلیخا دے وانگ سچی اوہنوں یوسف چائے بنایا ای
 کیتے قول قرار دسار سارے آن سیدے نوں کونت بنایا ای
 ہوے چاک پنڈے ملی خاک رانجھے کن پاڑ کے حال ونجایا ای
 دینے دار مواس ویر بیٹھا لینے دار ہی اک کے آیا ای
 گالیں دے کے ویٹریوں کڈھ اوس نوں کل موہلیاں نال کٹایا ای
 ہوئے جائیں نہال جے کریں زیارت تینوں باغ وچ اوس بلایا ای
 زیارت مرد کفارہ ہون عصیاں نور فقر دا ویکھنا آیا ای
 بہت زہد کیتا ملے پیر پنچے مینوں کشف بھی زور کمایا ای
 جھب نذر لے کے مل ہوئے رعیت فوجدار خال ہو آیا ای
 اوہدی نزع توں آب حیات اوسدا کیہا بھائیے جھگڑا پایا ای
 چاک لاپسے کن پڑایونی نیناں والیئے غضب کیوں چایا ای
 چے اوہ فقیراں تھوں ہیر کڑیئے تہہ بنھ کے جنہاں عیشیا ای
 اکے تار جاسی اکے مار جاسی ایسہ مینہ ایناؤں دا آیا ای
 عمل قول تے وڈی دستار پھلی کیہا بھیل دا سانگ بنایا ای
 وارث قول بھلایسے کھیڑ روہوں کیہانواں مخول جگایا ای

۵۰۸

ہیر آکھیا جاپسے کھوہل بکل اوہدے ویس نوں پھوک دکھاؤنی ہاں
 نیناں چاڑھ کے سان تے کراں پرزے قتل عاشقاندا تے دھاؤنی ہاں
 اکے چاک سی خاک کر ساڑ سٹاں اوہدے عشق نوں صقل چڑھاؤنی ہاں
 اوہدے پیراں دی خاک ہے جان میری سارے سچ دی نشادے آؤنی ہاں
 مویا پیا ہے نال فراق رانجھا عیسیٰ وانگ مڑ پھیر جوآؤنی ہاں

وارث شاہ پتنگ نوں شمع داغوں اگ لایچے ساڑ وکھاؤندی ہاں

۵۰۹

ہیر نکھا کے پٹ دا پہن تیور وایس عطر پھیل ملاؤندی اے
 دل پاکے میڈھیاں خونیاں نوں گورے مکھ تے زلف پلاؤندی اے
 کجل بھنڈے نین اپر اہدھ لٹے دونویں حسن دے کٹک لے دھاؤندی اے
 مل دئیاں ہوٹھال تے لا سرخی نواں لوڑھ تے لوڑھ چڑھاؤندی اے
 سرے صاف دا بھوچن سوہاسی کنیں بک بک والیاں پاؤندی اے
 کیم خواب دی چوڑی بہک پیٹھی مانگ چونک تے تیر ولاؤندی اے
 گھت جھانجراں لوڑھ دے سرے چڑھ کے ہیر سیال لٹدی آؤندی اے
 نکا ہندی بنی ہے نال لوہاں وانگ مور دے پائیاں پاؤندی اے
 ہاتھی مست چھٹا چھن چھن چھنکے قتل عام خلقت ہندی آؤندی اے
 نیناں مست تے لوڑھ دے سرے چڑھ کے شاہ پری پھنکدی آؤندی اے
 کدی کڈھ کے گھنڈ لوڑھا دیندی کدی کھول کے مار مکاؤندی اے
 گھنڈ لاه کے لنگ دکھائے ساری جٹی رٹھڑا یار مناؤندی اے
 مالک مال دے نوں سبھا کھول دولت دکھو دکھ کر چائے دکھاؤندی اے
 وارث شاہ شاہ پری دی نظر چڑھیا خلقت سیفیاں پھوکدی آؤندی اے

۵۱۰

رانجھا دیکھ کے آکھ دا پری کوئی اکے بھانویں تاں ہیر سیال ہووے
 کوئی ہیر کہ موہنی اندرانی ہیر ہووے تاں سیال دے نال ہووے
 نیڑے آئیے کالجے دھاگیوس جویں مست کوئی نشہ نال ہووے
 رانجھا آکھدا اہر بہار آیا بیلا جٹلا لالو ہی لال ہووے
 ہاتھ جوڑ کے بدلاں بانجھ بدھی دیکھاں کھہرا دیس نہال ہووے

چمکی لیلۃ القدر سیاہ شب تھیں جس تے پوے گی نظر نہال ہووے
 ڈول ڈال تے چال دی لنگ سندر جھیا پھیکھنے دا کوئی خیال ہووے
 یار سوئی محبوب تھوں فدا ہووے جیو سوئی جو مرشداں نال ہووے
 وارث شاہ آئے چنبری رانجھنے نوں جیہا گدھے دے گل وچ لال ہووے

۵۱۱

گھنڈ لاه کے ہیر زیدار دتا ریہا ہوش نہ عقل تھیں طاق کیتا
 لنگ باغ دی پری نے جھاک دے کے سینہ پاڑ کے چاک دا چاک کیتا
 بھہ ماپیاں ظالماں ٹور دتی تیرے عشق نے مار کے خاک کیتا
 ماں باپ تے انگ بھلا بیٹھی اسماں چاک نوں آپناں ساک کیتا
 تیرے باجھ نہ کسے توں انگ لایا گواہ حال دا میں رب پاک کیتا
 ویکھ نویں نروئی امان تیری سینہ ساڑ کے برہوں نے خاک کیتا
 اللہ جان دا ہے انہماں عاشقاں نے مزے ذوق نوں چائے طلاق کیتا
 وارث شاہ لے چلناں تساں ساناں کس واسطے جیو غمناک کیتا

۵۱۲

چودھرا بیاں پھڈ کے چاک بنیا میں چار کے انت نوں چور ہوئے
 قول کواریاں دے لوڑھے ماریاں دے ادھل ہاریاں دے ہور و ہور ہوئے
 ماں باپ قرار کر قول ہارے کم کھیڑیاں دے زور و زور ہوئے
 راہ سچ دے تے قدم دھرن ناہیں جنہاں کھوٹیاں دے من کھور ہوئے
 تیرے واسطے ملے کڈھ دیسوں اسیں اپنے دیس تے چور ہوئے
 وارث شاہ نہ عقل نہ ہوش رہیا مارے ہیر دے سحر دے مور ہوئے

۵۱۳

مہتر نوحؑ دیاں بیٹیاں ضد کیتی ڈب موئے نیں چھڈ ٹکانیاں نوں
 یعقوب دیاں پتراں ظلم کیتا سنیاں ہوسیا یوسفؑ دے وانیاں نوں
 ہابیل قابیل دی جنگ ہوئی چھڈ گئے نیں قطب ٹکانیاں نوں
 جے میں جان دی مایاں بنھ دینی چھڈ چل دی جھنگ سامنیاں نوں
 خواہش حق دی قلم تقدیر وگی موڑے کون اللہ دیاں بھانیاں نوں
 کسے سترے وقت سی شہوں لگا تساں بچیا بھیناں دانیاں نوں
 ساڈھے تن ہتھ ملک ہے زمیں تیری ولس کاس نوں ایڈولانیاں نوں
 گنگا نہیں قرآن دا ہوئے حافظ انھاں دیکھ دا نہیں ٹٹانیاں نوں
 وارث شاہ اللہ بن کون پچھے بھجیاں نٹیاں اتے نتانیاں نوں

۵۱۴

تیرے مایاں ساکھ کتھاں کیتا اسیں رلدڑے رہ گئے پاسیاں تے
 آپ رجبھ گئیں نال کھیریاں دے ساڈی گل گوائی آہاسیاں تے
 سانوں مار کے حال بحال کیتو آپ ہوئی ہیں دلہیاں دھاسیاں تے
 ساڈھے تن من دیبی میں فدا کیتی انت ہوئی ہے تولیاں ماسیاں تے
 شش پنج باران دساں تن کانیں لکھے ایس زمانے دے پاسیاں تے
 وارث شاہ وساہ کی زندگی دا ساڈی عمر ہے نقش پتاسیاں تے

۵۱۵

جو کو ایس جہاں تے آدمی اے رونڈا مرے گا عمر تے جھوردا ای
 سدا خوشی نہیں کسے نال نبھ دی ایہہ زندگی بھیس زنبور دا ای

بندہ جیونے دیاں نت کرے آساں عزرائیل سرے اتے گھور دا ای
وارث شاہ ایس عشق دے کرن ہارا وال وال تے خار کھجور دا ای

۵۱۶

تسلیں کروجے حکم تاں گھریں جائیے نال سہتی دے ساز بنائیے جی
بحر عشق دا خشک غم نال ہو یا مینہ عقل دے نال ورھائیے جی
کویں کراں ہیں کوششاں عقل والیاں تیرے عشق دیاں پوریاں پائیے جی
جا تیاریاں ترن دیاں جھب کریے سانوں سجنوں حکم کرائیے جی
حضرت سورۃ اخلاص لکھ دیہو مینوں فال قرعہ نجوم دا پائیے جی
کھوہل فالنامہ تے دیوان حافظ وارث شاہ تھوں فال کڈھائیے جی

۵۱۷

اول پیر پکڑے اعتقاد کر کے پھیر نال کلبجے دے لگ گئی
نواں طور عجوبے دا نظر آیا دیکھو جل پتنگ تے اک گئی
کسی لگ گئی چنگ جگ گئی خبر جگ گئی وج دھرگ گئی
یارو ٹھگاں دی ریوڑی ہیر جٹی منہ لگ دیاں یار نوں ٹھگ گئی
لگا مست ہو کملیاں کرن گلاں دعا کسے فقیر دی دگ گئی
اگے دھواں دھکھیدڑا جوگڑے دا اتوں پھوک کے جھگڑے اک گئی
یار یار دا باغ وچ میل ہو یا گل عام مشہور ہو جگ گئی
وارث ترثیاں نوں رب توڑ دا اے دیکھو کملوے نوں پری لگ گئی

۵۱۸

ہیر ہو رخصت رانجھے یار کولوں آکھے سمیتے متا پکائیے نی
 ٹھوٹھا بھن فقیر نوں کڈھیا سی کویں اوس نوں خیر بھی پائیے نی
 دیکھن بوڑھ پیا بیڑا شمدیاں دا نال کرم دے بڑے لائیے نی
 میرے واسطے اوس نے لیے ترلے کویں اوس دی آس پوچائیے نی
 تینوں ملے مراد تے اسال ماہی دونوں اتنیں یار ہنڈائیے نی
 رانجھا کن پڑا فقیر ہویا سراوس دے وری چڑھائیے نی
 باقی عمر رانجھے دے نال جلال کویں سمیتے ڈول بنائیے نی
 ہویا میل جاں چریں وچھنیاں دا یار رج کے گلے لگائیے نی
 جوہو عاشقال دا عرش رب دا ہے کویں اوس نوں ٹھنڈ پوئیے نی
 ایسہ جوہناں ٹھک بازار دا ہے سر کے دے ایسہ چڑھائیے نی
 شیطان دیاں اسیں استاد رتاں کوئی آؤ کھاں مکر پھیلایے نی
 باغ جانڈیاں اسیں نہ سوہندیاں ہاں کویں یار نوں گھریں لیاہیے نی
 گل گھت پلامنہ گھاہ لے کے پیریں لگ کے پیر منائیے نی
 وارث شاہ گناہاں دے اسیں لدے چلو کل تقصیر حشائیے نی

۵۱۹

اگوں رائیاں صیرفاں بولیاں نیں کیا مہناں بھاپینے کیریا ای
 بھابھی آکھ کہ لکھو ٹھک آئیں سوئن چڑی وانگوں رنگ پھیریا ای
 موئی گئی سیں جیوندی آوزنیں سچ آکھ کہ سچ سہیڑیا ای
 اج رنگ تیرا بھلا نظر آیا سھو سکھ تے دکھ نیڑیا ای
 نین شوخ ہوئے رنگ چمک آیا کوئی جوئے دا کھوہ گیڑیا ای
 عاشق مست ہاتھی بھانویں باغ والا تیری سنگی نال کھہیڑیا ای

قدم چست تے صاف کنوتیاں نیں ہتھ چابک اسوار نے پھیریا ای
وارث شاہ اج حسن میدان چڑھ کے گھوڑا شاہ اسوار نے پھیریا ای

۵۲۰

نیناں مست گھلاں تیریاں لال ہوئیاں دکان بھن چولی وچ ٹھہریاں نی
کے ہک تیری نال ہک جوڑی پیڈو نال ولوندرہاں میلیاں نی
کے انب تیرے اج چوپ لیے تل پیڑ کڈھے جویں تیلیاں نی
تیرا کئے نڈھے نال میل ہویا دھاراں کجے دیاں سرمیلیاں نی
دس وارث کے نچوہیں توں کتے گوشہ ہی ہوئیاں کھیلیاں نی

۵۲۱

سھو مل ول سنہیں وانگ پھلاں جھوکاں تیریاں مانیاں بیلیاں نیں
کے زعم بھرے پھرنہیں توں دھڑکے کالجا پوندیاں تیلیاں نیں
بھریاں ہٹھیاں دا کھلا اج بارا کونتاں رانویاں ڈھاہ کے میلیاں نیں
کسے لئی ہوشناک نے جت بازی پاسا لاکے بازیاں کھیلیاں نیں
سومہ دار نے قلعہ نوں ڈھوئے توپاں کر کے زیر رعیتاں میلیاں نیں
تیریاں گھلاں تے دندان دے داغ دسن اج سیدھییاں ٹھاکراں چلیاں نیں
اج نہیں عیالیاں خبر لدھی ہکھیڑاں نے رولیاں پھیلیاں نیں
اج کھیڑیاں نے نال مستیاں دے ہتھنیاں ہاتھیاں تے چائے میلیاں نیں
چھٹا جھانجرا باغ دے صفی وچوں گاہ کڈھیاں سب حویلیاں نیں
تھک مٹ کے گھر کدی آن پین لھیاں مٹھیاں بھرن سہلیاں نیں

۵۲۲

جویں سوہنے آدمی پھرن باہر کچرک دولتیاں رینن چھپایاں نی
 اج بھانویں تاں باغ وچ عید ہوئی کھادیاں بھٹھیاں نے مٹھیاں نی
 اج کنیاں دے دلاں دی آس پئی جم جم جان باغیں بھر جائیاں نی
 وس باغ جگاں تاکن سنے بھائی جتھے پن فقیر ملائیاں نی
 خاک تودیاں تے وڈے تیر چھٹے تیر اندازاں نے کانیاں لائیاں نی
 اج جو کوئی باغ وچ جائے وڑیا مومنوں منگیں دولتیاں پایاں نی
 پانی باجھ سکی داڑھی کھیڑیاں دی اج من کڈھی دونماں تائیاں نی
 اج پا کے سر مچو پھیلیاں نے سرے داناں خوب ہلایاں نی
 سیاہ بھور ہوئیاں چشمال پیاریاں دیاں بھر بھر پاؤندے رہے سلایاں نی
 اج آبداری چڑھی موتیاں نوں چپو آئیاں بھابیاں آئیاں نی
 وارث شاہ ہن پانیاں زور کیتا بہت خوشی کیتی مرغائیاں نی

۵۲۳

تیرے چپے دے سرے حسن والے اج کے ہوشاک نے لٹ لئے
 تیرے سینے نوں کے ٹوہیائی نانی مشک والے دونویں پٹ لئے
 چہڑے نت نشان چھپاؤندی سین کے تیر انداز نے چٹ لئے
 کے بک تیری نال بک جوڑی وچ پھل گلاب دے گھٹ لئے
 کے ہو بے درد کشیش دتی بند بند کمان دے ترٹ گئے
 اکھ کنہاں پھلیاں پڑئیں توں عطر کڈھ کے پھوگ نوں سٹ گئے

۵۲۴

پیڑو صاف ہو یا سینہ لال ہو یا تیری بک تے ہتھ کس پھیریا ای
 تیری گادھی نوں اج کسے دھکیا ای کسے اج تیرا کھوہ گھیریا ای
 لایا رنگ رنگ ملنگ بھانویں انگ نال تیرے انگ بھیریا ای
 لاه چپی ددھ دی دپگی دی کسے اج ملائی نوں چھیریا ای
 سرے دانی دا لاه بروچناں نی سرے سرچو کسے لوڑیا ای
 وارث شاہ تینوں پچھوں آن ملیا اگے نواں ہی کوئی سہیریا ای

۵۲۵

بھالی اج جوہن تیرے لہر دتی جویں ندی دا نیر اچھلیا ای
 تیری چولی دیاں ڈھلیاں ہین تیاں تینوں کسے محبوب پتھلیا ای
 قفل جندرے توڑ کے چور وزیا اج بیڑا کستوری دا ہلیا ای
 سوہا گھگرا لہراں دے نال اڈے بوگ بند دو چند ہو چلیا ای
 سرخی ہوٹھان دی کسے نے چوپ لئی انب سکھناں موڑ کے گھلیا ای
 کستوری دے مرگ جس ڈھائے لئے کوئی وڈا ہیڑی آئے ملیا ای

۵۲۶

تیرے سیاہ منتوڑے کجلے دے ٹھوڈی اتے گھیاں اتوں گم گئے
 تیرے پھل گلاب دے لال ہوئے کسے گھیر کے راہ وچ چم لئے
 تیرے خونچے سکر پاریاں دے ہتھ مار کے بھکھیاں لم لئے
 دھاڑا مار کے دھاڑوی میویاں دے رلے جھاڑ بوٹے کتے گم گئے
 بڑے وچ ہوئے اج وہوٹیاں دے کوئی نویں دنجارڑے گھم گئے

۵۲۷

کوئی دھوئی ولایتوں آئے لتھارے صاف دے تھان چڑھ کھنڈ گئے
تیری چولی ولوہندھری سنیں سینے پہنچے تو نیاں نویں جیوں تیب گئے
کھیڑے کاہلی کتیاں وانگ استھ وڈھولچے کن تے دنب گئے
وارث شاہ اجبڑا نواں ہویا تے پاہردنوں چور تیب گئے

۵۲۸

کے کبھے میڑ میڑ نہیں توں تیرا رنگ ہے توری دے پھل دانی
ڈھاکاں تیریاں کے مردیاں نی ایسہ تاں کم ہویا ہل جل دانی
تیرا رنگ کے پائمال کیتا ڈھگا جو ترے جویں ہے گھل دانی
وارث شاہ میاں ایہو دعا منگو کھل جائے بارا اج کل دانی

۵۲۹

پریمہاں دا مینوں اثر ہویا رنگ زرد ہویا ایسے واسطے نی
چھلباں کھب گنیاں گھلاں میریاں تے داغ لال پے ایسے واسطے نی
کٹے جانڈے نوں بھج کے ملی ساں میں نتیاں چولی دیاں ڈھلیاں پاستے نی
رنی اتھرد ڈلھے سن مکھڑے تے گھل گئے تنوڑے پاستے نی
مودھی پئی بنیرے تے دیکھدی ساں پیڈو لال ہویا ایسے واسطے نی
سرخی ہوٹھاں دی آپ میں چوپ لئی رنگ اڈ گیا ایسے واسطے نی
کٹا گھنیا وچ گلوکڑی دے دوکاں لال ہویاں ایسے واسطے نی
میرے پیڈونوں کٹے نیں ڈھڈھاری لاسان پے گیاں میرے ماس تے نی
ہور پچھ وارث میں غریبی نوں کیوں آکھدے لوک مہاستے نی

۵۳۰

بھائی اکیاں دے رنگ رت و نیں تینوں حسن چڑھیا انیاؤں دانی
 اج دھیان تیرا آسمان اتے تینوں آدمی نظر نہ آؤں دانی
 تیرے سرے دیاں دھاریاں دھوڑ پیاں جویں گاہک کومال تے دھاؤں دانی
 راجپوت میدان وچ لڑن تیغال آگے ڈھاڈھیاں دا پت گاؤں دانی
 رخ ہور دا ہور ہے اج تیرا چالانواں کوئی نظر نہ آؤں دانی
 اج آکھ دے ہیں وارث شاہ ہوریں کھیڑا کون کاندو کس تھاؤں دانی

۵۳۱

مٹھی مٹھی مینوں کوئی اثر ہو یا اج کم تے جیو نہ لگ دانی
 بھلی دسری بوٹی الٹنگ آئی اکے پیا بھلاوڑا ٹھگ دانی
 تیور لال مینوں اج کھیڑیاں دا جویں لگے البنوا آگ دانی
 اج یاد آئے مینوں سئی سجن جیہدا مگر اولانبرا جگ دانی
 کھل کھل جانڈے بند چوڑی دے اج گلے میرے کوئی لگ دانی
 گھر بار وچوں ڈرن آؤں دا اے جویں کسے متار چاؤگ دانی
 اک جوہن دی نہیں ٹھاٹھ دتی بونا آؤں دا پانی تے جھگ دانی
 وارث شاہ بلاؤ نہ مول مینوں سانوں بھلا نہیں کوئی لگ دانی

۵۳۲

اج کسے بھائی تیرے نال کیتی چور یار پھڑے گنہگاریاں نوں
 بھائی اج تیری گل اوہ بنی ددھ ہتھ لگا ددھا دھاریاں نوں
 تیرے نیناں دے نوکال دے خط تیں واڈھ ملدی ہے جویں کٹاریاں نوں

حکم ہو ردا ہو راج ہو گیا اج ملی پنجاب قندھاریاں نوں
 تیرے جو عن دارنگ کے کھس لیا ہنومان جیوں ٹنگ اتاریاں نوں
 تھ لگ گئی سیں کے یار تائیں جیوں کستوری دا بھار پاریاں نوں
 تیری تکرڑی دیاں کساں ڈھلیاں نیں کے تولیا لونگ سپاریاں نوں
 جیہڑے نت سواہ وچ لیٹ دے سن اج لے پچھے سرداریاں نوں
 اج سکدیاں کوریاں کرم کھلے نت ڈھونڈ دے سن جیہڑے یاریاں نوں
 چوڑے بیڑے تہار سنگار ہوئے ٹھوکر نگ گئی منہاریاں نوں
 وارث شاہ جنہاں ملے عطر شیشے انھاں کیہ کرناں فوجداریاں نوں

۵۳۳

کسی چھنج گھتی اج تساں بھیناں خوار کیتا بے میں نگھڑ جاندڑی نوں
 بھیا ٹپڑی میں کدوں گئی کتے کیوں اڈایا بے میں منس کھاندڑی نوں
 چھنج چھاننی گھت اڈایا بے ماپے پئی تے لڑھ جاندڑی نوں
 وارث شاہ دے ڈھڈھ وچ سول ہندا سدن گئی ساں میں کسے ماندڑی نوں

۵۳۴

کسے ہوئے بے درد لگام وتی اڈیاں وکھیاں وچ چھبائیاں نی
 ویہلے ہوکے کسے میدان دتالیاں کسے محبوب صفائیاں نی
 ساہ کاہلا ہوٹھاں تے لہو لگا کسے نیلی نوں ٹھوکراں لائیاں نی
 وارث شاہ میاں ہونی ہو رہی ہن کیہاں رکتاں لائیاں نی

۵۳۵

لڑھ گئی ہے دھرت پاٹ چلی کڑیاں پنڈویاں اج دیوانیاں میں
چوچی لاؤں دیاں دھیاں پرائیاں نوں بیدردتے انت ہیکانیاں میں
میں بیدوسڑی اتے بے خبر تائیں رنگ رنگ دیاں لاؤں دیاں کانیاں میں
مست پھرن اوہ ادماں نال بھریاں ٹیڈھی چال چلن مستانیاں میں

۵۳۶

بھابھی جانے ہاں اسیں سبھ چالے چہڑی منگ تے چنے کڈھاوئی ایں
آپ کھینڈنی ایں توں کئال چالے سانوں مستیاں چائے بناوئی ایں
چچو چچ کھنڈولیاں آپ کھینڈیں چیڈے ٹاپیا نال ولاوئی ایں
آپ رہیں بیدوس بے غرض بنی مال کھیڑیاں لٹواوئی ایں

۵۳۷

اڑیو قسم مینوں جے یقین کرو میں نرول بے غرض بے دوسیاں نی
چہڑی آپ وچ رمز سناؤندیاں ہو نہیں جان دی میں چا پلوسیاں نی
میں تاں پوسیاں نوں نت یاد کراں پئی پاوئی ہاں نت اوسیاں نی
وارث شاہ کیوں تمہاں آرام آوے چہڑیاں عشق دے تھلاں وچ توسیاں نی

۵۳۸

بھائی دس کھاں اسیں جے جھوٹھ بولاں تیری ایہو چہڑی کل ڈول سی نی
باغوں تھرکدی گھرکدی آن پیں دس کھیڑیاں داتینوں ہول سی نی
اج گھوڑی تیری نوں آرام آیا چہڑی نت کر دی پئی اول سی نی

یوٹا سکھناں اج کرائے آئیں کے توڑ لیا چہڑا مول سی نی

۵۳۹

راہ جانڈزی میں جھوٹے نے ڈھاہ لئی ساہن تھل کو تھل کے ماریاں نی
ہیوں کبوں گواہیے بھن چوڑا پاڑ سٹیاں چنیاں ساریاں نی
ڈاڈا ماڑیاں نوں ڈھائے مار کردا زوراں وراں اگے نت ہاریاں نی
نس چلی ساں اوسنوں وکھ کے میں جوہیں وھڑے تھوں جاہن کواریاں نی
سینہ بھن کے بھنیوس پاسیاں نوں دونہاں سنگاں اتے چائے چاڑھیاں نی
رڑے ڈھاہیے کھائی پٹاک ماری شینہ ڈھاہ لیدے جوہیں پاہڑیاں نی
میرے کرماں نوں آن ملنگ ملیا جس جیوندی پنڈوچ واڑیا نی
وارث شاہ میاں نویں گل سنی ہیرے ہرن میں ستھری داہڑیاں نی

۵۴۰

بھائی ساہن تیرے پچھے دھروں آیا ہلایا ہویا قدیم دامار دا ای
توں بھی وہڑی پت سردار دے دی اوس ددھ پیتا سرکار دا ای
ساہن لھدا باغ وچ ہوکلا ہیر ہیر ہی نت پکار دا ای
تیرے نال اوہ لاڈ پیار کردا ہور کے نون مول نہ مار دا ای
پراوہ ہلت بری ہلایا ای پانی پیوں دا تیری نساں دا ای
توں بھی جھنگ سیالاں دی موہنی ہیں تینوں آئے ملیا ہرن باردا ای
وارث شاہ میاں سچ جھوٹ وچوں پن کڈھ دا اتے نتاردا ای

۵۴۱

انی بھرو مٹھی اوہ ادھ ڈھٹھی ایس برہوں تے ڈھڈ وچ سول ہویا
 لہ پیڈوں اٹھ کے پوے سینے میرے جیو دے وچ ڈنڈول ہویا
 بلب ڈب گئی سرکار میری میتوں اک نہ دام وصول ہویا
 لوگ نفع دے واسطے لین ترے میرا سینس پونجی چوڑ مول ہویا
 انب بچ کے ددھ دے نال پالے بھائے تی دے انت بول ہویا
 کھیڑیاں وچ نہ پرچ دا جیو میرا شاہد حال دا رب رسول ہویا

۵۴۲

بھائی زلف گھاں اتے پچ کھاوے اکھیں تیریاں سرے دیاں دھاریاں نی
 گھاں اتے بھنیریاں اڈیاں نیں نیناں سان کٹاریاں چاڑھیاں نی
 تیرے نیناں نیں شاہ فقیر کہتے سینس پاتھیاں فوج عماریاں نی
 وارث شاہ زلفاں حال نین خونی فوجاں قتل اتے چا چاڑھیاں نی

۵۴۳

باراں برساں دی اوڑسی مینہ ڈٹھا لگا رنگ پھر خشک بچیاں نوں
 فوجدار تغیر حال ہویا جھاڑ تینبواں اتے غلپیاں نوں
 دلاں سکیاں پھیر مڑ سبز ہوئیاں دیکھ حسن دی زمین دیاں پچیاں نوں
 وارث وانگ کشتی پریشان ساں میں پانی پھنچیا نوح دیاں پچیاں نوں

۵۴۴

سہتی بھائی دے نال پکا مصلحت وڈا مکر پھیلایے بول دی اے
گرداندی مکر منظولاں نوں اتے کنز فریب دی کھوہل دی اے
ابلیس ملفوف خناس وچوں لے روایتاں جائزے کھوہل دے اے
وفا کل حدیث منسوخ کیتی پئی لعنتہ اللہ دے کول دی اے
تیرے یار دا فکر دن رات مینوں جان مایاں توں پئی ڈول دی اے
وارث شاہ سہتی اگے ماؤں بڈھی وڈے غضب دے کیرے پھول دی اے

۵۴۵

اساں ویاہ آندی کوچ پھاہ آندی ساڈے بھادی بنی ہے اوکھڑی نی
دیکھ حق حلال نوں اگ لکس رہے خصم دے نال ایہہ کوکھڑی نی
جدوں آئی تدوکتی رہی ڈھٹھی کدی ہوئے نہ بیٹھیا سوکھڑی نی
لاہو لتھڑی جدال دی ویاہ آندی اک کل دی ذرہ ہے چوکھڑی نی
گھراں وچ ہندی ہاں نال وسدی ایہہ اجاڑے دامول ہے چھوکری نی
وارث شاہ نہ ان نہ ددھ لیدی بھکھ نال سکاوندی کوکھڑی نی

۵۴۶

ہاتھی فوج دا وڈا سنگار ہندا اتے گھوڑے سنگار ہیں زراں دے نی
اچھا پہنناں کھادناں شان شوکت ایہہ سب بنائے ہیں زراں دے نی
گھوڑے کھان کھٹن کرامات کر دے اکھیں دیکھدیاں جاہن بن پراں دے نی
تھمس گائیں سنگار دیاں ستھ تلے اتے نوہاں سنگار ہیں گھراں دے نی
خیر خواہ دے نال بدخواہ ہوناں ایہہ کم ہن گنڈیاں خراں دے نی

مشہور ہے رس جہان اندر یار وہوٹیاں دے نال وراں دے نی
 دل عورتاں لین پیار کر کے ایسہ گھبرو مرگ ہن سراں دے نی
 تدوں رن بد خونوں عقل آوے جدوں لت لگے وچ پھراں دے نی
 سیدا ویکھ کے جائے بلا دا انگوں ویر دونہاں دے سراں تے دھراں دے نی

۵۴۷

پہہ اگھت کے کدی نہ پے پے ایسے ایسے دے دکھ وچ مراں گے نی
 اسدا جیو نہ پرچ دا پنڈ ساڈے ایسے ایسہ اعلان کیہ کراں گے نی
 سوہنی رن بازار نہ وچنی ہے، ویاہ پت دا ہور دھر کراں گے نی
 ملاں وید حکیم لے جان پیسے کیہاں پٹیاں غیب دیاں بھراں گے نی
 وہٹی گھرو دونہاں نوں واڑ اندر ایسے باہروں جنڈرا جڑاں گے نی
 سیدا ڈھایجے ایسے توں لیے لیکھا ایسے چھووں ذرا نہ ڈراں گے نی
 شرمندگی سہاں گے ذرہ جگ دی منہ پرہاں نوں کر ذرہ بہاں گے نی
 کدی چر کھڑا ڈاہ نہ چھوپ گھتی ایسے میل بھنڈار کیہ کراں گے نی
 وارث شاہ شرمندگی ایسے دی تھوں ایسے ڈب کے کھوہ وچ مراں گے نی

۵۴۸

عزرائیل بھی عمر عیار آیا ہیر نچل کے سس تے آؤندی اے
 سہتی نال میں جاپے کھیت ویکھاں پی اندرے عمر وھاؤندی اے
 پچھوں چہمدی نال بہانیاں دے نڈھی نڈھی تے پھیر ژا پاؤندی اے
 وانگ ٹھگاں دے ککڑاں رات ادھی از غیب دا جوڑ ساؤندی اے
 وانگ بڈھی امام نوں زہر دینی قصہ غیب دا جوڑ ساؤندی اے
 چل بھاپئے وا جہان دی لے بانہوں ہیرنوں پکڑ اٹھاؤندی اے
 قاضی لعنت اللہ دا دے فتویٰ البلیس نوں سبق پڑھاؤندی اے

ایہوں کھیت لیجائے کیاہ چھیں میرے جیو تدمیر ایسہ آؤندی اے
 ویکھو ماں نوں دھی ولاؤندی اے کہیاں پھوکیاں امیاں لاؤندی اے
 تلے پٹھ انگیار نکاؤندی اے اتوں بہت پیار کراؤندی اے
 شیخ سعدی دے فلک نوں خبر ناہیں جیوں روچھے فن چلاؤندی اے
 ویکھو دھی اگے مانوں جھرن لگی حال نوچھ دا کھوہل ساؤندی اے
 ایہدی پئی وی عمر وہاؤندی اے زار و زار روندی پلوپا پاؤندی اے
 کس منع کیتا کھیت نہ جائے قدم مجیوں پٹھ نہ ماؤندی اے
 دکھ جیو دا کھوہل ساؤندی اے پنڈت شاہ جی دے ہتھ لاؤندی اے
 انصاف دے واسطے گواہ کر کے وارث شاہ نوں کول بہاؤندی اے

۵۴۹

نوچھ لعل جیہی اندر گھتیائی پرکھ باہراں لعل ونجاؤنی ایں
 تیری ایسہ پھلیوی پدمنی سی واؤلین کھنوں توں گواؤنی ایں
 ایسہ پھل گلاب دا گھٹ اندر پئی دکھڑے نال سکاؤنی ایں
 اٹھے پھر ہی تاڑ کے وچ کوٹھے پتر پاناں دے پئی ونجاؤنی ایں
 وارث دھی سیالاں دی ماری ایں دس آپ نوں کون سداؤنی ایں

۵۵۰

نوہاں ہندیاں خیال جیوں دیکھنیں داماں تیاں بوہے دیاں مہریاں نیں
 پری مورتاں گھڑ راجندر ایں نیں اک موم طبع اک نہریاں نیں
 اک کرم دے باغ دیاں مورنیاں نیں اک نرم ملوک اک زہریاں نیں
 پچھا کھان بہن لاڈنال چلن دیہن لین دے وچ لڈہریاں نیں
 باہر پھرن جیوں بار دیاں ڈانٹاں نیں ستروچ بہانیاں شہریاں نیں
 وارث شاہ ہے حسن گمان سندر اکھیں نال گمان دے گہریاں نیں

۵۵۱

جائے مٹیوں اٹھ کے کوئیں ٹل کے ہڈ پیر ہلاچکے چست ہووے
 وانگ روگناں رات دینہ رہے ڈھٹھی کوئیں ہیر بے تندرست ہووے
 ایسہ بھی وڈا عذاب ہے مایاں نوں نوٹھ دھی بوھے اتے ست ہووے
 وارث شاہ میاں کیوں نہ ہیر بولے سستی چہیاں دی جنہوں پشت ہووے

۵۵۲

ہیر آکھیا بیٹھ کے عمر ساری میں تاں اپنے آپ نوں ساڑنی ہاں
 متاں باغ گیاں میرا چپو کھلے انت ایسہ بھی پاڑناں پاڑنی ہاں
 پتی روئی ہاں کرم میں اپنے نوں کچھ کے دا نہیں وگاڑنی ہاں
 وارث شاہ میاں تقدیر آکھے دیکھ نواں میں کھیل پارنی ہاں

۵۵۳

اڑیو آو کھاں بیٹھ کے گل گزوں سدگھلیاں سبھ سہلیاں نی
 کئی کواریاں کئی وہیاں نیں چن جیئے سریر مٹھلیاں نی
 رجوع آن ہوئیاں سبھ پاس سستی جوئیں گورو آگے سبھ چیلیاں نی
 جنہاں ماں تے باپ نوں بھن کھاہدا منگ جنی کواریاں کھیلیاں نی
 وچ ہیر سستی دونویں بیٹھیاں نیں دوالے بیٹھیاں اٹھ مہیلیاں نی
 وارث شاہ سنگار مہادتاں نیں جیویں تھنیاں قلعہ نوں پیلیاں نی

۵۵۴

وقت فجر دے اٹھ سہیلیونی تداں اپنے آہری آوتا ہے
 ماں باپ نوں خبر نہ کرو کوئی بھلے باغ نوں پاشاں لاوتا ہے
 دوہٹی ہیر نوں باغ لے چلنا اے ذرا ایس دا جیو پر چاوتا ہے
 لاون پھیرنی وچ کپاہ بھیناں کسے پرس نوں نہیں دکھاوتا ہے
 راہ جانڈیاں نوں پچھے لوک اڑیو کوئی افترا چا بناوتا ہے
 کھڈو سماں تے گھسو پھیریاں نی بھلے کھوہ نوں انگ لگاوتا ہے
 وڑو وٹ لنگوٹرے وچ نیلے ہناں وٹ سبھ پٹ دکھاوتا ہے
 بھجھ جھولیاں چنوں کپاہ سبھ تے منڈاسیاں تے انگ لاوتا ہے
 وڈے انگ ہوسن اکو جڈیاں دے راہ جانڈیاں دا ساگ لاوتا ہے
 چرے چائے بھر وڑوی کج اٹھو کسے پونی نوں ہتھ نہ لاوتا ہے
 وارث شاہ میاں ایسوار تھ ہوئی سھناں اجودے پھلے نوں آوتا ہے

۵۵۵

تیاں وچ گذاری ہے رات ساری تارے گن دیاں ہی اودادیاں نی
 گدھے پاؤندیاں گھنبرال مار دیاں سن جھیاں ہون ٹیاراں دیاں اودیاں نی
 نخریلیاں اک تک توڑناں سن اک بولیاں سدھیاں سادیاں نی
 اک نیک حٹاں اک بے زباناں اک چنیاں تے ماڑادیاں نی

۵۵۶

گڈھ پھری راتیں وچ کھیڑیاں دے گھرو گھری وچار وچارو نیں
 بھلے کھوہ تے چل کے کراں کشتی اک دوسری نوں خم مارو نیں

چلو چل ہی کرن چھنال بازاں سبھو کم تے کالج دساریو نیں
 بازی دیتا نیں پیواں بڈھیاں نوں لتاں مانواں دیاں مونہاں تے ماریو نیں
 شیطان دیاں لشکراں فیلسوفاں ہناں آتشیوں فن پھاریو نیں
 گلٹی مار لنگوٹے وٹ ٹریاں سبھو کپڑا چتھڑا جھاڑیو نیں
 سبھا بھن بھنڈار اجاڑ چھوپاں سنیں پونیاں پرے نوں ساڑیو نیں
 تنگ کھچ سوار تیار ہوئے کڑیاڑے گھوڑیاں چاڑھیو نیں
 راتیں لائے مہندی دیہنہ گھت سرمہ گند چونڈیاں کم سنگاریو نیں
 تیز لنگیاں بہسراں دیہن پکھوں مٹھن چوڑیاں پاونچے چاڑھیو نیں
 کجل پو چھلیا لڑے ویاہیاں دے ہو ٹھیں سرخ دند اسڑے چاڑھیو نیں
 زلفاں پلم پیان گورے مکھڑے تے بندیاں پائیے روپ اکھاڑیو نیں
 گھلاں ٹھوڈیاں تے بنے خال دانے رڑے حسن نوں چا اکھاڑیو نیں
 چھاتیاں کھول حسن دے کڈھ لاٹو وارث شاہ نوں جائے اجاڑیو نیں

۵۵۷

دے دعائیاں رات مکا سٹی دیکھو ہوونی کرے شتابیاں جی
 چہڑی ہوونی گل سو ہو رہی سبھ ہوونی دیاں خرابیاں جی
 ایس ہوونی شاہ فقیر کہتے پنوں جیہاں کرے شرابیاں جی
 مجنوں جیہاں دے نام مجذوب ہوئے شہزادیاں کرے بے آبیاں جی
 معشوق نوں بے پرواہ کر کے دے عاشقاں رات بے خوابیاں جی
 علی جیہاں نوں قتل غلام کہتا خبر ہوئی نہ مول اصحابیاں جی
 کڑیاں پنڈ دیاں بیٹھ کے دھڑا کہتا لینی اج قندھار پنجابیاں جی
 وارث شاہ میاں پھلے کھیڑیاں دے جمع آن ہوئیاں ہرر بابیاں جی

۵۵۸

اک عشق تے افترے لکھ کرنے یارو اوکھیاں یاراں دیاں یاریاں نی
 کیڈا پاڑن پاڑیا یار پچھے سدگھلیاں سبھ کواریاں نی
 انہاں یاریاں راجیاں فقر کیتا اسیں کنہاں دیاں پارنی ہاریاں نی
 کوئی ہیر نے نواں نہ عشق کیتا عشق کیتا ہے خلقتاں ساریاں نی
 ایس عشق نے دیکھ فرہاد ماریا کیتا یوسف نال خواریاں نی
 عشق سوہنی جیہاں صورتاں نوں ڈوب وچ دریا دے ماریاں نی
 مرزے جیہاں صورتاں عشق سنجین اگ لایجے بار وچ ساڑیاں نی
 کسی جیہاں صورتاں وچ تھلاں ایس عشق رلاجے ماریاں نی
 دیکھ بوہناں مارونے قہر کیتا ہور کئی کر چلیاں یاریاں نی
 وارث شاہ جہان دے چلن نیارے اتے عشق دیاں دھجاں نیاریاں نی

۵۵۹

صبح چلناں کھیت قرار ہويا کڑیاں مانواں دیاں کرن دلداریاں نی
 آپو اپنے تھاں تیار ہوئیاں کئی ویاہیاں کئی کواریاں نی
 روزہ داراں نوں عید دن چن چڑھیا جوئیں حاجیاں حج تیاریاں نی
 جوئیں دیاہ دی خوشی دا چاؤ چڑھدا اتے ملن مبارکاں کواریاں نی
 چلو چل ہل چل تھر تھل دھر دھر خوشی نال نچن ٹیاریاں نی
 تھاواں تھائیں چوائے دے نال پھر کے متھے چوڑیاں دے منہاریاں نی
 گرد پھلے دے گھور لے آن ہوئیاں سبھ ہار سنگھار کر ساریاں نی
 ایدھر سہتی نے ماواں توں لئی رخصت چلو چل جاں سبھ پکاریاں نی
 اینویں سہتی نے کواریاں میل لیاں جھنڈ میل لے جٹا دھاریاں نی
 کھتریٹیاں اتے بہنپٹیاں نی تے جٹپٹیاں نال سناریاں نی

گھوڑے چھٹے عیار جیوں پھرن نچدے چلن ٹیڈھری چال ٹیاریاں نی
 جنہاں چن چہہ مکھ شوخ نیئاں چن چہہ سریر ساریاں نی
 وارث شاہ بن ہیر نوں سب لڑا چڑ پاؤندیاں نے چڑ ہاریاں نی

۵۶۰

حکم ہیر دا ماوں تھوں لیا بہتی گل کیتی سوناں سہلیاں دے
 تیار ہوئیاں دونویں ننان بھائی نال چڑھے نیں کک اریلیاں دے
 جھڈ پاسیں ترک بیڑا چلے راہ مار دے نین اٹھکھیلیاں دے
 کلے پٹ ہو گئی وچ ویٹریاں دے رہی اک نہ وچ حویلیاں دے
 سوہن بیسراں نال بلاق بندے نکلے بھب بٹھے وچ سہلیاں دے
 دھاگے باؤنٹے بٹھ کے نال بودے گویا بھرن دوکان پھلیاں دے
 جٹا دھاریاں دا جھنڈ تیار ہویا سہتی گورو چلیا نال چلیاں دے
 راجے اندر دی صفا وچ ہوئی ہوری پئے عجب جھنکار اریلیاں دے
 آپ ہار سنگار کر دوڑ چلیاں ارتھ کیتیاں نیں نال بیلیاں دے
 وارث شاہ کستوری دے مرگ چھٹے تھئی تھئی سریر مٹھیلیاں دے

۵۶۱

فوج حسن دی کھیت وچ کھنڈ پئی ترت چائے لنگوڑے ویو نیں
 سخی گھت دیاں مار دیاں پھرن گدھا بھئی گھت بناں وٹ پیو نیں
 توڑ لگروں سول دا وڈا کنڈا پیر چوہہ کے خون پلٹیو نیں
 سہتی ماندرن فن دا ناگ بھگھیا دندمار کے سب اٹیو نیں
 شت انداز نے مکر دی شت کیتی اوس حسن دے مورنوں پھٹیو نیں
 وارث یار دے خرچ تحصیل وچوں حصہ صرف قصور دا کٹیو نیں

۵۶۲

دند میٹ گھیٹ ایسہ ہڈ گوڈے چبے ہونٹھ گھیاں کر میلیاں نی
 نک چاڑھ دندیرکاں وٹ رووے کڈھ اکھیاں میلیاں پیلیاں نی
 تھر تھر کنبے تے آکھے میں موئی لوکا کوئی کرے جھاڑا برے حلیاں نی
 مارنگ تے پیر بے سرت ہوئے لئے جیو نے کاج کلیاں نی
 شیطان شطونگڑے ہتھ جوڑن سستی گوروتے اسیں جو گیلیاں نی

۵۶۳

ہیر میٹ کے دند پے رہی بے خود سستی حال بو شور پکاریا ای
 کالے ناگ نے پھن پھلا وڈا ڈنگ ودہٹی دے پیر تے ماریا ای
 کڑیاں کانگ کیتی آئے پئی واہر لوکاں کم تے کاج وساریا ای
 مئے پاپیے ہیر نوں گھریں آندا جئی. پلو پیل رنگ نوں ہاریا ای
 دیکھو فارسی تورکی نظم نثروں ایسہ مکر گھیو وانگ نتاریا ای
 اگے کسے کتاب وچ نہیں پڑھیا جیہا خچریاں خچر پوساریا ای
 شیطان نے آن سلام کینا تساں جتیا تے اسماں ہاریا ای
 افلاطون دی ریش مقراض کیتی وارث قدرتاں دیکھ کے واریا ای

۵۶۴

کھیڑے سانگھرو واہراں کانگ کیتی سارے دیس تے دھم بھوچال آہی
 گھریں خبر ہوئی کڑیاں دیس گیاں نونہ کھیڑیاں دی جیہوئی سیال آہی
 سردار سی خواہاں دے ترنجناں دی جس دی ہنس تے موردی چال آہی
 کھیڑیاں نال سی اوس اجوڑ ٹھوں دلوں صاف رانھیٹے دے نال آہی

اوس ناگنی نون کوئی سب لڑیا سس اوس نون ویکھ نہال آہی
ان کیڈ کن عظیم باب عورتاں دے دھروں وچ قرآن دے فال آہی
وارث شاہ سہاگے تے اگ وانگوں سونکناں کھیڑیاں داسھوگال آہی

۵۶۵

سد ماندری کھیڑیاں بہت آندے فقر وید تے لکھ مداریاں دے
تریاق اکبر افلاطون والا دارو وڈے فرنگ پساہیاں دے
جنہاں ذات ہزارے دے سب کیلے گھت آندے نیں وچ پٹاریاں دے
گنڈے لکھ تعویذ تے دھوپ دھونی سوت آندے نیں کچ کواریاں دے
کوئی اک چوائے کھوائے گنڈھے ناگ دون دھاتاں سبھ ساریاں دے
کے لائے منکے لسی وچ گھتے پردے چائے پائے نراں ناریاں دے
تیل مرچ تے بوٹیاں ددھ پیسے گھیو دیندے نال خواریاں دے
وارث شاہ سپاہیاں پنڈ بدھے کھس زہر مہرے دھاتاں ناریاں دے

۵۶۶

درد ہور تے داروڑا ہور کر دے فرق پوے نہ لوڑھ وچ لڑھی ہے نی
رناں ویکھ کے آکھدیاں زہر دھانی کوئی ساعت جیوندی کڑی ہے نی
ہیر آکھدی زہر ہے کھنڈ چلی جیسی کالجا چیر دی چھری ہے نی
مر چلی ہے ہیر سیال بھانویں بھلی بری اوتھے آن جڑی ہے نی
جس ویلے دی سوتری ایسہ سٹھی بھاگی ہو گئی نہیں مڑی ہے نی
وارث شاہ سدایے وید رانجھا جس تے ہیر دے درد دی پڑی ہے نی

۵۶۷

سستی آکھیا فرق نہ پوے ماسہ ایسہ سب نہ کیل تے آوندے نیں
 کالے باغ وچ جوگڑا سدھ داتا اوس دے قدم پایاں دکھ جاوندے نیں
 باشک ناگ کرڈیئے میڈ تھک چھبے تترے سبھ نیوں آوندے نیں
 کلکی دار تے اڈناں بھونڈ آئی اسراں کھراں ڈرکھاوندے تیں
 تندورڑا بورڑا پھنی پھیر سبھ آن کے سیس نوآوندے نیں
 منی دار دوسرے تے کھرنیاں بھی منتر پڑھئے تاں کیل تے آوندے نیں
 گنگوریا دھامیاں بس بساٹی رتولڑیا بجلیا جھاوندے نیں
 کھجوریاں تیلیاں بنت چنگیا ہتوریا کوچھیا گاوندے نیں
 بائٹیا چیا سنگ تاپو چلاوڑا داوڑا دھاوندے نیں
 کوئی دکھ تے درد نہ رہے روگی دکھ کلاں دے اوس تھوں جاوندے نیں
 راو راجے تے دید تے دیوپریاں سبھ اوس تھوں ہتھ دکھاوندے نیں
 ہور دید سبھ دیدگی لائے تھکے وارث شاہ جوگی ہن آوندے نیں

۵۶۸

کھیڑیاں آکھیا کیمہوا کھل دیئے چہوا ڈگے فقیر دے جائے پیریں
 ساڈی کریں واہر نام رب دے تے کوئی فضل دا پلوڑا چائے پھیریں
 سارا کھول کے حال احوال آکھیں نال مہریاں برکتاں وچ دیڑیں
 چلو واسطے رب دے نال میرے قدم گھعیاں فقر دے ہون خیریں
 دم لایچے سیال سی ویاہ آندی جج جوڑ کے گئے ساں وچ ڈیریں
 بیٹھ کوڑ میں گل پکائے چھڈی سیدا گھلئے رن جاں ایڑا ایڑیں
 جیسوں جانسیں توں لیاں جوگی کرنتاں لاوناں ہتھ پیریں
 وارث شاہ میاں تیرا علم ہویا مشہور وچ جن تے انس پیریں

۵۶۹

اجو اکھیا سیدیا جاہ بھائی ایسہ وہوٹیاں بہت پیاریاں جی
 جاہ بنھ کے ہتھ سلام کرناں تساں تاریاں خلقتاں ساریاں جی
 اگے نذر رکھیں سھو حال دسیں اگے جوگڑے دے کریں زاریاں جی
 سانوں بنی ہے ہیر نوں سب لڑیا کھوبل کہیں حقیقتاں ساریاں جی
 آکھیں واسطے رب دے چلو جوگی سانوں جیاں مصیبتاں بھاریاں جی
 جوگی مار منتر سب کرے حاضر جائے لیائے ولاچھے واریاں جی
 وارث شاہ اوتھے نہیں پھرے منتر جتھے دنڈیاں عشق نے ماریاں جی

۵۷۰

سیدا وٹ بکل بدھی پچارکی جتی جھاڑ کے ڈانگ لے کڑکيا ای
 واہو داہ چلیا کھری بنھ کھیڑا وانگ کاتکو مال تے سرکيا ای
 کابلے باغ وچ جوگی تھے جاوڑیا جوگی دیکھ کے جٹ نوں ورکيا ای
 کھڑا ہو ماہی منڈیا کہاں آویں مار بھانیرا شور کر پھرکيا ای
 سیدا سنگ کے تھر تھر کھڑا کنبے اوسن دا اندروں کالچا دھڑکيا ای
 اوتھوں کھڑی کر بانسہ پکار دا ای انیہا خطرے دا ماریا برکيا ای
 چلیں واسطے رب دے جوگیا اوئے خار وچ کلیجے دے رڑکيا ای
 جوگی پھھدا بنی ہے کون تینوں ایس حال آویں جٹا پرکيا ای
 جٹی وڑی کپاہ وچ بنھ جھولی کالا ناگ از غیب دا کڑکيا ای
 وارث شاہ جوں چوٹیاں کڈھ آئے اتے سب ڈاڈا زہری لڑکيا ای

۵۷۱

تقدیر نوں موڑناں بھلا ناہیں سب نال تقدیر دے ڈنگ دے نیں
 جنہوں رب دے عشق دی چاٹ لگی دیدوان قضائے دے رنگ دے نیں
 چہڑے چھڈ جہان اجاڑ سن صحبت عورتاں دے کولوں سنگدے نیں
 کدی کسے دی کیل وچ نہیں آئے چہڑے سب سیال تے جھنگ دے نیں
 اساں چائے قرن تے ترک کیتی سنگ مہریاں دے کولوں سنگدے نیں
 مرن دیسہ جٹی ذرہ دین سہیں راگ نکلن رنگ برنگ دے نیں
 جوان مرے مہری دڈے رنگ ہونی خوشی ہوتے ہیں روح ملنگ دے نیں
 وارث شاہ مناچھے سیں داڑھی ہو رہے چھووں سنگ تے کنگ دے نیں

۵۷۲

تھ بھ نیویں دھون گھاہ منہ وچ کڈھ دندیاں نتاں گھالیا اوئے
 تیرے چلیاں ہندی ہے ہیر چنگی دھروٹی رب دی مندریاں والیا اوئے
 اٹھ پیر ہوئے بھکھے کوڑیں نوں لڑھ گئے ہاں فاقوا جالیا اوئے
 جٹی زہر والے کسے ناگ ڈنگی اساں ملک تے ماندری بھالیا اوئے
 چنگی ہوئے ناہیں جٹی ناگ ڈنگی تیرے چلیاں خیر ہو راولا اوئے
 جوگی واسطے رب دے تار سانوں پڑا لائے بنے اللہ والیا اوئے
 لکھی وچ رضا دے مرے جٹی جس نے سب دا ہی دکھ جالیا اوئے
 تیری جٹی دا کیہ علاج کرناں اساں اپناں کوڑماں گالیا اوئے
 وارث شاہ رضا تقدیر ویلا پیراں الیاں نے وی نہیں ٹالیا اوئے

۵۷۳

چپ ہو جوگی سبج نال بولے جٹا کاہے نوں پکڑیو کاہیاں نوں
 اسیں چھڈ جہان فقیر ہوئے چھڈ دولتاں مال بادشاہیاں نوں
 یادرب دی چھڈ کے کراں جھاڑے ڈھونڈاں اوڈ دیاں چھڈ کے پھاہیاں نوں
 تیرے نال نہ چلیاں نفع کوئی میرا علم نہ پھرے ویاہیاں نوں
 رناں پاس فقیر نوں عیب جاناں جیہا نستاں رنوں سپاہیاں نوں
 وارث کڈھ قرآن تے بہیں منبر کیہا اڈیو مکر دیاں پھاہیاں نوں

۵۷۴

سیدا آکھدا روندڑی پئی ڈولی چپ کرے ناہیں ہتھیارڑی اوئے
 وڈی جوان بالغ کوئی پری صورت تن کپڑے وڈی ٹیارڑی اوئے
 بے میں ہتھ لانوناں سروں لاہ لہندی چائے گھت دی چیک چہارڑی اوئے
 ہتھ لانوناں پلنگ نوں ملے نہیں خوف خطریوں رہے نیارڑی اوئے
 مینوں مار کے آپ نت رہے روندی ایسے بان اوہ رہے کوارڑی اوئے
 نال سس ننان دے گل ناہیں پئی مچ دی نت خوارڑی اوئے
 اسال اوس نوں مول نہ ہتھ لایا کائی لاغر لو تھ ہے بارڑی اوئے
 ایویں غفلتاں وچ برباد گئی وارث شاہ ایہہ عمر وچارڑی اوئے

۵۷۵

جوگی لیک گھتی پھیر وچ چونکے چھری اوس دے وچ کھھایو سو
 کھا قسم قرآن دی بیٹھ جٹا قسم چورنوں چائے کراپو سو
 اوہدے نال توں ناہیوں انگ لایا چھری پٹ کے دھون رکھایو سو

پھڑیا حسن دے مال دا چور ثابت ناہیں اوس نوں قسم کرايو سو
وارث رب نوں پھڈ کے پيا جھنجٹ اینویں رایگاں عمر گوايو سو

۵۷۶

کھیڑے نشادتی اگے جو گڑے دے سانوں قسم ہے پیر فقیر دی جی
مرال ہو پئے ایس جہان کوڑھا کدی صورت ڈھی جے میں ہیر دی جی
سانوں ہیر جٹی دھولی دھار دے کوہ قاف تے دھار کشمیر دی جی
لکا کوٹ پہاڑ دا پار دے فرہاد نوں نہر نیوں شیر دی جی
دوروں دیکھ کے فاتحہ آکھ پھڈاں گور پیر پنجال دے پیر دی جی
سانوں فقیر ایسہ دیوار دے دھکاں جائے تال کالجا چیر دی جی
اوس دی جھال نہ اسال تھوں جائے جھلی جھال کون جھلے چھٹے تیر دی جی
پھینس مار کے سنگ نہ دے ڈھوئی اینویں ہونس کئی ددھ کھیر دی جی
لوک آکھ دے پری ہے ہیر جٹی اسال ڈھی نہ صورت ہیر دی جی
وارث جھوٹ نہ بولے جو گیاں تھے خیانت ناں کرے چیز پیر دی جی

۵۷۷

جوگی رکھ کے انکھ تے نال غیرت کڈھ اکھیاں روہ تھیں پھیا ای
ایسہ ہیر دا وارثی ہو بیٹھا چائے ڈیریوں سواہ وچ ستیا ای
سنیں جتیاں چونکے وچ آڈریوں ساڈا دھرم تے نیم سبھ پٹیا ای
لٹ پٹ کے نال بکھٹیا ای کٹ پھاٹ کے کھوہ وچ ستیا ای
برا بولدا نیر پلٹ آکھیں جیہا بانیاں شہر وچ لٹیا ای
پکڑ سیدڑے نوں نال پھاڈیاں دے چور یار وانگوں ڈھائے کٹیا ای
کھڑلتاں پہوڑیاں خوب جٹیاں دھون سیجا نال غریبا ای
دونویں بنھ باہاں سروں لاه ٹکا گنہگار وانگوں اٹھ جٹیا ای
شانہ آئینہ کٹ چچور کیتا لنگ چمن کے سنگھ نوں گھٹیا ای
وارث شاہ خدا دے خوف کولوں ساڈا روندیاں نیر بکھٹیا ای

۵۷۸

کھیڑا کھا پیچے مارتے بھج چلیا واہو واہ روندا گھر آوندا اے
 ایسہ جو گڑا نہیں جے دھاڑ کر کے حال آپناں کھوہل سناوندا اے
 ایسہ قاروں دے دیس داسحر جانے وڈے چھوٹے تے قبر کماوندا اے
 ایسہ دیو اجار وچ آن لتھا نال کڑکیاں جنڈ گواوندا اے
 نالے پڑھے قرآن تے دے بانگاں چونگی پاوندا سکھ وجاوندا اے
 مینوں مار کے کٹ تے بار کیتا پنڈا کھوہل کے جٹ دکھاندا اے

۵۷۹

اجو آکھیا لوڈ اھیر یارو دیکھو غضب فقیر نے چایا جے
 میرا سونے دا کیوڑا مار جنڈوں کم کار تھیں چائے گنویا جے
 فقر مہر کر دے سب خلق اتے اوس قبر جمان تے چایا جے
 وارث شاہ میاں نواں سانگ دیکھو دیو آدمی ہو پیجے آیا جے

۵۸۰

سستی آکھیا بلبلہ جا آپے سیدا آپ توں دور سنداوندا اے
 نال کبر ہنکار دے مست پھر دا نظر تلے نہ کسے نوں لیاوندا اے
 ساہنے وانگروں سری پتاؤں دا اے اگوں آکڑاں پیادکھاوندا اے
 جا نال فقیر دے کرے آکڑ غصہ غصہ تے پیا ودھاوندا اے
 مار نونہہ دے دکھ حیران کیتا اجو گھوڑے چڑھدڑا دھاوندا اے
 یارو عمر ساری جٹی ناہ لدھی رہیا سوہنی ڈھونڈ ڈھونڈاوندا اے
 وارث شاہ جوانی وچ مست رہیا وقت گئے تائیں پکھوں تاوندا اے

۵۸۱

جائے ہنھ کھڑا ہتھ پیراگے تسلیں لاڈلے پروردگار دے ہو
تسلیں فقر اللہ دے پیر پورے وچ رکھ وے میخ نوں مار دے ہو
ہوئے دعا قبول پیاریاں دی دین دنی دے کم سوار دے ہو
اٹھے پھر خدائے دی یاد اندر تسلیں نفس شیطان نوں مار دے ہو
حکم رب دے تھوں تسلیں نہیں باپیر پیر خاص حضور دربار دے ہو
میری نوجھ نوں سب دا اثر ہو یا تسلیں کیل منتر سب مار دے ہو
لڑھے جان بیڑے او گنہاریاں دے کرو فضل تاں پار اتار دے ہو
تیرے چلیاں نوجھ میری جیوندی ہے لگا دامن سو تسلیں تار دے ہو
وارث شاہ دے عذر معاف کرنیں خوشنہار بندے گنہگار دے ہو

۵۸۲

چھڈ دیس جمان اجاڑ ملی اے جٹ ناہیں بچھا چھڈ دے نیں
اساں چھڈیا ایسہ نہ مول چھڈن کھیڑے مڈھ قدیم دے ہڈ دے نیں
لیہ پئی میرے اتے جھاڑیاں دی پاس جاہن نہیں بچ گڈ دے نیں
وارث شاہ جہاں تھوں اک پئے اج کل فقیر ہن لد دے نیں

۵۸۳

چلیں جو گیا واسطہ رب دا ای اسیں مردنوں مرد للکارنی ہاں
جو کچھ سرے سو نذر لے پیر پکڑاں جان مال پروارنوں وارنی ہاں
پئے کلمہ دے کوڑ میں سبھ روندے اسیں کاگ تے مور اڈارنی ہاں
ہتھ ہنھ کے بھتیجی جو گیا جی اسیں عاجزی نال پکارنی ہاں

چور سدیا مال دے سانجھنے نون تیریاں قدرتاں تھوں اسیں وارنی ہاں
وارث شاہ وساہ کیہ ایس دم دا اینویں رایگاں عمر کیوں ہارنی ہاں

۵۸۴

جوگی چلیا روح دی کلاہلی تتر بولیا شگن مناوے نون
ایتوار نہ پچھیا کھیڑیاں نے جوگی آندا نیں سیس مناوے نون
دیکھو عقل شعور جو ماریا نیں تانبا باز دے ہتھ پھڑاوانے نون
بھسکا کھنڈتے کھیر دا پیا راکھا رنڈا گھلیا ساک کراوانے نون
سپ مکردا پری دے پیر لڑیا سلیمان آیا جھاڑا پاوانے نون
آ جان جہان ہٹائے دتا آئے ماندری کیل کراوانے نون
راکھا جواں دے ڈھیر دا گدھا ہولیا انھاں گھلیا حرف لکھاوانے نون
نیت خاص کر کے انھاں سد آندا میاں آیا ہے رن کھسکاوانے نون
انھاں سپ دا ماندری ڈھونڈ آندا میاں آیا ہے لڑاوانے نون
وسدے جھگڑے چوڑ کراوانے نون ٹڈھوں پٹ بوٹالیند وجاوانے نون
وارث ہنگی واسطے گھلیا سیں آ چلیا پہننے کھاوانے نون

۵۸۵

کھسکو شاہ ہوری اج آن بیٹھے تنبو آن ادھالواں لایانی
دھواں مار بیٹھا جوگی مدتاں دا اج کھیڑیاں نے خیر پایانی
لکھوں لکھ کر دے خدا سچا دکھ ہیر دا رب گویانی
انھاں سکدیاں دی دعا رب سن لئی اوس واندھیری دا یار آیانی
بھلا ہویا جے کسے دی آس پنی رب دچھڑیا یار ملایانی
سستی اپنے ہتھ اختیار لے کے ڈیرہ ڈوماں دی کوٹھڑی پایانی
رناں موہ کے لین شزادیاں نون دیکھو افترا کون بنایانی

آپے دھاڑوی دے اگے مال دتا پچھوں آکھو ڈھول وجایانی
 بھلے ایتھے نہ ہوسن دو کڑیاں سانوں شگن ایہو نظر آینی
 وارث شاہ شیطان بدنام کرسو لون تھال دے وچ بھنایانی

۵۸۶

بھلا ہویا بھیناں ہیر جچی جانوں من منے دا وید ہن آینی
 دکھ درد گئے سکھ ہیر والے کال ولی نے پھیرڑا پایا نی
 جیہڑا چھڈ چدھریاں چاک بنیا وت اوس نے جوگ کمایا نی
 جنیدی وٹھلی دے وچ لاکھ منتر ایہہ اللہ نے وید ملایا نی
 ساکھال رنگ ہیرنگیاں ہون پیدا سانوں ماہ جیویں مینہ وسایا نی
 نالے سستی دے حال تے رب ترٹھا جوگی دلاں دا مالک آینی
 تہاں دھراں دی ہوئی مراد حاصل دھواں ایس چروکناں لایا نی
 ایہدی پھری کلام اج کھیڑیاں تے اسم اعظم اثر کرایا نی
 مزمان جیوں آون دا لین دوہٹی آگوں ساہوہریاں پنگ وچھایا نی
 ویرا رادھ ویکھو ایتھے کوئی ہندے جگ دھوڑ بھلاوڑا پایا نی
 منتر اک تے پتلیاں دوئیں اڈن اللہ والیاں کھیل رچایا نی

۵۸۷

کڑیاں آکھیا آن کے ہیر تائیں انی دہوٹئے اج ودھائی ایس نی
 ملیا آب حیات پیاسیاں نوں جد جوئیاں دے وچ آئی ایس نی
 تیتھوں دوزخ دی اچج حرام ہوئی رب وچ بہشت دے پائی ایس نی
 جوڑی رب نے میل کے تائیں توں موتی لعل دے نال پرائی ایس نی
 وارث شاہ کہہ ہیر دی کس تائیں اج رب نے چوڑ کرائی ایس نی

۵۸۸

جوگی آکھیا پھرے نہ مرد عورت پورے کسے ناں پر چھاوناں اوئے
 کراں بیٹھ نوٹکا جتن گوشے کوئی نہیں جے چھنج پواوناں اوئے
 کن سن وچ وہوڑی آن پوپو نہیں دھم لے شور کراوناں اوئے
 کواری کڑی دارکھ وچ پیر پائیے نہیں ہور کسے اتھ آوناں اوئے
 سب نس جائے جھل مار جائے کھڑا اوکھڑا چلہ کماوناں اوئے
 لکھیا ست سے وار قرآن اندر جھڈ نہیں نماز پچھوتاوناں اوئے
 وارث شاہ نکوئی تے ہنگی کر وت نہیں جہان تے آوناں اوئے

۵۸۹

سستی کڑی نوں سد کے سوئیو نیں منجا وچ ایوان دے پائیے تے
 پنڈوں باہر ڈوماں دا کوٹھڑا سی او تھے دتی نیں تھانوں بناپیے تے
 جوگی پلنگ دے پاس بہایونیں آئے بیٹھا ہے شگن مناپیے تے
 ناڈھو شاہ بیا مست ہوئے عاشق معشوق نوں پاس بہاپیے تے
 کھیڑے آپ جا گھریں بے فکر سے تانبا باز دے ہتھ پھڑاپیے تے
 سرتے ہوونی آپیے کوکدی ہے چنگی مار کے ہتھ بناپیے تے
 اوس کھیہ سر گھت کے پٹنائیں جنہاں ویاہیوں دھڑی گنداپیے تے
 وارث شاہ ہن تنماں نے دین کرنیں جنہاں ویاہیوں گھوڑیاں گاپیے تے

۵۹۰

اوہی رات رانجھے پیر یاد کیتے طرہ خضر دا ہتھ لے بولیا ای
 شکر گنج والے رومال جے مندرا لال شہباز دا تولیا ای

خبر کڈھ مخدوم جہانئے دا وچوں روح رانجھئے دا ڈولیا ای
 کھونڈی سید جلال خاریئے دی وچ مشک تے عطر دے جھولیا ای
 پیر بہاؤ الدین ذکرئے دھک دتی کندھ ڈھاپے راہ نوں کھولیا ای
 جاہ بیٹھا ہیں کاسنوں اٹھ جٹا سویں نہیں تیرا راہ کھولیا ای
 وارث شاہ پچھو تاسیں بدگی نوں عزرائیل جاں دھون چڑھ بولیا ای

۵۹۱

نکل کوٹھیوں ترن نوں تیار ہوئے سہتی آن حضور سلام کیتا
 بیڑا لائے اسان عاجزاں دا رب فضل تیرے اتے عام کیتا
 میرا یار ملاوئاں واسطاً ای اسان کم تیرا سرانجام کیتا
 بھابھی ہتھ پھڑاپے ٹور دتی کم کھیڑیاں دا سھو خام کیتا
 تیرے واسطے مایاں نال کیتی جو کچھ علی دے نال غلام کیتا
 جو کچھ ہوونی سیتا دے نال کیتی اسے دھیمسرے نال جورام کیتا
 وارث آپ جس نے مہربان ہووے اوتھے فضل نے آن مقام کیتا

۵۹۲

رانجھے ہتھ اٹھاپے دعا منگی ربا میلناں یار گوارنی دا
 ایس حب دے نال ہے کم کیتا بیڑا پار کرناں کم سارنی دا
 پنجاں پیراں دی ترت آواز ہوئی ربا یار میلیں ایس یارنی دا
 فضل رب کیتا یار آئے ملیا اوس شاہ مراد پکارنی دا

۵۹۳

ڈاچی شاہ مراد دی آن زنگی اتوں بولیاں سائیں سواریے نی
 شمالا دھکا آوے ہش ڈھکس نیڑے آئے چڑھیں کجاوے تے ڈاریے نی
 میری گئی قطار کو راہ گھتھی گوئی سحر کیتو ٹونیں ہاریے نی
 وائی سوئی دی بوتڑی ایہہ ڈاچی گھن جھوک پلانے نوں لاڑیے نی
 وارث شاہ لنگور دی بھین دھدھل ایہہ فرشتیاں اٹھ چتاریے نی

۵۹۴

سہتی لئی مراد تے ہیر رانجھے روان ہوئے چلے لاڑے لاڑیاں نی
 راتوں رات گئے لے کے باز کونجاں سریاں ناگاں دیاں شینہاں لتاڑیاں نی
 آپو آپ گئے لے کے واہو داہی بکھیاڑاں نے ترنڈیاں پاڑیاں نی
 فجر ہوئی گرانواں گج گھتی دیکھ کھیڑیاں داہراں چاڑھیاں نی
 جڑھاں دین ایمان دیاں کننیں نوں ایہہ مہریاں تیز کٹاریاں نی
 میاں جہیاں پیکانزی ناررانویں ملن دوزخوں تائے چواڑیاں نی
 وارث شاہ نائی نال جنگ بدھا کھیڑیاں کل مناچھے داڑھیاں نی

۵۹۵

اک جاہن بھنے بہت نال خوشی بھلا ہویا فقیراں دی آس ہوئی
 اک جاہن روندے جوہ کھیڑیاں دی اج دیکھو تو چوڑنخاس ہوئی
 اک لے ڈنڈے ننگے جاہن بھنے یارو پئی سی ہیر اداس ہوئی
 اک چسو وچاوندے پھرن بھوندے جو مراد فقیراں دی راس ہوئی
 وارث شاہ کیہ من دیاں ڈھل لگے جدوں استرے نال پٹاس ہوئی

۵۹۶

پہلی ملی مراد نون جا واہر اگوں کٹک بلوچاں دے چاڑھ دتے
 پکڑ ترکشیاں اتے کمان دوڑے کھیڑے نال ہتھیاراں دے مار دتے
 مار برچھیاں آن بلوچ کڑ کے تیغیاں مار کے واہر وجھاڑ دتے
 مارناوکاں مورچے بھن دتے مار جھاڑ کے پنڈ وچ واڑ دتے
 وارث شاہ جاں رب نے مہر کیتی بدلے قبر دے لطف نے پاڑ دتے

۵۹۷

دوئیاں واہراں رانجھے نوں آن ملیاں ستا پیا اجاڑ وچ گھیریو نہیں
 ڈنڈ مار دے برچھیاں پھیر دے نیں گھوڑے وچ میدان دے پھیریو نہیں
 سر ہیر دے پٹ تے رکھ ستا سب مال توں آن کے چھیڑیو نہیں
 ہیر پکڑ لئی رانجھا قید کیتا دیکھو جوگی نوں آن کے گھیریو نہیں
 لاہ سہلیاں بھہ کے ہتھ دونویں پنڈا چابکاں نال اچیر یو نہیں
 وارث شاہ فقیر اللہ دے نوں مار مار کے چائے کھدیڑیو نہیں

۵۹۸

ہیر آکھیا ستے سو سبھ مٹھے نیند ماریا راجیاں رانیاں نوں
 نیند ولی تے غوث تے قطب مارے نیند لٹیا راہ پنڈھانیاں نوں
 ایس نیند نے شاہ فقیر کیتے روئے پٹھے نیں وقت وہانیاں نوں
 نیند شیر تے دیو امام کٹھے نیند ماریا وڈے سیانیاں نوں
 ستے سوئی وگڑے ادھم وانگوں غالب نیند ہے دیوانجائیاں نوں
 نیند بھٹھ سوپیا سلیمان تائیں دیندی نیند چھڈائے ٹکانیاں نوں

نیند پتر یعقوبؑ دا کھوہ پایا سنیاں ہوسیا یوسفؑ دے داناں نوں
 نیند ذبح کیتا اسماعیلؑ تائیں یونسؑ پیٹ مچھی وچ پانیاں نوں
 نیند فجر دی قضا نماز کر دی شیطان دے تنبواں تانیاں نوں
 نیند دیکھ جو سسی نوں وقت پایا پھرے ڈھونڈ دی یار وہانیاں نوں
 رانجھے ہیر نوں بھٹ لے ٹرے کھیڑے دونویں روندے نیں وقت وہانیاں نوں
 ساڈے تن ہتھ ملک زمین تیرا وارث شاہ کیوں دیس ولانیاں نوں

۵۹۹

ہائے ہائے مٹھی مت ناں لیا دتی عقل ہزار جو گپیا وے
 وس پیوں توں ویریاں سانویاں وے کسہی واہ ہے مشک لپیٹیا وے
 چہڑا کھنڈیا وچ جمان تھیرا نہیں جاناں مول سمیٹیا وے
 راجہ عدلی ہے تخت تے عدل کردا کھڑی بانہہ کر کوک رنھیٹیا وے
 بناں عمل دے نہیں نجات تیری پیا ماریں قطب دیا بیٹیا وے
 نہیں حور بہشت دی ہو جاندا گدھا زری دے نال لپیٹیا وے
 اثر صحبتاں دے کر جان غلبہ جاہ راجے دے پاس جٹیٹیا وے
 وارث شاہ میاں تانبا ہوئے سونا جتھے کیمیا نال لپیٹیا وے

۶۰۰

او کو کو کوسیتا کوک رانجھے اچا کوکدا چانگراں دھراس دا اے
 بویو مار کے لکراں کرے دھماں زاجے پچھیا شور وسواس دا اے
 رانجھے اگھیا راجیا چریں جیویں کرم رب دا فکر غم کاس دا اے
 حکم ملک دتا تینوں رب سچے تیرا راج تے حکم آراس دا اے
 تیری دھانگ پئی روم شام اندر بادشاہ ڈرے آس پاس دا اے
 تیرے راج وچ بناں تفسیر لٹیا نہ گناہ تے نہ کوئی واس دا اے

کبھی پھاس دی شمد وچ ہوئے نیڑے وارث شاہ ہن جگ وچ پھاس دااے

۶۰۱

پلو پھیر کے رانجھے فریاد کیتی بھلا سنی دا عدلیا راج تیرا
زور زور لے چلے نیں مال میرا تاں میں ہويا ہوں آن محتاج تیرا
سبھ میر امراء ورثا تیرے بھلا نظر آیا مینوں ساج تیرا
میری غور کرسیں تیرا بھلا ہوسی رب آپ سواری کاج تیرا

۶۰۲

راجے حکم کیتا چڑھی فوج بانگی آئے راہ وچ گھیریا کھیڑیاں نوں
تسلیں ہوئے سدھے چلو پاس راجے جھڈ دیو کھاں چھل وریریاں نوں
راجے آکھیا چور نہ جان پاوئے چلو جھڈ دیو جھگڑیاں جھیریاں نوں
پکڑ وچ حضور دے لیاؤ حاضر راہ زناں تے کھوہرواں پھیڑیاں نوں
بندھ کھڑاں گے اگے تاں چلو آپے نہیں جان دے اسیں بھیریاں نوں
وارث شاہ چند سور جاں گرہن لگے اوہ بھی پھڑے نیں ساڈیاں پھیڑیاں نوں

۶۰۳

کھیڑے راجے دے آن حضور کیتے صورت بنی نیں آن فریادیاں دے
رانجھے آکھیا کھوہ لے چلے نڈھی ایسہ کھوہرو پرھے ہیداویاں دے
یتھوں کھوہ فقیرنی اٹھ ٹھے جیویں پوسیاں نوں ڈوم شاداں دے
میرا نیاؤں تیرے اگے رائے صاحب ایسہ وڈے دربار نیں آدیاں دے
جے تاں داڑھیاں پگڑیاں دیکھ بھلیں شیطان ہن اندروں وادیاں دے
وارث باہروں سوئے سیاہ اندر تنبو ہون جویں ماڑادیاں دے

۶۰۴

جوڑ کھیڑیاں ہتھ فریاد کیتی نہیں وقت ہن ظلم کمانے دا
 ایسہ ٹھگ جے ماجھے دا کھوٹا سحر جان دا سر ہوں جموانے دا
 ویڑے وڑدیاں نڈھیاں موہ لیسن اس تے علم جے رتاں دلاونے دا
 ساڈی نونہ نوں اک دن سڀ لڑیا اوہ وقت سی ماندری لیاونے دا
 سہتی دسیا جوگڑا باغ کالے ڈھب جان دا جھاڑیاں پاونے دا
 منتر جھاڑنے نوں اسماں سد آندا سانوں کم سی جند چھڈاونے دا
 لیدو دوہاں نوں راتو ہی رات نٹھا فقر ولی اللہ پڑھاونے دا
 وچوں چورتے باہروں سادھ دے ایس تے ول جے بھیکھ وٹاونے دا
 راجے چوراں تے پیراں نوں مار دے نیں سولی رسم ہے چور چڑھاونے دا
 اقلو الموزیات قبل الایذاء کیا فائدہ جھگڑیاں پاونے دا
 بھلا کریں تاں ایس نوں بارئیں حکم آیا ہے چور مکاوانے دا
 بادشاہ تھوں عدل ہی پچھے گا وقت آوسی عمل تلاونے دا

۶۰۵

راجھے آکھیا سوہنی رن ڈھٹی مگر لگ میرے آئے گھیریا نیں
 نٹھا خوف تھوں ایسہ سن دیس والے پچھے کلک از عیب دا چھیڑیا نیں
 پنجال پیراں دی ایسہ مجاورانی انہاں کدھروں ساک سہیڑیاں نیں
 سہ راجیاں انہاں نوں دھک دتا تیرے ملک وچ آن کے چھیڑیا نیں
 دیکھو وچ دربارے جھوٹھ بولن ایسہ وڈا ہی پھیڑناں پھیڑیا نیں
 مجروح ساں غماں دے نال بھریا میرا الزا گھاؤ اچیریا نیں
 کوئی روز جمان تے واؤ لینی بھلا ہويا نہ چائے نیڑیا نیں
 آپ وارثی منیں ایس ووہڑوی دے میوں مار کے چائے کدھیڑیا نیں

راجہ پھندا کراں میں قتل سارے تیری چیز نوں راہ بے چھیڑیا نیں
 سچ آکھ توں کھلھ کے کراں پرزے کوئی برا بے ایس نال پھیڑیا نیں
 پھنڈا رلیاں جوگ بھجا ٹھے پر کھوہ نوں اچے نہ گیڑیا نیں
 وارث شاہ میں گرد ہی ریہا بھوندا سرے سر مچوناہ لویڑیا نیں

۶۰۶

رانجھے آکھیا تیاں تفسیر کیتی ایسہ وڈا فقیر رنجانیا بے
 نک کن وڈھا دیاں چاڑھ سولی اینویں گئی ایسہ گل نہ جانیا بے
 رے جٹ نہ جان دے کسے تائیں تیسں آپنی قدر پچھانیا بے
 رناں کھوہ فقیراں دیاں راہ مارو تنبو گرب گمان دے تانیا بے
 راتیں چور تے دیہں ادھالیاں تے شیطان وانگوں جگ رانیا بے
 قاضی شرع داتساں نوں کرے جھوٹھا مویاں دیاں تیسں مانیا بے
 ایسہ نت ہنکار نہ مال رہندے کذی موت تحقیق پچھانیا بے
 وارث شاہ سرانے دی رات وانگوں دنیا خواب خیال پچھانیا بے

۶۰۷

جدوں شرع دے آن کے رجوع ہوئے قاضی آکھیا کرو بیان میاں
 دیسہ کھوہل سناچے بات ساری کراں عمر خطاب دانیان میاں
 کھیڑے آکھیا ہیر سی ساک چنگا گھر چوچک سیال دے جان میاں
 اجو کھیڑے دے پت نوں خیر کیتا ہور لائے تھکے لوک تان میاں
 چنچ جوڑ کے اسماں ویاہ آنڈی نکلے خرچ کیتے خیر دان میاں
 لکھ آدمیاں دے ڈھکے لکھمی ساں ہندو جان دے تے مسلمان میاں
 وڈھ رسم کیتی ملاں سد آندا جس نوں حفظ فقہ قرآن میاں
 ملاں شاہداں نال وکیل کیتے جوین لکھیا وچ قرآن میاں

اساں لایے دم ویاہ آندی دیں ملک رہیا سھو جان میاں
راون وانگ لے چلیا سیتا تاکیں ایہہ پھوہڑا تیز زبان میاں
وارث شاہ نہ رہے جے کویں ساٹھی بربا جمل دارہے ایمان میاں

۶۰۸

رانجھا آکھدا پچھوکھاں ایہہ چھاپا کتھوں دامن نال چوڑیا جے
راہ جاندرے پون نہ کسے چنہڑ ایہہ بھوتال کتھوں جھوڑیا جے
سارے ملک جو جھگڑ دا نال پھریا کسے ہتھیاتے نہیں ہوڑیا جے
وارث شاہ کسے دے پھوک وانگوں اسدا اکڑا رسا نچوڑیا جے

۶۰۹

کتھوں آیا کال وچ بھکھ مر دا ایہہ چاک سی مہردیاں کھولیاں دا
لوک کرن وچار جوان بیٹی اوہنوں فکر شریکاں دیاں بولیاں دا
چھیل نڈھڑی دیکھ کے مگر لگا ہلایا ہویا سپالاں دیاں گولیاں دا
مہیں چار کے پچیا دعویاں تے ہویا وارنی ساڈیاں ڈولیاں وا
موجو چودھری دا پت آکھدے سن پھھلگ ہزارے دیاں ڈھولیاں دا
حق کریں جو عمر خطاب کیتا ہتھ وڈھناں جھوٹھیاں رولیاں دا
نوشیرواں گدھے دا عدل کیتا اتے کنجری عدل تنبولیاں دا
ناد کھری ٹھگی دے باب سارے چیتا کریں دھیان جے جھولیاں دا
منتر مار کے کھنڈ دا کرے کلڑ ہیرا نم دیاں کرے مولیاں دا
کنگھی لوہے تاجے پٹے واہے سردار ہے وڈے کبولیاں دا
انب بچ تندور وچ کرے ہریا نہیں مکیو باکا اولیاں دا
وارث شاہ سب عیب دارب محرم اینویں سانگ ہے پگڑیاں پولیاں دا

۶۱۰

قاضی اکھیا بول فقیر میاں جھڈ جھوٹھ دے دب وریریاں نون
اصل گل سو آھ درگاہ اندر لایڈ کر جھگڑیاں جھیریاں نون
سارے دیس وچ ٹھٹھ ہو سینل نڈھی دونویں پھڑے ہو آپ نے چھیریاں نون
پچھے میل کے چویا رڑکیا ای اوہ رواسی وقت سہیریاں نون
انہاں جٹاں دی شرم جے لاه سٹی خوار کینا سیالاں تے کھیریاں نون
پہلا پچیا آن کے دعویاں تے ہے سلام ہے دلاں چھلاں تیریاں نون
آھو بھن دیاں جھاڑ کے چب چکوں ہن ووہنڑی دہسہ ایسہ کھیریاں نون
او دیکھ لو سنن گنن والیو ایسہ ملاح جے ڈوب دے میریاں نون
دنیا دار نون عورتاں زہد فقراں میاں چھوڑ کر ستھ دیاں جھیریاں نون
قاضی بہت جے آوند اترس تینوں بیٹی اپنی خش دے کھیریاں نون
نت مال پرانے جو چور کھاندے ایسہ دس مسئلے راتیں پیریاں نون
جھڈ جائے حیا دے نال جٹی نہیں جانسیں دریاں میریاں نون
غنی کل جہان دے پکڑینگے وارث شاہ فقیر دے پھیریاں نون

۶۱۱

قاضی کھوہ دتی ہیر کھیریاں نون مارو ایسہ فقیر وغولیا جے
وچوں چور تے یار ہے لچ لندا دیکھو باہروں ولی تے اولیا جے
دعا دار تے جھاگڑو کلا کاری بن پھرے مشاخ مولیا جے
جدوں دغے تے آوے تاں صفاں گالے اکھیں میٹ ہے جا پے اولیا جے

۶۱۲

ہیر کھوہ کھیڑے چلے واہی واہی رانجھا رہیا منہ کج حیران یارو
 اڈ جائیے نگری غرق ہووے ویہل دیس نہ زمین اسمان یارو
 کھیپ مارے کھتری سڑے بوہل حقے عملیاں دے رڑہ پان یارو
 ڈوراں ویکھ کے میر شکار روون ہتھوں جنہاں دیوں باز اڈ جاہن یارو
 اونہاں ہوش تے عقل نہ تھانوں رہناں سرس جنہاں دے پون ودان یارو
 ہیر لاہ کے گھنڈ جیران ہوئی سنی چنجا دے وچ میدان یارو
 نکھا ویدڑا وانگ مہاستی دے مل کھڑی سی عشق میدان یارو
 وچ اوڈھنی سہم دے نال چھپی جوئیں وچ قربان کمان یارو
 چپ شل ہو بولنوں رہی جٹی بناں روح دے جیویں انسان یارو
 وارث شاہ دونوں پریشان ہوئے جیویں پڑھے لاجول شیطان یارو

۶۱۳

رانجھا آکھدا جاہ کیہ ویکھدی ہیں برا موت تھیں ایسہ وجوگ ہے نی
 پنے دھاڑ دی لٹ لے چلے مینوں ایسہ دکھ کیہ جان دا لوگ ہے نی
 ملی سیدے نوں ہیر تے سواہ مینوں تیرے نام دا اسمان نوں ٹوگ ہے نی
 بلک لیف دی چھیاں و ہوٹیاں دیاں ایسہ رل سیال دا بھوگ ہے نی
 سوکن رن گوانڈھ کپتیاں دا بھلے مرد دے باب دا روگ ہے نی
 خوشی کت ہودن مرد پھل وانگوں گھریں جنہاں دے نت داسوگ ہے نی
 تہاں وچ جمان کیہ مزا پایا گل جنہاں دے ریٹھ جوگ ہے نی
 چہڑا ہناں خوراک دے کرے کشتی اوس مرد نوں جانینے پھوگ ہے نی
 اسمان ڈھیہ پوے تال نہیں مردے باقی جنہاں دی زمین تے چوگ ہے نی
 جدوں کدوں محبوب نہ جھڈنا ایس کالا ناگ خدائے دا جوگ ہے نی

کونج کاں نوں ملے تے شیر پھوی وارث شاہ ایسہ دھروں سنجوگ ہے نی

۶۱۴

ہر وقت جے فضل دا مینہ دے سے برا کون مناؤندا رٹھیاں نوں
لب یاز دے آب حیات باجھوں کون زندگی بخش واسٹھیاں نوں
دونویں آہ فراق دی مار لیئے کرامت مناؤں دی رٹھیاں نوں
وارث مار کے آہ تے شہر ساڑو بادشاہ جانے اسان مٹھیاں نوں

۶۱۵

ہیر نال فراق دے آہ ماری ربا ویکھ اساڈیاں بھکھن باہیں
اگے اگ پچھے سب شینہہ پاسیں ساڈی واہ نہ چل دی چوہیں راہیں
اگے میل رٹھیںوا عمر جالاں اگے دونہاں دی عمر دی اکھ لاپیں
ایڈا قہر کیتا دیس والیاں نے ایس شہر نوں قادرا اگ لائیں

۶۱۶

ربا اوہ پائیں قہر شہر اتے چہڑا گھت فرعون ڈبایا ای
چہڑا حال ہویا نال ذکرے دے اونہوں گھت سرینہ چروایا ای
چہڑا پاپے قہر تے نال غصے وچ اگ خلیل پویا ای
چہڑا پاپے قہر تے سٹ تختوں سلیمان نوں بھٹھ جھلکایا ای
چہڑے قہر دا یونس تے پیابدل اونہوں ڈنیرے تھوں نگلایا ای
چہڑے قہر تے غضب دے پکڑ کاتی اسماعیل نوں ذبح کرایا ای
چہڑا گھتیو غضب تے وڈا غصہ یوسف کھوہ دے بند پویا ای
چہڑے قہر دے نال پھر شاہ مردان اکس نفرتوں قتل کرایا ای

جہڑے قہر دے نال اوس بڈھڑی توں امیر حمزہؑ نوں چائے مروایا ای
 جہڑے قہر دے نال یزیدیاں توں امام حسینؑ نوں چائے کمایا ای
 لگی پھوٹھڑی تیز زبان کولوں حسن دے کے زہر مروایا ای
 اوہا قہر تھتیں ایس دیس اتے جہڑا ایتناں دے سر آیا ای

۶۱۷

راجھے ہتھ اٹھا دعا دتی تیرا نام قہار جبار سائیں
 توں تاں آپنے نانوں دے نیاںوں کچھے ایس دیس تے غضب دا غضب پائیں
 سارا شہر اجاڑ کے ساڑ ناہیں کوں مجھ غریب دی داد پائیں
 ساڈی شرم رہے کرامات جاگے نہیں بیڑیاں ساڈیاں چائے لائیں

۶۱۸

جوں اندھ تے قہر دی نظر کر کے مکھا سرون پری لٹویا ای
 سرگا پری امر پری اند پری دیو پری مکھواسن لایا ای
 قہر کرین جیوں بدھرکا کو ماریا ای چند مند مکھا اتے دھایا ای
 رکت سچ مکھا سرون لائے سھے پرچنڈ کر پلک وچ آیا ای
 اوہا کروپ کر جہڑا پیا جوگی بسوا متروں کھیل کروایا ای
 اوہا کرودھ کر جہڑا پائے راون رام چند تھوں لنک لٹایا ای
 اوہا کروپ کر جہڑا پانڈواں تھوں چکھایوہ دے وچ کروایا ای
 دروپدی چاڑھ جو لایچے بھیل بھتکم جہڑا کیرواں دے گل پایا ای
 قہر پا جو گھت ہرناکے تے نال نکھاں دے ڈھڈ پڑویا ای
 گھت کروپ جو پاپچے کنس راجے بودنے کاہن تھوں چائے پٹایا ای
 گھت کروپ جو پائے گل کھتری نوں کئی کھوہنی سیں گلوایا ای
 گھت کروپ جو دروپدی نال ہوئی پت نال پھرانٹ چایا ای

گھت کروپ جو رام نے کرودھ کر کے بل سندھ نوں کھیت کرایا ای
 جوہہ وچ جو رام تے نل پچھن ککھ کرن دے باب بتایا ای
 گھت کروپ جو بالی تے رام کیتا اتے مار کے پکڑ چروایا ای
 گھت کرودھ سبہا مرتیج ماریو مہاندیو دا کنڈ بہلایا ای
 اوہ کروپ کر چہوا انتیاں تے جگا جگ ہی دھم کرایا ای
 اسدا اٹھیا رب منظور کیتا ترت شہر نوں اگ لگایا ای
 جدوں اگ نے شہر نوں چوڑ کیتا دھم راجے دے پاس پھر آیا ای
 وارث شاہ میاں وانگ شہر لنگا چاروں طرف ہی اگ چلایا ای

۶۱۹

لگی اگ چو طرف جاں شہر سارے کیتا صاف سبھ جھکیاں جھائیاں نوں
 سارے دیس وچ دھم تے شور ہویا خبراں پہنچیاں پاندھیاں راہیاں نوں
 لوکاں اٹھیا فقر بدعا دتی راجے بھجیا ترت سپاہیاں نوں
 پکڑ کھیڑیاں نوں کرو آن حاضر نہیں جان دے ضبط بادشاہیاں نوں
 جائے گھیر آندے چلو ہوو حاضر کھیڑے پھڑے نیں دیکھ لے کاہیاں نوں
 وارث صوم صلوة دی چھری کٹے انہاں دین ایمان دیاں پھاہیاں نوں

۶۲۰

بیر کھوہ کے رانجھے دے ہتھ دتی کریں جو گیا خیر دعا میاں
 رانجھے ہتھ اٹھا کے دعا دتی توہیں جل جلال خدا میاں
 تیرے حکم تے ملک وچ خیر ہووے تیری دور ہے کل بلا میاں
 ان دھن سے کچھی حکم دولت نت ہووے ہی دون سوا میاں
 گھوڑے اٹھ ہاتھی دم توپ خانے ہند سندھ تے حکم چلا میاں
 وارث شاہ نوں نال حیا رکھیں میٹی مٹھ ہی دیسہ لنگھا میاں

۶۲۱

لکے چلایا آپنے دیس تائیں چل نڈھیے رب دوائیں نی
 چودھرا لے تخت ہزارے دیے پنجاں پیراں نے آن بہائیں نی
 کڈھ کھیڑیاں توں رب دئیں توں لے ملک پہاڑ پنچائیں نی
 ہیر آکھیا اینویں جائے وڑساں رناں آکھن ادھلی آئیں نی
 پیئے ساہو رے ڈوب کے گالیو نی کھوہ کن نوالیاں آئیں نی
 گھت جادوڑا دیو نے پری ٹھگی حور آدمی دے ہتھ آئیں نی
 وارث شاہ پریم دی جڑھی گھتی مستانڑی چائے کر آئیں نی

۶۲۲

رناں ذلیس پہاڑ دی ٹیکری دیاں آبیال ہو پئے دھینلا وڈا بھارا
 راجے ماہنواں جیو کون سیو کنال کدی پریم دی جھوک تھیں جیو مھاڑا
 تھارو اتھرو تھار ہی تھار جانڈے انا کیہ کون چڑھوا پرادھ بھارا
 ایڈو دین ادھان کلائے کی نی امر دلیس کون لئے جاہن کارا
 دھرمی راجے کو ماہنواں لیہ لتی کی فی کاندی اندھیر ہے چڑھے دھارا
 بھرم گلے کون پیر پنجاں پتر بلہو گھاٹ کون کو بری چلن ہارا
 کدی کدی و نخبیں چھکے ماہنواں دو چھکیں کاپ سٹوں جویں کونت تارا
 کی فی لاڑیاں کئی کلائے مہندی وارث کون کو راج کرھڈ دھارا

۶۲۳

تھارو معسرد کون کی بات بیرو کون کن ہوبدري کون دلھر وڑیے
 کدو دیشر و چندر مکھ کال بیدھی ریرو لا کرو بھیت کن کھر وڑیے

اٹھکھیلو وکیل سمجھتے دھاپو کرو ٹھاک کن دیس لے چل روڑیے
دھنوں دھار کے کیل لے دھونس دھانکوں سر و سنہ بسوت چہڑی الروڑیے
چھٹے ہیر رانجھا وویں جدوں او تھوں جوہ جھنگ سیالاں دی چل روڑیے
الی تھر ہری کالجا کنوں ٹھاکیو ٹھاک وارثو ناھ لے چل روڑیے

۶۲۴

راہے راہ جاں سیالاں دی جوہ آئی ہیر آکھیا وکھ لے جوہ میاں
جھوں کھیڈ دی گئی ساں چوچ کر دی تقدیر لاهی وچ کھوہ میاں
جدوں چنچ آئی گھر کھیڑیاں دی طوفان آیا سر نوح میاں
ایسہ تھانوں جتھے کیدو پھائیاں وارث سہلیاں بھہ دھروہ میاں

۶۲۵

ماہیاں جاپے وچ آکھیا سیالاں نڈھی ہیرنوں چاک لے آیا جے
داڑھی کھیڑیاں دی سھو من سٹی پانی اک پھوہی میں لایا جے
سیالاں آکھیا پرہاں نہ جان کتے جاپے نڈھڑی نوں گھر لے آیا جے
آکھو رانجھے نوں چنچ بنا لیاوے بھہ سرے ڈولڑی پایا جے
جو کتھ ہین نصیب جو داج دامن ساتھوں تسلیں بھی چائے یجایا جے
ایدھروں ہیر تے رانجھے نوں لین چلے اودھروں کھیڑیاں دانائی آیا جے
سیالاں آکھیا کھیڑیاں نال ساڈے کوئی خیر دا پیچ نہ پایا جے
ہیر ویاہ دتی موئی گئی ساتھوں منہ دھی دا تاہ دکھایا جے
سرڑی تساں تھوں اوہ کے کھوہ ڈلی کیما دیس تے پچھناں لایا جے
ساڈی دھی دا کھوج مکایا جے کوئی اسماں نوں ساک دولیا جے
اونویں موڑ کے نائی نوں ٹور دتا مڑ پھیر نہ اسماں دل آیا جے
اوڑک تساں تے ایسہ امید آہی ڈنڈے ستھیریاں وانگ وجایا جے

۶۲۶

بھائیاں جاہیے ہیر نوں گھریں آندا رانجھا نال ہی گھریں منگایو نہیں
 لاه مندرال جٹاں منا سٹیاں سر سوہنی پگ بھنھایو نہیں
 کھن گھت اتے کھنڈ ددھ چاول اگے رکھ کے پلنگ بہایو نہیں
 یعقوب دے پیارڑے پت وانگول کڈھ کھوہ تھیں تخت بہایو نہیں
 جاہ بھائیاں دی جنج لوڑ لیا نہیں اندر واڑ کے بہت سمجھایو نہیں
 نال دے لاگی خوشی ہو سھناں طرف گھراں دے اوہ پہنچایو نہیں
 بھائی چارے نوں میل بہایو نہیں سھو حال احوال سنایا نہیں
 بھائی چارے نوں میل بہایو نے دھی مارن دا متا پکایو نہیں
 وارث شاہ ایسہ قدرتاں رب دیاں نیں دیکھ نوال پکھڑ جگایو نہیں

۶۲۷

رانجھے جاہیے گھریں آرام کیتا گنڈھ پھیریا سووچ بھائیاں دے
 سارو کوروماں آہیے گر دھویا بیٹھا پنج ہووچ بھر جائیاں دے
 چلو بھاپو ویاہ کے سیال لیاہیے ہیر لئی ہے نال دعائیاں دے
 جنج جوڑ کے رانجھے تیار کیتی تو تک چائے بدھے مگر نائیاں دے
 واہے دکھنی ہرگاں دے نال وجن لگے رنگ چھٹن سر نائیاں دے
 وارث شاہ وساہ کیہ زندگی دا بندہ بھرا ہتھ قصائیاں دے

۶۲۸

سیالاں بیٹھ کے سٹھ وچار کیتی بھلے آدمی غیرتاں پال دے نی
 یارو گل مشہور جہان اتے سانوں میمنے ہیر سیال دے نی

پت رہے گی تاہ جے ٹور دتی نڈھی نال منڈے مہینوال دے تی
 پھٹ چھہ دے کالکاں بیٹیاں دیاں عجیب جوانی تے میہنے کال دے نی
 جتھوں کھاونا تھوں دا برا مکن دغا کرن ہوئے محرم حال دے نی
 قبر وچ دیوٹ خنزیر ہوسن اولاد سبھ کرندہین رال دے نی
 عورت اپنی کول جے غیر دیکھن غیرت کرن نہ اوس دے حال دے نی
 منہ تنہاں دا دیکھناں خوک وانگوں قتل کرو رفیق جو نال دے نی
 سید شیخ نوں پیر نہ جاننا اس عمل کرے جے اوہ چنڈال دے نی
 ہوئے چوہڑا ترک حرام مسلم مسلمان سبھ اوس دے نال دے نی
 دولت دیوٹ دی ترک صحبت مگر لگے نیک کنگال دے نی
 کوئی کچ کڑا لعل نہ ہو جاندا جے پروئے نال اوہ لعل دے نی
 زہر دے کے ماریے نڈھڑی نوں گنگار ہو جل جلال دے نی
 مار سٹیا ہیر نوں مایاں نے ایہہ دیکھنے لوس دے خیال دے نی
 بد عملیاں جنہاں تھوں کریں چوری محرم حال تیرے وال وال دے نی
 سانوں جنتی ساتھ رلاونا اس اسال آسرے فضل کمال دے نی
 چہڑے دوزخاں نوں بٹھ تور کینگے وارث شاہ فقیر دے نال دے نی

۶۲۹

ہیر جان حق تسلیم ہوئی سیالاں دفن کر کے خط لکھایا ای
 ولی غوث تے قطب سبھ ختم ہوئے موت سچ ہے رب فرمایا ای
 کل شی مالک لا وجھ حکم وچ قرآن دے آیا ای
 اسال صبر کیتا تساں صبر کرناں ایہہ دھروں ہی ہندڑا آیا ای
 اسال ہور امید سی ہور ہوئی خالی جائے امید فرمایا ای
 ایہہ رضا قطعی نہ ملے ہرگز لکھ آدمی ترت بھجایا ای
 ڈیرا پچھ کے دھیدو دا جائے وڑیا خط روپیے ہتھ پھڑایا ای

ایسہ رووناں خبر کیہ لیاا ای منہ کاہونوں برا بتایا ای
 معزول ہوویوں تخت زندگی تھوں فرمان تغیری دا آیا ای
 میرے مال نوں خیر ہے قاصدا اوئے آکھ کاہنوں رووناں لایا ای
 وارث شاہ میاں گل ٹھک جائیں تیتھے کوچ دا آدمی آیا ای

۶۳۰

کئی بول گئے شاخ عمر دی تے اتھے آہلناں کسے نہ پایا ای
 کئی حکم تے ظلم کما چلے نال کسے نہ ساتھ لدایا ای
 وڈی عمر اوزار اولاد والا جس نوح طوفان منگایا ای
 ایسہ روح قلبوت دا ذکر سارا نال عقل دے میل ملایا ای
 اگے ہیر نہ کسے نہ کسی ایسی شعر بہت مرغوب بتایا ای
 وارث شاہ میاں لوکاں کملیاں نوں قصہ جوڑ ہشیر سنایا ای

۶۳۱

رانجھے وانگ فرہاد دے آہ کڈھی جان گئی سو ہوئے ہوا میاں
 دونویں دار فناہ تھیں گئے ثابت جائے پھرے نیں دار بقا میاں
 دونویں راہ مجاز دے رہے ثابت نال صدق دے گئے وہا میاں
 وارث شاہ اس خواب سرائے دی تے کئی واہڑے گئے وجا میاں

۶۳۲

سن یاراں سے ایساں نبی ہجرت لے دیس دے وچ تیار ہوئی
 اٹھاراں سے تے تریہیاں سمتاں دی راجے بجر ماجیت دی سار ہوئی
 جدوں دیس تے جٹ سردار ہوئے گھر و گھری جاں نویں سرکار ہوئی

اشراف خراب کمین تازہ زمیندار نوں وڈی بہار ہوڈا
چور چودھری یار نیں پاکدامن بھوت منڈی اک تھوں چار ہوئی
وارث جنہاں نے آکھیا پاک کلمہ بیڑی تہاں دی عاقبت پار ہوئی

۶۳۳

کھریل ہانس دا ملک مشہور ملکا تھے شعر کینا یاراں واسطے میں
پرکھ شعر دی آپ کر لین شاعر گھوڑا پھیریا وچ نحاس دے میں
پڑھن گھرو دیس وچ خوشی ہو کے پھل بھجیا واسطے باس دے میں
وارث شاہ نہ عمل دی راس تھے کراں مان نماڑا کاتے میں

۶۳۴

افسوس مینوں اپنی ناقصی دا گنہگاراں نوں حشر دے صور دا اے
انہاں مومنناں خوف ایمان دا اے اتے حاجیاں بیت منعمور دا اے
صوبہ دار نوں طلب سپاہ دی دا اتے چاکراں کاٹ قصور دا اے
سارے ملک خراب پنجاب وچوں سانوں وڈا افسوس قصور دا اے
سانوں شرم حیا دا خوف رہندا جوئیں موسیٰ نوں خوف کوہ طور دا اے
انہاں غازیاء کرم بہشت ہووے تے شہیداں نوں وعدہ حور دا اے
اینویں باہروں شان خراب وچوں جوئیں ڈھول سہاوندا دور دا اے
وارث شاہ و سنیک جنڈیا لڑے دا شاگرد مخدوم قصور دا اے
ربا آبرو نال توں حشش ایمان سانوں آسرا رب غفور دا اے
وارث شاہ نہ عمل دی تاہتھ تھے آپ حشش لقا حضور دا اے
وارث شاہ روشن ہووے نام تیرا کرم ہووے جے رب شکور دا اے
وارث شاہ تے جملیاں مومنناں نوں حصہ حششیاں آپنے نور دا اے

۶۳۵

ختم رب دے کرم دے نال ہوئی فرمائش پیارے یار دی سی
ایسا شعر کیتا پر مغز موزوں جیہاں موتیاں لڑی شہواری سی
طول کھوہل کے ذکر میان کیتا رنگ دی خوب بہار دی سی
تمثیل دے نال بیان کیتا جیسی زینت لعل دے ہار دی سی
جو کوئے پڑھے سو بہت خورسند ہووے واہ واہ سبھ خلق پکار دی سی
وارث شاہ نوں سک دیدار دی ہے جیسی ہیر نوں بھٹنٹاں یار دی سی

۶۳۶

خش لکھن والیاں جملیاں نوں پڑھن والیاں کریں عطا میاں
سنن والیاں نوں خش خوشی دولت رکھیں ذوق تے شوق دا چا میاں
رکھیں شرم حیا تو جملیاں دا مٹی مٹھ ہی دیسہ لنگھا میاں
وارث شاہ تمامیاں مومنناں نوں دین ایمان لقا میاں

۶۳۷

ہیر روح تے چاک قلبوت جانوں بال ناتھ ایسہ پیر بنایا ای
پنج پیر حواس ایسہ پنج تیرے جنہاں تھاپناں تھ نوں لایا ای
قاضی حق جھیل نیں عمل تیرے عیاں منکر نکیر ٹھیریاں ای
کوٹھا گور عزرائیل ہے ایسہ کھیڑا جیہڑا لیدو ہی روح نوں دھایا ای
کیدو لنگا شیطان ملعون جانوں جس نے وچ دیوان پھڑیا ای
سیال ہیر دیاں رنگ گھر بار تیرا جنہاں نال پیوند بنایا ای
وانگ ہیر دے بھ لے جاہن تینوں کسے نال نہ ساتھ لدایا ای

چہڑا بول دا ناطقہ وٹھلی ہے جس ہوش دا راگ سنایا ای
 سہتی موت تے جسم ہے یار رانجھا انہاں دوہاں نیں پھیڑ چپایا ای
 شہوت بھابھی تے بھکھ رہیل باندی جنہاں جنتوں مار کڈھایا ای
 جوگ ہے عورت کن پاڑ جس نے سہ انگ بھوت رمایا ای
 دنیا جان اینویں جویں جھنگ پے گور کالڑا باغ بنایا ای
 ترنجن ایسہ بد عملیاں تیریاں نیں کڈھ قبر تھیں دوزخ پایا ای
 اوہ مسیت ہے ماں دا شکم بدے جس وچ شب روز لنگھایا ای
 عدلی راجہ ایسہ نیک نیں عمل تیرے جس ہیر ایمان دولایا ای
 وارث شاہ میاں میڑے پار تیرے کلمہ پاک زبان تے آیا ای